

NICOLAE C. DINU
MOȘTENIREA

Pentru a proteja personajele și a le asigura un anonimat total, le-am atribuit alte nume.

La fel am procedat și cu locurile unde se desfășoară unele acțiuni.

Astfel, orice asemănare de nume este absolut întâmplătoare.

Autorul

PARTEA I

MOȘTENIREA NEAȘTEPTATĂ CAP. I - ING. GEORGE
COMĂNESCU

3 noiembrie 1990, ora 16.15. Pe aeroportul din München mare aglomerație determinată de sosirea cursei de pasageri din Londra care tocmai aterizase și plecarea avionului pentru București care-și încălzea motoarele, pregătindu-se să decoleze, pe pista din partea stângă, de lângă peluza verde.

Inginerul George Comănescu, aflat pe locul de lângă hublou, urmărea cu emoție apropierea dirijorului de zbor care urma să ridice fanionul pentru a indica pista.

Emoția lui era dublă pentru că se întorcea acasă, în România, după opt ani de absență, ani de trudă pe alte meleaguri. O bucurie interioară îi umplea sufletul și socotea în gând orele ce i-au mai rămas până la întâlnirea cu țara, pe care a purtat-o în suflet atâția ani.

— Vă rugăm să vă puneți centurile de siguranță! s-a auzit vocea plăcută a stewardesei.

Avionul a început să ruleze pe pistă, apoi viteza lui de deplasare pe sol a crescut treptat, până când și-a luat zborul.

Cerul era acoperit de nori, dar în aer stăruia un fel de zăpușeală, ca înaintea unei furtuni.

George a închis ochii și a făcut inventarul valizelor depuse în carlinga avionului, în gând. Luase cu el numai

fulgarinul, o umbrelă de ploaie și mapa „diplomat”.

În zumzetul motoarelor, cu ochii închiși, încerca să reconstituie – în gând plecarea lui din țară în urmă cu opt ani de zile, dar nu-și mai amintea decât cum a ajuns cu trenul la Orșova, de unde, cu ajutorul unor pescari curajoși a trecut Dunărea cu barca spre țărmul. Iugoslaviei: „Era 3 aprilie 1982. Coborâsem din tren în gara Orșova cu un pasager cu care călătorisem în același compartiment de la Turnu Severin. Intrasem în vorbă cu el și l-am întrebat ce posibilități de trecere „dincolo” sunt. La început m-a privit cu teamă, crezând că sunt polițist și-l încerc, dar când i-am dat și alte detalii a fost de acord să mă pună în legătură cu niște pescari care cunosc problema. Aceștia din urmă au refuzat, dar când au văzut teancul meu de bani, s-au învoit.

Noaptea, după ora 1.00 am coborât la malul apei, unde aveau barca scoasă pe mal și legată cu un lanț cu lacăt de un bloc de piatră. Unul ducea vâslele, celălalt avea în spate sacul cu plasele de pescuit; în urma lor mergeam eu.

Ploua torențial. „Este cea mai bună vreme! a spus unul dintre ei. Grănicerii stau în pichet, la adăpost și nu ne văd”.

Aproape trei ore ne-au trebuit să ajungem pe malul Jugoslav, până am ajuns la punctul „sigur” știut de călăuzele mele. M-au lăsat singur pe mal, iar ei s-au întors spre casă, vâslind vârtos spre malul românesc.

Ploaia nu contenea deloc, iar eu nu mă puteam orienta în beznă, întrebându-mă încotro s-o apuc. Eram ud până la piele și mă luase frigul, deoarece începuse să bată un vânt rece. Era luna aprilie și primăvara abia începea.

Am reușit să găsesc o șosea care lucea ca o panglică din cauza ploii și am mers pe ea, fără să știu unde voi ajunge. Când s-a luminat de ziuă, am ajuns într-un sat, iar acolo m-a ajuns din urmă o mașină mare aflată în rodaj, care m-a dus până la marginea orașului Belgrad.

În oraș am avut ghinion. Un polițist local m-a legitimat și, aflând că sunt transfug din România, m-a

arestat. Patru zile am stat închis într-un arest, dar tot cu bani am reușit să scap. Mai mult, am fost ajutat să ajung la malul mării Adriatice, de unde am trecut în Italia, apoi, după două săptămâni de zile, am ajuns în Germania.

Arestat din nou, am fost pus la muncă alături de alți transfugi, pentru a plăti hrana ce ne-o dădeau, iar când le-am spus că sunt inginer, m-au chestionat mai amănunțit, completându-mi o fișă. N-a durat multă vreme, că am fost eliberat și dat în primire unui patron al unei firme de construcții. Acesta m-a pus la treabă, iar mai pe urmă mi-a obținut viză de ședere în Germania. L-am slujit corect și nu l-am părăsit până astăzi”.

*

Treptat, gândurile l-au părăsit, oboseala de peste zi și-a spus cuvântul, iar George Comănescu a adormit. L-a trezit uruiul roților care rula pe pista de aterizare.

— București! a anunțat stewardesa. Urmează coborârea.

Aflat pe scara avionului, George a privit salba de lumini a aeroportului Otopeni și a zâmbit, spunându-și în gând: „În sfârșit, din nou în Patrie. Nu mai speram”.

Afară ploua liniștit, o ploaie mărunță și rece, care îi aducea aminte de noaptea în care fugise din țară, tot o noapte cu ploaie. „S-ar putea să fie cu noroc!” a reflectat el.

A așteptat sosirea bagajelor, apoi a ieșit din aeroport și a luat un TAXI în care și-a pus cele cinci valize.

— Adresa?! a cerut șoferul, pornind motorul.

— Hotel „București”! a spus George.

Nu-și amintea altul. Se gândea că revoluția din decembrie 1989 va fi produs multe schimbări în țară și nimic nu mai este cum știa el.

Din mersul mașinii privea orașul în noapte, luminat puternic pe marile bulevarde.

Ajuns la hotel „București”, șoferul l-a ajutat să-și ducă bagajele înăuntru, apoi și-a luat plata cursei și a plecat.

Două zile a hoinărit George Comănescu prin București să vadă transformările pe care le-a suferit capitala României de când n-o mai văzuse el. Impresionat de „pădurea de cruci” din Piața Revoluției, a rămas o vreme să contemple zona, iar când a intrat în discuție cu oamenii întâlniți acolo, a putut să-și facă o impresie proprie, alta decât ce aflase de la radio sau televiziune.

Dintr-un magazin auto și-a cumpărat un autoturism „Lancia” nou, iar a treia zi și-a achitat hotelul, a pus totul în portbagajul mașinii și a pornit spre Constanța. Drumul se zvântase după ploile din ajun, iar circulația nu era prea intensă, astfel că „Lancia” s-a întins la drum cu 120 - 140 km/h și distanța a fost parcursă în aproximativ trei ore.

Pe la ora 13.00 ing. George Comănescu își făcea intrarea în orașul Constanța - dinspre comuna Ovidiu - intrând în oraș pe șoseaua Tulcei, prin partea de nord a orașului. Mergând pe bulevardul Tomis până în centru, a ajuns la hotelul Continental, unde s-a și cazat.

Altul în locul lui George ar fi plecat la sat să-și viziteze fratele și celelalte rude, dar el a rămas la hotel mai multe zile pentru a lua pulsul orașului.

Era un bărbat înalt de aproape, 80 m., lat în spate, dar zvelt, cu trăsături grave, poate ar fi mai nimerit să spun aspre, cu fruntea încrețită și adesea încruntată, pomeții obrazilor fiind proeminenți; părul lui șaten începuse să încărunțească ușor, mai ales la tâmpile. Cu toate acestea, ochii lui căprui ardeau de sentimente nestăpânite și pe față i se citea emoția destul de des.

Toată fizionomia, ca și îmbrăcămintea lui sobră, se potriveau cu accentul german cu care pronunța cuvintele. Trăise printre germani opt ani de zile, împrumutase accentul vorbirii lor, gesturile, obiceiurile, dar nu uitase să vorbească limba maternă.

George era un om mândru, sigur pe el, dar și afectuos, pot spune că în sufletul lui se împleteau sentimente contradictorii, împlinise 46 de ani în luna mai, dar se simțea tânăr, sănătos și mai ales, liber și stăpân pe

el.

Nu fusese căsătorit niciodată, deși conviețuise cu câte o femeie perioade scurte de doi-trei ani, fără a avea copii cu vreuna dintre ele. În Germania se atașase de Helga, o femeie blondă, cu cinci ani mai tânără decât el, dar ea rămăsese la München în așteptarea unei vești de la George, în care-și pusese toată speranța.

Lucraseră amândoi ca ingineri la aceeași firmă și își împărțiseră mai mulți ani și menajul ca într-o căsnicie nedeclarată și fără pretenții. Se gândea la ea în clipele de repaus, dar nu știa, încă, ce hotărâre va lua în final. Mai întâi trebuia să-și încropească o afacere în Constanța și să-și facă un rost, apoi și celelalte.

A făcut, mai întâi, câteva plimbări pe malul mării, apoi a urcat în autoturism și a plecat la Casino unde a rămas câteva ore să contemple marea ce se pregătea să intre în sezonul rece de iarnă, căpătând culoarea verzuie.

De acolo a colindat orașul în căutarea unei case cu grădină și livadă. George încă nu pierduse în totalitate dragostea de pământ și de natură. Așa a ajuns în cartierele marginase, să le cutreiere: M. Coiciu, Medeea, Tăbăcărie și chiar km. 5, dar în prima zi s-a întors cu mâna goală. Citind anunțurile din ziare, a încercuit câteva adrese, iar a doua zi a pornit din nou să cutreiere orașul. De data aceasta era și în posesia unor adrese de magazine de vânzare. Ing. George Comănescu era un om practic, având un dezvoltat spirit întreprinzător și nu lăsa să-i scape nimic.

În câteva zile a reușit să cumpere o casă spațioasă pe strada Războieni și un spațiu corespunzător unde urma să-și amplaseze magazinul de ceramică, pe care îl visase încă de când se plimba străzile din München. Casa avea nevoie de unele reparații, iar George i-a adăugat multe îmbunătățiri, inclusiv terasă și piscină; grădina nu era prea mare, însă el a adus pomi fructiferi și a împodobit-o peste tot.

A continuat să locuiască la hotel până când casa va fi

gata mobilată, iar asta s-a întâmplat abia pe 8 decembrie 1990. Tot atunci a putut face și inaugurarea magazinului mult visat cu marfa adusă de la un depozit din București, apoi, mai târziu, a început să se aprovizioneze direct de la fabrică.

Între timp - mai precis după două săptămâni de la sosirea sa în țară - ing. George Comănescu a cumpărat câteva cadouri potrivite, a urcat în autoturismul său personal și a plecat în satul natal să-și viziteze fratele și celelalte rude ale sale.

„Lancia” s-a oprit la poarta casei lor părintești, dar nimeni nu i-a ieșit în întâmpinare, neștiind de vizita lui George, despre care toți știau că se află în Germania.

A lăsat mașina la poartă și a intrat în curte, privind cu interes curtea, apoi grajdul, magaziile și, în final, casa în care s-a născut și unde și-a petrecut anii copilăriei. Amintirile au înviat în mintea lui și a fost cuprins de melancolie. În curte se afla alt câine decât cel pe care îl știa el, iar acesta îl lătra cu înverșunare, repezindu-se în lanț cu putere, încât se sufoca în anumite clipe de zbiciu.

Zarva de afară l-a scos din casă pe fratele său, Constantin, care a rămas pironit locului de uimire.

— George! Tu ești măi, frățioare? a strigat el.

— Eu sunt, Costică! i-a răspuns inginerul calm.

— Când ai venit, măi? a întrebat îmbrățișându-l.

— De câteva zile.

— Hai înăuntru, în casă! Bată-te norocul! De ce nu ne-ai anunțat că vii? a adăugat în timp ce intrau în casă.

— Nici eu n-am știut. M-am hotărât pe loc și am venit. Important este că acum mă aflu aici, cu voi.

Au traversat coridorul și au pătruns în camera de zi unde se aflau Irina, soția lui Costică, Maria, fiica lor și Paraschiva, o rudă a lor, care îi vizitase și se pregătea de plecare.

— Mașina de la poartă e a ta? îl întreabă Costică.

— Da, am cumpărat-o din București când am sosit.

— Sper că le cunoști pe dânsle?!

— Nu. Doar pe Irina, parcă așa o cheamă?

— Da, Irina, iar fata este Maria, fiica noastră. Când ai plecat tu avea doar unsprezece ani. Ea este Paraschiva, verișoara noastră. Nu ți-o mai aduci aminte?

— Parcă. Dar ai îmbătrânit, dragă, dar tot frumoasă ai rămas, o complimentează George pe Paraschiva.

— Anii trec și lasă urme, George, se apără ea.

— Iar tu, ce domnișoară faină te-ai făcut! îi spune Mariei, ridicându-i ușor bărbia cu degetele. Da, au trecut opt ani de zile, aproape nouă, meditează George, privind desenele covorului de pe podea.

— Ai vent singur? mai întreabă Costică.

— Da. Singur.

— Ce ai de gând să faci? Sper că nu te mai întorci în Germania?

— Despre asta vom discuta mai târziu. Acum hai cu mine să introducem mașina în curte și să aducem înăuntru bagajele! Vom mai vorbi după aceea.

George a împărțit daruri fiecăruia, inclusiv Paraschivei și s-a interesat de situația din sat, apoi de cele petrecute la revoluție.

Paraschiva a plecat acasă la ea, iar Irina a așezat masa de prânz.

— De când n-am mai mâncat eu carne cu varză acră! spune George. Acolo erau altfel de mâncăruri. Țuica e de la tine? îl întreabă el pe Costică.

— Da. Atât țuica cât și vinul. Am plantat vie în curte, că cea de la câmp ne-a fost luată de G.A.C. Încă de la intrarea tatii în gospodăria colectivă. Dar tu n-ai de unde să știi că erai pe la școli. Anul acesta am făcut 125 de vedre de vin și aproape trei de țuică din prăștină. E marfă curată, a întâia! o laudă Costică.

— Hai noroc și bine v-am găsit! spune George ridicând paharul. Dar e destul de tare! suflă el aburul afară.

— Nu ți-am spus eu? Noroc!

După masă, bărbații au rămas la o cafea și o țigară, iar Irina și Maria au plecat la bucătărie să spele vasele.

— Unchiul George nu este căsătorit? o întreabă Maria pe mama ei.

— Cine știe? Când era aici, în țară, nu era, dar poate s-o fi căsătorit în Germania. I-o spune lui tată-tău.

— Nu pare îmbătrânit deloc. Are doar câteva fire de păr alb pe la tâmpile, în rest este înalt, zvelt, chiar destul de suplu și-mi place că este foarte bine îmbrăcat.

— E mai tânăr decât tatăl tău cu șase ani de zile. Apoi îmbrăcămintea avea cum să și-o cumpere că doar este inginer și a lucrat pe la oameni bogați acolo. S-ar putea să se întoarcă în Germania, că aici nu prea are ce face în sărăcia care ne-a cuprins după revoluție.

Între timp, în fața ceștii de cafea, cei doi frați puneau la cale noua lor afacere:

— Tu unde mai lucrezi? întreabă George.

— Nicăieri. De la revoluție stau acasă și privesc la televizor cum se ceartă noii conducători ai țării, iar când am ceva timp ca să ies în sat, ascult și eu la unii care discută politică. Nimeni nu mai muncește, toți așteaptă să se schimbe ceva.

— Și tu ce crezi, că viața voastră se va îmbunătăți dacă nu munciți? Vă paște sărăcia pe toți. Într-o zi se vor termina toate rezervele pe care le mai aveți și ce veți face?

— Nu știu. Până prin aprilie am avut serviciu de pază la o întreprindere din portul Constanța, dar am fost concediat ca și alții și stau pe acasă.

— Acum să-ți spun toată povestea! intervine George cu un aer sobru, privindu-și fix fratele: am venit definitiv în țară și m-am gândit să mă stabilesc în Constanța.

— De ce nu...?

— Așteaptă! Am cumpărat o casă în oraș și un spațiu în care vreau să fac magazin de vânzare faianță și ceramică, iar dacă va merge bine, așa cum vreau eu, mă voi extinde cu alt magazin de aparatură electrocasnică.

Deocamdată locuiesc la hotelul Continental până când va fi zugrăvită și mobilată casă, dar cred că pe la jumătatea săptămânii viitoare totul va fi gata. Ce zici? Ai vrea să vii în oraș ca să lucrezi cu mine?

— Nu știu dacă mă pricep eu la faianță și...

— Lasă, că te învăț eu ce și cum să faci, numai să vrei.

— Vreau, cum să nu vreau!? Dar ce fac cu familia?

— Rămâne pe loc până când vom putea găsi o casă și pentru voi, în apropierea casei mele.

— Și cum vom face? Întreabă Costică Comănescu.

— Eu plec înapoi la Constanța mâine pe la prânz ca să pot fi de față la reparații și să supraveghez lucrările, iar tu să vii joi, pregătit să rămâi acolo cu mine mai multă vreme, până vom pune afacerea pe picioare.

— Și dacă noi ne mutăm de aici, ce facem cu casa? De vândut n-o putem vinde. Cine mai vine aici, în sat?

— De ce s-o vindem? O renovăm și o păstrăm pentru perioadele de vacanță, când vrem să ne relaxăm și să mai respirăm puțin aer curat, departe de poluare și de zgomotul orașelor. Grădina este destul de mare și putem să o cultivăm cu zarzavaturi, mai plantăm câțiva zeci de pomi și viță de vie și va fi bine. Cu restituirea pământului ce se aude?

— Se vorbește peste tot că ni-l dă înapoi, dar cine știe?

— Tata cât pământ a băgat în colectivă?

— Cinci hectare teren arabil și V2 hectare de vie.

— Deci 5, 5 hectare. E bun, dar să-l restituie mai repede ca să-l putem lucra.

— Glumești, George! Cine îl va lucra dacă eu plec?

— Vom angaja un om de aici din sat, care va avea grijă de casă, de grădină și de pământ. Ar fi bine să te gândești la asta! Caută-l, că în primăvară vom face schimbul!

Costică nu-l mai asculta. Gândurile lui zburau la

pământul pe care-l va primi, la grădina de zarzavat și la casa renovată. „De-ar fi trăit tata să vadă din nou pământul în stăpânirea lui! În 1960 s-a stins din viață tocmai de focul care-l ardea la inimă că băgase pământul în colectivă” se gândea el.

Mai târziu, cei doi frați au ieșit în curte și au inspectat casa pe exterior, magaziile, grajdul și grădina.

— Toate au nevoie de unele reparații, a spus George, dar le vom face pe rând. Prima dată vom începe cu casa și cu plantarea pomilor fructiferi, de care mă voi îngriji eu, personal. Tu să cauți omul potrivit pentru toată gospodăria de aici!

— Dar la bani te-ai gândit? Costă mult toate.

— Am eu ceva bani. Dacă va merge bine și magazinul, toate vor fi rezolvate la timp. Nu-ți face probleme! l-a liniștit George, privindu-l pe sub sprâncene și surâzând.

— Voiam să te întreb ceva de la început, dar mă tem că te superi, a spus Costică puțin încurcat.

— Întreabă-mă orice! Nu ești tu fratele meu mai mare?

— Sunt, dar... ești căsătorit sau tot...?

— Nu. Am trăit cu o femeie în München, dar n-am fost căsătoriți. Dacă totul merge bine, poate o chem pe Helga (așa o cheamă) din Germania sau caut vreuna de pe la noi. Mai este destul timp. Abia am 46 de ani.

— Ei, nu mai ești așa tânăr, îl avertizează Costică.

Când cei doi s-au întors în casă, Irina și Maria, revenite de la bucătărie, îi așteptau în camera de zi.

— Irinucă, dragă, am să-ți dau o veste. Sau două: George s-a întors în România definitiv și s-a stabilit în Constanța unde și-a cumpărat, deja, o casă.

— Și a doua veste? întreabă Irina, privindu-și fix soțul în ochi.

— Are de gând să pornească o afacere la care îmi cere să-l ajut. Săptămâna viitoare plec și eu la oraș. Dar despre asta vom mai discuta noi înainte de a pleca eu.

— Mă bucur mult pentru că s-a întors acasă, iar tu trebuie să mergi să-i dai ajutor pentru că tot nu ai ce să faci acasă, cu noi, aici, în afară de a privi la televizor ca să vezi cum a ajuns țara, a spus Irina cu vocea ei calmă și melodioasă.

— Da, mă duc.

— În vară Maria termină liceul și va trebui să urmeze la facultate, așa că îi vei găsi mai ușor gazdă în oraș.

— Să așteptăm, mai întâi să termine liceul și să reușească la examenul de admitere în facultate, apoi vom mai discuta! a încheiat Costică discuția, puțin iritat.

— Am spus și eu o vorbă, de ce te superi?

— Nu m-am supărat, dar pentru asta mai este timp, și-a justificat el ieșirea.

A doua zi George a plecat la Constanța. Toată săptămâna a supravegheat mersul lucrărilor de reparații la casă și la localul ce urma să aibă destinația de magazin, dar și-a găsit timp să se informeze pe la diferite firme de profil de unde se aprovizionează? Care sunt prețurile de achiziție? Cum merg vânzările, etc.

George avea calitățile unui bun manager (director, conducător, patron) pe care le câștigase în perioada în care a lucrat în Germania și făcea totul bine și chibzuit, informându-se din vreme cu toate datele necesare, inclusiv riscurile pe care trebuia să și le asume în afaceri.

A cumpărat o autodubă pentru marfa cu capacitatea de 2 tone, iar când totul a fost gata, a înscris firma la Secția Financiară a Primăriei orașului Constanța, după care a adus ceramică și faianță în magazin, dând drumul la vânzare numai cu doi oameni, dintre care unul era Costică Comănescu.

La început aprovizionarea a făcut-o George personal, care a condus și mașina de marfă, dar în luna următoare a angajat un șofer și un merceolog care au preluat acele sarcini, el ocupându-se de evidențele contabile și celelalte probleme de management.

Anul nou i-a prins în plină acțiune, mulțumiți de

profitul modest pe care l-au obținut. Important era că afacerea mergea bine și avea viitor. Costică nu avusese răgaz să treacă prin sat decât de Crăciun, iar Anul Nou 1990/1991 l-au petrecut toți în casa lui George din str. Războieni.

El, personal, le-a adus de la sat cu mașina și tot el le-a transportat înapoi pe data de doi ianuarie, făcându-le o mare bucurie Irinei și Mariei.

— Ce casă frumoasă are unchiul George! spunea Maria într-o zi, stând amândouă în camera de zi.

— Are, că a câștigat bani buni în Germania, i-a răspuns Irina. Dacă le va merge bine afacerea asta, poate ne va fi mai bine și nouă. Zicea tatăl tău că George i-a promis să-l ajute cu bani ca să cumpere o casă și pentru noi, să fim în oraș alături de el.

— Ce bine ar fi! Abia n-aș mai sta la gazdă în timpul cât voi urma facultatea, se bucura Maria.

— Nu știu dacă voi putea să mă obișnuiesc eu cu viața de la oraș, fără să am o grădină de zarzavat proaspăt, flori, o pasăre și un purcel în curte. Stai în casă toată ziua, iar pentru mâncare trebuie să cumperi absolut totul, s-a arătat Irina îngrijorată.

— Te vei obișnui și cu asta, mămico! Nu te îngrijora! Mă gândesc că dacă trăim în oraș voi avea și eu altă viață decât cea pe care am dus-o noi aici.

— Ei, tu nu ai dus-o deloc rău cu noi. Ai fost singurul copil, pot să spun chiar că te-am răsfățat, dar noi am dus-o greu la începuturile noastre.

— Te rog, mami, povestește-mi cum te-ai căsătorit dumneata cu tata! a insistat Maria, trăgându-și scaunul mai aproape de Irina și în fața ei.

— Viața mea a fost grea de la început, fetiço, poate chiar de când m-am născut, că în anul următor a și început războiul. Tata a plecat pe front și a murit la Staligrad în 1942. Am rămas cinci copii în grija mamei, care ne-a crescut în lipsuri, cum a putut și ea. Pe cel mai mare dintre frați, Gheorghe, l-a luat în război în 1944 când frontul

mergea spre Germania. A murit și el în munții din Cehoslovacia; abia împlinise optsprezece ani.

Cu seceta din 1947 a murit un alt frate, Ion, care avea doar nouă ani; am mai rămas eu, sora mea Stela și Mihai, care acum se află în județul Vrancea, este căsătorit și are trei copii, dar nu l-am mai văzut de 15 ani de zile.

Mama a murit în 1956, de o boală la stomac, lăsându-ne singure, două fete de 16 și 14 ani. Satul fusese aproape tot distrus de bombardamentele din timpul războiului, mai ales casele din apropierea sondelor sau depozitelor de petrol. Trăiam din mila oamenilor de acolo, iar în 1957 ne-am făcut câte o legăturică cu haine și am plecat la o verișoară a mamei care era căsătorită cu un ofițer de armată și locuiau în București. Aveam la noi adresa lor, dar abia am nimerit casa.

Tanti Marioara - că așa se numea verișoara mamei - ne-a primit, ne-a ascultat și ne-a reținut la ea, cu condiția să se intereseze pentru a ne angaja în serviciu pe la diferite cocoane, ca fată în casă sau pe la vreo fabrică.

Col. Nițescu, soțul mătușii, lucra la o unitate militară din apropierea Bucureștiului și venea săptămânal acasă.

La început am dus-o bine la ei acasă unde aveam ce să mâncăm și umblam curat îmbrăcate. Mătușa era mare cucoană și avea la rochii, care mai de care mai scumpe și mai frumoase. Se ducea des la sindrofii cu alte doamne, la fel de bine îmbrăcate încât le dădeau bărbații târcoale ca fluturii la lumina lămpii.

Avea mătușa o rochie de moar galben ca untul cel bun de vacă, cu ghirlande de trandafirași din satin roz cu douăsprezece rânduri de volane. Zicea că așa este moda la Paris. Marginile volanelor erau garnisite cu panglică neagră din catifea. Avea și alte rochii de tafta bleu și verde pal, cu fustă neagră, plină de dantelă albă ca spuma mării. Și era frumoasă această mătușă! Se cunoștea că este cucoană. De, era soție de ofițer, nu era o oarecare.

Odată s-a îmbrăcat cu o rochie de muselină verde-deschis, care-i făcea talia subțire ca de fetiță; ea era suplă,

deși era numai cu cinci ani mai tânără decât mama.

Altă dată m-a luat și pe mine cu ea la o sindrofie, după ce m-a îmbrăcat cu o rochie de-a ei de tafta, dar mi-a pus jupon și corset pe care mi le-a strâns atât de tare că abia mai reușeam să respir. A fost un chin groaznic la care cu greu am rezistat până când am ajuns acasă, iar când l-am scos de pe mine, parcă mă născusem a doua oară. Mă întrebam cum le suportă ele așa strânse, dar mătușa îmi spunea că nu trebuie să mănânci mult sau deloc.

La rochiile cu crinolină avea cusută în spate un fel de trăistuță plină cu flori uscate de lămâiță din care emana un parfum delicat.

Eu n-am avut parte de ele niciodată. Viața, draga mamei, nu mi-a dat decât munca, apoi mândria lipsită de aroganță, poate și farmecul, melancolia și seriozitatea care îi stă bine femeii.

În timp ce povestea mama ei, Maria o privea și gândea: „Ce mamă bună am! Ea a dus-o greu în toți anii vieții sale, dar dacă pe lângă surâs și melancolie ar fi avut mai multă vioiciune în glasul său melodios și dule, ar fi fost altceva. Dar ea are tonul șovăitor, îl respectă pe tata și nu-l contrazice niciodată”.

— Și de ce ați plecat din București? a întrebat ea.

— Am fost nevoite. Într-o zi mătușa a fost anunțată de la unitatea militară a soțului, că acesta a fost arestat. A mers acolo și i s-a spus că toți ofițerii superiori care au luptat pe frontul antisovietic au fost chemați să dea socoteală pentru faptele lor. Când s-a întors acasă ne-a spus că nu ne mai poate ține la ea pentru că soțul este arestat, serviciu nu are, iar alte venituri nu primește de nicăieri.

I-am mulțumit și am plecat la Gara de Nord cu traista în spinare. Pe peronul gării am găsit o femeie de vreo 35 - 36 de ani care avea o fetiță de 10 ani cu ea.

Ne-a întrebat unde vrem să mergem cu trenul și eu am început să plâng pentru că nu știam încotro s-o iau, eram complet dezorientată. I-am spus toată situația.

Ea mi-a arătat un bilet pe care era trecut numele Petre Zahiu și numele acestui sat din Dobrogea. L-am citit și am ridicat din umeri în semn că nu înțeleg. Atunci femeia mi-a explicat:

„Oamenii aceștia la care mergem noi sunt doi bătrâni care nu mai au pe nimeni, iar pământul lor este în gospodăria colectivă din sat, unde nu mai pot munci. Sunt rude cu noi și ne cheamă să locuim la ei. Dacă vreți, mergeți cu noi acolo”. „Nu știu ce să facem” i-am răspuns. „Hai cu noi în Dobrogea, că acolo sunt oameni buni și pământ destul! Vom munci la colectivă”.

— Și ai plecat cu femeia aceea?

— Da. Ce era să facem? Eu aveam șaptesprezece ani, iar Stela cincisprezece, deci, puteam lucra la câmp.

Când am ajuns în sat la familia Zahiu, aceștia s-au bucurat că nepoata lor, Zamfira, ne-a adus și pe noi.

Aveau o casă mare cu vreo opt camere, în care locuiau numai ei amândoi, numai într-o singură cameră.

Am rămas la ei și după câteva zile, moș Petre a mers cu noi la colectivă și ne-a înscris ca brațe de muncă pentru pământul pe care-l trecuse el în G.A.C.

Am lucrat doi ani de zile în timp ce locuiam la Zahiu, pentru care am primit cereale, brânză, zarzavaturi, zahăr, ulei, precum și bani, în raport cu zilele de muncă lucrate.

În al doilea an am fost repartizată în echipa tatălui tău. El era șeful meu de echipă și ne-am împrietenit, apoi ne-am căsătorit, în același an, dar trei luni după mine, s-a măritat și sora mea Stela, cu un tânăr din sat.

— Cum a fost? a întrebat Maria curioasă.

— Cum să fie? Tatăl tău a venit la familia Zahiu, împreună cu părinții lui și mi-au cerut să mă mărit cu el. Am spus „da” imediat, pentru că noi amândoi ne înțeleseserăm mai demult să ne căsătorim, dar așa era obiceiul în sat. Am făcut nunta la Căminul Cultural, unde a participat aproape tot satul, că în colectivă se considerau toți a fi o familie. Era ziua recoltei.

Am locuit aici, în această casă împreună cu socrii mei

și cu George, care era la liceu; primul s-a stins din viață socrul meu, Marin Comănescu, la vârsta de numai 59 de ani, de „focul pământului” pe care a fost nevoit să-l dea la colectivă. El a ținut foarte mult la pământ, că a fost copil de oameni săraci. Părinții lui au venit în Dobrogea din zona Olteniei, prin noul 1927 și n-au reușit să cumpere decât vreo două hectare de pământ. Socrul meu a fost rănit pe front și a primit de la stat trei hectare, de care nu voia să se despartă nici în ruștul capului. El s-a înscris printre ultimii în colectivă, după ce a fost amenințat de la raionul de partid că îl îndepărtează din școală pe George.

În 1971 a murit și soacra mea și am rămas numai eu și cu tatăl tău, că George, după ce a terminat facultatea, a lucrat pe diferite șantiere de construcții din țară, de unde venea numai de Crăciun acasă, până în aprilie 1982, când a fugit din țară. Ne-a scris o scrisoare scurtă din Germania abia în toamnă, deși fuseseră pe acasă pe la noi ofițerii de securitate și de miliție să ne întrebe dacă știm ceva de el. Nu știam.

Irina a tăcut, rămânând pe gânduri.

— Mai povestește-mi! o îndemna Maria.

— Ce să-ți mai spun, maică? N-am avut copii până în 1968 când am născut-o pe Lică (Vasilica), însă la vârsta de doi ani s-a îmbolnăvit de scarlatină și a murit.

În 1972 te-ai născut tu. Ce te-am mai păzit să nu te îmbolnăvești de vreo boală. Luasem frica bolilor.

Așa cum știi eu am muncit în colectivă toată viața pentru că nu știam să fac altceva și m-am ocupat de casă. Tatăl tău a lucrat în portul Constanța începând din anul 1968 până a venit revoluția asta peste noi. A dus-o greu și el, că a trebuit să învețe o meserie nouă - lăcătuș, apoi să facă naveta zilnic cu autobuzul. Dar despre toate astea ar fi mai bine să-l întrebi pe el.

— Îl voi întreba cu prima ocazie, mamă.

— Am dus-o greu, dar măcar voi s-o duceți mai bine, spune Irina, privind covorul de pe podea.

— Cu afacerea asta a unchiului George, poate ne va

merge mai bine la toți, a încurajat-o Maria.

În luna februarie a nins timp de două zile cu unele întreruperi, apoi zăpada s-a topit și iar s-a făcut vreme posomorâtă. Costică Comănescu și-a făcut apariția în sat într-o sâmbătă. Venise să-și vadă familia și să-și ia niște rufe de schimb și să discute cu un văr de-al său, Grigore Vlaicu, pentru a-l angaja să se ocupe de gospodăria lor din sat. George insistase mult să caute omul potrivit deoarece în luna martie urma să aducă pomi fructiferi, apoi butași de viță de vie, care să fie plantați în grădină.

Chiar în seara când a sosit, Costică i-a făcut o vizită lui Vlaicu Grigore, care a fost de acord cu propunerea.

Grigore era un om gospodar, serios, în vârstă de 64 de ani, dar vânjos și sănătos, priceput la grădinărit, dar și la animale.

— Pot să te întreb și eu ceva? a zis Grigore.

— Da.

— De ce plecați voi, toți, din sat?

— George are un magazin în Constanța unde lucrez și eu alături de el. Cine să se mai ocupe de gospodăria de aici, dacă și Irina va merge cu mine la oraș? Și apoi, George nu vrea să vindem casa părintească.

— Bine face, a încuviințat Grigore.

— Pentru munca ta vei fi răsplătit, Grigore! l-a încredințat Costică. Luna viitoare va veni aici și George care îți va spune ce ai de făcut și ce plată primești.

— Lasă, mă, Costică, ne vom înțelege noi!

Costică a plecat spre casă frecându-și mâinile mulțumit că a rezolvat problema care îl preocupa pe George.

Seara, după cină, Maria s-a apropiat de tatăl său și l-a rugat să-i povestească viața lui de când era copil și până când a venit revoluția din decembrie 1989.

— Da, ce-ți veni, fata tatii? a întrebat Costică.

— Vreau să știu și eu cum ai trăit. Ce e rău în asta? Dacă nu vrei să-mi povestești, n-o face! a răspuns Maria,

privindu-l puțin îmbufnată.

Lui Costică nu-i plăcea să-i vadă supărați pe cei din jurul său. A tușit puțin, apoi a început:

— Tatăl meu, Marin Comănescu, s-a născut în Oltenia, dar prin anul 1927 a venit în Dobrogea cu părinților, că auziseră ei că în Dobrogea vor găsi pământ de vânzare. În Oltenia era puțin pământ pe care îl dețineau câțiva moșieri. Bunicii mei erau oameni săraci.

Ajunși aici, în sat, au muncit pe la diferiți boieri cu ziua, dar din toată agoniseala lor, n-au reușit să cumpere decât două hectare de pământ și un petec de vie. Casa lor era una modestă, făcută din chirpici, pe locul din fundul grădinii noastre unde se află via acum. A dărâmat-o tata, după moartea lor, că o construisese pe asta în care locuim noi.

Când a început războiul, tata a fost concentrat și a plecat pe front, de unde s-a întors rănit în 1943. La terminarea războiului a primit de la stat trei hectare de pământ și două le avea de la părinții lui.

Tata a ținut foarte mult la pământ, pe care îl muncea cu drag și s-a despărțit greu de el când l-a predat la Gospodăria Agricolă Colectivă din sat.

Pe aici, pe la noi, prin anii cincizeci au fost adevărate răzmerițe ale sătenilor împotriva colectivizării, atât la Cobadin, Vișoara, Ciocârlia, ca și în zona Stejaru, Panduru, Rahmanu, Târgușor etc., până la M. Kogălniceanu, unde au acționat adevărate organizații, dar capii lor au fost arestați și s-a încheiat colectivizarea.

Tata s-a înscris în colectivă printre ultimii săteni. Și nu o făceau dacă nu-l amenințau cei de la raionul de partid că îl vor da afară pe George din școală.

După cum știi, noi am fost doi frați, eu și George. Tata m-a pus la muncă de mic, nici nu împlinisem zece ani, iar când a ajuns George la școală și a văzut că învață bine, că e lăudat de învățător, a hotărât ca el să meargă la școli cât mai departe, iar eu să rămân la plug, să lucrez pământul, ca să le fiu aproape la bătrânețe. Am muncit în

colectivă până în 1968 când Nicolae Ceaușescu a început să facă industrializarea nebunească și lua din sate oameni pentru industrie. Atunci m-am angajat și eu în port, la început ca simplu muncitor la încărcări-descărcări de vapoare de mărfuri, apoi m-am calificat ca lăcătuș mecanic, iar din 1975 am lucrat ca paznic în aceeași întreprindere până la revoluție.

Salariul nu era mare, dar era asigurat în fiecare lună. Mai greu era că a trebuit să fac naveta aproape zilnic între sat și oraș. Era bine dacă reușeam să mă pensionezez, dar...

— Dar unchiul George de ce a plecat din țară în 1982?

— Nu știu. Nu l-am auzit niciodată că vrea să plece. Poate să certat cu șefii lui, sau poate i-o fi venit așa... chef de ducă.

— Când ne mutăm în oraș, tată?

— Nu știu sigur. Poate în vară sau în toamnă, depinde cât de repede vom putea cumpăra acolo o căsuță pentru noi.

Rămas pe gânduri, Costică arăta ca un bust de statuie care cugetă profund. Arăta bine. Era un bărbat sănătos, de statură mijlocie, cu spate lat, o față trandafirie, aproape translucidă, întocmai ca o caisă coaptă. Fața lui era luminată de doi ochi căprui și un păr șaten care începuse să încărunească. De când lucra la magazin, Costică începuse să poarte haine bine croite și cămăși de culoare deschisă. Era mulțumit, scăpase de grijile mari ale vieții, de lipsuri, de tot și se simțea liber ca atunci când i se luase o povară de pe umeri. Învățase repede că lupta pentru obținerea banilor înseamnă agresiune în aproape toate cazurile, adică unul trebuie să piardă **p +** pentru ca celălalt să câștige. Asemenea gânduri îl însoțeau pretutindeni, chiar și când mânca, cu fălcile sale puternice, care din când în când trosneau din încheieturi. Avea ceafa groasă, început de obezitate și picioare zdravene, purtând numărul 43 **(30)** la încălțăminte. Deși avea o cultură sub medie, Costică excela prin îndrăzneală care l-a ajutat

totdeauna să răxbească în viață.

Fiica sa îl privea cu drag și-i respecta tăcerea, ne mai întrebându-l nimic. Se gândea că are părinți buni, care au muncit în viața lor din greu. Mama ei îl ascultase în toate situațiile, fusese chiar docilă față de soț, pe ea o iubise, iar în gospodărie găsea răspuns la toate problemele ivite. „Oare mama s-a căsătorit din dragoste cu tata sau a fost nevoită să accepte mariajul pentru a avea și ea un rost pe lume?” se întreba Maria.

A doua zi după amiază Costică s-a întors la Constanța. L-a găsit pe George în bibliotecă, lucrând ceva pe niște planșe pe care le întinsese peste tot.

Avea o expresie de om preocupat, om practic, cu fața și fruntea ușor încrețite și câteva cute adânci pe care obiceiul de a cugeta i le săpase ca într-un lemn tare. Costumul negru puțin purtat, dar destul de decent pe care îl purta îi dădea înfățișarea unui meșteșugar iscusit, de om liniștit, simplu și cumsecade.

— Ce faci aici? l-a întrebat Costică, intrând în birou.

— Lucrez ceva pentru casa părintească. Vreau s-o renovăm până la sfârșitul lunii iulie. Dar tu când te-ai întors?

— Am sosit de câteva minute.

— Ce mai e pe acasă? Ce fac ai tăi?

— Bine. Toți sunt sănătoși. Acolo e liniște, nu e ca aici.

— Mă bucur pentru voi - a mai spus el și s-a concentrat din nou asupra lucrării pe care o executa.

George vorbea calm și puțin tărăgănat, cu un glas reținut, obișnuit să cântărească bine și să pună lucrurile la punct, indiferent dacă prezentau importanță mică sau mare. Astfel că la sfârșitul lunii martie a adus pomii fructiferi promiși pe care i-a plantat în grădină, ajutat de Grigore Vlaicu, iar la jumătatea lunii aprilie a adus o echipă de constructori care au executat renovarea casei, a magaziei și grajdurilor pentru animale, după schițele făcute de el.

La sfârșitul lunii mai George l-a surprins pe Grigore, când a adus în curte trei cai tineri, din care unul special pentru călărie, un armăsar negru corb.

— Grigore, să faci rost de căruță! a spus el.

— Doar s-o fac eu, altfel de unde s-o iau?

— Știi s-o faci?

— Mă pricep, dar îmi trebuie scândură, obezi și toate fiarele pentru a-i da rezistență.

— Scrie pe o hârtie ce îți trebuie și ți le aduc eu de la Constanța! Să ai grijă de cai și de grădină! i-a mai spus el când a plecat din curte.

Afacerile mergeau bine și în august Costică a reușit să cumpere o casă în cartierul Coiciu pe str. Portiței, unde și-a mutat familia, dar n-a adus nimic din casa de la sat, în afară de obiectele personale de îmbrăcăminte. Totul a fost cumpărat nou din oraș. Erau toți fericiți, mai ales Maria care fusese admisă în anul I la facultatea de Drept din cadrul Universității Ovidius și abia aștepta să înceapă cursurile în toamnă.

Costică aștepta toamna pentru a culege via, să facă vin și țuică curată. „M-am săturat de băuturile făcute din chimicale!” spunea el cu orice prilej.

De când renovase casa din sat, George fugea uneori acolo, mai ales sâmbăta pentru a călări armăsarul negru, însă se întorcea la Constanța seara, rareori rămânea în sat peste noapte. Cu toate că mai angajase încă trei salariați, tot nu renunța la obiceiul de a încheia personal contractele cu furnizorii săi.

În august a reușit să cumpere un magazin de electrocasnice de la un arab care plecase din țară. Era tocmai ceea ce visase el de la începuturile ocupației de om de afaceri în Constanța. L-a luat și cu o parte din personalul care îl deservea (trei salariați), dar a fost nevoie să mai cumpere o autodubă de marfa pentru care a angajat un șofer.

— Cam multe cheltuieli, i-a reproșat Costică într-o zi.

— Toate aceste cheltuieli, frate, înseamnă investiții

care vor produce bani la vremea lor. Banii trebuie să circule, să producă alți bani, să se înmulțească! Altfel rămân simple hârtii. Ideile nu-ți vin ca să le îngropi, ci pentru a te sluji de ele. Iar eu țin la ideile mele.

— Da, dar mai trebuie și economisiți, că e nevoie de ei în viața de fiecare zi, continuă Costică să-l tachineze.

— Viața? Viața îi este dată omului cu condiția să lupte din greu pentru ea, s-o păstreze și s-o înfrumusețeze. Eu am ajuns la concluzia că viața este o permanentă luptă, care nu se sfârșește decât în clipa de pe urmă. Cel căruia îi vine câte o idee nouă, vreau să spun, cel care face o descoperire, se supune și el acelorași condiții stabilite pentru viață. Dar știi ceva? S-a constatat că niciun inventator nu a ajuns și om de afaceri.

— Poate pentru că nu se pricepe la afaceri, că după câte am observat eu de când lucrez cu tine, afacerea este o „meserie” grea, nu este pentru oricine.

— Este o meserie dură. Și, totuși, mulți dintre noi, deși venim pe un fâgaș bătătorit de alții înaintea noastră, sunt lipsiți de simțul realității.

Într-o zi de marți din luna noiembrie 1991, George Comănescu a plecat la București, de unde urma să plece la Oradea. Deplasarea o făcea de obicei singur cu autoturismul personal. Costică a încercat să-l oprească să plece, glumind că „marțea sunt trei ceasuri rele”, dar el tot a plecat, motivând că vrea să profite cât mai este vremea bună, deoarece dacă ninge nu se va mai putea deplasa cu ușurință, iar de marfă este nevoie.

A doua zi, după prânz, Costică a fost chemat la telefon, anunțându-i-se moartea fratelui în apropierea localității Dârste din jud. Brașov și i se cerea să meargă să-l identifice și să-l transporte, apoi, la Constanța.

A plecat imediat la Brașov cu o autodubă, condusă de șoferul lor, iar noaptea au ajuns la morga din localitate. Abia în dimineața următoare au reușit să discute cu medicul legist și cu ofițerul de poliție care făcuse cercetarea accidentului de circulație în care fusese angajat

George.

— Ați adus haine pentru decedat? a întrebat medicul legist, privind la Costică aidoma unui pictor dus pe gânduri, care-și contemplă opera aflată pe șevalet. Celelalte sunt ferfenițite și murdare, adaugă el.

— Da, am adus totul nou, a răspuns acesta, după care l-a rugat să i-l arate și să-i spună ce a pățit.

— A murit puțin, a răspuns medicul tot în glumă, fără să țină seama de starea în care se afla Costică.

După ce au primit actele necesare, au luat trupul neînsuflețit al lui George și l-au așezat în sicriul pe care l-au dus în mașină. De acolo au mers la Consiliul local pentru eliberarea actului de deces, iar mai la urmă la poliția județului.

— Cum s-a întâmplat? l-a întrebat Costică Comănescu pe ofițer. A fost singur sau a mai fost cineva?

— Victima, adică fratele dumneavoastră - a început ofițerul cu expresii specifice profesiei sale - a circulat cu viteză neadaptată la condițiile de drum, fiind curbă periculoasă (serpentină), iar asfaltul umed. Când a ajuns în centrul curbei respective, a virat brusc și s-a răsturnat în râpă cu mașina. Împreună cu el mai era un bărbat pe care l-a luat de pe șosea, probabil din pasagerii ocazionali, care ne-a declarat cum s-a întâmplat. Acel bărbat se numește Vasile Sarapon și se află internat la Spitalul Județean, cu fracturi multiple. George Comănescu s-a lovit la cap în cădere și loviturile i-au fracturat capul în mai multe locuri, umărul stâng și picioarele. Așa a murit pe loc.

— Mașina are avarii mari? a întrebat Costică.

— Are suspensia distrusă și partea dreaptă, aripa și ușa din dreapta, dar motorul și restul caroseriei nu are decât niște zgârieturi. Văd că este asigurată, astfel că paguba o puteți recupera. Pofțiți actele lui și ale mașinii! a mai spus ofițerul întinzându-i portofelul.

De la poliție, Costică a plecat la spital unde s-a interesat de Vasile Sarapon și a discutat cu el.

— Veneam pe șosea la vale, spre București și odată

am văzut că mașina începe să „danseze” pe asfalt, apoi am auzit o bufnitură și ne-am răsturnat în râpă. Când mi-am revenit eram scos pe mal și pus pe o targă, iar un medic era aplecat deasupra mea și-mi căuta rănilor. Cineva îl întreba: „Ce are?”, iar medicul i-a răspuns: „o dublă fractură a femurului, glezna dreaptă luxată și o coastă ruptă, tot pe dreapta”. „Dar celălalt?” „Celălalt este deja mort, capul e făcut chisăliță, umărul stâng și piciorul stâng sunt fracturate”.

Pe mine m-au așezat în salvare, m-au adus aici unde m-au operat și iată-mă cum arăt! a mai spus el.

...George a fost adus acasă, a urmat înmormântarea, apoi Costică a dispus ca cele două magazine să fie închise o săptămână în semn de doliu.

— Ce om bun și darnic a fost George! a spus Irina într-o zi, după ce s-au ridicat de la masă. Cine se gândea că va avea un asemenea sfârșit. Spunea că după ce termină de aranjat totul, își va reface viața.

N-a mai apucat să-și îndeplinească visul.

— Parcă Dumnezeu l-a adus să moară în țara lui, în pământul lui, a intervenit Costică rămas pe gânduri.

— Așa este, a aprobat Irina.

CAP. ÎI - BANII SCHIMBĂ ATITUDINEA OMULUI SIMPLU

După moartea lui George, Costică a rămas singurul moștenitor al celor două magazine și a celor trei case pentru care a făcut imediat acte ca unic moștenitor. De asemenea, în bancă a fost găsită o sumă frumoasă în mărci germane și în lei, care a fost transferată pe numele său.

Costică Comănescu s-a bucurat, dar s-a și speriat de norocul care dăduse brusc peste el, mai ales că nu se pricepea prea mult la afaceri, cu toată îndrăzneala lui.

Pentru a nu greși, s-a folosit de juristul altei firme de aparatură electrocasnică și anume de Cornel Barac, om de 35 de ani, cu experiență juridică, iar cu diferite privilegii, l-a rugat pe acesta să-i găsească un secretar și administrator bun pe care să-l angajeze la firma lui.

Înainte de Crăciun, Costică s-a mutat cu toată familia în casa lui George de pe strada Războieni, iar pe cea din str. Portiței a vândut-o și banii i-a dus în contul lui din bancă.

— Ce să facem cu atâtea case? Mă bate gândul s-o vând și pe cea din sat, că banii sunt mai buni și nu cer reparații, nici muncă, zicea el.

— Las-o, omule! îl dojenea Irina. Acolo este toată copilăria lui George și a ta și toată tinerețea noastră. De ce s-o vinzi, când el a renovat-o tocmai ca să reziste mai mult? Și apoi a răsădit pomii, vița de vie... a făcut din nou o curte de bun gospodar.

— Da, da, ai dreptate! Nu trebuie să renunț așa de ușor la vie, la pământul pe care abia l-am primit înapoi după atâția ani de zile. De-ar vedea tata toate astea, n-ar vrea să mai moară.

...Cornel Barac îndeplinea funcția de jurist la o firmă de pe strada Mircea. Era de profesie jurist, om cu destulă experiență de viață, bărbat înalt, cu o față smeadă, dar mereu proaspăt bărbierit, elegant îmbrăcat în costume fine, nelipsindu-i cravata în nicio împrejurare când se afla în societate. Locuia cu familia sa într-un bloc din piața Ovidiu, vis-à-vis de Banca Națională, deasupra unui magazin de tricotaje. Soția sa, Carmen, de formație contabilă, avea în grijă mai multe firme înființate după 1989, cărora le ținea evidența contabilă, iar fiica lor Leontina (părinții îi spuneau Leo și așa o voi numi și eu pe parcursul povestirii) era elevă în clasa a cincea.

În ziua de 20 martie 1991 se afla în restaurantul de la parterul hotelului „Palace” și servea un whisky cu gheață. Privea liniștit pe fereastră, fără a lua în seamă zgomotele și zumzetul din local. La masa vecină, tot singur, un tânăr mâncase și avea în față un pahar cu vin alb.

Când Cornel a întors fața spre tânăr, acesta a ridicat paharul și a spus: „Noroc, sănătate și voie bună!” „Noroc, dragă, domnule! dar eu nu vă cunosc, încă. Nu vreți să veniți la masa mea ca să ne cunoaștem?”

Așa a început discuția lor. Tânărul și-a plătit consumația, după care s-a așezat la masa lui Cornel Barac, pe scaunul opus, după care s-a prezentat:

— Mă numesc Mihai Doroș și mi-s din Târgu Mureș.

— Pe mine mă cheamă Barac, zice Cornel zâmbind în timp ce îl studia. Ardelean sadea, îmi pare bine că vă cunosc. Dar ce v-a adus pe la noi, pe la Constanța așa devreme, că sezonul de plajă începe abia în iunie?

— Apăi nu la plajă am venit eu, ci după un serviciu în legătură cu marea, a răspuns Mihai, apoi a tăcut.

— Și ați găsit ce ați căutat?

— Nu, a răspuns el oftând cu năduf și iar a tăcut.

— Dacă nu puteți să-mi spuneți, nu insist și s-a mulțumit Cornel să-l privească pe sub sprâncene.

— Ba pot să vă spun, că nu este nimic secret. Este o veche dorință a mea, de când eram mic, doream să mă fac marinar. În anul 1983, când am terminat liceul, am venit în Constanța și am dat examen la acel Institut de Marină de pe strada Baba Novac, dar n-am obținut medie de intrare și am plecat înapoi, acasă la mine. Am terminat facultatea de drept la Cluj, apoi am lucrat ca jurist la Arad, la o fabrică de faianță. Acum s-a făcut revoluția, am zis să încerc din nou să mă îmbarc pe un vapor ca să văd lumea și ca să învăț meseria de marinar. Aș fi făcut orice pe vapor, fără pretenții, dar cei de la NAVROM, de acolo din port, mi-au spus că nu mă pot angaja pentru că nu mai sunt decât câteva nave care fac curse pe mare, iar cereri de imbarcare au cu sutele.

— Cu cine ați vorbit acolo?

— Cu șeful de la cadre și cu un comandant care răspunde de cei ce se pregătesc pentru marinărie. Ei mi-au spus că pe sală așteaptă marinari care au navigat 15 - 20 de ani, dar nici pentru ei nu au vapoare ca să-i angajeze. E drept că pe coridorul pe care m-au dus pe mine erau mulți oameni în uniformă de marinar.

— De când ați venit în oraș?

— De două zile. Cred că voi pleca înapoi mâine.

— Altă muncă, în afară de marinărie nu v-ar plăcea? Marina comercială a fost distrusă de niște deștepți care au ajuns în guvernul României după 1989; o parte din nave le-au vândut pe sume derizorii, iar altele au fost arestate prin diferite porturi, departe de țară, pentru niște așa-zise datorii. Totul e confuz în marină.

— Nu știu ce să fac. Dacă mă întorc acasă, la Tg. Mureș, acolo nu mai am decât un frate, cu care nu sunt în relații bune, iar după moartea părinților, el a rămas în casă.

— Dacă ați găsi de lucru în Constanța, ați fi dispus să rămâneți aici? Poate este mai bine decât la Tg. Mureș, mai ales că sunteți lângă mare și puteți, cel puțin, să priviți de pe mal cum intră și ies vapoarele din port.

— Da, ar fi o soluție, dar... nu știu ce să fac.

Cornel Barac și-a amintit de patronul firmei „Invent”, care îl rugase să-i caute un secretar-jurist.

— Mie mi-a cerut un patron să-i găsesc un secretar care să-i dirijeze și să-i administreze afacerile, dar va trebui să verific, dacă nu l-a găsit deja. Merg să dau un telefon. Scuzați-mă câteva minute! a mai spus Barac, ieșind în holul hotelului unde se aflau telefoanele publice.

— Alo! Casa Comănescu?

— Da, a răspuns o voce dulce de femeie. Sunt fiica lui.

— Cu domnul Comănescu v-aș ruga, duduie!

— Cine sunteți, insista duduia.

— Cornel Barac, juristul.

— Vă rog să așteptați, să-l chem!

— Mulțumesc, aștept!

— Da. Ce este domnule Barac? a întrebat Costică.

— Bună ziua, domnule Comănescu! mai aveți nevoie de secretar - jurist?

— Da, am. L-ai găsit, bre, până la urmă? Că de când îl aștept ca să-mi facă ordine în hârtii și la bancă, mi s-a albit părul în cap. Unde este?

— E aici, cu mine. Putem veni mâine la dumneavoastră?

— Da, vă aștept pe la ora 9.00 la mine acasă.

— Bine, s-a făcut. Mâine suntem la dumneavoastră.

Cornel s-a întors în local și s-a așezat din nou pe scaunul lui, privind la Mihai cu un zâmbet larg cât toată fața.

— Domnule, dumneata ești un om foarte norocos, ceea ce mă determină să cred că ai o inimă bună. L-am găsit pe om, iar acesta ne așteaptă acasă la el mâine la ora nouă. Acum totul depinde de dumneata. Dacă vrei să mergi acolo cu mine, mâine la 8, 30 ne întâlnim în fața Băncii Naționale, luăm un TAXI și mergem la patronul respectiv. Ce zici?

— De acord! a răspuns Mihai prompt.

— Acum să te pun în temă cu situația acestui om. Eu l-am ajutat aproape patru luni de zile cu cât am putut, dar nu-mi pot abandona total serviciul ca să pot să-i fac ordine în hârtii (facturi, comenzi, ordine de plată, CEC-uri etc.). Eu sunt jurist la o firmă de aparate electrocasnice de la înființare și mă preocupă mult situația de acolo. Am avut câteva procese, dar de la o vreme este liniște și mă ocup mai mult de hârtoage. Multe s-au schimbat în viața noastră și acum trebuie să trăim pe lângă cei care au bani și averi. Eu primesc 3.000.000 lei pe lună, dar asta este, ce pot face? Patronul firmei la care vom merge mâine se numește Constantin Comănescu, dar lui îi place să i se spună domnul Costică. E cam necioplit, om liniștit, venit de la țară. La început a fost patron George Comănescu, fratele lui, om deștept, de profesie inginer constructor, fugit din țară înainte de 1989 și s-a întors din Germania la sfârșitul anului 1990, plin de bani. El a făcut totul.

— Și unde este acum? întrebă Mihai.

— A murit anul trecut într-un accident pe Valea Prahovei. Domnul Costică a fost unicul lui moștenitor și a intrat în posesia caselor, magazinelor, pământului...

El nu se pricepe deloc la afaceri, dar are uneori

toane, ca toți cei parveniți. Eu cred că te vei înțelege cu el, pentru că dumneata ești om liniștit, calm, ca toți ardelenii. Dacă va fi mulțumit cum lucrezi, îți va mări leafa în scurt timp, că pare să-i aprecieze pe cei ce muncesc pentru el. Dar asta presupune să-i fii util. Părerea mea este să vorbești cât mai puțin în fața lui. Eu n-aș vorbi deloc și i-aș răspunde numai la cele ce mă întrebă el.

Acasă are soție, o femeie de vreo 52 de ani și o fată de 21 de ani, studentă în anul I la Facultatea de drept, nemăritată și foarte frumoasă.

Soția patronului, doamna Irina, este o femeie blândă, cu ochi căprui, melancolici, o față ovală și albă, care exprimă mândrie difuză, dar politicoasă și reținută față de persoanele cu care vine în contact. Modestia ei cred că se datorează faptului că nu are decât patru clase, a trăit în sat și a lucrat la C.A.P. toată viața. Cu mine s-a purtat foarte frumos de câte ori am fost la ei acasă.

Dumneata să ai grijă să nu te apropii de fată, că dacă te află domnul Costică ia foc. Nu trebuie să-l faci să explodeze, că doar el îți dă leafa și cine știe cum procedează.

Înainte, când trăia George, aveau mereu musafiri. Toți veneau și chefuiau la ei, iar când plecau îi criticau, mai ales pe Costică, zicând că e necioplit, țaran, calcă în străchini și altele. Niște lingușitori. Ar fi bine să te ferești să discuți prea multe cu acei musafiri, că el îi va invita în continuare pentru că îi place fala.

S-au despărțit în fața hotelului înțelegeți să se întâlnească a doua zi, după care Cornel Barac a plecat spre casă, iar Mihai a urcat în camera lui din hotel.

Noaptea s-a trezit de câteva ori și și-a privit ceasul de la mână, iar de la ora șase n-a mai putut dormi deloc; s-a spălat, s-a bărbierit, s-a îmbrăcat și a coborât în restaurant unde a băut o cafea, după care a pornit agale spre locul de întâlnire. Afară mirosea a primăvară, a pământ reavăn, iar dinspre mare o briză blândă și răcoroasă îi mângâia fața, aducând cu ea miros de alge și iod. „Am ajuns prea

devreme”, și-a spus Mihai, privind-și ceasul, în timp ce privea forfota de oameni care coborau din mașini și dispăreau prin ușa batantă de la intrarea în Banca Națională.

După câteva minute a apărut și Cornel.

— Bună dimineața, prietene! a salutat el voios. Cum ai dormit în noaptea care a trecut?

— Bine, ca la hotel.

CAP. III - MIHAI DOROȘ

Au făcut semn unui TAXI care tocmai lăsase în fața Băncii alți pasageri, au urcat, iar Cornel i-a spus:

— Str. Războieni! după care a continuat discuția cu Mihai în legătură cu somnul și primăvara.

Ajunși la poartă, au sunat, și a venit o tânără durdulie care i-a chestionat, după care le-a spus să aștepte, iar ea a intrat în casă. Când a revenit la poartă, s-a scuzat și a spus: „Poftiți pe aici! Patronul vă așteaptă!” și i-a condus într-un hol, iar de acolo în biroul lui domnu’ Costică. Acesta stătea pe un fotoliu în spatele biroului și le-a întins mâna peste birou, fără a se ridica să-și primească invitații.

— Bună dimineața! au salutat noii veniți.

— Bună domnilor! Stați jos! le-a spus Costică, arătându-le cele două fotolii așezate în fața biroului său.

— Mi-ați spus să vă caut un om de nădejde care să vă administreze afacerile - a început Cornel.

— Întocmai, așa am spus.

— Iată-l! Domnul Mihai Doroș este jurist și are experiență berechet. Tocmai ceea ce vă trebuie.

— Mă bucur, domnule Barac că l-ai găsit. Acum rămâne să vedem dacă ne și împăcăm.

Mihai privea biroul luminos ale cărui perdele de la ferestre erau date în părțile laterale. Și-a îndreptat apoi privirile asupra lui Costică, pe care-l cântărea în gând: „e o persoană neînsemnată, nu prea înalt, gras, cu obrajii rotofei și rumeni, cap mare cu păr cărunț și început de chelie, degete groase ca niște cămăclori, dar poartă haine

fine, bine croite și cămașă albă”.

Costică vorbea rar, cu unele întreruperi, căutându-și mereu cuvintele:

— Eu am nevoie de un om priceput ca să-mi administreze afacerile. Dumneata sper că te pricepi de vreme ce vii să-mi ceri o astfel de slujbă? Unde ai mai lucrat înainte?

— La o fabrică de faianță din Arad, a mințit Mihai Doroș, ca să nu dea pe față fuga din țară și slujba de la Viena.

— De loc, de unde ești?

— Din Tg. Mureș, dar părinții mi-au murit și nu mai am pe nimeni, că sunt necăsătorit, explică el.

— Fabrică de faianță. Ți-a spus domnul Barac că eu am un magazin de faianță și ceramică, iar altul de electrocasnice?

— Da.

— Atunci e bine. Sper să facem o treabă bună împreună. De mâine poți veni la treabă, dacă nu ai nimic împotrivă. Biroul dumitale va fi cel de alături, a indicat el cu degetul arătător gros ca un caltaboș spre o ușă închisă din partea opusă. Unde locuiești?

— La hotelul „Palace”!

— Nu poți sta la hote. Înseamnă că ai nevoie și de o locuință, a mai spus el, privind suprafața lucioasă a biroului său. Ce-ai zice să locuiești aici, la mine?

— Vă mulțumesc! Cred că este foarte bine, iar camera o voi plăti ca pe oricare alta din oraș.

— Ți-o rețin din leafa. Chiria, vreau să spun - a făcut precizarea Costică. Asta o stabilim când semnăm contractul.

— Desigur, cum socotiți dumneavoastră că este mai bine, domnule.

— Mai este și altceva? întrebă Comănescu.

— Salariul, domn Costică! sare Cornel în ajutor. Trebuie stabilită leafa pe care urmează s-o primească.

— Da, da, uitasem. Îți ofer 3.000.000 lei pe lună. Sper că îți ajunge?

— Dacă spuneți dumneavoastră, îmi ajunge.

— Nu trebuie să ai pretenții mai mari, orgoliul, cum se spune. Sărăcia și orgoliul nu merg împreună, prietene. Asta s-o ții minte! Adică, vreau să spun că omul sărac nu poate avea orgoliu pentru că nu are cu ce se mândri.

— Nu are, dacă spuneți dumneavoastră, a repetat Mihai încet.

— Cam asta este și prețul pieței. Cred că ai aflat că acum am și eu relații cu oameni de afaceri bogați și discutăm între noi. La fel îi plătesc și ei pe salariații lor. Cum s-ar spune a un preț pe care-l stabilește o piață – acolo unde este ea – iar eu nu pot, ca să zic așa, să încalc prețul pieței, că altfel mi-aș încălca îndatoririle pe care mi le impune averea mea. Dacă aș ridica eu prețul, s-ar supăra pe mine ceilalți din tagma noastră și nu se cade, ca om ce mă aflu. Azi, cu bani poți cumpăra orice, bag sama și nu se cade să facem mofturi.

— Da, domnule, răspunse sec Mihai.

— Când am vorbit la telefon cu domnul Barac am crezut că îmi aduce un om în vârstă, dar dumneata ești om tânăr, elegant, bine făcut. Câți ani ai?

— 27 împliniți.

— Da. Atunci așa rămâne. Bună ziua! Pe mâine la 9,00.

Aceeași tânără de la venire i-a condus până la poartă, pe care a închis-o în urma lor.

Au plecat spre bulevardul Mamaia pe jos, discutând:

— Ai acceptat prea ușor leafa de 3 milioane, i-a reproșat Cornel. În Constanța chiria pentru o cameră costă cam un milion. Dar poate vei mânca tot la ei? Asta se obișnuiește de la o vreme, de când noii patroni consideră că salariații lor aproape fac parte din familie. De acum încolo totul depinde numai de dumneata, cum vei reuși să le intri pe sub piele. Altfel domn Costică nu e om rău, dar trebuie să-l aprobi, să zici mereu ca el și să-i raportezi la

timp rezultatele afacerilor.

— Te pomenești că acest patron mă va forța să iau și lecții de balet ca să-i fiu pe plac și să-i dau binețe plecându-mă până în pământ.

— Ei, nu-i chiar așa. E om simplu, fost muncitor, dar are unele ifose ca orice om limitat, dar îmbogățit peste noapte, îi ia apărarea într-un fel glumeț, Cornel.

Din bulevard au luat un taxi care i-a dus până în centrul orașului. Pe drum, Cornel i-a spus, râzând:

— Când îți ținea logosul despre afaceri și economia de piață, dumneata îl priveai cu o totală atenție, de parcă voiai să-i zugrăvești portretul pe o pânză. Îți mai lipseau șevaletul și panelul.

— Voiam să-l descifrez mai bine, a răspuns Mihai.

S-au oprit la un restaurant unde au mâncat apoi Cornel s-a dus la firmă pe str. Mircea, iar Mihai la hotel, parcurgând distanța pe jos, cu pași rari, liniștit.

Nu degeaba fusese surprins Coscică Comănescu când l-a văzut pe Mihai Doroș intrând pe ușă, cu statura sa impunătoare și fața îmbujorată de aerul rece de afară.

Mihai avea o față expresivă și nervoasă care îl arăta că este o fire impresionabilă dar stăpânită, fire specifică oamenilor care știu să-și înfrâneze simțurile. De formă ovală, fața lui era luminată de doi ochi verzi, care trădau o inteligență și o ironie melancolică, iar mustața de culoarea cafelei era tunsă scurt și-i înconjura ca o cunună gura de mărime potrivită.

A doua zi, la ora fixată, Mihai s-a prezentat la noua sa slujbă. Conducătorul în biroul patronului, acesta l-a primit cu o față zâmbitoare. Îl aștepta.

— Cum ai dormit? l-a întrebat el, după obișnuitul salut.

— Bine, mulțumesc!

— Văd că ești odihnit, senin și bun de treabă. Hai să rezolvăm problema cu contractul! Rămâne suma stabilită și, în plus, vei mânca împreună cu noi și vei dormi în casa noastră fără plată. Mulțumit?

— Mulțumit, domnule! a spus Mihai, deși avea rezerve.

— Hai acum să-ți arăt care va fi biroul dumitale!

Au traversat holul, apoi au pătruns într-o cameră mai mică - un fel de sală de așteptare - mobilată simplu cu o masă și șase scaune, apoi au intrat într-o încăpere spațioasă prevăzută cu două ferestre spre sud și peretele din dreapta acoperit de o bibliotecă masivă care ajungea până în tavan, plină cu cărți; lângă fereastră se afla un birou masiv din lemn de nuc în spatele căruia se găsea un scaun masiv și cu brațe înalte, tapisat grosolan. Se vedea că fostul proprietar avea gust.

— Acesta va fi biroul dumitale. Ți place?

— Da, e foarte frumos și practic.

— Hai să-ți arăt și camera în care vei locui! Se află la etaj, exact deasupra acestei camere.

Au urcat pe scară. Camera destinată lui Mihai se afla lângă camera Irinei, iar cea a Mariei, lângă camera mamei sale, de cealaltă parte și comunicând între ele.

— Masa se servește aici la orele 6.00, 13.00 și 19.00 și nu trebuie să întârzii. Iată și sufrageria, unde mâncăm.

Acum, că le-ai văzut pe toate, hai la mine în birou să-ți dau ceva de lucru!

Costică Comanescu i-a pus în brațe un dosar voluminos și i-a dat câteva explicații - printre care să-i aducă la semnat toate adresele; cecurile și actele mai importante - și l-a trimis în biroul său.

Pe la ora 13,00 în sala de mâncare se auzea zgomot de linguri și farfurii, care i-au adus aminte lui Mihai de porunca patronului de a nu întârzia la masă. S-a grăbit să-și spele mâinile și apoi s-a îndreptat spre sala cu pricina. Când a intrat l-a văzut pe patron așezat în capul mesei, iar în celălalt soția acestuia, doamna Irina. Imediat după Mihai a intrat în încăpere o tânără cu părul blond-marونی și niște ochi albaștri, scânteietori, de statură potrivită și talia zveltă. Aceasta s-a așezat lângă tatăl ei, iar Mihai pe partea opusă.

— Să nu mai întârzii la masă! a certat-o tatăl ei în șoaptă! după care a rostit cu voce tare: Vi-l prezint pe domnul Mihai Boroș, noul nostru secretar, administrator și jurist, care ne va reprezenta interesele în afaceri de azi înainte.

Mihai a înclinat capul, la fel și Maria, în semn de salut, iar din ochii ei frumoși licărea un foc al inteligenței și al tinereții. Fața ei avea trăsăturile tatălui, dar mai mult semăna cu mama sa. „Este suplă și fină, cu obrazul ca piersica pârguită”, o aprecia el în gând, privind rând pe rând, la mamă și la fiică.

Dacă atunci când patronul i-a comunicat salariul, Mihai a fost dezamăgit, când a văzut-o pe Maria, hotărârea de a rămâne la firmă i-a fost definitivă. O voce interioară parca îi striga și-l îndemna să rămână. Continua s-o privească pe furiș și nu se sătura de ochii ei albaștri cu puncte ca aurul în pupile, plini de dragoste și de duh amestecat cu sensibilitate. Buzele ei trandafirii, adesea întredeschise te făceau s-o săruți.

— Dumnealui va fi secretarul meu de azi înainte! a spus Costică cu gura plină, mândru și satisfăcut de noua sa achiziție. Să ne purtăm frumos cu el, așa cum sunt încredințat că o va face la rândul său!

La această afirmație a tatălui său, Maria a avut din nou prilejul să-și ridice ochii din farfurie și să-l studieze pe Minai pe sub genele ei frumoase arcuite. „Este frumos, tânăr, sănătos, iar dacă va fi și isteț... „se gândea ea.

— Va locul la noi - a continuat acesta - pentru că nu are familie.

După o pauză scurtă a adăugat:

— Va locui în camera vecină cu a ta! i s-a adresat el Irinei, care a încuviințat prin înclinarea capului, fără a spune vreun cuvânt și continuând să mănânce.

Ziceai că ai lucrat la o fabrică și știi ceva despre asta, despre ceramică? i se adresează Costică lui Mihai.

— Da, am lucrat la o fabrică de faianță și ceramică și cunosc aproape tot procesul de producție și de

comercializare.

— Dar parcă faianța este din aceeași familie cu ceramica? Greșesc? zice Costică, privind pe deasupra farfuriei.

— În general, se aseamănă, dar există și unele deosebiri.

— Mâine vom face o vizită la magazin și vom vedea.

Mihai Doroș mânca cu poftă; era flămând, iar friptura de vită i s-a părut foarte apetisantă, dar era manierat și destul de atent. Era o fire liniștită și respectuoasă; cei patru ani petrecuți la Viena își pusese rămpredă amprenta asupra comportării sale, precum și ca om muncitor, conștiincios, fire stăruitoare să-și adâncească cât mai mult cunoștințele în profesie. Acolo reușise să iasă cu bine din mai multe încercări care i-au dezvoltat capacitatea de a privi în el însuși.

Mihai era un bărbat cu mișcări domoale, dar se purta întotdeauna îngrijit; fața sa mereu proaspăt bărbierită îi dădea înfățișarea unui flăcău mândru, iar figura sa pasiona printr-o liniște gravă, dar destul de agreabilă, la care se adăugau purtările sale distinse și o condescendență blândă, care reflectau liniștea unei existențe ce se desfășura cuminte și resemnată.

Cu toate acestea, în fața Mariei simțea că își pierde cumpătul și nu va mai putea să se stăpânească. Pe ea o simțea aidoma ca pe mireasma unei flori de primăvară, iar tandrețea pe care o trezise în el, se cerea satisfăcută, dar nu o putea pune în aplicare pentru că nu i-o îngăduiau onoarea și împrejurările.

La masa de seară, totul s-a petrecut în liniște, iar când Mihai s-a ridicat și s-a retras, patronul i-a amintit din nou:

— Mâine dimineață vom merge să facem o vizită pe la magazine. Sper că n-ai uitat?! Vreau să-i cunoști și pe ceilalți și să stabilem ce îmbunătățiri mai putem aduce.

— Am reținut. Bună seara! a mai spus Mihai, apoi s-a retras în camera lui.

În prima noapte n-a putut adormi decât după miezul nopții. La început și-a petrecut timpul la fereastră, privind luna care răsărise, poleind totul, prilej ca să viseze la măreția spațiilor, la mizeria vieții, la oameni și la celelalte. Peste câteva ceasuri, când peste suprafața lunii au început să alunece nori întunecați, s-a dus să se culce.

A doua zi a urmat micul dejun, ca în fiecare zi cât va locui Mihai la acest patron, apoi au plecat la magazinul din apropierea pieței Nicu Filipescu” - fostă „Pescăruș”, iar mai târziu la magazinul de electrocasnice.

Comănescu avea 12 angajați în cele două magazine, toți oameni tineri, până-n 38 de ani, din care un contabil, doi șoferi și doi merceologi. Ambele magazine purtau firma „Invent”, alături de numărul autorizației de funcționare.

La trei săptămâni de la angajarea sa, Mihai Doroș i-a propus patronului să mai angajeze un economist, care să poată urmări derularea facturilor și a contractelor cu furnizorii, precum și celelalte probleme de natură contabilă.

— Nu se poate, domnule! a strigat la el Comănescu. Vrei să mă aduci la faliment? Asta înseamnă o nouă cheltuială. Tocmai am văzut ultimele facturi, destul de mari și am vrut să-ți atrag atenția să le reduci.

— Aveți dreptate că sunt cheltuieli mari, dar sunt și venituri pe măsură. Dumneavoastră sunteți un om bogat și trăiți în „înalta societate”, n-ar trebui să vă plângeți, domnule.

— Și dacă sunt bogat ce-ți pasă dumitale. Ia să te preocupi mai mult să scadă urgent aceste cheltuieli! a spus el autoritar.

— Voi încerca, domnule, dar părerea mea este că nu trebuie să vă trăiți viața în lipsuri ca Hagi Tudose, ca apoi să sfâșiți bolnavi și săraci.

— Cine e acel Hagi Tudose? a întrebat Comănescu.

— Un om avar care a trăit în frig, fără hrană suficientă, nu și-a părăsit camera, dormind pe salteaua cu bani, dar n-a știut ce este distracția și n-a avut niciun

prieten. Asta nu mai este viață.

— Nu te plătesc ca să-mi dai sfaturi cum să trăiesc. Dumnezeu uii că nimic nu mai este ca înainte? Acuma este economie de piață sau cum i se spune. Și dacă nu vreau să fim striviți de alții, trebuie să ne grăbim să-i strivim noi pe ei, ca să ne putem menține în afaceri și să apărăm ce este al nostru, atât de greu obținut.

Mihai Doroș îl privea uimit de principiile acestuia și gândea: „Este prototipul zarafului rapace și al credincisului neînduplecat. Asta este noua lui viziune. Puterea banului este, de obicei, malefică și atrage totdeauna ființele cele mai josnice. Ea nu seamănă deloc cu puterea virtuții sau cu puterea intelectuală. De aceea oamenii sunt tentați să-i judece pe alții după propriile lor însușiri și înclinații. Spre deosebire de ei, omul cinstit vrea să moară neîntinat și hotărât să învingă în lupta cu viața”.

...Întâlnirile lui Mihai cu Maria erau prilejuate doar de orele în care mâncau cu toții în sufragerie. Atunci a observat el că și Maria îl privea pe furis, de câte ori avea ocazia, iar el se prefăcea că nu observă. Uneori se simțea deprimat de pretențiile patronului, dar se străduia să se stăpânească, reușind să câștige o mare putere în acest sens, niciodată nu spunea nimic care să-i dezvăluie revolta. Astfel, trăsăturile lui rămâneau neschimbate ca la un zid, deși ar fi vrut să spună multe, în schimb zâmbea cu buzele strânse pentru a nu da la iveală disprețul față de patronul parvenit, care devenise mai șiret și mai plin de el, cu înclinații de om avar.

Maria îi privea pe fiecare și, parcă ghicindu-i gândurile lui Mihai, îl susținea în sinea ei. Îl plăcea ca bărbat pentru că era tânăr, frumos, înalt, cu părul castaniu, nări deschise și pătimașe, cu un aer măreț, visător și nevinovat pe chip. Firea lui era potolită, era tăcut și destul de politicos cu ceilalți; buzele lui groase, răsfrânte și senzuale, dădeau drumul printre ele unui surâs cu care îmblânzea tot ceea ce ar fi putut fi aspru în înfățișarea lui dominată de privirea pătrunzătoare a ochilor săi albaștri - verzui.

Patronul avea deseori toane; câteodată se purta foarte frumos cu Mihai, îl lua de braț și-l purta ore întregi prin grădină, cerându-i sfaturi în afaceri, sau întrebându-l de diferite investiții, chiar și despre organizarea unor întâlniri cu prietenii lui. Alte ori îl suspecta că muncește prea puține ore din program.

Într-o seară, când serveau cina împreună, patronul i-a spus direct:

— Domnule Doroș, pentru banii pe care ți-i dau eu, să știi, măi băiete, că am pretenții să fii prezent la slujbă toată ziua și să nu pleci decât cu aprobarea mea.

— Vreți să spuneți că eu nu mai am deloc timp liber? întrebă Mihai intrigat de aspra poruncă.

— Nu. Câtă vreme te plătesc eu, am o astfel de pretenție.

— Deci, în leafa mea intră și timpul care ar trebui să fie liber?

— Da. De ce te miri? Orice marfa ce se cumpără se ia cu totul, nu pe jumătate. Ce, dumneata dacă cumperi o masă sau un cal din târg, le iei fără picioare? Țin neapărat ca atunci când vrei să pleci undeva, să vii și să-mi ceri voie. Așa se întronează disciplina. Punct!

În alte împrejurări, Mihai ar fi plecat și l-ar fi lăsat baltă cu toate averile și pretențiile lui absurde, dar cum să poată sta departe de Maria, care îi acaparase toate gândurile. Sperând că nu este vorba decât de o toană a patronului, l-a tratat cu indiferență și și-a văzut de treabă.

Maria se perpelea și ea de dor să poată sta de vorbă cu Mihai și căuta prilejul să-l găsească singur. Nu se mai mulțumea doar să-l privească pe furiș în timpul meselor de familie. Așa că, într-o zi, înainte de cină, s-a dus la el în birou, pretextând că vrea să ia o carte din biblioteca aflată în aceeași încăpere.

În timp ce lucra, Mihai observă ușa deschizându-se încet, iar în prag își face apariția Maria.

— Poftiți înăuntru, domnișoară! a invitat-o acesta.

— Bună ziua! Nu vă deranjez? l-a întrebat sfioasă.

— Deloc. Luați loc pe scaun! i-a răspuns el puțin intimidat de prezența ei neașteptată.

— Am venit să iau o carte din bibliotecă.

— Nu știam că mai sunteți aici și mi-am permis să intru.

— Dacă doriți, vă caut eu cartea, se oferă Mihai. Numai să-mi spuneți titlul ei.

— Nu. Știu exact locul unde se află și o pot lua singură. Nu trebuie să vă întrerupeți lucrul. Este vorba de romanul „Frații Karamazov” explică Maria.

— Îl știu, sunt două volume. Vă interesează Dostoievski? E o carte bună, tratează o crimă de familie.

— Printre altele. Sunt studentă în anul I la Drept.

— Da? Foarte bine domnișoară! a adăugat repede Mihai, privindu-i fața îmbujorată care o făcea și mai frumoasă.

Maria a luat din raft cele două volume și a ieșit pe ușă, urându-i spor la treabă, o zi bună în continuare, după care a adăugat din prag:

— Să nu uitați de cina de la ora 19.00! Se supără tata.

— N-am să uit, domnișoară, a răspuns Mihai, privind în urma ei cum se îndepărtează cu pași ca de pâslă.

Intrând în camera ei, Maria a lăsat cărțile pe masă și a intrat în camera Irinei, cu care a mai discutat până s-a făcut ora cinei.

— Mamă - zice Maria - secretarul cel nou al tatii este cam ursuz și cam molâu.

— Când ai avut tu ocazia să-ți dai seama de asemenea trăsături ale omului? Mie nu mi s-a părut deloc ursuz și nici molâu. Poate este mai tăcut și mai calm cum sunt mai toți ardelenii. El încă nu ne cunoaște bine.

— Am fost la bibliotecă să iau o carte. Nu știam că mai era acolo și că lucrează. S-a oferit să-mi caute el cartea, dar mi-am luat-o singură. Nu prea e vorbăreț și am plecat.

— Despre cei din Ardeal se spune că vorbesc puțin, dar sunt foarte cinstiți și foarte muncitori.

— Așa o fi, dar mie nu-mi plac oamenii muți, cărora ești nevoită să le scoți vorba din gura cu cleștele.

...La ora stabilită pentru cină s-au întâlnit din nou toți la masă, iar Mihai n-a scos nicio vorbă în plus, în afară de „Bună seara! Poftă bună! și Noapte bună!” când s-a retras în camera lui pentru a se culca.

— Ți-am spus eu, mamă, că este ursuz? a spus Maria când au rămas numai ele amândouă.

— Ei și tu acum! Ce vrei să-ți spună omul?

— Să spună și el ceva, să vorbească măcar despre hârtiile pe care le mâzgălește toată ziua sau despre mersul treburilor la Bursa de mărfuri etc. Tace mereu, ca mutul.

— Ai răbdare, fato, că de abia a intrat și el în afacerile noastre. Ce să-ți spună ție despre ele? îl puteam întreba eu câte ceva, dar n-am vrut - a intervenit Costică prompt, care se întorsese în sufragerie să-și ia țigările și auzise toată discuția lor.

Peste o săptămână de zile, Maria l-a vizitat din nou, în biroul său, pe Mihai, având cele două volume în brațe.

— Ce cărți vreți să mai luați, domnișoară? a întrebat-o el, văzând-o uitându-se printre rafturi.

— Regina Margot, a răspuns ea, zâmbindu-i larg.

— Este o colecție întreagă, dar mi se pare că este cam depășită pentru perioada în care trăim noi acum.

— Și mie mi se pare, dar vreau să le citesc pe toate, că abia am citit „Colierul Reginei”, „Regii blestemați”, „Cei trei mușchetari”, „Căpitanul Pardaillan”, „Viconte de Bragelon”.

— Desigur, e vorba și de gust, de principii, a adăugat Mihai, ca pentru el.

— Eu le prefer, încă, pe acestea romanelor scrise de Sandra Brown, care se găsesc astăzi pe toate tarabele din oraș. Mie mi se pare o literatură de duzină.

— Sunt de aceeași părere cu dumneavoastră, dar

cred că aici nu este vorba de calitate, ci de fuga după nou și mai degrabă după ceea ce numesc unii să te exprimi liber. Este bine că nu le citesc oamenii care posedă cultură sau cei care citesc o carte a ei, este și ultima pe care mai pun mâna.

Mihai păstra încă, multă seriozitate și mult simț practic și, cu toate aceste însușiri pline de înțelepciune, nu dovedea nimic slugarnic în felul de a vorbi și de a vedea că este în stare să dovedească ceea ce spune.

În același timp, Maria era destul de inteligentă ca să-și dea seama că Mihai avea dreptate și că încerca subtil, s-o îndrume în alegerea cărților.

CAP. IV - DRAGOSTEA MĂRIEI

În timp ce îi vorbea Mihai, ea continua să-l studieze și își spunea în gând, că niciodată nu văzuse atât de aproape un bărbat voinic, cu spate lat, umeri musculoși și ochi albaștri-verzui că ai lui. Când li s-au întâlnit privirile, Mihai a zâmbit, arătându-și dinții albi și regulați de sub mustața deasă de culoarea castanei coapte și frumos tunsă. Avea tenul ușor bronzat, peste care luminau niște ochi blânzi, melancolici, dar nu lipsiți de strălucire; nasul drept și buzele cărnoase, răsfirate deasupra unei bărbii voluntare.

Surprinsă de privirea lui, Maria i-a surâs și obrajii ei s-au îmbujorat, urmărind cum se jucau în părul lui castaniu razele soarelui care pătrundeau pe fereastră, făcând să pară o coroană de bronz strălucitor. Îi plăcea mult să stea în preajma lui și să-i soarbă cu nesaț vorbele, la auzul cărora inima ei tresărea. Începuse să se obișnuiască cu glasul lui tărăgănat, sonor și chiar muzical și nu-și dădea seama, dar îl dorea.

Până atunci Mihai nu-i făcuse niciodată curte, iar ochii lui nu avuseseră acea lumină caldă pe care o au toți bărbații care iubesc. Cu toate acestea, Maria simțea că și el o iubește, îi spunea acest lucru instinctul ei de femeie care nu o înșela, el fiind mai puternic decât rațiunea. Asta și pentru că îl vedea prea des cum i se însuflețea privirea

de câte ori o aținea asupra ei și stăruia mai mult.

E drept că Mihai nu-i spunea niciun cuvânt în acest sens și atunci ea era dezorientată, nu știa ce să mai creadă, mai ales că el era întotdeauna politicoș, se purta decent, dar rezervat și nimeni nu știa ce gândește, mai ales Maria care era direct interesată în problemă.

De câte ori îl vizita la birou, serile acelea deveneau un chin pentru ea când se așeza în pat ca să se culce și ore în șir se zvârcolea, gândindu-se că poate într-o zi, Mihai îi va spune că o iubește. Dar următoarea vizită se sfârșea la fel, fără să aducă nimic, în afară de o creștere a febrei care continua s-o mistuie.

Maria îl iubea, îl dorea, dar nu-i înțelegea firea complexă, destul de deosebită de a ei, precum și faptul că acel fel de a fi al lui a putut s-o atragă și asta o mira.

Poate tocmai misterul care îl învăluia a atras-o, sporindu-i dragostea, dar și hotărârea de a-l cuceri. Era ambițioasă. Fusesse răsfățată în familie și nu putea accepta o înfrângere, totuși trebuia să aibă răbdare.

Într-o zi au discutat mai multe subiecte, iar Mihai a strecurat următoarea frază: „Poate într-o zi îți voi spune mai multe care te interesează, dar încă nu a sosit vremea”. Asta a adâncit și mai mult misterul care-l înconjură, făcând să crească și curiozitatea Mariei, care era învăluită de romantism, cum însăși vitalitatea ei era de natură romantică. Își amintea cu precizie scena din birou, când privindu-se amândoi în ochi, ea a citit în strălucirea alor lui o mare bucurie, ca atunci când el ar fi primit binecuvântarea înaintea începerii unei acțiuni mărețe. Îl simțea tot mai aproape de ea.

„Îl iubesc” și-a zis ea în gând. Dar această descoperire a fost atât de mare, că i-a scăpat un suspin abia stăpânit, rămânând pentru o clipă cu răsuflarea tăiată și cu mintea paralizată. „Dar el nu știe că îl iubesc – a reluat nana meditația – pentru că am făcut mereu pe distinsa, pe mironosița față de el, tocmai de aceea n-a spus niciodată ceva în acest sens. Mi se pare că ochii lui reflectă

mai mult suferință decât iubire. Ce-o fi cu el? Cum să găsesc mijlocul prin care să-i fac cunoscute sentimentele mele? Poate că știind adevărul, comportarea lui se va schimba? Dacă el nu îndrăznește să facă primii pași, va trebui să-i fac eu. Și totuși, nu-i pot spune direct că-l iubesc, deși cred că dacă aș face-o, fața lui sar lumina de fericire. Oare își va da seama că îl iubesc?"

La un moment dat, Maria s-a ridicat în șezut, și-a încolăcit mâinile în jurul genunchilor și-și închipuia că într-o zi va fi doamna Doroș, soția omului pe care ea îl iubește atât de mult. „Dar dacă el nu mă iubește?” a fulgerat-o un gând. „Nu se poate!” se încuraja din nou. Trecuse de miezul nopții, iar luna îi lumina încăperea cu razele ei reci și roșiatice și privirea îi lucea printre genele lungi și arcuite de sub sprâncenele desenate frumos deasupra ochilor.

Dimineața au trezit-o razele soarelui, calde și strălucitoare, care treceau prin ferestre, mângâindu-i blând fața. Lumina lor aurie a inundat pereții, mobilele grele de mahon, precum și covorul de culoarea portocalei, având în centru un medalion de trandafiri.

Când a deschis fereastra, în odaie a năvălit o căldură primăvărată, adusă de adierea unei brize care făcuse să fremete tot văzduhul.

A rămas câteva clipe la fereastră de unde privea grădina plină de narcise albe și galbene, precum și pomii fructiferi ninși de floare, alături de alții abia înmuguriți.

Maria și-a făcut toaleta în grabă, apoi a trecut prin bucătărie unde a mâncat ceva frugal și a grăbit pașii pentru a nu întârzia la cursuri.

N-a mai întârziat în fața oglinzii ca altă dată, dar tot și-a mai privit odată, în fugă, silueta zveltă, gâtul lung, picioarele drepte, obrații rotunzi și buzele roze și cărnoase.

Ajunsă în troleibuz, s-a așezat pe un loc de lângă fereastră și și-a mai făcut, din priviri, o inspecție asupra sânilor care erau rotunzi și potriviți de mărime și asupra degetelor ei lungi, la fel ca ale mamei ei, dar mai tinere și

mai bine îngrijite îi plăcea și rochia fină pe care o purta. A zâmbit, aducându-și aminte de cele povestite de Irina în legătură cu ruda ei din București, care purta rochii din stofă sau mătase, lucrate din 10 metri pătrați pentru o rochie, pe care apoi, o îmbrăca peste jupoane, cu corsete tipătoare și cu pantalonași cu dantelă, la modă pe atunci.

„Corsetul te strângea, că nu puteai mânca nimic și nu te lăsa să respiri normal; era o pacoste” – zicea Irina.

„Mama a fost o femeie inteligentă, dar n-a avut noroc, fiind obligată să muncească o viață în CAP. Dar tata? A fost un om bun, iubitor, dar de când e bogat a devenit un om egoist și un iresponsabil. Îi iubesc, sunt părinții mei” se gândea ea. Era emoționată în acea dimineață, iar dragostea ei pentru Mihai cuprindea întreaga lume. Știa că este frumoasă și nutrea speranța ca și el s-o iubească, iar într-o zi să i-o spună.

„Ce-ar fi să-i destăinui și mamei dragostea mea? Nu, nu acum, să mai aștept!” se gândea ea, când troleibuzul a oprit în stație și a trebuit să coboare.

La masa de prânz a constatat că Mihai lipsea, dar n-a întrebat pe nimeni despre asta. Abia la cină i s-a adresat discret mamei sale, părând că este indiferentă:

— Dar secretarul tatii unde este? Sau face greva foamei?

— L-a trimis tatăl tău la sat să se îngrijească de mersul treburilor de acolo; aratul grădinii, curățatul pomilor, tăiatul viței de vie și alte lucrări de primăvară.

— Doar nu face el toate acestea? Nici nu cred că se pricepe dacă este născut în oraș – a spus Maria.

— Nu e nevoie să facă el. Grigore aduce niște oameni pricepuți la treabă, dar se cere să supravegheze cineva.

...Treptat, patronul s-a convins de calitățile lui Mihai și a început să-l prețuiască, văzându-l că muncește cu sârg, este corect în tot ce face, dovedind multă inteligență, este tăcut și supus, așa cum și l-a dorit el.

Încredarea în el l-a determinat să-i dea pe mână toate afacerile sale, cerându-i numai să-l înștiințeze asupra

derulării lor și, mai ales, dacă întâmpina unele greutăți. Și Mihai Doroș nu i-a înșelat așteptările, acționând în toate împrejurările cu cinste, corectitudine și profesionalism.

Astfel, domn Costică a renunțat la obiceiul de a-i mai cere să întocmească adrese și alte hârtii cu care să se prezinte la el pentru a le semna, cu excepția unor cecuri de valori mai mari pe care le semna personal.

Își mai „dădea în petec” câteodată, când scria el pe diferite hârtii diferite fraze, apoi zicea: „vezi, fă-le să sune mai frumos, că te pricepi mai bine ca mine!”

Trimiterea lui Mihai la proprietatea de la sat a avut un dublu scop: să urgenteze lucrările de primăvară, dar să pregătească toată casa pentru a putea primi în ea oaspeți, deoarece Costică hotărâse să-și aducă acolo niște prieteni de-ai să-i și a fratelui său decedat.

În sat au mers împreună, dar domn Costică s-a întors cu șoferul, lăsându-l pe Mihai să facă cele stabilite. La plecare domn Costică i-a mai dat o sarcină:

— Vezi de stabilește „situația financiară” a acestei proprietăți! Te pricepi dumneata.

— Da. Cu investiții, cheltuieli, producție și profit.

— N-ar fi rău să faci un fel de dosar al ei.

— Da, da. Voi înființa și un registru, a încuviințat Mihai.

Domn Costică a plecat mulțumit că a fost înțeles.

...Maria a suferit de dorul lui Mihai. Zilele i se păreau ani până când acesta va reveni în oraș pentru a se apropia de el să-l privească în ochi, să vadă dacă n-a uitat-o.

Casa de la țară avea șase camere, o bucătărie și o sală mare pe care proprietarii o numeau salon. Una dintre camere era cea în care Maria își petrecuse copilăria și anii de școală, până când s-au mutat în Constanța. Totul a fost lăsat neschimbat, chiar și după renovarea ei. Era mică, cochetă, ordonată, feciorelnică, plină de tăcere, încălzită de razele soarelui care treceau prin fereastră. Pe pereți erau agățate: fotografia Mariei și câteva desene executate de ea în școala generală; pe un pat rezemat de o pernă,

privea cu ochii lui de sticlă un iepuraș de pluș alb; podeaua era acoperită cu preșuri țărănești țesute în război.

Inima lui Mihai bătea cu putere și dorul revederii îl cuprindea, gândindu-se că așteptarea va fi lungă.

Împroună cu Grigore Vlaicu, Mihai a reușit să organizeze bine toate activitățile care se desfășurau zilnic în gospodărie și nu erau puține, deoarece, pe lângă lucrările agricole, mai erau și animalele: 3 cai, o vacă cu lapte, 30 de oi, păsări și doi porci de 3 - 4 luni.

De la Grigore, care era văr cu domn Coscică, un bun gospodar și om așezat, Mihai a aflat toată povestea familiei Comănescu și a rudelor acestora precum și modul cum a ajuns domn Costică mare proprietar:

— George și Costică s-au născut în casa asta. Tatăl lor, Marin Comănescu a fost un om dur, dar curajos și muncitor - istorisea moș Grigore - om trecut de 60 de ani. El s-a înscris în gospodăria colectivă printre ultimii, după ce l-a amenințat un activist de partid de la raion că îi dă băiatul - pe George - afară din școli. Ce a mai plâns Marin după cele cinci hectare de pământ pe care l-a băgat în colectivă! Acuma, dacă mai trăia, s-ar fi bucurat că-l primește înapoi.

George a învățat carte și a ajuns inginer pe la șantierele de construcții, dar pe Costică nu l-a dat tată-său mai departe, l-a ținut lângă el, în sat.

Mai târziu George a fugit din țară și ce mai vânzoleală de securitate și de miliție a fost prin sat, ca să afle de ce a fugit. Târziu a scris el că se afla în Germania, unde lucra tot în meseria lui.

S-a întors după revoluție și s-a stabilit în orașul Constanța, iar cu banii - că a avut mulți bani - a cumpărat casele, magazinele, caiiăștia trei, vaca și tot ce se vede pe aici. Om deștept George, dar n-a avut noroc până la urmă. A murit într-un accident de mașină pe Valea Prahovei. Ce mașină avea!

După moartea lui, Costică a moștenit tot avutul, asta da noroc! a mai adăugat Grigore.

După o tăcere prelungită, Grigore a reluat:

— George era un bărbat înalt, suplu, semăna puțin a neamț și avea și vorbirea puțin ca ei, metalică așa, parcă ar porunci, dar era un om bun. Parcă îl văd cum se dădea jos din mașina lui aia luxoasă și se îndrepta țăntoș spre casă, îmbrăcat într-un costum alb de Olanda, pantofi de lac și o pălărie albă de soare cu borurile largi. Trăise cu o femeie prin Germania, dar nu se căsătorise cu ea. De câteva ori a călărit pe calul cel negru, pe care îl numea Hans, dar eu îi spun Negru. De fapt, pentru călărie l-a adus, iar pe ceilalți doi – calul murg și iapa albă – pentru tracțiune, adică îi pun la căruță și aduc fân, duc bălegarul din curte, duc sacii la moară pentru măcinat și chiar îi folosesc la plug ca să ar cu ei grădina.

— Mai au rude aici, în sat?

— Păi, ar mai fi o verișoară a noastră, din familia Nedelcu și eu cu baba mea, că n-am avut copii. Familia Nedelcu este și ea redusă, aici în sat este numai Paraschiva, femeie de 54 de ani, nemăritată, dar are în grijă două fete gemene ale fratelui ei, Ilarion, care locuiește în Constanța. Mama fetelor a murit la nașterea lor și de atunci le-a crescut Paraschiva, că fratele ei s-a recăsătorit, iar nevasta asta a lui nu prea le suferă, dar se mai duc pe la el în timpul vacanțelor de vară și fac plajă 2 – 5 săptămâni. El le trimite bani, dar vine rar pe aici. Mi se pare că este cantabil sau economist prin portul Constanța.

Pe cele două gemene le cunosc de când aveau o lună sau două și le-a adus în sat tatăl lor. Acum au optsprezece ani și sunt foc de frumoase amândouă; pe una o cheamă Ioana și pe cealaltă Vica (Victoria).

— Și Paraschiva de care vorbești dumneata, de ce nu s-a căsătorit? l-a întrebat Mihai.

— E o poveste veche – spune moș Grigore cu importanță, scoțându-și pălăria ca să se scarpine pe capul său chel, care-i lucea ca o oglindă în bătaia razelor soarelui.

Deși fața îi era plină de riduri, moș Grigore se

bărbierea zilnic; îi mai lipsea livreaua de valet pentru a semăna cu slujitorul dinainte de război. Altfel, era un om priceput la multe, iar singura lui meteahnă era vânătoria de fazani pe care o practica din când în când în pădurea din apropierea comunei Basarabi. Paraschiva - zice el - a fost în mare dragoste cu un tânăr ofițer de la o unitate militară de lângă Basarabi, pe care l-a iubit mult de tot, dar tânărul s-a însurat cu alta și ea s-a îmbolnăvit rău.

De atunci a vrut să meargă la Mănăstire să se călugărească, dar în toamna acelui an a murit și mama lor, rămânând doar ea de 18 ani și Ilarion de nouă ani, fără niciun ajutor. Atunci a trebuit să muncească ea la colectivă ca să se întrețină, apoi să-l țină prin școli pe fratele ei. Cu trecerea timpului s-a resemnat și nu s-a mai măritat.

Au tăcut amândoi, gândindu-se fiecare la câte ceva. Mihai a rupt tăcerea:

— Cu gospodăria asta mare cum te descurci, nea Grigore?

— Bine și îmi place ce fac. Asta este ca orice meserie, iar mie nu mi se pare prea grea. Din experiența mea, știu că nicio meserie nu este grea, când o faci cu drag.

— Ai dreptate. Când lucrezi din pasiune nu ai nevoie nici de șefi, nici de controlori. Singur cauți metode ca să o faci mai ușoară și mai bună acea treabă.

— Astăzi aș vrea să merg cu căruța la câmp să cosec niște orz verde pentru animale; este din cel pe care l-am semănat toamna trecută și a crescut destul de frumos. Văd că cerul se acoperă de nori și s-ar putea să plouă mai târziu, a mai spus el privind atent cerul.

Moș Grigore a avut dreptate în aprecierea vremii. În noaptea care a urmat, a plouat până spre dimineață, dar cerul a rămas tot acoperit, drapat de nori negri, care prevesteau că va ploua din nou. Abia aproape de prânz, un vânt i-a împrăștiat și a apărut un soare dogoritor. După amiază norii s-au adunat din nou, ascunzând soarele, temperatura aerului a scăzut și s-a pornit o răpăială, curgând de sus cu găleata, însă n-a ținut mult și s-a

transformat într-o ploaie monotonă, mărunță, care nu s-a oprit decât seara, când soarele se pregătea să apună, înroșind ferestrele caselor și cerul cu razele lui.

A doua zi, Mihai a pus șaua pe armăsarul Negru și a plecat să cunoască mai bine împrejurimile satului, deoarece nu putuse vedea mare lucru din goana mașinii cu care veniseră la proprietatea Comănescu. Reținuse doar că pe drumul pe care merseseră, erau pe partea dreaptă vii, apoi o plantație și o Carieră de Calcar, podul peste Canalul Dunăre-Marea Neagră și pădurea din marginea comunei Basarabi, după cum arăta un indicator de localitate.

Câmpul înverzit respira voios după ploaia care căzuse din belșug, iar plantele râdeau în soare. În inima lui Mihai cântau niște coarde nevăzute în care primăvara își trimitea undele. „Unde ești, Maria?”

Peste două săptămâni patronul a trimis șoferul să-l aducă pe Mihai în oraș, deoarece urma să plece la Arad pentru a rezolva o problemă legată de contracte.

Ajuns acasă, l-a căutat pe patron și i-a raportat tot ce a întreprins el la proprietatea din sat, după care a primit dispoziții în legătura cu călătoria pe care urma s-o facă la Arad.

Când s-a dus spre biroul său, Mihai a dat cu ochii de Maria, care tocmai intra pe ușa de afară. S-a oprit și a salutat-o, după care ea l-a urmat în birou.

Au vorbit despre toate, fiecare bucuros de prezența celuilalt. Maria îl privea și i se părea mai slab și mai bronzat.

— Cum a fost la țară? l-a întrebat ea.

— Bine! Am organizat să se facă tot ce mi-a cerut patronul când m-a dus acolo. În rest, muncă, ploi, vânturi...

— V-ați distrat bine?

— N-a fost timp pentru distracții. Am călărit puțin prin împrejurimile satului și atât.

— La vară mă învățați și pe mine să călăresc?

— Da, numai dacă patronul vă dă voie. Știți cum se pune problema: o fată pe cal este nelalocul ei și...

— De ce să nu-mi dea voie? Astea sunt prejudecăți la care eu renunț ușor. Și apoi, nu omor calul dacă mă urc în șa.

— Nu știu cum va fi atunci.

„Tot morocănos este” și-a spus Maria și a renunțat să-l mai întrebe ceva, pregătindu-se să iasă din birou.

Mihai s-a ridicat, i-a luat mâna în mâna lui și a ridicat-o la gură, sărutând-o. Maria a fost străbătută de un fior. Pieptul îi vibra, iar sânii urcau și coborau ritmic; pleoapele-i duioase se ridicaseră spre el, învăluindu-l protectoare în aura iubirii pure. Abia așteptase ea acest gest al lui Mihai. Până atunci a crezut că primul semnal al iubirii adevărate la un bărbat este sfiala, iar la o fată este îndrăzneala. În sfârșit, Mihai făcuse primul pas. Maria nu-și dădea seama cât îl iubește și nici dacă este bine sau rău, dar îl iubea cu patimă, fără să știe dacă este în avantajul său ori e primejdios, îngăduit sau oprit.

Mihai a strâns-o la piftul său generos, apoi s-a aplecat și a sărutat-o odată și încă odată, până când Maria a ridicat brațele, i-a încolăcit gâtul, sărutându-l cu patimă și speranță, în același timp.

— Maria! Maria! a strigat Mihai. Of! Ești atât de frumoasă! Iar trupul, mintea și chipul tău dulce, mă emoționează, atingerea lor mă înfloară. Îmi place să cred că am reușit să te cunosc bine și să pricep ce se ascunde în sufletul tău minunat. Poate alții nu reușesc să le observe din cauză că sunt prea neglijenți, prea grăbiți sau poate neinteresați.

— Of, Mihai! De-ai ști cât de dor mi-a fost de tine!

— Știu, că și dorul meu a fost destul de mare, dar am fost nevoit să stau departe, acolo, pentru a face ceea ce mi s-a poruncit.

— Lasă-mă, să nu intre cineva! a spus Maria, deși ar fi vrut să stea în brațele lui toată viața.

— Ai dreptate. Mi-am cam pierdut cumpătul și te rog să mă ierți, dar îmi era atât de dor să te strâng în brațe!

S-au așezat pe scaune, Maria luând poziția pe care o

afișa de fiecare dată când îl vizita - pe partea opusă a biroului, de unde, cuminte, îl privea cum lucrează și îi zâmbea uneori. Mihai îi simțea privirile care-i pătrundeau sufletul, aidoma razelor de soare care străbat apele adânci, ajungând până în fundul acestora. El o iubea fără gânduri ascunse, nu știa dacă și ea îl iubește la fel, dar spera că într-o zi așa va fi. Când o vedea intrând pe ușă, de fiecare dată era prins de niște elanuri de recunoștință și ar fi fost în stare se ia în brațe și s-o sărute. Buzele Mariei tremurau, mâinile ei nu mai aveau astâmpăr, suspina ușor cu ochii dilatați și gura întredeschisă. El se mulțumea s-o privească și își freca pixul în mâini ca atunci când trebuia să găsească soluția unei probleme grele, fiind prins de o ardoare mută.

— Iartă-mă că am venit să te deranjez! a rupt tăcerea Maria. Fața ei era îmbujorată, iar glasul îi tremura, Poți să mă pedepsești pentru asta! a adăugat, zâmbind.

— Să te pedepesc? Îți mulțumesc că ai venit.

— Să mă pedepsești sau să mă grațiezi.

— Prefer să te grațiez. „E mai bine să fii în postura de victimă decât de cea de călău” scria Cehov Anton Pavlovici într-o scrisoare adresată fratelui său.

— Trebuie să plec, să nu vină cineva și...

— Ai spus mai înainte că ai vrea să mă cunoști. Cum vrei să ne cunoaștem dacă nu stăm de vorbă?

— Eu aș vrea, dar știi...? a bâjbâit Maria cuvintele. Pieptul ei vibra, iar sânii urcau și coborau des, la fiecare respirație. Îl privea cu ochii ei mari, albaștri-verzui și se gândea că au făcut amândoi primul pas.

— Măine plec la Arad pentru niște contracte a spus Mihai.

— Iar pleci? Pentru cât timp?

— Pentru trei-patru zile. Mi-a cerut-o patronul. Te rog să mă scuzi câteva minute, să-mi fac unele notițe pentru drum, apoi te conduc!

Maria a rămas pe scaun urmărindu-l cum lucra. Îi urmărea cu privirea mâna puternică, nervoasă, cu perișorii

și pistruii ei strălucitori care o fascinau. În birou plutea o atmosferă de melancolie, de intimitate și o anumită duioșie. Din când în când Mihai ridica privirea de pe hârtii și o îndrepta spre ea, cu dragoste, mulțumit că o vedea rumenă, frumoasă și atât de aproape de el.

— Te-ai supărat că te-am sărutat?

— Poate mi-a făcut plăcere, a răspuns ea, râzând.

— Trebuia să fii sărutată de cineva care se pricepe.

— Iar tu te-ai considerat a fi cel mai nimerit și n-ai vrut să pierzi prilejul.

— Poate, mai ales când îmi dau osteneala, o fac bine.

A continuat să lucreze, iar Maria îi privea musculatura încordată care se profila prin tricoul cu mâneca scurtă, ghicindu-i forța fizică care o fascina și o îndreptătea să creadă că și sufletul lui este la fel de puternic ca trupul.

Mihai avea eleganța leneșă a unei pantere care se întinde la soare, dar suplețea acesteia se încordează și se arcuiește cu ușurință când se pregătește să sară asupra prăzii, fără greș.

După atâtea ocazii de a se afla în preajma ei, Mihai a constatat că îi poate citi gândurile cu destulă ușurință. În fața lui Maria era transparentă ca o sticlă, încât ea nu-i putea ascunde nimic. De dragostea ei încă nu era sigur.

În biroul lui aducea zilnic flori, în special trandafiri, iar când Maria îl onora cu prezența, îi dăruia unul la plecare, cerându-i să-l păstreze. Ea îl lua, îl mirosea și pleca râzând. Mihai îi pipăia scaunul pe care stătuse ea, precum și toate obiectele pe care le atingeau. Această existență plină de abnegație se sfârșise. S-a ridicat de pe scaun și iar s-au sărutat.

— Să nu ieșim împreună! a propus Maria.

— Bine, dar vino să te strâng în brațe! a cerut el.

Când a ieșit ea pe ușă, Mihai nu știa ce să mai facă de fericire că trăiește și că a avut norocul să dea peste o astfel de ființă. Se stăpânea greu să nu cânte, deși avea nevoie să-și reverse preaplinul din inimă. Iubesc! Iubesc!

ar fi vrut el să-și poată striga dragostea pe stradă, să știe toată lumea că el o iubește pe Maria.

La cină s-au întâlnit din nou, dar s-au ferit să se privească, rămânând fiecare cu privirea în farfurie.

Patronul i-a mai dat câteva sfaturi în legătură cu placarea la Arad, apoi Mihai s-a retras în camera lui.

A doua zi, cu primul tren, a plecat la București, iar de acolo la Arad, unde a terminat tot ce avea de făcut în două zile. Tot timpul s-a gândit la Maria: „Cred că Maria mă iubește. Și eu o iubesc și o apreciez că este inteligentă și atât de gingașă și de sentimentală! Am câștigat-o de partea mea și mă simt ușurat”. Trăia cu gândul numai la ea, într-o visare blândă și nedeslușită, iar figura Mariei îi apărea gingașă și de o frumusețe desăvârșită, pe tot timpul călătoriei. În tren îi pronunța numele în ritmul sacadat al roților pe șine, după cum loveau fiarele acestora șinele pe terasament.

De la Arad s-a deplasat la Tg. Mureș pentru a-și retrage banii de la Bancă, dar nu și-a văzut fratele care era supărat pe el. S-a întors cu trenul la Constanța.

Când s-a întors din această deplasare era noapte, astfel că abia în dimineața următoare a avut prilejul să-l informeze pe patron despre rezultatul misiunii sale.

La masa de dimineață nu s-a întâlnit cu Maria, deoarece aceasta plecase devreme la facultate, dar când ea s-a întors, l-a căutat, negăsindu-l la birou.

Maria i-a simțit lipsa. Cele trei zile în care nu l-a văzut au fost pentru ea un chin. Se tot întreba: „Oare îl iubesc? Asta o fi dragostea aceea mare și adevărată? N-am mai simțit până acum o astfel de nebunie care să mă facă să nu-mi pot dezlipi gândul de la el. Sau poate este o rătăcire trecătoare? S-o întreb pe mama, îmi este rușine, dar o voi întreba pe lui ia care știe mai multe despre asta”.

Domnul Costică l-a chemat pe Mihai în biroul său și l-a înștiințat că i-a mărit salariul cu încă două milioane de lei. Mihai ia mulțumit cu privirea plecată și a ieșit pe ușă, gândindu-se că patronul său este un tip necioplit, cam

vulgar, dar are inima bună, iar acel gest l-a luat ca pe o recunoaștere a muncii pe care el o depune la această firmă, dar și ca o scuză a patronului pentru comportarea, uneori necorespunzătoare, față de el.

În hol s-a întâlnit cu Maria, care i-a spus în șoaptă că îl așteaptă în grădină peste o oră. I-a răspuns afirmativ prin înclinarea capului, apoi a intrat în biroul său, fără vreo vorbă, iar Maria s-a făcut nevăzută.

La ora stabilită Mihai a închis biroul și s-a dus la locul stabilit unde a găsit-o pe Maria așteptându-l. Pe umeri avea un șal care îi acoperea brațele-i frumoase, iar apusul de soare care-i cădea pe față, făcea să-i sporească strălucirea obrajilor rumeni.

Mihai era pierdut în a-i admira farmecele Mariei, care-i mângâiau privirile nesățioase și nu se mai preocupa să se ferească de eventualii ochi iscoditori care i-ar putea vadea. S-a repezit și a luat-o în brațe, a sărutat-o și a ridicat-o, apoi, de la sol, uitând de orice precauție. La fel îi răspundea și Maria, sărutându-l cu ardoare, abandonându-se în brațele lui vânjoase.

— Ah! Cât te-am așteptat să te întorci, Mihai!

— Și eu. Mi-a fost tare dor de tine, a spus el.

— Te iubesc, dragul meu.

— Și eu te iubesc. Sper să dureze dragostea noastră.

S-au întors în casă cu puțin înainte de ora cinei, după care s-au prezentat, pe rând, la masă.

De când se întâlneau pe ascuns, se fereau să se mai privească direct, iar dacă se întâmpla să li se întâlnească privirile, amândoi roșeau până-n albul ochilor, mai ales Maria. Și cu cât se străduiau să se stăpânească, tulburarea lor era și mai mare.

Într-o zi, aflându-se și Iulia cu ei la masă, aceasta le-a observat transformarea, iar când a văzut că Maria este atât de emoționată, gata să-și dea sufletul, i-a făcut semn pe sub masă, călcând-o pe picior.

...În noaptea care a urmat întâlnirii lor din grădină, Maria și Mihai s-au zvârcolit, fiecare în patul lui,

rememorând discuțiile avute, îmbrățișările și sărutările.

Amândoi erau palizi din cauza surescitării și emoției reținute. Ascultaseră împreună o melodie veche care venea de la o casă din vecini, probabil de la un patefon, care i-a făcut să râdă, simțind că le pierе toată oboseala. Melodia se numea „Ce faci mâine după masă?”, iar cei doi o ascultau îmbrățișați:

„Ne despărțim și-i tare greu.

N-o poți ascunde nici tu, nici eu.

Mai stai puțin, iubirea mea.

Că aș mai vrea să-ți spun ceva!

Ce faci mâine după masă?

N-ai vrea să ne întâlnim?

E păcat să stai acasă când viața-i frumoasă

Și noi ne iubim etc”.

— Tu ce răspuns îmi dai, draga mea? o întrebă Mihai.

— Hai să ne întâlnim și mâine seară, răspunde Maria râzând ușor în brațele lui. Eu nu te-aș lăsa să pleci de loc.

— Și eu, dar hai să intrăm în casă, să nu ni se simtă lipsa! a spus el, trăgând cu ochiul la sâni „țâfnoși” ai Mariei.

Toate aceste scene din grădină le reveneau în minte fiecăruia dintre ei și ardeau de dorința de a se întâlni din nou și să se simtă aproape, cât mai aproape unul de celălalt. Dragostea lor, deși nu crea o scenă zgomotoasă, era încărcată de emoție ca un pahar plin, gata să se reverse. Faptul că sentimentele lor nu izbucneau furtunos peste marginile paharului și încă nu dăduseră în clocot, o făcea mult mai interesantă.

CAP. V. – CORNEL BARAC. DESTĂINUIRILE LUI MIHAI

Mihai Doroș intrase în legătură cu mulți salariați de la alte firme din oraș, iar cu unii devenise chiar prieten. De departe însă, Cornel Barac i-a fost cel mai drag și mai apropiat, cu el sfătuindu-se în problemele lui de suflet și chiar cele profesionale. De obicei se întâlneau la firmele

lor cu prilejul unor afaceri, la bancă sau la diferite procese civile, dar nu lipseau unele mese pe care le luau împreună la vreun local din oraș.

Într-una din zile cei doi s-au întâlnit la Banca Națională, care-și avea sediul în Piața Ovidiu, iar după ce și-au terminat treburile, Cornel l-a invitat acasă la el, fiind peste drum de sediul Băncii.

Doamna Carmen, soția lui Cornel, tocmai pregătea masa de prânz și Mihai a fost reținut să mănânce împreună cu ei.

După masă au rămas amândoi de vorbă în fața unei cești de cafea. Cornel Barac era un jurist și un vorbitor excelent. Nu spunea lucruri extraordinare, dar când vorbea era inspirat și bine crescut; știa mult mai multe decât Mihai, atât despre profesie, despre lume, dar și despre cărți, poate era avantajat și de vârstă, de practica mai bogată, ceea ce îi conferea o oarecare superioritate. Cu toate acestea el ținea mult la prietenul său pe care îl aprecia pentru că îl socotea un bărbat deștept, care privea viața cu mult realism și nu greșea deloc.

Mihai Doroș era un bărbat viril, frumos, bine dezvoltat, care accepta viața cu toată vivacitatea, frumusețea și chiar cu urâtenia ei. Când avea puțin timp liber, accepta cu plăcere invitațiile lui Cornel, a cărui familie era echilibrată și-i oferea liniște și siguranță.

— Ești un adevărat „pater familias” îi spunea Mihai.

— Da' de unde? Leo, fiica mea, nici nu mă ia în seamă, a replicat Cornel în glumă, privindu-și fiica cu dragoste și mândrie în timp ce aceasta își ajuta mama să strângă de pe masă farfuriile. Mă gândesc că în viitor va fi o bună gospodină și soție, când va fi la casa ei.

— Hai, tati! a protestat Leo, înroșindu-se.

Mihai privea la ei apreciindu-le armonia, în timp ce filosofa la maxima lui Solomom: „Mai de preț este un blid de linte acolo unde e dragoste, decât un bou îngrășat acolo unde e ură”.

— Îți aduci aminte, Mihai, prima noastră întâlnire?

rupe Cornel tăcerea care dura de câteva minute.

— Da. Era în luna martie. De dimineață fusesem în port, la NAVROM, apoi am urcat în parcul de la Cazino, unde am rămas vreo două ore să privesc portul, marea. Îmi părea rău că nu mă pot ambarca pe un vapor. Tocmai atunci a ieșit din port un vapor mare cu pavilion panamez, care luneca încet spre far. M-a trezit din visare sirena lui care fluiera dogit, iar țipătul ei prelung parcă rănea văzduhul. Dinspre larg sufla un vânt care aducea un aer răcoros, sărat și miros de iod, odată cu țipetele stridente ale pescărușilor care planau deasupra apei, în apropierea malului. Când am înghețat bine, m-am întors la hotel și am pătruns în restaurant unde te-am găsit pe dumneata.

— Hai, măi, băiete! mai termină cu politetea asta exagerată! Ce naiba, doar ne cunoaștem de atâta vreme. Te rog să-mi spui pe nume și să nu-mi mai spui dumneata!

— Bine, așa voi face!

— Într-o zi mi-ai promis că îmi vei povesti unde ai învățat regulile comerțului. Sau nu poți să-mi spui? l-a întrebat Cornel, privindu-l cu coada ochiului.

— Ba pot. Să știi că acest episod din viața mea nu l-am povestit la nimeni până acum.

— Atunci voi fi numai ochi și urechi.

— În vara anului 1988, după ce am terminau facultatea la Cluj, am fost repartizat la muncă tocmai la o rafinărie de petrol din Onești. Nu m-am prezentat acolo niciodată, deoarece în 26 august am trecut granița, împreună cu un prieten, pe la Curtici și din Ungaria am ajuns la granița cu Austria. Prietenul meu, Ianoș Paul, era pictor, cunoștea bine limba maghiară, lucru care ne-a fost de mare folos pentru a angaja o călăuză care ne-a dus la trecerea spre Austria, dar ne-a lăsat în pădure pe o ploaie torențială și o noapte neagră ca smoala. Ne-am adăpostit într-o vizuină de urși, în care erau numai excremente și oase, de unde abia a doua noapte am reușit să trecem dincolo. Ce să-ți spun? A fost o adevărată aventură, prima din viața mea și poate, ultima.

Greul, însă, de abia în Austria a început pentru că niciunul din noi nu cunoșteam locurile, drumurile și ne-am bazat pe un bilet pe care scria numai numele László Kádár și adresa din Viena a acestuia. Ianoș mi-a spus că merge la el pentru că este tot pictor și urmează să-l ajute în meseria lui. Dar eu? Va trebui să mă descurc singur. Vorbeam limba germană, cu unele greșeli – evident

— Pentru că pe strada noastră aveam sași cu care am învățat la școală în toți anii și ne-am jucat pe stradă împreună.

L-am găsit pe pictorul Kádár pe Wilhem Strasse, unde deținea o cameră de locuit și un atelier de pictură, închiriate cu anul. Spre dezamăgirea mea, mi-a spus de la început că nu mă poate ține la el, că vizele se obțin foarte greu pentru ședere în Austria, iar o ședere clandestină este un mare risc.

— Ce pot să fac? l-am întrebat. Eu vreau să muncesc.

— Dacă vrei să muncești trebuie s-o iei de jos, așa cum am făcut și eu acum aproape trei ani de zile.

— De acord, dar unde?

— În apropierea orașului este un han care are și grajduri de unde se închiriază cai pentru turiștii dornici să călărească prin împrejurimi. Te-ai mai ocupat de cai?

— Nu.

— Ca să te primească, trebuie să le spui că ești de la țară și ai îngrijit animale, altfel...

Trebuia să încerc, nu puteam să stau cu ei acolo și să dorm pe jos, în atelierul pictorului, cerșindu-i o bucată de pâine. Mă atenționase că mai este controlat și de cei de la poliție, existând pericolul să fim arestați.

În cele câteva zile cât am stat la pictorul Kádár, acesta mi-a povestit toate peripețiile lui de când a plecat din țară și până când a ajuns în Viena. „Am colindat prin mai toate țările din vestul Europei – spunea el, am fost la Paris, la Alhambra, prin cafenelele unde stau degeaba artiștii și beau, privind la femeile ușoare. E viață frumoasă, dai trebuie să ai bani”.

Mai întâi am vrut să încerc în oraș, unde se strâng cei care au nevoie de un loc de muncă dar mi-a fost teamă să nu fiu arestat. M-am hotărât să încerc la han și m-am îndreptat, pe jos, spre ieșirea din oraș, așa cum îmi explicase pictorul. Două ore am mers pe jos, dar pentru că nu aveam bagaj, aproape nici n-am simțit. Acolo am vorbit cu femeia care se ocupa de îngrijirea camerelor ce se ofereau turiștilor în trecere, care trăgeau la han pentru perioade scurte.

— Vreau să muncesc - i-am spus. Fac orice muncă.

— Trebuie să stai de vorbă cu patronul, domnul Hans, dar astăzi lipsește. De unde vii? m-a întrebat ea privindu-mă cu suspiciune.

Din România.

— Bani ai? Trebuie să-ți plătești camera și hrana.

— Am, dar puțin.

— Bine. Astăzi mă ajuți pe mine la treabă, spargi lemne și faci focul în toate camerele din partea dreaptă, adică de la ușa asta încolo! îmi arată ea sectorul cu mâna.

Toată ziua am muncit ca un rob, iar seara mi-a dat un pat și mi-a adus o farfurie de cartofi cu came și două felii de pâine. A doua zi, tot ea, doamna Hilda Kammer - așa se numea - m-a condus la patronul hanului. Domnul Hans era un bărbat blond, gras, cu burtă și o ceafa groasă, pe care hainele stăteau întinse; ochii săi cenușii abia se vedeau din osânda feței buhăite.

— E din România, a spus Hilda. Vrea să muncească.

— A, transfug. De unde ești, de la oraș?

— Nu, dintr-un sat de lângă Tg. Mureș.

— Ai îngrijit animale?

— Da, cai, oi, porci... am mințit eu, privindu-l fix.

— Aici avem cai de călărie și de trăsură care cer o îngrijire specială. Hrana, curățenia și țesălatul sunt pe primul plan, apoi plimbarea lor. Cred că știi să-i călărești? m-a întrebat el, pătrunzându-mă cu privirea lui aspră.

— Da, am răspuns mașinal. Adevărul era că nu

încălecasem pe cai decât de vreo două ori când fusesem cu un coleg de liceu la Prejmer, unde avea niște rude cu casă, pământ și animale, dar atunci călărisem direct pe spinarea calului, fără șa.

— Ai aviz de muncă? Viză de ședere? întrebă el.

— Nu.

— Atunci va fi foarte greu... nu știu dacă te voi angaja, a mai adăugat, dând din cap a părere de rău.

Îl priveam gales, deznădăjduit. În el îmi pusesem toată speranța și nu vedeam ce aș fi putut face dacă el nu mă angaja.

— Ia-l la tine, să te ajute până când te voi anunța eu! îi spune

Hildei.

— Da, chiar am nevoie că Konrad a plecat.

Am mai lucrat câteva zile cu Hilda, plătindu-mi hrana și patul prin munca fizică brută de toată ziua, după care m-a trecut la grajduri, în subordinea unui bătrânel pe nume Wily Köln, om bun și calm, de la care am învățat tot ce trebuia să fac, începând de la rănitul în grajd, orele și felul de hrană ce se dă cailor, adăpatul, plimbarea lor pentru a fi menținuți în formă și, mai ales țeșălatul și igiena lor.

Văzându-mă isteț, domnul Köln s-a apropiat de mine sufletește, iar după vreo cinci luni de zile, m-a întrebat:

— Ce studii ai, că te văd inteligent?

I-am spus.

— N-ai vrea să-ți cauți de lucru într-un loc mai curat și mai prielnic unui intelectual? De ce să stai aici și să te tot ascunzi de oamenii legii?

— Nu știu unde să mă duc, i-am răspuns.

— Cunoscut eu pe patroana fabricii de ceramică din oraș și poate îți găsește ceva pe măsura studiilor, iar după un timp îți poate obține și viză legală de ședere în Austria, să nu te mai ascunzi. Dacă vrei, pot să vorbesc eu cu ea pentru că îmi este și puțin rudă.

— Vă mulțumesc! Dacă se poate?!

Am mai așteptat o săptămână, după care dl. Köln m-a anunțat să mă prezint la fabrica respectivă, dându-mi toate detaliile cum să ajung și să-i spun că m-a trimis el. Când am ajuns la poarta fabricii am fost întâmpinat de un portar îmbrăcat într-o uniformă neagră, având obrații palizi și o înfățișare ciudată; pupilele îi ere albastre și umflate, ieșite în afară parcă, rotunjinduse ca la pisici, iar pleoapele abia i se mișcau, dovadă lipsa lui de simpatie pe care mi-o arăta; avea niște buze subțiri peste care cădea o mustață rară, acoperindu-i dinții lungi ca de cal. Afișa o poziție a corpului aidoma unui tigru, înainte de a-și înșfăca prada.

— Bună ziua! Vreau să vorbesc cu doamna Judith Sturm, am spus eu, continuând să-l studiez.

— Cine ești?

— Un cunoscut. Mă numesc Michal Doroș, am pronunțat eu numele în jargonul local.

— Așteaptă! O anunț imediat, a răspuns el, dispărând în cabina de unde mă privea pe furiș prin geamul bine șters. Avea cabină modernă, cu calorifer, telefon și birou. După ce a lăsat jos receptorul telefonului, a strigat la un bărbat aflat în curte, iar acesta m-a condus la biroul patroanei, aflat la etajul întâi al clădirii. Doamna Judith m-a primit imediat și am discutat următoarele:

— Mi-a spus domnul Köln că vreți să vă angajați la mine. Ce știți să faceți?

— Nimic. Vin din România și aș vrea să muncesc orice.

— Transfug., zice ea târăgănat.

— Da. Vreau să obțin aici viză de ședere și să lucrez.

— Ce studii ai?

— Facultatea de Drept.

— Poate cunoști legile din România, dar aici e altfel... Vom vedea ce putem face. Vei lucra la un birou unde se întocmesc contracte cu furnizorii, iar mai târziu vom mai vedea ce e de făcut.

Priveam în jurul meu. Biroul patroanei era mobilat cu gust și luminat foarte bine dinspre sud.

Mă simțeam tulburat, iar Judith a observat acest fapt. Târziu mi-a spus: „Erai așa de emoționat! Mi-am zis că starea aceea se datora impresiei puternice pe care ți-o crease noua situație cu care intrai în contact. Mi-am dat seama că ești un suflet nobil, născut să iubești ce este frumos”.

— Viața este grea, domnule și aici în Viena. Probabil dumneata te-ai obișnuit în România cu unele „fețe” zâmbitoare care sunt adevărate teatre ale minciunii și îți va fi puțin mai greu până vei reuși să te adaptezi la noile condiții. Vom vedea ce e de făcut. Vino joi pe la ora zece! Te aștept. Bună ziua!

M-am înclinat, salutând și am ieșit.

Deși mă expediase astfel, aveam încredere că mă va angaja și așa a fost. M-am prezentat a doua zi la ora stabilită și m-a condus într-un birou spațios, cu mai mulți salariați, unde mi-a arătat un scaun și pe șeful de birou, căruia m-a dat în primire. Ce diferență era! În țară mă simțeam liber și chiar îngâmfat că aveam școală, dar acolo toți mă considerau un intrus, un venetic, poate chiar un dușman.

Viața era grea, mai ceva ca „Muncile lui Hercules”. Pot spune că am avut de două ori noroc: cunoșteam binișor limba și pricepeam repede tot ce întâlneam în munca mea, ceea ce mi-a ușurat adaptarea la cerințele muncii de acolo, încât am reușit să lucrez aproape la fel ca ceilalți funcționari, în scurt timp.

Judith a sesizat acest lucru sau a fost informată despre această reușită și mi-a dat un birou separat la „Expediții”, ceea ce m-a ajutat să iau contact cu tot procesul de producție și de expediție al fabricii, relațiile comerciale și dispunerea utilajelor. Cu toate acestea, mă simțeam singur de parcă m-aș fi aflat pe o barcă în mijlocul oceanului, lipsit de orice ajutor. Dar omul care are voința puternică reușește să învingă toate greutățile. Era un moment greu în viața mea. Am văzut cum deosebirea dintre oameni dă naștere la ură. Majoritatea funcționarilor

de acolo erau fericiți că aveau pe ei haine bune și mâncau bine, ceea ce pentru mine nu era suficient și tânjeam după mai bine. Tot patroana m-a salvat în final, numindu-mă unul dintre consilierii săi personali. De aici totul s-a schimbat în bine. Ea mi-a spus într-o zi, fără ocol: „De aici încolo totul depinde numai de tine. Salvarea ta constă într-o purtare nepătată în fabrică și să muncești corect. Te avertizez că aici se aplică și în prezent un principiu vechi care spune că, dacă un om ți se pare că are merite, pune-i piedică în tot ce face, iar dacă meritul este real va ști să înfrângă piedicile sau să le ocolească”.

Mi se părea cu Judith ține la mine, dar refuzul de a se lăsa tutuită mă punea pe gânduri.

Încercam să mă adaptez societății vieneze cu obiceiurile și moravurile locale, dar rămâneam eu însumi în multe privințe: învățam de la ei ce consideram eu necesar, restul nu mă interesa.

Judith începuse să mă viziteze în biroul meu destul de des, încât începusem să-i simt prezența după foșnetul rochiei de mătase sau călcătura pantofilor săi, mirosul batistei sau al parfumului folosit de ea. Toate acestea îmi creșteau patima față de ea, dar nu îndrăzneam s-o ating.

De obicei intra în încăpere fără zgomot. Îmi ridicam privirea mai sus de decolteul ei, așteptând momentul potrivit ca s-o întreb, cu respect: „Doriți ceva, doamnă?”

Judith nu răspundea. Uneori îmi aducea în birou o cafea pe care mi-o așeza ușor peste vreo lucrare, dar nu o pune direct pe masă, ocolea prin spatele meu, după care se apleca să ia câte o lucrare de pe birou, atingându-mi umărul care-mi dădea un fior dulce. Nimic nu este mai atrăgător decât o femeie vizibil disponibilă. Fără să spună nimic, se îndrepta spre ușă cu mersul ei îmbietor și abia când ajungea la ușă, îmi zâmbea tandru, determinându-mă s-o urmăresc stăruitor cu privirea. Când părăsea încăperea, avea obiceiul să spună: „Aș vrea să discutăm ceva, dar nu acum”.

Judith arăta mereu în toată strălucirea unor toalete

bine studiate. Pe cap purta o pălărie florentină împodobită cu o agrafă superbă, iar la gât avea o eșarfă din voal subțire, sub care strălucea un colier din mai multe camee. Rochia ei din muselina verde, cu mâneci scurte și un superb decolteu îi permitea să etaleze mai multe brățări înșirate cu gust pe splendidele ei brațe ca marmura. Talia ei subțire și înfățișarea gingașă îi îngăduiau să aibă mișcări galeșe, deși cam prefăcute, care-i scoteau în evidență pasiunea și capriciile, întotdeauna satisfăcute, ale unei persoane iubite. Avea obiceiul să-și rotească privirile de jur-împrejur prin încăpere.

Mai târiu Judith mi-a devenit amantă și am trăit cu ea o perioadă frumoasă. Ea avea 36 da ani, dar frumusețeai frăgezimea ei compensau diferența de vârstă ce ne despărțea. Îmi spunea mereu că este fericită cu mine, ceea ce mă făcea să mă mir că poate exista atâta fericire pe Pământ. „Ah! De ce nu te-am cunoscut eu acum 12 - 13 ani când aram tânără și fragedă ca o fragă, că totul era altfel?”

Ea fusese căsătorita cu un inginer care lucrase alături de ea și de tatăl său, dar murise într-un accident cu o barcă pe o furtună năprasnică pe Marea Adriatică, cu șase ani în urmă. Nu pot spune că o iubeam, poate era mai mult dorința de a poseda o femeie atât de nobilă, frumoasă și bogată cum era ea.

O duceam bine amândoi în beția amorului; ea avea experiența de viața, iar eu mă specializam cu ajutorul ei. De fiecare dată parfumul ei mă îmbăta, iar lenjeria și toaletele ei fine mă fascinau, alături de multele ei giuvaeruri adunate precum zestrea unei mirese pentru a fi expediate. Adesea stăteam în pat și povesteam, ea despre mersul lumii, iar eu despre România; când mă asculta, ochii ei scăpărau de curiozitate. „Ești foarte inteligent, Mihai și oricând poți fi stăpânul meu, dacă vrei; uneori mă sperie inteligența ta, mi se pare că ești un uriaș. Aș vrea să te văd bogat și în glorie profesională, printre cei mai de vază oameni din Austria”, zicea ea.

Plecam împreună în excursii în munți sau în alte țări ca: Elveția, Franța, Italia, după ce îmi obținuse viza de

ședere în Austria și pașaportul.

Odată am plecat la Tirol, iar de acolo la Innsbruck. Dimineața zăpada era înghețată, era ger și toată lumea umbla înfocolită. Totuși iarna era foarte calmă peste tot. Când am ieșit din Tirol au început troienele. Pe dealurile înzăpezite se vedeau grupuri de schiori, coborând vertiginos pantele înclinate. Spre Innsbruck cerul s-a întunecat, devenind aproape de culoarea plumbului, ca o prevestire că, în curând, va nige, cum susțineau cei care cunoșteau bine vremea în acele locuri. La scurtă vreme au început să cadă fulgi mari de zăpadă, la început rari, apoi din ce în ce mai deși care bucurau vederea, dar reduceau vizibilitatea înjur. Deși îmbrăcați cu copaci, din cauza stratului de zăpadă munții păreau a fi turnați precum sunt obiectele din porțelan alb. Ninsoarea abundentă care nu contenea, făcând să se zărească din ce în ce mai greu căsuțele și cabanele de pe munte, care păreau a semăna cu niște căciuli ciobănești sau căsuțe de pitici printre munții giganți.

Judith era roșie în obraji datorită gerului, iar ochii ei albaștrii păreau două lacuri de munte pe fața ei albă. Ea nu prea știa să schieze și o învățam eu, care beneficiasem de un temeinic instructaj și de practică în munții Bucegi din România pe vremea studenției. De aceea mă simțeam în siguranță pe schiuri oriunde ar fi fost, fiind în stare s-o ajut și pe ea să se perfecționeze. Era destul de ascultătoare și învăța repede, dându-și toată silința să-și însușească temeinic practica schiatului. Știa să urce pantele, să meargă drept la vale, dar nu stăpânea suficient de bine să execute slalom în bucle strânse pentru a evita eventualele obstacole întâlnite în cale: copaci, cioturi sau chiar și oameni. Odată a și căzut peste un alt schior care se oprise accidental deoarece i se dezlegase un schiu care o luase razna înaintea lui.

Altă dată schiam amândoi pe o pantă lungă, iar în apropierea sfârșitului pantei am dat peste un schior proptit într-un boschet. Când ne-am apropiat de el, am constatat că avea un picior fracturat, iar un schiu îi lipsea și nu se

mai putea deplasa în niciun fel; stătea lipit de boschet și gema. Avea posibilitatea să înghețe acolo, dacă n-ar fi fost salvat de cineva, deoarece se însera, iar în apropiere se auzeau urlete de lupi.

L-am luat în spate și l-am transportat la o cabană care se afla tocmai la patru kilometri distanță de locul unde l-am găsit. Era un bărbat tânăr, avea 28 - 30 de ani, iar când am ajuns la cabană am aflat că era fiul unui medic din Salsburg, băiat fin, curat și manierat. Mulțumirile lor mi-au smuls lacrimi.

Am muncit în Austria patru ani și m-am întors în țară la începutul lunii martie, având o sumă frumoasă.

— De ce ai plecat din Viena? l-a întrebat Cornel.

— Mai întâi pentru că auzisem peste tot, la radio și la televizor că în România a avut loc Revoluția din decembrie 1989 care a schimbat regimul comunist. Având ceva bani, m-am gândit să încep o afacere în țară, dar văd că n-a venit momentul și atunci m-am gândit să mă imbarc pe vreo navă cu care să cutreier lumea o vreme, până se vor mai aranja lucrurile.

Ar mai fi și un alt motiv, secundar, de această dată și anume, comportarea Judithiei, care nu mai era așa de iubitoare ca la început, nu mai era totdeauna atentă și tandră cu mine și am înțeles că s-a sfârșit conviețuirea noastră în comun. În ultima vreme avea o figură care exprima că ar fi pierdut ceva, purta în ea un fel de degradare, parcă nici nu mai era aceeași. Când eu intram, am întâlnit un alt consilier care ieșea de la ea din apartament, unul cu o mustață care-i acoperea gura întredeschisă, iar pe masă se mai aflau, încă, resturile unui ospăț copios, stropit cu șampanie și terminat cu deranjul patului.

Nu i-am reproșat nimic, dar am folosit acest prilej ca s-o anunț de hotărârea mea de a mă întoarce în țară. Judith n-a protestat, dar a spus: „Dacă asta este hotărârea ta, mă voi consola cu ideea că asta a fost tot.

Mi-a plătit ultimii bani care mi se cuveneau și ne-am

despărțit ca prieteni. Mă obișnuisem cu ea și cu viața din Viena, unde mă simțeam în siguranță, dar ea avea comportări prea burgheze și nu voiam să stau în preajma ei, ca apoi să sufăr, deși n-o iubeam.

Când m-am întors în țară am mers la casa părintească din Tg. Mureș în care locuiește fratele meu împreună cu soția și cu doi copii ai lor. Mama a murit cu doi ani înainte de a veni eu, iar fratele meu, care este cu patru ani mai în vârstă decât mine, este supărat foc, încă de când am fugit din țară. Îmi reproșează că din cauza mea și-a pierdut calitatea de membru de partid și funcția pe care o avea la o întreprindere la care lucra ca inginer. Și moartea mamei mi-o pune în sarcină tot mie, deși soția lui spune că a avut ceva la fiere. Văzând că unicul meu frate nu mă vrea, m-am hotărât să plec pe mare și așa am ajuns noi amândoi să ne cunoaștem, să mă ajuți, deși nici nu mă cunoșteai bine, iar astăzi să fim prieteni și pentru asta îți mulțumesc din inimă! a conchis Mihai Doros.

— Măi, Mihai, tu ești un om bun, poate tocmai de aceea se apropie lumea de tine. Ești blând, calm, ajuți omul în nevoie și faci totul bine și la timp.

Să știi cu eu sunt mândru că am un astfel de prieten. Aș vrea să apelezi la mine oricând ai nevoie.

— Așa voi face, mai ales că ești singurul meu prieten adevărat.

CAP. VI - PROPRIETATEA DIN SAT. PETRECEREA

E duminică. Irina abia se întorsese de la biserică și se odihnea pe patul din camera ei înainte de masa de prânz. Domnul Costică a intrat fără zgomot în încăpere și, văzând că nu doarme, s-a așezat pe un fotoliu din apropierea patului ei. Scutura tacticos scrumul țigării la rădăcina unei mușcate dintr-o glastră.

— Iar ai intrat aici cu țigara? Știi că nu suport fumul de țigară, l-a certat cu blândețe Irina.

— Numai puțin și plec. Venisem să-ți spun că ar trebui să primim vizitele prietenilor, să lăsăm lumea să ne vadă. Fratele meu s-a dus, fie-i țărâna ușoară! Dar asta nu

înseamnă să purtăm doliu permanent, să ne închidem în casă și să nu mai vedem pe nimeni.

— Să mai așteptăm, omule! Lasă să treacă anul peste el, că merită puțin respect pentru ce a făcut el pentru noi. Ne-a schimbat viața cu totul, odihnească-se în pace! și Irina s-a închinat, făcând o cruce mare. Și așa pentru o petrecere de fală trebuie să fim și noi foarte bine îmbrăcați, iar până acum nu prea am dat atenție hainelor. Când munceam nu mă prea sinchiseam că mă vede cineva în hainele de lucru, dar acum e cazul să ne îmbrăcăm pentru că nu-i putem primi oricum.

— După părerea ta, ar trebui să muncim din nou?

— Nu am spus asta, nici nu mai putem s-o facem cu atâta avere pe care o avem. Trebuie să ne mai schimbăm îmbrăcămintea și purtările pentru a fi și noi la înălțimea societății noi care s-a ridicat după revoluție.

— Ei, asta-i acum! Ce treabă au ei cum mă port eu? Dacă nu le place, să plece. Dar tu ai dreptate. E bine să mai așteptăm, a încuviințat Costică, manifestând un deosebit respect pentru înțelepciunea nevastei sale dragi.

Irina se ridicase și stătea pe marginea patului cu mâinile în poală, mângâindu-și din când în când, cruciulița de la gât cu lanțul de aur, care străluceau pe pielea ei ușor ridată sub razele soarelui care treceau prin perdeaua de la fereastră. Era o femeie încă tânără, abia intrase în 52 de ani, scundă, dar cam împlinită la trup, cu părul castaniu, înspicat cu fire albe, ochii căprui care luceau pe o față albă cu obraji rozi.

— Mă gândeam să dăm o petrecere la casa din sat, unde să invităm numai câțiva oameni mai apropiați, cu familiile lor, reia Costică ideea de la început.

— Și cu ce îi transporti până acolo?

— Au toți mașini. Nu refuză ei o escapadă la țară.

— Să nu ne bârfească cei din sat, că abia l-am îngropat pe George și ne repezim să jucăm de bucurie.

— Lumea vorbește oricum. Să știi tu, femeie, că gura lumii n-o astupă decât pământul!

— Acolo ne trebuie multe tacâmuri, carne de porc, de vită și câte altele, înșiră Irina.

— Se vor găsi toate și vor fi duse acolo. Luăm doi ospătari și un bucătar de la un restaurant cu care va pleca acolo Mihai Doroș cu două zile înainte ca să pregătească totul, iar sâmbătă mergem și noi cu invitații. Ar fi bine s-o facem pe 7 iulie, fiind ziua de naștere a Mariei, fiica noastră și atunci nu vor avea ce zice alții.

— E cheltuială mare și oboseală și nu prea merită.

— Draga mea, asta este, dar trebuie să suportăm dacă vrem să intrăm în noua societate și să fim respectați de către oamenii cu avere.

— Aș vrea și nu prea aș vrea, spune Irina, legănându-și capul când într-o parte, când în cealaltă. Parcă era mai bine când eram săraci, nu aveam grijile de acum. Nu știu de ce, dar eu simt o frică în suflet pentru viața asta nouă.

— Vezi-ți de treabă, femeie! De ce să ne fie frică? Doar n-am furat nimic și n-am omorât pe nimeni. Toate s-au întâmplat așa cum a vrut Dumnezeu.

În iulie Mihai a primit poruncile pentru tot ce urma să facă în gospodăria de la țară, în vederea primirii invitaților stabiliți de patronul său și, încărcat cu tot ce era necesar, a plecat în sat.

Împreună cu Grigore și alți doi săteni, a instalat un cort mare pe alea principală care ducea de la poartă și până la intrarea în casă, bun atât pentru umbră cât și împotriva vântului și a unei eventuale ploii.

Montase pe stâlpii metalici, legați cu traverse și cu funii, o prelată cu suprafața de cca. 40 metri pătrați, care comunica printr-un coridor cu casa. Au fost aranjate mese pe două rânduri, un mic podium pentru taraful de lăutari care urma să vină a doua zi, iar ringul de dans urma să-l constituie trotuarul neacoperit.

Sâmbătă pe la ora 16,00 au sosit, pe rând, cele șase autoturisme și un microbuz. Toate s-au aliniat pe alee, pe măsură ce pătrundeau în curte.

Unii dintre vizitatori n-au mai mers să-și ia camerele

în primire, s-au oprit direct pe la mese și distracția a și început, odată cu semnalul dat de taraf.

— Dacă vei organiza mereu asemenea petreceri, mă falimentezi, mă sărăcești, îl dojenea domnul Costică pe Mihai, arătând spre cort și spre belșugul de pe mese.

— Nu se falimentează așa ușor. Sunteți un om bogat, domnule! i-a răspuns acesta.

— Ce bogat? Nu sunt deloc bogat! se apăra Costică.

După ce i-a explicat cum au fost orânduite toate pentru petrecere, Costică s-a dus să-și primească oaspeții, iar Mihai a continuat s-o caute cu privirea pe Maria, pe care n-o văzuse încă, din cauza aglomerației.

Când a zărit-o, inima i-a tresărit și și-a apus în gând: „iat-o pe iubita mea! E plină de frumusețe, tinerețe, exuberanță și voioșie, e plină de viață. Cum să n-o iubesc?”

În apropierea ei a apărut și Gabriel Pascu, un prieten mai vechi al Mariei, fiul unor oameni îmbogățiți recent. Absolvise filologia și toți îi spuneau „domnul profesor”.

Vederea acestuia a făcut să-i întunece bucuria lui Mihai, avută cu câteva clipe mai înainte, când o văzuse pe Maria venind spre el. Gabriel se tot ținea după ea și trăgea nădejdeje s-o ia de soție, deoarece o înțelegere avusese loc între părinții celor doi. Cu acel prilej domn Costică îi promisese Mariei că dacă s-o mărita cu Gabriel, toată averea Comăneștilor îi va fi dată ei. „Totul va fi al tău, fata mea!”

— Ce frumos ai aranjat totul aici! a spus Maria apropiindu-se de Mihai, cu zâmbetul ei discret și enigmatic.

— Scuză-mă! trebuie să duc un scaun la masă, a pretextat el, ca să nu răspundă și să se îndepărteze de ea.

„Ce-o fi pățit de este supărat?” s-a întrebat Maria. L-a așteptat să se întoarcă și l-a abordat din nou:

— De ce nu-mi răspunzi? Cum te-ai distrat aici?

— Nu prea am avut timp pentru distracții, a răspuns Mihai puțin tulburat.

— Ai făcut totul foarte frumos, dar ceva te-a supărat.

Dar tu ești un om înțelept, Mihai, a urmat Maria cu tot mai mare interes în glas. Privești toate faptele și toate nebuniile oamenilor ca un adevărat filosof cu experiență, iar din această cauză nimic nu te mai încântă din cele ce vezi.

În spatele ei s-a apropiat Gabriel, furios:

— Cu cine vorbești, dragă? Hai la grupul nostru și nu-ți mai pierde timpul aici, discutând cu slugile!

Maria nu i-a răspuns. Privea în urma lui Mihai care se îndepărta de ea și se gândea: „De ce o fi supărat?”

Ajuns în apropierea cortului, Mihai l-a zărit pe Cornel și să mirat de prezența lui, astfel că s-a apropiat de el ca să-l salute.

— Ce faci, domnule? Salut! N-am știut că vii aici.

— Nici eu n-am știut, Mihai, dar m-au luat pe sus patronul meu și ai lui. Abia am apucat să dau un telefon acasă ca să-i spun soției că plec pentru două zile. Când am aflat că și tu ești aici, m-am bucurat mult, că abia mai putem să stăm de vorbă în tihnă, nu așa ca la serviciu, unde ne întâlnim pentru afaceri și tot pe fugă.

— Deci, stai până mâine?

— Da, plecăm pe la prânz sau după, depinde de patronul meu. Te-am văzut că discutai cu tânărul Pascu. Ce spunea?

— Nu mi s-a adresat mie, ci Mariei. I-a spus să se ducă cu el la grupul lor și să nu-și piardă vremea cu slugile.

— Ce să-i faci? Țoapă. Acum familia lui are avere, e nobilă, după cum se spune. Știi care este părerea mea? Obârșia nobilă înlătură țării de caracter la multe persoane.

— Bogăția dă fală, dar nu și cultură, fericire și tinerețe, spune Mihai.

— Nici inteligență, completează Cornel. Păcat că noua clasă de îmbogățiți se ridică folosindu-se de oamenii înzestrați, care posedă materia cenușie, dar sunt nevoiți s-o vândă ieftin celor în fața cărora se posternează pentru a se întreține ei și familiile lor.

Maria, care se strecurase neobservată, ajunsese în apropierea lor și ascultase totul, fără să respire. În gând le dădea dreptate, dar ea nu putea schimba situația în niciun fel. În sinea ei îi aprecia foarte mult pe amândoi, iar pe Mihai îl stima și îl iubea pentru calitățile lui. „Este o capodoperă - gândea ea - o capodoperă de educație, inteligență, spirit, curaj și dăruire. Niciun bărbat nu este atât de chipeș ca el. Oare, de ce mă ocolește? Ce motiv ar avea să se supere pe mine?”

În părul lui castaniu străluceau razele soarelui, ca și pe mustața lui aurie. Maria s-a apropiat de ei cu un zâmbet larg, întrebându-i:

— Ce faceți aici, domnilor?

— Discutăm despre Nicolae Titulescu, domnișoară, îi răspunde Mihai.

— Da, ai dreptate, e tocmai un subiect care se pretează la petrecerea noastră, a acceptat ea răspunsul, văzând că este luată peste picior, deși cunoștea tema discuției lor.

— N. Titulescu a fost jurist, un mare diplomat care a adus faimă României, a intrat în joc Cornel Barac.

— Știu. Era un bărbat brunet, nu prea arătos, dar destul de deștept, a completat tabloul Maria.

— Azi sunt mulți care au avere și nu mai au nevoie să fie deștepți, asta à-propos de „deștept”. Am citit undeva că papa Sixt al V-lea, înainte de a ajunge papă, a păzit porcii. Deci, se poate și așa, a adăugat Cornel.

— Pentru că tot vorbim de avere, din cele pe care le-am văzut eu pe unde am umblat, pot spune că mulți oameni bogați varsă lacrimi pentru cățelul lor care și-a scrântit un picior sau și-a rănit lăbuța, dar trec nepăsători pe lângă o persoană lipsită de brațe sau aflată în nevoie, intervine Mihai.

— La fel se întâmplă și în situația când apare undeva un om inteligent care gândește de-i scapără mintea, dar dacă încearcă să spună ce nu place altora este considerat cinic, zice Cornel.

— Amândoi aveți dreptate, încercă Maria să-i consoleze, dar acum, cu noua democrație, totul este anapoda. Ar fi bine să mai avem răbdare și să vedem încotro se va îndrepta noua societate.

— Ce să mai așteptăm, domnișoară? Ne occidentalizăm pe zi ce trece, intervine Cornel. Păcat că nu luăm de la occidentali ceea ce este bun, frumos, progresist și care să ne ajute să mergem înainte, ci ne îngrămădim – aproape în genunchi – să luăm tot ce aruncă ei la gunoi, începând cu filmele pline de violență, erotism, droguri și terminând cu muzica infectă și chiar periculoasă, cu mesaje sataniste sau cu lătrături, behăituri, mugete și scâlâmbăieli în ținuta indecentă; am importat până și pedofili.

— Și obiecte de îmbrăcăminte „Second hand”, completează Mihai arsenalul de „daruri” venite din Occident.

— Lumea a sărăcit rău, Mihai, de aceea se înghesuie să cumpere acea îmbrăcăminte de mâna a doua, deși nu toți știu că unele obiecte pot fi pline de tot felul de viruși periculoși sănătății oamenilor și nu puțini s-au îmbolnăvit.

Maria privea pe rând pe cei doi, dar i se oprea privirea mai des la Mihai, fața ei părând că se roagă, că vrea să-i ceară ceva. S-a întors și a plecat spre casă, iar ei au rămas tot acolo, discutând.

— Frumoasă fată are patronul tău! zice Cornel, privind în urma Mariei.

— Da, dar este înconjurată de tineri bogați și cu perspective.

— Mie mi se pare că te place. Dragostea nu cunoaște bariere, Mihai, așa că nu-i lua în seamă pe ceilalți!

— Mă tem de o astfel de prietenie.

— De ce?

— Dacă afla patronul, în mod sigur mă concediază.

— De ce ar trebui să afle? Iar dacă fata te vrea...

Maria voia să discute neapărat cu Mihai și s-a hotărât să-l aștepte în vestibul, unde era aproape întuneric,

ascunzându-se după ușa. Inima îi bătea cu putere în piept când se gândea la el, dar nu știa ce să-i spună și din acest motiv o cuprinsese o spaimă care o îngheța.

Când i-a auzit pașii apropiindu-se, bătaile inimii sale s-au întetit, deoarece Maria îl iubea cu tot ce era al lui. Îl iubea și atunci când tăcea, deși tăcerea lui o intrigă. „Of! Dacă ar veni acum să mă ia în brațe și să-mi spună că și el mă iubește!” se gândea ea.

În întunericul din vestibul Mihai s-a lovit de ea.

— Tu ești, Maria? De cine te ascunzi aici?

Glasul lui o zăpăcise complet. Ea ar fi vrut să strige numele lui Mihai, dar țipătul s-a transformat în șoptă.

— Vino aici, în cameră! a spus ea, trăgându-l înăuntru.

Mihai se supuse. Maria tremura ușor, dar la adăpostul întunericului, el nu-i putea vedea fața îmbujorată, care arăta cât era de emoționată.

— Ce s-a întâmplat? Vrei să-mi spui ceva? Maria nu spunea nimic, doar tremura și-l privea, deși avea în cap o mie de gânduri incoerente. A șoptit:

— Nu mă lăsa singură, Mihai! Te iubesc!

— Știi că și eu te iubesc, dar aici trebuie să ne ferim cât mai mult de privirile celorlalți.

Câteva clipe niciunul dintre ei nu mai răsufila. Se sărutară de câteva ori, apoi Mihai a ieșit, lăsând-o în cameră. Ea încetă să mai tremure, fiind inundată de un val de fericire și mândrie, care-i umplea sufletul. Își găsise leacul. „De ce n-o făcuse el mai devreme? A fost atât de simplu...” se gândea Maria.

Oaspeții se distrau de minune în cort, înveseliți de vin și de muzicanții care le cântau tot felul de melodii, la cerere. Cel cu vioara era un lăutar hârșit, cu multă experiență la nunți, botezuri, onomastici etc. și, cu batista așezată pe suportul pentru bărbie al viorii, apăsa strunele cu arcușul, după care cânta cu vocea lui plăcută diferite romane sau cântece vesele de petrecere.

Tinerii se depărtaseră de cort și se distrau cu

cântecele noi, după aparatură stereo la care îndesau de zor niște discuri din care ieșeau țipete, urlete și zgomote de tobe, cu care își însoțeau bâțâielile, unul în fața celuilalt sau la grămadă, fiecare dansator bâțâind în legea lui, cu brațele și cu bustul. Și nu aveau prejudecăți ca vârstnicii.

Dinspre grătarul instalat în spatele magaziei venea un miros îmbietor de carne friptă, care le creștea apetitul și fiecare se servea, în pauzele destul de rare.

La petrecere a fost invitată și Paraschiva, la insistențele Irinei. Costică l-a trimis pe Grigore s-o aducă, dar acesta din urmă l-a întrebat:

— Să vină și fetele? Văd că aici sunt și tineri, așa că se pot distra împreună. E vorba de Ioana și Vica.

— Da, desigur. Să vină și gemenele! a încuviințat el.

Când au venit, cele trei au intrat în camera Irinei, unde se afla și Maria, frumos îmbrăcată.

— Vai, ce sandale frumoase ai, Maria! a lăudat-o Vica, după care au mers împreună în camera Mariei să-i arate și restul de toalete.

Afară, în curte, intraseră mai mulți tineri, fete și băieți, atrași de muzică, dar nu îndrăzneau să participe la distracții. Când au ieșit în curte Maria și gemenele, prima i-a invitat pe toți în grupul tinerilor și au început să discute și să danseze. Printre ei Maria și-a recunoscut colege de școală din anii mai mici de studii.

Vica a dansat de mai multe ori cu Irinei Danciu, pe care i la prezentat și Mariei, spunând:

— El este prietenul meu de la Constanța. Ne cunoaștem de vara trecută. Este venit la rude, în vacanță.

— Încântată, spune Maria, întinzându-i mâna acestuia pe care el se grăbește să i-o sărute, aplecându-și capul blond.

Către miezul nopții, Irinei a dansat numai cu Ioana, sora geamăna a Vicăi și tot cu ea a mers pe drum când le-a condus acasă, după ce petrecerea s-a terminat, făcând-o pe Vica să explodeze de gelozie, care a sfârșit într-o ceartă între cele două surori.

Oaspeții lui Costică erau toți oameni de afaceri, deci oameni înstăriți, care-și aduseseră cu ei și odraslele, așa cum era și Gabriel Pascu, proaspătul profesor care aspira la mâna Mariei, deși aceasta îl trata cu indiferență. Adesea era strigată de voci să le țină companie.

Se aduceau unii pe alții, prin diverse viclenii sau mulțumită averii lor scandaloase și dubioase; unii veneau numai ca să spioneze casa lui Costică.

Mihai îi studia pe fiecare în parte, cântărindu-le meritele în gând: „eu am cinci milioane leafa pe lună, iar ei au câte cinci miliarde. Halal mod de tratare a vieții! Dintre ei unii abia au trecut de gimnaziu, dar au avut noroc la bani. Ce priveliște! Bună doar ca să te lecuiască de invidie”.

Costică îi trata cu respect, iar în toasturile lui, cu paharul ridicat, le spunea: „Noroc, prieteni!” în timp ce din rândurile invitațiilor se auzeau murmure, glasuri, râsete și chicoteli.

Mihai și Cornel aflați mai la o parte, discutau și comentau ceea ce vedeau:

— Văd că toți din jurul nostru se îmbogățesc, spune Mihai, trecând cu privirea pe deasupra meselor unde oaspeții se distrau, absorbiți de muzică sau de unele discuții aprinse.

— Da. Tot la acești oameni mă gândeam și eu. Au câștigat averi numai pentru că au investit niște bani pe care au pus mâna, cei mai mulți, în condiții destul de dubioase. Unii dintre ei nu au pic de cultură, și de minte, dar banii lor reușesc să se înmulțească și ne râd în nas că ei reușesc să câștige bani deși nu fac nimic în afară de faptul că se învârtesc de colo până colo. De aceea ne consideră niște maimuțoi.

— Poate că au dreptate. Azi dacă nu ai bani, ești un nimeni, poate chiar un maimuțoi care are nevoie să fie hrănit de oameni, ești o jucărie și trebuie să le ceri lor scuze că exiști pe fața Pământului.

— Asta este lumea afacerilor, spune Cornel, oftând.

— Eu cunosc niște indivizi tineri care, deși nu fac nimic, își permit un trai îmbelșugat cu fripturi, icre negre, băuturi fine, lăzi cu șampanie și femei.

— Probabil sunt feciorii celor care trag „tunuri” în economia statului, dar au avocați buni, relații cu judecători care-i scapă de „necazurile” judiciare, chiar și de plata unor impozite, folosind tot felul de șiretlicuri.

— Durerea mare este că mulți dintre ei au reușit să intre în parlament, în guvern sau în alte structuri ale administrației statului.

Privindu-i atent, Cornel le studia petele violete de pe față, cartilagiile urechilor răsucite în forma frunzei de varză și ochii împăienjeniți pentru care ochelarii nu prea le mai foloseau.

— Din cauza nefericirii, a muncii și strădaniilor, la o anumită vârstă, creierul începe să moară, a spus el în șoptă, cu gândul la bunicii săi.

— Ai dreptate, dar nu toți au fost nefericiți.

Mihai se ținea departe de grupul de tineri, dar mai trecea prin apropierea lor, din când în când. Aceștia se distrau în felul lor sau discutau. Despre ce? în primul rând despre dragoste, despre cele mai încântătoare lucruri din viața lor, despre idealurile lor pe care și le pot împlini prin dragoste. Lucrurile mărunte care existau în preajma noastră, aparent lipsite de importanță, văzute de ei prin lumina iubirii, devin pline de sens, de salvare, de strălucire, pentru că totul la ei este învăluit într-o aură specială, iar cuvintele sunt ca niște stele care le luminează universul intim și care se sting în momentul în care relațiile devin normale. Oamenii se îndrăgostesc foarte ușor – unii chiar foarte des – dar rareori ne aflăm față în față cu cei care să ne împărtășească dragostea.

Maria l-a zărit, dar n-a îndrăznit să se apropie de el, mulțumindu-se să-l privească de la distanță. Îl aprecia, în gând: „E frumos ca o statuie romană, întotdeauna decent îmbrăcat, destul de cult și de manierat, iar ochii lui grăiesc despre inteligență, forță și o personalitate puternică. Mihai

nu coboară până la nivelul interlocutorului, ci îl ridică pe acesta la nivelul lui. Mihai s-a întors la masa lui Cornel și a continuat să-i observe pe oaspeți cum se distrează. Violonistul, om viclean, cu ochii ca de viezure, cunoștea și interpreta un repertoriu bogat, de la tangou, vals, până la sârbe, dar obișnuia să le cânte oaspeților la ureche „de foc și de inimă albastră”, în special celor cuprinși de melancolie.

— Ce zici de ei, Cornele?

— Ce să zic? Marii comercianți sunt obligați să ducă o viață dublă; una sobră în afaceri, unde ipocrizia societății le impune fereală, pe măsura averii lor și alta în ceasurile libere, în care-și lasă să zburde ființa lor refulată, așa cum procedează și acel Axinte, proprietarul depozitului de alcool, pe care-l dojenește soția sa că se simte și el bine în pielea noului personaj chefliu și iresponsabil pentru câteva ore datorită cantității de alcool ingerate, care-i dă sentimentul de libertate totală. Uită-te la el!

— Încetează Axinte! striga soția lui, că ai să ajungi să umbli iar ca la revelion!

— Cum umbla la revelion, doamnă Eufrosina? o întrebă un bătrânel șugubăț.

— Cum să umble? în patru labe, că am fost nevoită să-l pun în taxi ca pe un geamantan.

— Taci, dragă, se mira doamna de lângă ea. Chiar așa?

În grupul tinerilor era veselie, voie bună și dansuri pe pofta lor. Gabriel Pascu a invitat-o la dans pe Maria și a început să-i șoptească la ureche:

— Te iubesc, Maria! Nu știi de ce te porți atât de rece și distantă cu mine. Aș vrea să nu ne mai despărțim niciodată.

— Poftim? a strigat, surprinsă, Maria.

— Da, să fim împreună pentru că eu te iubesc.

— Dar te-ai întrebat dacă și eu te iubesc? Poate că ar trebui! Domnule, nu te supăra! Nu nu simt nimic pentru tine, așa că ar fi timpul să mă lași în pace.

— Cum, Maria? Dar părinții noștri au...

— Nu mă interesează ce au stabilit părinți, așa că te-aș ruga să nu mă mai obosești cu asta! i-a tăiat ea vorba și tot elanul cu care începuse să-i declare dragostea.

— Spune-mi, măcar că pot spera mai târziu!

— Să lăsăm această discuție pe altă dată, a mai spus și i s-a smuls din brațe, plecând s-o caute pe mama sa, căreia i-a spus tot.

Maria se gândea: „Ce l-o fi apucat pe Gabriel, de și-a ales pentru declarații de dragoste, tocmai această zi când pe ea o preocupa cu totul altcineva?”

Mama Mariei, o femeie simplă ca pământul și bună ca pâinea caldă, o privea cu dragoste. Era modestă în toate, deși acum avea aproape tot ce și-ar fi dorit de la viață.

— Fata mamei, de ce îl refuzi? E și el profesor.

— Nu-mi place, mamă. Vreau să mă lase în pace, a spus ea cu indignare în glas. Avem temperamente diferite și, apoi, eu nu-l iubesc, mamă, de ce să mă încurc cu el?

— Mie mi se pare că este om de treabă.

— O fi, dar pentru el sau poate pentru alta, nu și pentru mine, ca să-mi fie soț și stăpân.

— Ce îi reproșezi?

— Multe. Dar mai întâi de toate, nu-l iubesc și nu l-aș putea face fericit și n-aș fi nici eu. Eu vreau un om care să aibă prestanță, inteligență și să mă poată ține în frâu și să mă iubească, dar să-l pot iubi și eu.

— Mie mi s-a părut că ai vrea să fii independentă, iar Gabriel ți-ar fi permis o astfel de comportare.

— Nu, mamă, nu vreau libertate ca să-mi fac de cap. Îl iubesc pe Mihai Doroș, căruia m-aș supune cu plăcere, deși știu că el nu-mi va porunci niciodată, pentru că modul cum știe el să se poarte, m-ar obliga să-l ascult orbește. El este un bărbat adevărat, nu o cârpă, ca Gabriel. Și pentru că știe să mă stăpânească, îmi dă garanția că vom trăi în armonie și bună înțelegere, iar eu îl voi asculta totdeauna.

— Cu ambițiile tale, draga mamei, să nu dai peste un tiran care să-ți amărase zilele.

— Nu mamă. Un tiran nu m-ar putea păstra lângă el nici măcar un ceas. L-aș sfida și aș pleca imediat, dar nu este și cazul lui Mihai, care a dovedit că este un „domn” și căruia îi pot dărui inima mea fără condiții.

— Te sfătuiesc să ai răbdare până termini facultatea, după aceea să te gândești la căsătorie, draga mea.

— În facultate sunt și fete căsătorite și își continuă studiile. Asta pot s-o fac și eu.

— E mult mai greu, poate chiar imposibil, când apar și copiii în familie. Dar de ce te grăbești așa? Ai avere, ești frumoasă, de ce să strici totul? Așteaptă să-ți faci întâi un viitor, iar după aceea te poți gândi și la măritiș! Cel care va fi sortit să fie al tău, va veni când trebuie.

— A venit, mamă! A venit și este al meu, îl iubesc și știu că mă iubește și el pe mine.

— Dar cu Gabriel ce faci? Ce va zice tata dacă află?

— Lasă-mă în pace cu fătălău și necioplitul de Gabriel! Spune numai măscări și nu vreau să mai aud de el. Iar despre dragostea mea ți-am spus numai dumitale și sper să nu-i spui tatii decât atunci când va veni timpul. Am încredere și sper să mă ajuți, fiind vorba de iubirea fiicei mamei.

— Bine, mamă, îți promit că îți voi păstra secretul, dar îți cer în schimb să te porți cum se cuvine până atunci, să fii cu capul pe umeri și să-mi spui tot ce faci. Numai să nu faci vreun rău care nu mai poate fi reparat.

— Asta doresc și eu, mamă, să-mi păstrezi secretul și să mă ajuți în caz de nevoie, a adăugat Maria, suspinând ușor, în timp ce o săruta pe obraz pe Irina.

Mai târziu Maria l-a căutat pe Mihai și i-a relatat discuția avută cu mama sa, iar el a fost de părere să meargă amândoi și să discute cu Irina. Când au intrat în camera ei, Irina a fost surprinsă, dar a acceptat discuția, sfătuindu-i să mai aștepte până când Maria va termina faculta tea.

— De ce să mai așteptăm, mamă? a sărit Maria ca arsă. Abia am trecut în al doilea an de studii și mai am patru.

— E bine să nu vă grăbiți. Nu am încredere în trăinicia unei căsătorii pripite. Pentru o femeie tânără o astfel de căsnicie face ca ea să-și piardă tocmai cei mai frumoși ani ai tinereții, iar când mai ai și copii, poți să spui adio distracției și să începi cu scutece, bavete, biberoane și nopți de veghe care te vor determina să renunți la învățătură. La asta v-ați gândit voi?

— Nu m-am gândit, mamă, iar copii vreau să avem.

— Și eu vreau să am nepoți, dar asta să se întâmple ceva mai târziu, după ce ți-ai asigurat viitorul.

— Să nu aveți nicio grijă, doamnă! intervine calm Mihai. Voi fi în stare să-i port eu de grijă în tot ce va avea nevoie și va putea să-și termine și studiile.

— Nu mă îndoiesc că așa vei face, dar poate ar fi mai bine să chibzuiți acest pas atât de important. Eu, personal, nu mă opun și nu vă voi sta în cale, dar nu văd cum vom putea să-l convingem pe tatăl tău, care a luat o hotărâre și se va împotrivi total.

— Mamă, dacă tata nu va fi de acord, eu tot plec cu Mihai pentru că îl iubesc, spune Maria cu hotărâre în glas.

— De ce vă grăbiți, copii? Unde vă grăbiți atât de tare, când aveți toată viața înaintea? Nu trebuie să alergați așa ca să vă pierdeți libertatea, a spus Irina cu glasul ei duios, în timp ce pe obraji ei rozii și-au făcut apariția lacrimile. Aprob din toată inima, dragostea voastră, dar...

Noaptea oaspeții s-au culcat în camerele pregătite pentru ei, dar Mihai s-a dus în grădină și s-a așezat lângă trunchiul unui pom, pentru a fi numai cu gândurile sale.

Luna se ridicase sus pe cer, deasupra satului, poleind cu lumina ei rece, argintie, toate casele, grădinile și pomii.

În spatele lui a auzit un fâșâit ușor, iar când s-a întors a văzut-o pe Maria care tulbura liniștea nopții, atingând plantele cu rochia ei. S-a ridicat în picioare.

— Tu erai, Maria?

— Da. Nu te-am văzut intrând în casă și mi-am zis să te caut ca să văd ce faci și să mai stăm de vorbă, că nici mie nu-mi este somn. Nu este nici Iulia aici ca să pot vorbi cu ea.

— Dar ea unde este? De ce n-a venit?

— A plecat cu părinții ei la munte. Dar s-o lăsăm pe Iulia, care cred că se distrează destul de bine. Mai bine spune-mi tu ceva! Ce faci singur pe aici?

Iulia Mavrodin era colega de an și de facultate a Mariei și învățau amândouă în aceeași grupă, fiind și bune prietene. Aceasta era o fire independentă care nu accepta decât lucrurile bine gândite, fără compromisuri. Era o fată frumoasă, cu părul castaniu-roșcat, ochi căprui, mijloc subțire și picioare cu forma sticlei de lampă; când a întâlnit-o Mihai în casă la Comănești, ea purta o rochie strâmtă pe talie, ușor evazată la umeri, iar decolteul ei discret îi dădea la iveală o piele albă, catifelată.

— De când am ajuns aici, din prima zi m-am ocupat de toate, așa cum am primit poruncă de la tatăl tău. Ce puteam face altceva? apoi au venit oaspeții și a început balamucul pe care l-ai văzut și tu.

— Măine mă înveți și pe mine să călăresc?

— Dacă aprobă patronul, altfel nici nu încerc. Mă tem să nu-l supăr tocmai acum, când sunt și oaspeții aici.

— Voi încerca eu să-l înduplec mâine de dimineață.

Cei doi au mai discutat o vreme despre profesia ei de jurist, apoi despre viață, în general, s-au sărutat și s-au îmbrățișat, apoi Mihai a căutat un pretext pentru a se întoarce în casă.

— S-a făcut frig. Cred că ar trebui să intrăm în casă.

— Da, să mergem, a încuviințat Maria, luând-o înaintea.

Când au ajuns în dreptul grajdului, Mihai a motivat că vrea să controleze caii, mai întâi, iar când a văzut-o dispărând în casă, s-a așezat pe un balot de paie, cuibărindu-se pentru culcare. O vreme nu l-a cuprins somnul și s-a gândit tot la Maria; „Este o fată inteligentă,

chiar înțeleaptă, iar părerile ei diferă mult față de ale celorlalți tineri. Chiar și de părerile Iuliei care afișează aroganță, dorind să se mărite numai cu un om „important”. Maria este altfel, iar entuziasmul și sinceritatea ei față de mine îmi dau încredere, nu mă mai sperie ca altă dată. Cred că mă iubește cu adevărat și merită dragostea mea”.

Cu aceste gânduri mângâietoare Mihai a adormit și nu s-a trezit decât atunci când o rază de soare care pătrunsese pe fereastră îi încălzea fața și-i gâdila pleoapele.

A sărit în picioare, a privit în jur, apoi s-a îndreptat spre fântână unde și-a spălat fața cu apă dintr-un butoi.

Micul dejun a fost servit pentru toată lumea tot în cortul din fața casei unde totul strălucea de curățenie. După masă, Maria l-a chemat pe tatăl său de-o parte și l-a rugat s-o lase să călărească pe cal, sub supravegherea lui Mihai. Mai întâi vorbise cu Irina care fusese de acord numai dacă îi dă voie tatăl ei. Aștepta cu inima strânsă, hotărârea tatii.

— Vrei să te trântescă calul, draga mea? a spus tatăl, crezând că asta o va speria, făcând-o să renunțe.

— Cum să mă trântescă, tată, că este așa de blând? Și, apoi, domnul Doroș va avea grijă să nu alergăm prea tare. Te rog, tată! a înmuiat ea glasul cântat.

— Bine, du-te! Aveți grijă să vă întoarceți până la masa de prânz care va fi servită tot la ora știută!

— Da, tată, a spus Maria bucuroasă, îndreptându-se spre grajduri să-i spună lui moș Grigore să pregătească cei doi cai. Acolo era și Mihai, care a ajutat la înșeuarea lor. Peste zece minute, Maria s-a înfățișat în ținută lejeră cu blue-jeans, adidași, un tricou cu mânecă scurtă, iar părul său lung legat cu o eșarfă roz, ca o veritabilă amazoană.

Mihai a ajutat-o să urce în șaua călului alb, iar el a încălecat pe armăsarul negru, pornind înainte prin poarta dinspre câmp, într-un trap ușor, ca să poată fi ajuns din urmă de Maria. O vreme au mers amândoi alături, iar când s-au îndepărtat de sat, a îndemnat-o: „Galopăm?” și au

pornit-o mai repede, până când au ajuns într-un lămăniș din pădure unde s-au oprit, Mihai a coborât de pe cal și l-a legat de un pom, apoi a coborât și Maria, imitându-l. S-au așezat pe iarbă și au stat de vorbă, apoi s-au tot sărutat, până când mâinile lui Mihai au ajuns să-i mângâie sânii și pânțele, după care s-a oprit.

Revenindu-și din emoția care-i luase puțin răsuflarea, Maria l-a întrebat:

— Să-mi spui de ce ești supărat pe mine!?

— Ți se pare, dar nu sunt.

— Atunci de ce mă ocolești mereu și te ferești de mine?

— Tu uiți că ești fiica patronului meu? Trebuie să ne ferim de ochii indiscreți. Și trebuie să știe că te respect, te ocrotesc și te slujesc, conform obligațiilor mele și, de fapt, asta și fac. Alte drepturi asupra ta nu am. Nu așa stau lucrurile? a întrebat-o el, privind-o în ochi.

— Așa o fi, dar eu te văd ca pe prietenul meu cel mai bun, nu ca pe o slugă. Știi, Mihai, eu nu am avut un frate care să-mi fie aproape și simt nevoia unui prieten apropiat sufletului meu. Nu găsești că am dreptate?

— Ba, da, însă eu sunt secretarul tatălui tău.

— Asta nu te împiedică să-mi faci curte.

— Oficial nu pot. Asta o face numai Gabriel Pascu, cel care mă numește slugă ori de câte ori are prilejul.

— Asta era pricina supărării tale? Află, domnule, că acel neisprăvit nu mă va putea convinge niciodată să-i fiu prietenă și mai știu eu ce crede el, logodnică, soție etc., cum îi place să se laude pe la alții.

— Eu mă gândeam că pot avea surprize cu el.

— Acum sper că te-am lămurit definitiv, că nu vei avea nicio surpriză.

— Totuși trebuie să fim precauți deoarece eu sunt...

— Știu, știu! i-o tăia scurt Maria. Ești secretarul tatălui meu. Dar tu, Mihai, nu ești o mămăligă, ci un bărbat în toată legea, de 27 de ani, ardelean după locul de

naștere și fără alte obligații matrimoniale. Am înșirat tot ce trebuia?

— Draga mea, văd că tu vrei cu tot dinadinsul să pleci din această slujbă. Ce rău fac dacă vreau să ne ferim să află și alții? Ce crezi că va spune și tatăl tău dacă află că eu mă pregătesc să-i seduc fiica?

— Ce va spune tata, vom afla atunci când el va ajunge să cunoască acest fapt. Să sperăm, însă, că nu-l va afla prea curând. Ești curajoasă și te apreciez pentru asta, dar eu sunt dator să iau toate măsurile pentru a evita orice neplăcere care ne-ar putea afecta această relație.

— De acord. Nici eu nu vreau să ne facem de lucru, dar să nu exagerăm prea mult. O prietenie între doi tineri nu este un păcat.

— Maria, eu te doresc din prima clipa în care te-am întâlnit la masa de prânz din casa voastră și tu ai fost motivul unic pentru care am rămas în slujbă, deși tatăl tău a avut multe ieșiri necontrolate față de mine. În alte împrejurări plecam și-l lăsam baltă cu toate afacerile lui.

— Îți voi pune o întrebare la care te rog să-mi răspunzi sincer: Ai mai avut vreo prietenă foarte apropiată, cu care să fi ajuns mai departe?

— Da, am avut, dar nu ne-am înțeles și ne-am despărțit înainte de a fi prea târziu.

— Ai iubit-o?

— Nu știu. Nu cred că ceea ce a fost între noi ar putea fi numită iubire.

Au tăcut amândoi, iar Maria a luat un fir de iarbă pe care a început să-l plimbe între dinți.

— Hai să mergem! a rupt Mihai tăcerea.

— Încă nu. Să mai rămânem puțin, să mai vorbim.

— Dar ne așteaptă acasă.

— Este abia ora douăsprezece, spune Maria, privind ceasul de pe mâna lui Mihai. Masa e la ora treisprezece, a adăugat ea, în timp ce se întorcea cu fața în sus, ținând pleoapele strânse din cauza soarelui, care îi scălda fața.

Și zici că n-ai iubit-o pe fata aceea?

— Nu pot spune asta, dar pe tine așa avea curajul să o spun, dar s-o și fac, a răspuns el, acoperindu-i gura cu sărutări.

— De când aștept eu să fii cavaler, Mihai, iar tu mă grăbești să plecăm acasă, a spus ea cu respirația tăiată. N-a apucat să-și revină și au urmat alte sărutări.

— Acum hai să mergem acasă, să nu le dăm prilej de îngrijorare! a spus el cu glas rugător.

— Mă simt bine. Pot spune că sunt fericită cu tine.

— La fel de fericit sunt și eu, dar mă tem de ceea ce ar putea urma dacă am fi descoperiți s-ar duce de răpă toată dragostea noastră, Maria. Ți propun să ne vedem mai rar și cât mai departe de casă. Ce zici?

— Adică, nu-mi mai dai voie să te vizitez în birou?

— E periculos și acolo. Oricând putem fi surprinși.

— Dar acolo vorbim, nu ne batem.

— Hai să mergem! Mă voi gândi la o soluție.

Pe drumul de întoarcere Maria mergea înaintea lui în galop, iar pletele ei blonde fluturau în vânt, făcându-i o deosebită plăcere lui Mihai s-o privească.

La grajd au predat caii lui moș Grigore, care i-a privit cu atenție, apoi s-au îndreptat spre casă discutând, și mergând alături ca doi tovarăși vechi de călărie.

Gabriel Pascu, care se afla în curte, le-a ieșit în întâmpinare întrebându-i cu tonul lui zeflemitor:

— Unde ați fost porumbeilor?

— La grajduri, a răspuns Maria nepăsătoare. Dar pe tine ce te interesează unde merg eu?

— Am întrebat și eu. De ce te superi așa?

Au trecut calmi pe lângă el, mergând mai departe, Maria intrând în camera ei pentru a-și schimba veșmintele, iar Mihai a plecat în căutarea lui Cornel.

Gabriel privea cu ură în urma lor, pizmuindu-l și mai mult pe Mihai pe care îl socotea un rival incomod și greu de învins. După masa de prânz, care a durat aproape trei

ore, toți oaspeții sau pregătit de plecare, mai puțin Mihai, care urma să plece a doua zi. Maria a insistat pe lângă mama ei să mai rămână amândouă în sat, dar când Irina a cerut această îngăduință de la Costică, acesta a fost categoric:

— Mergeți acasă cu mine astăzi! Ce să mai faceți aici? Nu v-au fost de ajuns două zile?

— Maria vrea să mai stea de vorbă cu prietenele ei.

— Dacă i se întâmplă ceva?

— Sunt și eu aici, ce i se poate întâmpla?

— Ei, parcă tu nu știi proverbul: „Mai bine păzești un cârd de iepuri decât o fată mare”. Hai acasă cu mine!

Hotărârea lui s-a executat și au plecat împreună acasă.

Joi s-a întors lui ia de la munte și a venit în vizită la Maria, dornică să-și povestească una celeilalte cum s-au distrat în intervalul de timp în care nu s-au văzut.

La plecarea Iuliei, au stabilit să se întâlnească a doua zi și să meargă la plajă.

— Ce zici dacă îl luăm și pe Mihai? a propus Maria.

— Păi, el vrea? Nu are de lucru?

— Știe el ce să facă pentru a ne însoți, că doar este isteț și știe să se descurce în orice situație. Hai la el la birou să încercăm să-l „corupem”!

Mihai lucra de zor când au intrat ele, dar le-a surprins cu răspunsul lui:

— Sigur că merg! Vă rog numai să mă așteptați tocmai la bulevard! Merg să mă schimb și vă ajung din urmă. Unde vreți să mergem?

CAP. VII - PLAJĂ. DISTRAȚII. DESTĂINUIRI.

— La Mamaia! au răspuns amândouă într-un glas.

— Sunt gata în cinci minute, a mai spus Mihai, închizând biroul.

Au urcat în troleibuzul 41 și au plecat toți spre Mamaia.

— Mi-a plăcut fraza: „Domnule Doroș, nu vreți să ne

însoțiți și pe noi, două domnișoare lipsite de apărare, până la mulul mării pentru a ne însori câteva ceasuri?” le-a imitat Mihai, apoi au râs toți în hohote, atrăgând atenția celorlalți călători.

Ajunși pe plajă, în fața hotelului Rex, s-au dezbrăcat și s-au întins pe cearșafuri cu spatele la soare.

Când s-au încins de căldură, fetele au fugit în apă, iar el a rămas pe cearșaf, privindu-le cum se îndreaptă spre larg. „Sunt frumoase amândouă. Tinere, suple, frumos clădite! Dar Maria este mai drăgălașă și mai blândă”, se gândea el.

A rugat o femeie să se uite și la bagajele lor și a fugit în apă, apropiindu-se, prin spate, de ele.

După ce a trecut surpriza de a se afla lângă ele, deși îl știa rămas la cearșaf, s-au zbenguit toți trei în apă, prilej cu care Mihai a luat-o pe fiecare în brațe și a băgat-o cu capul la fund, apoi au urmat lecții de înot și pluta pe spate, însoțite de țipete ori de câte ori ajungeau cu capul în apă.

S-au întors cu puțin timp înainte de masa de prânz, mai puțin lui ia care a plecat acasă la ea. Patronul nu sosise acasă de la magazin, astfel că au avut suficient timp pentru a acoperi urmele „conspirației”.

La câteva zile, lui ia a venit din nou, dar nu s-au mai dus la plajă, ci au discutat în camera Mariei, care s-a hotărât să-i povestească despre relația ei cu Mihai.

— Îl iubesc, Iulia și simt că mă iubește și el la fel.

— Cred că n-a fost obraznic?

— Nici vorbă. Este atât de atent cu mine, atât da tandru și mă mângâie cu atâta gingășie, mă ocrocește în orice împrejurare de nu-ți închipui.

— Eu ziceam dacă e obraznic, știi tu!?

— Nu, draga mea. Mihai este educat, este un domn.

— Ar fi bine să fie așa mereu, dar cu bărbații nu se știe niciodată. L-am văzut că este bine clădit, tânăr și mi s-a părut destul de plăcut în comportarea sa.

— Are multe calități și tocmai de aceea îl iubesc.

Am luptat prea mult cu demnitatea mea și cu toate simțurile datoriei. I-am spus și mamei că îl iubesc și că sunt gata să-l accept ca soț și stăpân, dacă el mă vrea.

— Nu crezi că te grăbești? întrebă Iulia.

— Nu. Nu vreau să mă pedepsesc pentru dragostea pe care i-o port, iar el știe asta. Sunt încrezătoare că împreună cu el pot răzbi oriunde, chiar de va fi nevoie s-o luăm de jos. Lui nu-i trebuie decât puțină avere, deoarece numele și-l va face cunoscut cu forțele lui proprii și destul de repede. Deja are relații cu mulți oameni cu care firma noastră face afaceri, mai ales cu prilejul încheierii contractelor comerciale. Superioritatea lui îi sperie pe unii, care-l privesc cu suspiciune și poate chiar ură, deși el vorbește numai dacă este întrebat, rar și la obiect, răspunzând fără a depăși buna cuviință.

— Dar cu tine cum se poartă?

— Așa cum ți-am spus, este tandru, afectuos, sincer și vorbim ore întregi amândoi, despre orice.

— Cu Gabriel Pascu ce vei face? Ce zic ai tăi?

— Pe Gabriel nu-l pot suferi. Este un îngâmfat și un zeflemist. Crede că lui i se cuvine totul. L-am respins de mai multe ori, dar el insistă în continuare.

Tata încă nu știe nimic, i-am spus numai mamei.

...În biroul lui de lucru, Mihai se gândea în acel timp cum să procedeze ca să-și împlinească visul de a se căsători cu Maria, fără a perturba relațiile din familia Comănescu. Cu Judith totul fusese altfel. Ea era patroana fabricii, era independentă și hotăra singură în toate problemele, dar Maria depindea de tatăl său care era un om mărginit, stăpânit numai de gândul cum să-și sporească averea. La Viena nu prea am știut să mă bucur de viață și toate au trecut prea repede. Cele mai neînsemnate întâmplări din vremea aceea aveau pentru mine o prospețime și un farmec aparte. Acum va trebui să chibzuiesc bine lucrurile. Mă iubește Maria suficient pentru a fi în stare să lase totul și să plece cu mine oriunde dacă tatăl ei refuză să-i aprobe căsătoria cu mine? Va

renunța ea la starea materială din familia ei pentru a rămâne alături de mine? Iată câte întrebări își așteaptă răspunsul!"

Pe la jumătatea lunii, lui ia a venit la Maria și a rămas la masa de prânz, după care au discutat cu Irina, căreia i-au spus că ar vrea să meargă sâmbătă la balul de la Casino și o roagă pe ea să le însoțească.

— Nu pot, mamă. Nu mai sunt tânără ca să mai pot rezista o noapte. Roagă-l pe Mihai să vă însoțească! îi sugerează ea Mariei. Sigur o va face.

— Dar tata ne va lăsa?

— Cu el mai discut eu. E doar aici, în oraș.

— Hai în birou la Mihai! îi spune ea Iuliei.

Când le-a văzut în prag, Mihai a pufnit în râs.

— Intrați, domnișoarelor! Ce surpriză! Vă rog să spuneți repede care-i baiul, că am foarte mult de lucru!

— Domnule Mihai, începe lui ia tărăgănat, sâmbăta viitoare este bal la Casino și am vrea să mergem și noi!

— Eu nu vă opresc, dimpotrivă vă doresc petrecere plăcută și să vă întoarceți sănătoase!

— Am vrea să ne însoțești dumneata, dacă vrei bineînțeles. Mama este răcită și nu poate merge cu noi.

— Asta este cu totul altceva. Îmi faceți o invitație specială la bal. Dar aprobare aveți? Știți de unde?

— De la mama o avem, deocamdată.

— Obțineți-o și pe cea „principală” și să mai vedem!

— Noi vrem să știm sigur că ne însoțești.

— Da, dar să aveți aprobarea de care am vorbit.

Sâmbătă seara au plecat toți la balul mult visat de cele două distinse domnișoare. Încăperea pentru dans era feeric luminată de candelabrele din care lumina cădea ca o pulbere diamantină asupra salonului aproape plin de oameni; femeile erau îmbrăcate în rochii lungi de seară, cu umerii și brațele goale, ceea ce le făcea să pară mult mai frumoase, iar bărbații în costume bine croite și cravate asortate, arătau mai vioi, mai supli și mai distinși ca altă

dată, plini de vervă și de mișcare.

Parchetul lucios, bine îngrijit, precum și muzica de alături creau atmosfera proprie unui vals lin și plăcut.

Din mulțime s-a apropiat Gabriel care a invitat-o imediat la dans pe Maria. După ce s-au învârtit de câteva ori, acesta și-a dat „în petec” ca de obicei, reproșându-i: „De ce l-ai adus aici pe acest coate goale, sluga voastră? Aici majoritatea sunt fii de oameni înstăriți”. „Pentru că așa am vrut eu și asta nu este treaba ta”, i-a răspuns Maria, privindu-l cu dispreț.

Între timp Mihai a dansat eu lui ia, căreia i-a spus că dansează foarte bine, ușoară ca un fulg, iar ea s-a simțit flatată și a explicat că simte o plăcere deosebită chiar și atunci când îi vede pe alții dansând.

În timp ce dansau Mihai o privea discret printre gene, apreciindu-i frumusețea: „este o fată frumoasă, senzuală, cu forme voluptuoase și plină de sănătate, dar este mereu retrasă. Umerii ei albi, rotunzi sunt destul de atrăgători și te duc în ispită, dar ea trebuie să aparțină altui bărbat pentru că eu o iubesc pe Maria”.

La dansul următor Mihai s-a apropiat de Maria, care abia scăpase de Gabriel. Îi zâmbește, se înțeleg din priviri, o cuprinde de mijloc cu mâna dreaptă și încep să se rotească în ritmul muzicii.

— Dansezi excelent! îl laudă Maria.

— Și tu la fel. Mă bucur că ne potrivim.

Pe fața Mariei se deslușea o frumusețe obosită, care era umbrită de o suferință ce o marcase. Nu mai arăta la fel ca în momentul când intraseră în salon, nu mai avea acea gingășie și măreție care-i strălucise pe chip.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă discret Mihai.

— Nimic. Idiotul de Gabriel... dar îți spun acasă. Acum, hai să dansăm!

— De ce este atât de retrasă lui ia?

— Ce ai vrea să facă? zice că ea vrea să se mărite cu un om important, de aceea a rupt relațiile de prietenie cu Valentin Frăsineanu, un coleg din grupa noastră.

— Poate știe ea ceva?

— Poate, aprobă Maria, zâmbindu-i larg și continuând să-l studieze cu privirea, în timp ce mintea ei îi atribuia calități, „este un bărbat încântător, plăcut, sociabil, sincer, fără prefăcătorii de paradă. Pe el te poți baza oricând, simțindu-i umărul alături. Deși este atât de bun și de blând, este la fel de tare ca o stâncă, un bărbat adevărat cu care poți înfrunta greutățile. Mereu îmi arată o privire veselă, dar sigură, iar gesturile lui sunt domoale, rezervate. Aceasta cred că este comportarea specifică omului puternic, stăpân pe situație”.

Balul s-a terminat târziu și s-au întors acasă cu taxiul, după ce au trecut pe lângă blocul Iuliei pe care au lăsat-o acasă, în blocul ei de pe str. Mircea.

Când au intrat în curte, au găsit casa scufundată în întuneric, dar lumina de afară era aprinsă. Toți dormeau, iar pentru a nu-i deștepta din somn, au trecut tiptil spre camerele lor unde sau dezbrăcat și s-au culcat.

— Cum a fost la bal? a întrebat-o Irina în dimineața următoare, primindu-i vizita Mariei în camera ei.

— Frumos, dar ne-a cam stricat cheful Gabriel.

Avea dreptate Maria. Clădirea Casino-ului, deși veche, este frumoasă, înfiptă solid în piatra peninsulei, dând impresia că este suprastructura de comandă a unui transatlantic legănat ușor de valuri. De pe stabilopozii înnegriți de vreme, care dau aspectul unui masiv cimitir lugubru, acoperiți de alge și udați ritmic de valuri, apa se prelinge aidoma lacrimilor amare ale ultimului asalt, al valurilor. Priveliștea a fost frumoasă.

— Ce ți-a mai făcut Gabriel? El te place, mamă.

— Nu vreau să mai aud de el! Mă place împotriva voinței mele. Dumneata știi că eu am albe gânduri.

— Ce ți-a zis?

— M-a invitat la dans și mi-a pus vechea placă să mă mărit cu el, că are venituri și nu voi suferi lipsuri.

„Domnule profesor, îți mulțumesc că mi-ai destăinuit sentimentele tale nobile, dar sunt obligată să te refuz

deoarece inima mea este dată altui bărbat. Îți doresc și sper să-ți găsești curând o soție demnă de tine și să fiți cât se poate de fericiți! Răspunsul meu este „NU” – i-am spus eu. „Poate ai nevoie de un răgaz de gândire?” – a insistat el. „Nu. Răspunsul meu va fi mereu același”. „Bine!” a spus el supărat după care mi-a întors spatele și a plecat.

...Într-o zi Maria a fost invitată acasă la lui ia, la un bloc de pe strada Mircea. Nefiind departe, a plecat pe jos, trecând pe la câteva magazine de îmbrăcăminte.

— De ce mai chemat? a întrebat-o Maria.

— Ca să-mi faci și tu vizită, că eu vin mereu la tine.

Au trecut amândouă la fereastră și au privit afară.

— Ce frumos se vede marea de aici! a spus Maria.

— Da, dar când răsare soarele în zori e și mai frumos.

Tot privind pe fereastră, au observat că lângă bloc s-a oprit un autoturism din care a coborât un tânăr în vârstă de aproximativ treizeci de ani, bine făcut.

— Uită-te cu atenție la el! spune lui ia. După aceea îți voi spune o poveste.

— Este un tânăr șaten, înalt, musculos, aproape athletic. Da, e bine clădit, dacă mai e și deștept, pot spune că întrunește toate calitățile necesare unui bărbat ideal, concluzionează Maria. Acum fii bună și spune-mi ce este cu el!

— Este vecinul meu, Dorn Istrate, căpitan la Poliție. Locuim în acest bloc de aproape douăzeci de ani, dar am discutat cu el de vreo cinci-șase ori, în total.

— De ce numai atât.

— Nu știu. Poate din cauza diferenței de vârstă.

— Nu cumva el este „omul important” pe care îl aștepti tu de atâta vreme?

— Da, Maria, Dorn Istrate este „acel om”, dar se pare că lui nu-i prea pasă de mine. Abia zilele trecute a catadicsit să mă bage în seamă mai serios. Eu ședeam la balcon, iar el a ieșit din bloc să plece undeva, iar când m-a observat, m-a salutat prin înclinarea capului și m-a

întrebat:

— Ce faci, domnișoara lui ia?

— Mulțumesc, bine. Dumneavoastră?

— Merg să fac o plimbare prin parc. Nu vrei să vii cu mine? Hai, că te aduc înapoi!

— Acum nu pot. Trebuie să învăț niște treburi gospodărești. Poate altă dată.

— Nu cumva vrei să te măriți?

— Poate.

— Felicitări! Cine este fericitul?

— Ei, am glumit, domnule Istrate. Trebuie să mai aștept până isprăvesc cu facultatea, după aceea să-mi iau o slujbă, apoi voi mai vedea.

M-a privit și a scos un oftat adânc, apoi m-a învăluit cu un zâmbet plin de subînțeles, spunând:

— Domnișoară lui ia, dumneata ești ca o piersică coaptă care abia așteaptă să fie culeasă, iar eu te mai credeam, încă, la vârsta întrebărilor.

— Asta pentru că, de câte ori ai trecut pe lângă mine, niciodată nu m-ai băgat în seamă. Eu mă mai consider la acea vârstă. Dacă voi avea vreodată prilejul, poate vă voi putea explica și motivul.

— Bine ar fi, dar...

— Mă scuzați! Sună telefonul și trebuie să răspund.

— La revedere! a spus el și a plecat.

În săptămâna care a urmat nu l-am mai zărit, deși l-am pândit uneori după perdea. Abia duminica trecută am mai vorbit cu el, tot pe fugă, eu venind de la piață cu sacoșele, iar el plecând, probabil, la serviciu.

— Bună dimineța, domnișoară! Când zici că mă chemi la nunta dumatăle? a reluat el discuția pe care o întrerupsese telefonul meu.

— Bună dimineța, domnule Istrate! Păi, când voi face nunta, vă voi invita, dar numai cu condiția să veniți cu soția.

— Care soție? Doar să iau una de la Consignație, dar

poate oferi surprize, mai au defecte, sunt uzate, ca la Consignația, unde nu sunt duse obiecte noi.

Am râs amândoi de gluma lui cu Consignația.

— Mai aștept, poate găsesc una de calitate, mai pe cinste, că dacă nu este așa cum trebuie, devine un adevărat blestem pentru casă. Asta mă sperie grozav de tare.

— Eu credeam că dumneavoastră nu vă speriați de nimic, având în vedere instituția în care lucrați.

— Munca este una, iar căsnicia este cu totul altceva. Pentru mine este chiar mai grea decât serviciul.

— Mă surprindeți și asta de multă vreme. Vă știam om fin, sensibil, respectuos și nu înțeleg cum se împacă toate acestea cu caracterul dur pe care îl cere munca pe care o faceți în fiecare zi. Oare există o dedublare, ori aveți unele sentimente ascunse? Mereu m-am întrebat.

— De ce dedublare? Și noi suntem oameni la fel ca toți ceilalți, nu suntem plămădiți dintr-un aluat mai special decât restul lumii, dar, ca în orice altă meserie, se cer respectate niște reguli. Desigur, ele sunt mai dure în meseria noastră decât în altă parte, dat fiind specificul ei aparte. Asta e toată filosofia, zice Istrate.

...A urmat o tăcere profundă și prelungită în care Maria o privea plină de curiozitate, ca pe un mister. Într-un târziu, Iulia a continuat:

— L-am iubit de când eram prin clasa a patra, cred că abia împlinisem unsprezece ani, iar el era elev la liceu în ultimul an de studii. De atunci întregul meu univers a fost el, în rest nu m-a mai interesat nimeni și nimic; toată ființa mea, precum și toată încăpățânarea și perseverența mea au gravitat permanent în jurul existenței lui. Adesea îl vedeam pe stradă sau prin parc, plimbându-se cu câte o tânără bine îmbrăcată, probabil o colegă sau o prietenă mai de intimitate, dar eu eram elevă de școală generală, încă copilă. De multe ori am fost tentată să-i deschid ușa ca să văd ce face și să-i spun că îl iubesc. Odată chiar am făcut-o, dar n-am putut să-i spun nimic. Eu l-am privit din

prag, el mi-a zâmbit, dar nu m-a invitat înăuntru și am fost nevoită să mă retrag.

De atunci m-am simțit cu totul în puterea lui, iar pe la vârsta de paisprezece ani în mine se trezise femeia care îl dorea și îi aparținea în totalitate, trebuind numai ca el să mi-o ceară să-l urmez, deoarece îl iubeam ca nimeni alta, fiind gata să-i fiu și sclavă, dar o făceam din umbră, deoarece el tot nu mă lua în seamă, deși crescusem și mă împlinisem acceptabil, îmbobocisem și nu era departe ziua când să înfloresc.

El tot nu mă lua în seamă, considerându-mă un copil care-l privește cu ochii larg deschiși că e ceva mai mare; nu știa că-mi trăiam toate clipele cu el în gând, că el era toată viața mea, în care toate aveau un înțeles numai dacă erau în legătura cu el.

În vara aceea a plecat să dea examen la Academia de Poliție din București și a reușit, iar timp de patru ani de zile l-am văzut numai în vacanțele în care se întorcea acasă. Îl vedeam plecând, singur sau cu părinții, în concediu, pentru că duceau valizele în autoturism, iar mie mi se strângea inima, știind că iar pleacă și nu-l mai văd o vreme. Până se întorcea acasă, tot timpul eram supărată, rea, plictisită, îmbufnată, de nu se înțelegea nimeni cu mine din familie. Viața mi se părea că mi s-a oprit pe loc, numi găseam liniștea și plângeam, ferindu-mă să mă vadă ai mei.

Dragă, Maria, dragostea mea pentru Doru este curată și numi este rușine s-o afirm și s-o recunosc; este o dragoste și o pasiune pe care nu o concep altfel, iar ele s-au dezvoltat mereu pe măsură ce trupul meu a crescut și s-a schimbat, fiind mai feminin și simțind că îl doresc din ce în ce mai mult. Când împlinisem optsprezece ani, deja primeam avansuri de la bărbaii tineri pe stradă, care nu se fereau să-mi spună că sunt frumoasă și mulți întorceau capul după mine. Aceste aspecte mă exasperau deoarece eu îl voiam numai pe el, numai pe el îl doream, fiind în stare să mă dăruie lui fără rețineri, dacă mi-ar fi cerut-o, deși nu-mi atinsese trupul niciun bărbat. Îl mai aștept,

încă, poate...

— Mă uimești, lui ia, cu povestea ta de dragoste neîmplinită. De ce nu l-ai oprit să-i spui ceva sau de ce nu i-ai dat să înțeleagă că tu ai niște sentimente nobile vis-à-vis de el?

— Cum să fac? Să imit „țipătul de dragoste” cu care ademenesc vânătorii cocoșul de munte? N-am găsit nicio modalitate de a mă apropia de el.

— Cred că ori ești prea timidă când ajungi în preajma lui, ori nu vrei să faci tu primul pas. De ce l-ai refuzat atunci când zici că te-a invitat la plimbare? Aveai o „treabă gospodărească” deosebită, ardea casa?

— Nu pot să-ți explic. Cred că m-am fâstâcit de tot când am auzit o asemenea propunere.

— Eu așa fi plecat imediat cu el, în papuci și capot.

...Dorn n-a băgat-o în seamă pe lui ia mulți ani de zile, deoarece el era mai mare, avea alte preocupări, nu se cobora la nivelul unui copil, pe care obișnuia să-l ocolească mai degrabă.

Abia în acea vară a făcut-o, când ea trecuse prin facultate, iar primul an de studenție îi dăduse și puțin „lustru”, devenind mai frumoasă și mai eleganta în gesturi, cu toate că mai păstra aerul tineresc și puțin naiv. Mai privea candid unele lucruri, dar se vedea că trecuse ceva timp de când abandonase păpușile. Și, totuși, lui ia dorea să se mărite cu „un om important”.

Ar putea fi Doru Istrate?

— Hai să schimbăm subiectul! propuse Maria. Ieri am vorbit cu Mihai când s-a întors de la Bancă și mi-a spus că la cinematograful „Republica” a venit filmul *Cidul*. Mi-a explicat, că este un film cu tematică istorică, ceva cu războiul dintre spanioli și mauri. El l-a mai văzut mai demult și zice că este bun, are și dragoste, în concluzie merită să fie văzut. Mergi și tu cu noi? îl așteptăm pe Mihai acolo, în fața cinematografului la ora 18.00, mâine.

— Merg, dragă, dacă mă luați, a răspuns lui ia.

S-au despărțit în fața blocului, iar Maria a plecat spre

casă, tot printre blocuri, mergând pe jos.

Când a ajuns acasă s-a oprit mai întâi în biroul lui Mihai. Acesta lucra de zor niște hârtii, iar alături avea un desfășurător. A zâmbit la vederea Mariei.

— Pe unde umbli, scumpete?

— Am fost la lui ia acasă. Ce zici, mergem la film mâine? Vine și ea cu noi.

— Merg, dar numai după ora 17.00, că am foarte mult de lucru, răspunde el cu o voce puțin rugătoare.

— E bine și așa. Noi mergem înainte și luăm bilete, iar pe tine te așteptăm în fața cinematografului. Acum te las, văd că ai treabă.

A doua zi, Maria a procedat întocmai cum fusese stabilit. A avut grijă s-o informeze pe mama sa, care n-a obiectat, auzind că le însoțește Mihai, apoi s-a întâlnit eu lui ia, au luat biletele și l-au așteptat pe Mihai.

Când au intrat în sală, surpriză mare: pe rândul din fața lor, dar în partea stângă a sălii, l-au observat pe Gabriel Pascu, însoțit de un alt tânăr. În pauză a venit la ei și i-a adresat niște cuvinte greu de tradus lui Mihai, către care a îndreptat niște priviri care sclipeau ca oțelul; parcă erau două tăișuri care se ciocneau între ele, lăsând să sară scântei. Mihai l-a privit calm, dar pregătit de ripostă, dacă Pascu ar fi acționat violent, iar acesta din urmă s-a retras cu disprețul lui pe care l-a îmbinat cu necazul înfrângerii. Mihai câștigase definitiv în fața lui, evitând un scandal și o ceartă care nu-i era de folos, ci dimpotrivă. Totuși, privirile dușmănoase ale lui Gabriel o umpleau pe Maria de indignarea unei grele insulte, de cutezanța și de stăruința lui ofensatoare, determinând-o să-l alunge cu expresia: „Marș de aici, javră!”

— Nu trebuia să-i repezi astfel, că îl transformi în dușman! i-a șoptit Mihai la ureche.

— Tu nu-l vezi cât de măgar este? El nu-și dă seama că este ridicol.

— Da, dar îi va spune tatălui tău și nu e bine.

— Să-i spună ce-o vrea că nu-mi pasă. Iscoada

dracului! că se ține scai după noi peste tot unde mergem.

— Dar mie îmi pasă. La mine nu te gândești!

La terminarea spectacolului, când s-au aprins luminile, Gabriel și însoțitorul lui nu se mai aflau în sală.

Acasă când au ajuns, Irina i-a întrebat dacă a fost frumos filmul, la care ei au răspuns afirmativ, fără a aminti ceva despre incidentul avut cu Gabriel.

Abia când au mers să se culce, Marla i-a povestit mamei sale ce s-a întâmplat.

— Nu-mi dau seama de unde știe el totdeauna unde mă duc eu, că mereu dau de el acolo când ajung.

— Poate te urmărește? Își spune Irina părerea.

— Dar cum o face, că știe tot? E un imbecil, un deșirat cu căpățână de cal și cu o gură lipicioasă și scârboasă. Cum crezi că puteam să-l las să mă sărute cu buzele alea care abia se desfac de pe dinți, ca să le lipească de ale mele? Turbează că dintre ei doi l-am ales pe Mihai, dar acesta este un prieten devotat, manierat, politicos. Pe Gabriel îl frige ca jarul mândria lui înfrântă și se vede că este rău și gata de răzbunare. Mi-a și spus când a plecat de lângă noi: „Vom mai vedea!”, iar sângele i-a inundat fața, devenind roșu ca focul.

— Cine știe, mamă, de ce poate fi în stare să facă?

...Iulia și Maria se întâlneau mereu și plecau, fie la plajă, fie la cumpărături, fiind la curent cu toate știrile zilei. Într-o zi s-au întors vesele că au găsit bilete la Teatrul de balet „Oleg Danovski”.

și au luat patru, gândindu-se să-l determine pe Costică să le însoțească. Acesta s-a arătat obosit și le-a spus că lui nici nu-i plac fâțâielile și scâlâmbăielile alea pe scenă și că preferă să vadă programul de la televizor.

— Să vă însoțească secretarul meu. Spuneți-i că am zis eu să meargă cu voi!

Fetele abia au așteptat să le însoțească Mihai, iar acesta a primit cu plăcere, de această dată, „porunca” de la patron. Așa că au plecat toți de acasă, duși de către șoferul lor, care urma să-i lase la teatru, de unde trebuia să

se întoarce cu un TAXI.

Când au intrat în sala Fantasio și își căutau locurile, de ei s-a apropiat Gabriel Pascu, care a salutat-o pe Irina, iar ceilalți le-a trimis niște fulgere de ură din priviri, după care s-a dus și s-a așezat pe locul său.

— Parcă ne urmărește ghinionul. Dăm mereu peste el pe unde mergem, ca peste o piață rea, spune Maria.

Atmosfera spectacolului i-a destins pe toți și au uitat de el pentru un timp, iar la plecare nu l-au mai văzut.

Au găsit un taxi și au plecat spre casă, însă au dat peste un trafic extrem de aglomerat și haotic, care putea fi comparat cu migrația somonilor din ocean, pe râul Amazon, când înotă disperați să ajungă la locul unde trebuie să-și depună icrele. Astfel înainta șuvoiul de mașini în noapte, cu farurile aprinse, cu sunete stridente de claxoane și depășiri hazardate.

Acasă Maria a redeschis discuția:

— Cum face zevzecul ăsta de află mereu unde ne ducem?

— Cred că ne urmărește permanent, mai ales pe tine, spune Mihai. Ori el, ori plătește pe cineva s-o facă. La început am crezut că este o coincidență, dar prea se potrivesc toate, inclusiv orele spectacolelor cu ale noastre. Probabil că pregătește un plan de răzbunare, cine știe?

...Pe la sfârșitul lunii august Irina îi spune lui Costică, după masa de dimineață, că ar vrea să meargă la proprietatea din sat pentru a pregăti zarzavaturile necesare pentru iarnă.

— Nu te mai duce acolo! Le cumpărăm din oraș pe toate, a răspuns Costică.

— Nu mănânc eu de-astea la borcan, aduse cine știe de unde, făcute în condiții îndoielnice. Vreau să fac zacuscă, bulion, ardei la borcan, gogoșari și tot ce-mi trebuie, așa cum știu eu. Le fac cu mâna mea și le mănânc cu plăcere. Varza la murat putem s-o punem aici.

— Și cât timp vei sta acolo?

— Poate o săptămână. O iau cu mine și pe Maria să-

mi ajute și atunci voi termina mai repede.

— Dar am nevoie de mașină aici, cum vă veți deplasa?

— Mașina ne duce și vine înapoi, apoi îți dau un telefon ca să vină acolo să ne ia când terminăm.

— Ar fi bine să meargă și Mihai cu voi, a spus el după o pauză. Abia îi dă o mână de ajutor lui Grigore în gospodărie, că a îmbătrânit tot muncind, iar la treburile mai grele puteți apela la el.

— Dacă ar vrea să meargă el, ar fi minunat, că trebuie adunate și fructele pentru șem, dulceață, de țuică...

— Cum să nu vrea? îi spun eu să meargă.

Irina i-a dat vestea Mariei, dar Iulia, care era de față s-a oferit să le însoțească și să le ajute la treabă.

— Le cer voie părinților și merg și eu, dacă sunteți de acord să mă luați. Mi-ar plăcea să merg acolo, că n-am fost niciodată.

— Când plecăm? a întrebat Maria, nerăbdătoare.

— Măine de dimineață, răspunde Irina.

— Dacă vin la ora șapte e târziu? insistă Iulia.

— Cred că este foarte bine. Mașina trebuie să se întoarcă repede, doar ne lasă pe noi și vine la firmă.

— Când ne întoarcem, mamă?

— Depinde cât de repede terminăm acolo ce avem de făcut.

După amiază Maria i-a făcut o vizită lui Mihai la birou ca să-i spună ce s-a hotărât.

— Știu. Am fost chemat de domnul Costică și mi-a spus să vă însoțesc la țară și să vă ajut să vă îndepliniți niște sarcini gospodărești.

— Nu te bucuri, Mihai, că vom fi acolo împreună, departe de ochii iscoditori ai celor ca Gabriel Pascu?

— Mă bucur foarte mult. O consider aproape ca pe o vacanță. Știi, doar că mie îmi place să lucrez orice presupune muncă fizică, dar să o fac în mijlocul naturii,

sub razele soarelui. Dacă ești și tu cu mine, satisfacția este dublă.

— Merge și lui ia cu noi. Cred că va fi frumos. E ca o încununare a întregii perioade de vacanță în care am avut mereu bucurii, mai ales de când te-am avut pe tine aproape și m-ai încălzit cu dragostea ta.

— Îmi face mare plăcere să fiu cu tine, Maria.

...Dimineață, după sosirea Iuliei, au servit, în grabă, micul dejun, au urcat în autoturismul familiei și au plecat spre sat. Drumul a fost parcurs într-o jumătate de oră, dar niciunul nu a băgat de seamă că au ajuns, datorită glumelor spuse de cei trei tineri.

În prima zi n-au lucrat mai nimic, s-au dat doar niște dispoziții în legătură cu organizarea, Irina și fetele au plecat acasă la Paraschiva pentru a o ruga să vină să le ajute la treabă, iar Mihai și-a făcut de lucru pe la grajduri, împreună cu moș Grigore.

La prânz Irina a pregătit masa cu bucatele pe care le adusese de la Constanța, iar spre seară au intrat în salon să vizioneze programul la televizor.

— Vino cu noi, Mihai! l-a strigat Maria din prag.

— Nu vin. Vreau să plec călare până la pădure.

— Vin și eu cu tine. Ia-mă și pe mine! se ruga ea.

— Dar pe mine de ce nu mă luați? a întrebat lui ia.

— Știi să călărești pe cal? o întreabă Mihai.

— Nu știu, dar pot să învăț. E așa de greu să stai pe spatele uniul cal? îl întreabă ea ca o novice.

— Este, mai ales că nu avem nici șa. Este una singură pe care o pun pe calul Mariei. Dar dacă vrei așa, poți merge, se învoiește Mihai. Pe calul meu și al tău vom pune pleduri, cum am mai făcut.

În magazie era o singură șa, cea pe care o adusese răposatul George Comănescu odată cu armăsarul cel negru. Ceilalți doi cai fuseseră destinați diverselor munci gospodărești. Tot fără șa călărise Mihai și cu o lună și jumătate în urmă, când fusese în pădure cu Maria.

Împreună cu moș Grigore au pregătit cei trei cai pentru călărie, în timp ce fetele își îmbrăcau pantalonii găsiți în camera de la sat a Mariei.

Mihai le-a ajutat pe fiecare dintre ele să urce pe spinarea cailor, Iulia pe iapă, iar Maria pe calul alb care fusese înșeuat, după care a urcat și el pe armăsar.

— Veți merge în urma mea și vă rog să nu loviți caii! le-a prevenit Mihai. Vom merge în trap ușor, pe traseul cel mai lejer de parcurs.

Când au ajuns în apropierea pădurii, Mihai s-a oprit și le-a așteptat, curios să vadă cum se simt.

— Cum a fost? le-a întrebat el.

— Bine, au răspuns fetele, aproape în același timp.

— Ai curaj să mergi în galop, Iulia?

— Nu știu, să încerc. Văd că iapa este blândă.

— Lasă că vom încerca altă dată, acum să ne mulțumim cu mersul la trap. Facem un ocol pe drumul de acolo - și a indicat cu brațul un drum de țară - apoi ne întoarcem acasă înainte de a se întuneca.

Seara, după cină, Irina s-a dus să se culce, iar tinerii au mers în grădină, s-au așezat pe o bancă și au povestit diverse întâmplări. La un moment dat, Iulia s-a gândit să-i lase singuri.

— S-a făcut răcoare. Eu merg în casă, i-a anunțat ea, ridicându-se de pe bancă și îndreptându-se spre ușa de la intrare, unde s-a oprit.

— Venim și noi peste câteva minute, a asigurat-o Maria, care abia așteptase să rămână singură, doar cu Mihai, căruia i s-a abandonat în brațe, încolăcindu-și ambele brațe în jurul gâtului lui.

S-au sărutat cu sete de mai multe ori, strângându-se în brațe, ceea ce a determinat-o pe lui ia, care îi privea de lângă ușă, să spună încet: „Îl iubește cu adevărat, săraca de ea! Bine că ea e fericită, pe când eu...”

În zilele care au urmat, în gospodăria lor din sat a fost fierbere mare. Au venit să dea ajutor Paraschiva și cele două gemene, iar Mihai le-a fost de mare ajutor,

întrucât împreună cu Grigore, au cules și au adus zarzavaturile, apoi fructele, iar ele au fiert zarzavaturile și gemurile, umplând și capsând tot felul de borcane și borcănele.

Într-o după-amiază, gemenele au invitat-o la ele acasă pe Iulia. Maria, profitând de lipsa prietenei sale, i-a propus lui Mihai să meargă să facă o plimbare călare.

— Întreab-o, mai întâi, pe doamna Irina dacă îți dă voie să pleci! a spus el.

— Mama nu va spune nimic, a protestat ea.

— Nu! Mergi întâi și cere-i voie, apoi plecăm!

Cum era de așteptat, Irina nu s-a opus, dar când au ieșit pe poartă, le-a strigat să se întoarcă repede, privind galeș în urma lor, cu gândul la anii tinereții ei care s-au scurs și nu se mai întorc.

Când au ajuns afară din curte, Mihai a oprit calul, a așteptat-o și a spus:

— Vom merge în trap ușor până când vom ieși din sat, apoi vom porni în galop. Ai grijă cum călărești!

— Nu-mi este frică, Mihai. Sunt cu tine.

Au părăsit drumul și au intrat direct în pădure, oprindu-se într-un luminiș unde se găsea o adâncitură tapisată cu un covor de iarba verde, înconjurată de tufe mari de ferigi și boscheți tineri.

Știa acest loc încă din prima lui vizită în sat, când plecase calare în recunoaștere în împrejurimile localității.

Mihai a legat cei doi cai de un copac din apropiere, apoi sau așezat amândoi alături pe covorul de iarbă din adâncitura menționată. A scos din buzunar două mere roșii pe care le-a șters de tricoul lui și i-a întins unul Mariei, care a început să muște din el cu poftă. Așa cum stătea ea, lumina soarelui îi puneă pe pleoapele roz culori sidefi care îi făceau ochii să strălucească. Fructul se confunda cu roșul buzelor cărnoase ale Mariei, în timp ce nările se zbăteau frenetic. Întreaga ei făptură avea ceva excitant care-l exaspera pe Mihai, trezindu-i dorințe nebune în inima-i tânără și iubitoare.

Când au terminat de mâncat merele, el s-a aplecat spre Maria, întorcând-o cu fața în sus și au început să se sărute cu ardoare, ea răspunzându-i cu patimă, scoțând, din când în când, câte un geamăt ușor de plăcere.

Treptat cei doi s-au încălzit, mâinile li s-au încrucișat de mai multe ori, apoi pânțele Mariei au simțit răcoarea, după care a venit căldura binefăcătoare a celor două trupuri înfierbântate de efort și de dragoste, care s-au contopit, îmbinându-se ritmic, încordate, împlinind dorința comună.

În pădure era o liniște deplină, nu se auzeau decât furnăitul cailor și ronțăitul ierbii pe care o rupeau de pe lângă copac, dar Mihai ținea urechile ciulite pentru a detecta orice zgomot suspect.

La un moment dat el i-a dat la o parte o șuviță de păr de pe fața îmbujorată, dar mulțumită a Mariei și a privit-o drept în ochi, spunând? „Trupul tău vibrează draga mea. Te iubesc mult!”, apoi a sărutat-o lung. Buzele tremurânde ale ei i-au primit gura, iar brațele i s-au încolăcit pe grumazii lui: „și eu te iubesc, dragul meu bărbat!”

Se mângâiau pe tot trupul reciproc, pipăindu-și pielea, sânii, mușchii, tresărind la fiecare atingere, dar lipindu-se tot mai mult unul de altul.

Maria a închis ochii, apoi i-a deschis și a zâmbit. Mihai continua să-i privească ochii albaștri care licăreau sub cerul plin de un covor de stele, imitând, parcă, sfârâitul boabelor când sunt prăjite; urechile ei mici, delicate, erau străvezii în bătaia razelor soarelui în asfințit, parcă ar fi fost două flori trandafirii, iar brațele ușor bronzate păreau niște piersici curățate de coajă.

— Nimeni nu m-a atins până acum și nu mi-a văzut trupul gol, în afară de mama - a șoptit Maria.

— Îți pare rău, draga mea?

— Nu, dar îmi este puțin teamă.

— De mine?

— Nu de tine, ci de fapta noastră, să nu...

— Încrede-te în mine, iubito! Totul va fi bine.

— Te iubesc prea mult, Mihai și n-aș vrea să...

— La fel de mult te iubesc și eu, Maria! De aceea mă aflu aici cu tine, altfel m-aș teme de viitor. Te rog să ai deplină încredere în mine!

— Am, Mihai! Cu tine am curaj să merg oriunde.

Din pădure s-a auzit țipătul unui fazan, care-și chema perechea. Mihai a râs, spunând: „Și păsările se caută”.

— Hai să mergem că s-a făcut târziu! a adăugat el, sărutându-o din nou.

— Da, ai dreptate, să ne grăbim! a spus ea alene.

S-au ridicat, s-au îmbrăcat repede, au încălecat pe cai și au pornit în trap spre casă. Maria tăcea, dar se gândea că nu-i pare rău de ceea ce făcuse. I se dăruise conștiință că îl iubește și că are încredere în el. „Ce diferență este între Mihai și Gabriel!”

La rândul său Mihai era mulțumit și-i zâmbea tandru, cu inima și mai tulburată de farmecul ei, simțind o fericire totală. Era mulțumit că din acel moment Maria era a lui – soția lui, cum o numea el în gând – și nu a lui Gabriel, acel îngâmfat înavuțit. Biruise și își savura victoria zâmbind fericit ca un Mefisto. Se vedea în rolul lui Tartuffe din piesa de teatru cu același nume pe care o văzuse la Cluj prin anii '80, cu deosebirea că el o vrea pe

Maria de soție și nu ca pe o femeie pe care ar urma s-o ducă la pierzanie din simplă ambiție masculină. Femei sunt destule pe lume – își spunea el – dar onoarea este una singură. Maria merită onoarea, nu disprețul, iar eu nu voi da înapoi chiar de voi fi nevoit să părăsesc această casă a familiei Comănescu. Dacă mă va însoți și Maria, atunci pot spune că sunt fericit.

Când au ajuns acasă, Mihai a băgat caii în grajd, apoi au intrat amândoi în casă.

— Bravo, trădătorilor! li s-a adresat Iulia în glumă. Ați plecat să faceți plimbarea călare fără mine, deși știati cât aș fi vrut să merg și eu călare pe cal.

— Lasă că mergem toți mâine seară! încearcă s-o îmbuneze Mihai și vom face o cursă mai lungă.

— Măine plecăm acasă! îi anunță solemn Irina.

— Păi, nu ziceai că stăm o săptămână? a intervenit Maria, cu părere de rău în glas.

— Am terminat aici ce aveam de făcut și nu are rost să pierdem vremea degeaba. Măine de dimineață îi dăm un telefon tatălui tău să trimită mașina să ne ia. Abia aștept să ajung acasă să fac o baie fierbinte!

După cină, Mihai s-a dus la culcare, iar doamnele au mai rămas de vorbă în camera Mariei.

— Este adevărat ce spunea tanti Paraschiva despre obiceiul cu cămașa miresei din noaptea nunții? o întreabă Iulia pe Irina.

— Sigur că este adevărat, răspunde aceasta din urmă. La fel s-a întâmplat și cu mine când m-am măritat. Noaptea ne-am culcat, iar în zori ne-am trezit cu băta în ușă, cerând să le dau cămașa de noapte cu „dovada” fecioriei. Le-am dat-o și au plecat.

— Vai ce barbarie! a spus Iulia, strâmbându-se.

— Este un obicei străvechi aplicat prin sate și eu îl consider bun. Dar fetele de astăzi...

— Cine a venit să-ți ia cămașa, mamă?

— Mătușa lui tată-tău, țața Chiva, soră cu socrul meu. Ea conducea acea „expediție matinală”. Afară ploua atunci cu găleata, dar alaiul a pornit pe uliță cu cămașa mea în prăjină și cu sticlele cu vin roșu, chiuind de răsunat tot satul. Asta era fala ginerelei că a luat o fecioară în căsătorie.

S-au spălat, pe rând și s-au pregătit de culcare. Iulia a rugat-o pe Maria să se culce cu ea în cameră, pentru a mai discuta. Aceasta a acceptat, dar a adormit destul de repede, fiind obosită, dar și mulțumită.

A doua zi, mașina a venit și i-a dus la Constanța, luând cu ei și o parte din preparatele pregătite în cele câteva zile.

La șapte septembrie domnul Costică împlinea 55 de ani și s-a gândit să dea o petrecere în casa de pe strada Războieni, la care să invite o parte din prietenii și

cunoscuții făcuți cu prilejul afacerilor. „E bine să ne știe lumea. Poate ne invită și ei după aceea!” obișnuia să spună Costică.

— Dumneata joci biliard, domnule Doroș? îl întreabă într-o zi Costică.

— Știu să joc, dar nu prea bine, răspunde acesta.

— Caută un om care știe și să pregătească masa aceea de biliard din magazie! E aproape nouă. Să fie gata până sâmbătă!

— Da, domnule, o să mă interesez.

Mihai nu cunoștea pe nimeni care se pricepea la biliard, dar a trecut pe la biroul lui Cornel Barac cu care a discutat problema, iar acesta l-a îndrumat la discoteci sau la „baulinguri”. Cu acest prilej Mihai i-a spus ca s-a îndrăgostit de Maria, fără să amintească ceva despre „secretul” lor din pădure.

După o pauză de gândire, Cornel i-a răspuns:

— Vezi, tu, Mihai, dragostea este de două feluri: aceea care pleacă din rațiune și cea din inimă. Ultima este oarbă, iar când izvorăște are numai clipe de înflăcărare și zăpăcește mintea. Cred că ăsta e cazul nostru.

— Așa o fi, Comele, dar eu o iubesc și vreau să-mi fie soție, cu riscul că voi fi nevoit să-l părăsesc pe patron.

— Te-ai gândit ce vei face? N-aveți casă, iar cu salariile astea... va fi destul de greu.

— Știu că e greu, dar voi încerca să încep o afacere pe cont propriu cu banii pe care îi am în bancă și care cred să-mi ajungă o vreme.

— Tu știi mai bine ce trebuie să faci. Văd că ești sigur.

— Mă bazez pe dragostea Mariei care este trainică și stabilă, nu este vorba de vreo rătăcire a minții ei. Asta mă face fericit și încrezător în reușita acestui pas.

— Ce pot să-ți spun? Este o încercare de mare curaj, care îți cere și o jertfă pe măsură. Te sfătuiesc să te ferești să-ți pierzi prestigiul pe care l-ai câștigat printre cunoscuții noștri! Fascinația și puterea iubirii poate pune

la încercare nenorocirea.

— O iubesc și nu vreau s-o pierd. De-ai ști ce frumoasă este când doarme! Este de o frumusețe îngerească, zămislită de Dumnezeu pentru încântarea unei inimi de bărbat, la fel de iubitoare ca și a ei, a mai spus Mihai, zâmbind mulțumit de i se lumina fața.

E bine că intri și tu în rândul familiștilor.

PARTEA A II-A VIAȚA AȘA CUM ESTE EA

CAP. I - PETRECEREA DIN CASA COMĂNEȘTILOR

Domnul Costică Comănescu și blânda lui soție, Irina, erau întotdeauna bucuroși de oaspeți lăsându-se mereu „cunoscuți” - cum se exprima el adesea - de cei care, într-o zi le vor deveni prieteni și să intre în lumea bună. La fel de încântat se simțea el și când era invitat la vreuna din familiile unor oameni de afaceri.

Atunci sufletul lui se umplea de desfătare fără margini când vedea că prietenii lor, pe zi ce trecea, nu mai făceau caz de acea ferită răceală și trufașă purtare ca mai înainte când abia îi cunoscuseră. Erau și unii care nu aveau prea multă mândrie, dar dispuneau de o uriașă poftă de mâncare care îi aducea la oricare masă, după care bârfeau pe seama amfitrionului, făcându-l incult, necizelat, calcă în străchini etc.

Dintre toți invitații, familia Vasilescu se distingea în mod evident prin avere și comportament. Doamna Vasilescu, o femeie puțin trecută de 50 de ani, era destul de trufașă și își onora amicii cu observații tăioase, pe un ton ridicat, în timp ce își plimba prin aer brațul alb și dolofan, fâlfâind dintr-un uriaș și zgomotos evantai pe care îl ținea mereu pe poala rochiei și-l expunea cu cea mai deplină încântare. Atât ea, cât și alte doamne înzorzonate, își cărau mereu după ele, la toate petrecerile, tot acest harnașament pe care-l socoteau indispensabil.

De fapt, aproape toate vin la petreceri înfășurate în rochii de muselină și mătase, inele grele - adesea pe toate degetele - brățări legate pe brațe, cu turcoaze, broșe și alte zorzoane masive, care le împiedicau să-și îndoaie

normal degetele sau brațele. Moda nouă le-a adus la gât lanțul gros din aur, terminat cu o cruciuliță sau medalion, ori ambele puse una peste alta.

Deși abundent fardate, cosmeticurile care repară obrazurile și gâturile femeilor – ireparabila insultă a anilor – nu pot masca, însă, petele de pe conștiință, petele și palorile consecutive, subite, care trădează de obicei o stare sufletească neobișnuită.

Oaspeții urcau scările de la intrare și pătrundeau, pe rând, în salonul capitonat în albastru în care atârnavă pe pereți câteva picturi mai vechi. Candelabrul de cristal din centrul încăperii, trona cu ghirlandele lui orbitoare de lumini, care schimbau, pentru moment, culorile naturale ale rochiilor doamnelor, luminând toate colțurile încăperii. Nuanța cristalurilor era lăptoasă, dar avea o blândețe ademenitoare; mijlocul mesei era ocupat de fructiere pline cu tot felul de fructe în diferite culori, care se sărutau în coșulețele cochete.

Doamna Vasilescu care, de obicei, era trufașă și neînduplecată față de oamenii săraci, ochii ei neumezindu-se în fața zdrențelor acestora, în această seară încerca să se poarte altfel, intrând în postura unei doamne mai binevoitoare, însă la fel de vicleană, spirituală, încercând să fie veselă și curtenitoare cu toată lumea, ceea ce îi dădea înfățișarea unei matroane grijulii. Deși în trupul ei bătrân bătea o inimă tânără (trecuse puțin peste 50 de ani), nu putea decât să tânjească după aventurile unor femei tinere pe care le privea discret cu coada ochiului. Uitase starea ei anterioară și împrejurările în care dobândise averea, de aceea spunea despre săraci: „Ce-mi pasă mie de ei? Să muncească!”

Era timpul parveniților, zgârciți și meschini, care consideră că tot ce fac ei este bine și că trebuie să-și impună voința, indiferent de consecințele ce urmau. Asemenea acului de viespe sau mușcăturii șarpelui, ura lor izbucnea înarmată și otrăvită față de toți cei ce li se împotriveau. Considerând că are dreptate întotdeauna, voia să calce totul în picioare. Cu toate acestea, avea și ea

un admirator, pe domnul Virgil Cazan, bărbat drăguț și talentat, purtând ochelari cu ramă de Baga, dar care, de fiecare dată când râdea, își acoperea gura cu palma sau cu batista, deoarece râsul îi provoca ridicarea exagerată a buzei de sus, lăsându-i descoperiți, în întregime, dinții și gingiile.

Comentând comportarea celor bogați, un distins domn a spus încet, în grupul său: „Bogăția, atunci când este însoțită de o spoială de galanterie, de generozitate și ceva cavalerism, este admirată și chiar adulată. Grandomanii au o ambiție exagerată și un umor propriu bolnăvicios. Aceasta este originala manie a grandomaniei. Este ca și cum ar vorbi despre teoria lui Maltus care susținea moartea prin asfixie a muncitorilor. Astfel, dispunând sau nu de câteva principii filosofice citite în grabă undeva, unii domni nu-și dau seama că aceste cunoștințe sunt cu totul neîndestulătoare pentru a cugeta logic. Cu toate acestea ei discută despre orice cu tupeul propriu ignorantului. Alții au logoree și îi vezi că se transformă adhoc într-un Cicero modern, un orator elocvent, care vorbește cu patimă, cu glas modulat, apoi urcă și coboară, rostogolindu-se ca o avalanșă asupra auditoriului”.

— Iat-o pe Vasileasca! Priviți ce rochie scumpă are și ce coafură! le-a avertizat doamna Botezan, o bătrână obosită și puternic fardată, care dădea coate celorlalte.

— Cu atâția bani, îi dă mâna, răspunde alta.

— Dar pare așa de tânără!

— Pare, dar e o ruină restaurată, completează doamna Baciuc cu dispreț.

În urma ei intra soțul acesteia, domnul Victor Vasilescu, un bărbat trecut de 60 de ani, cu o chelie respectabilă, peste care treceau trei-patru fire dinspre stânga spre dreapta, pentru aranjatul căruia se pare că își pierdea foarte mult timp în fața oglinzii. Și, cu toate aceste strădanii, nu reușea să acopere decât în parte „luna plină”. Era un bărbat rotofei, cu mâini mici, dar plinuțe, cu obraji

trandafirii peste care tronau doi ochi cenușii care te priveau din spatele lentilelor ochelarilor cu rama de aur. Îl privea pe Cornel Barac cu un zâmbet lipsit de expresie, puțin stingherit de înălțimea acestuia și dârzenia și curajul cu care rostise: „Murdăria trebuie să iasă la suprafață, domnilor, la fel ca și păcatele!”

— Într-adevăr! a rostit domnul V. Vasilescu, dând impresia că își înăbușă amabil superioritatea, după care a izbucnit într-un râs, cu aerul condescendent, viclean și amabil, deopotrivă.

— Are dreptate tânărul! i-a sărit în ajutor și Virgil Cazan, aflat în apropiere, dar care luase poziția valetului în fața domnului Vasilescu, cu zâmbetul dulceag și aerul unui ucigaș adus, cu greu, pe calea cea bună.

Doamna Letiția Vasilescu era, ca de obicei, frumos îmbrăcată și își flutura evantaiul multicolor, cu un aer de indiferență care dubla și aproape „nituia” lanțurile care-l cuprindeau pe admiratorul ei de mai multă vreme. Când voia să pară plictisită, ridica ușor evantaiul, încercând să-și acopere un eventual căscat.

La masa de lângă fereastră se aflau două doamne: una tânără și blondă, îmbrăcată într-o rochie simplă de culoare verde și alta mai în vârstă, brunetă, ciolănoasă, cu fața lungă ca de cal și care, când râdea, buzele îi descopereau complet dinții, lăsând să i se vadă gingiile vinete și niște dinți lungi și lați, dar niciunul nu-i lipsea. Toți o cunoșteau de doamna Marița Cojanu, femeie cinstită, credincioasă, dar cam mojică și încăpățânată ca un catâr, ignorantă și zbârcită de anii care o împovărau.

...Îi priveam pe toți din colțul meu, la un capăt de masă, unde ședeam alături de Cornel Barac și de Mihai Doroș și, deși eram foarte liniștit ascultându-i pe fiecare, puneam stăpânire pe mine un fel de încordare care determină creierul să lucreze destul de iute și cu precizie matematică.

Vedeam cum doamnele mai în vârstă își dădeau toată silința să ascundă sub stratul de fard și pudră, dacă nu

acțiunea distrugătoare a timpului, cel puțin urmările unei tinereți furtunoase, petrecute din plin.

Sporovăiau întruna, făcând aluzie la bani, căsătorii cu dotă, tineri nerecunoscători, fete care-și distrug viața, precum și despre o viață în singurătate, fără a mai aminti de unele idealuri înălțătoare care cam dispăruseră.

La masa din dreptul unei ferestre larg deschise, domnul Calistru Gosman, nervos și înfuriat ca un ogar care a pierdut urma vânatului, perora de zor pentru ca fiecare să știe o limbă străină: „Domnule, când un om învață o limbă străină, desființează orice barieră care există între un popor și celălalt, pentru că el va reuși să pătrundă spiritul acelui popor, îi va înțelege cultura, aspirațiile, obiceiurile, năzuințele...”

Îi dau dreptate. Cu toată vârsta lui înaintată este un bărbat destul de țeapăn, cu obrazul prelung, proaspăt ras și destul de bine îngrijit și cu pleoapele grele care cădeau peste ochii lui verzi, sub care se vedeau niște pungi vinete, dându-i un aspect sever.

S-a apropiat de masa doamnei Letiția Vasilescu, s-a înclinat ușor și a spus:

— Mă cunoașteți, doamna Letiția?

— N-am avut onoarea, replică doamna Vasilescu, fluturându-și mâna prin părul permanent, în atitudinea ei plină de demnitate și vag neconformistă. Mă bucur, însă că vă cunosc acum, adaugă ea, indiferentă.

Când Gosman s-a îndepărtat, aceasta a explodat:

— Ce om insolent, capricios, superficial, avid după bani, insensibil, nepăsător și rigid!

— Spuneai că nu-l cunoști - a intervenit doamna Botezan, ușor intrigată de comportarea ei.

— Ei, așa! Voiam să scap mai repede de el.

La câteva minute după aceea intră pe ușă o doamnă planturoasă, șatenă, trecută de vârsta tinereții, dar îmbrăcată într-o rochie lungă, de culoare roșie, dantelată. Avea un portțigaret lung în mână, din care sorbea, din când în când, cu voluptate un fum albastru.

Fața-i era puternic fardată și cu grații vetuste. Ochii ei nu aveau nicio expresie, poate că nici nu aveau ce să exprime. Deși era o femeie oarecum cultă – după cum o apreciau doamnele de față – avea o răceală că părea sloi de gheață.

— Bună ziua tuturor! a spus ea, apoi s-a apropiat de domnul Costică cu care a schimbat câteva vorbe, mai amicale. De față fiind și fiica acestuia, frumoasa Maria, doamna planturoasă i-a spus:

— Ar fi bine ca domnișoara Maria să vi se adreseze „papa”, nu tată, care este demodat, nu credeți? Este și un nou mod de adoptare a unei noi atitudini mondene.

— Sunt de aceeași părere, confirmă domnul Costică, privind în urma Mariei care părăsea camera puțin tensionată.

— Mai rămâne valabilă promisiunea pe care mi-ați făcut-o, domn Costică?

— Desigur, afacerile sunt afaceri! Vă rog să mă scuzați! Uitasem de dumneavoastră.

Domnul Costică, foost cooperador agricol, apoi muncitor, acum metamorfozat din cristalida adormită în fluture bogat și viu colorat, bine întreținut – ca mulți alții – se ridică din fotoliu și-i sărută mâna doamnei, conducând-o la locul de lângă soția sa, spunându-i mios:

— Vă rog să luați un loc lângă noi, doamna Iuga!

— Mulțumesc! Acum sunt convinsă că nu există joc în care să iei în glumă adevărul și care să nu iasă prost, a mai spus doamna Iuga, făcându-i curioși pe oaspeți.

— Albinele caută polenul florilor naturale, nu al celor din material plastic – spune un domn pe un ton scăzut, abia perceptibil. Dacă imitația de plastic nu este de prea bună calitate, cu atât mai mult nu le atrage.

Doamna Iuga auzise ce spusese domnul respectiv, dar a ignorat expresia, continuând pe un ton matern:

— Am ascultat mai înainte discuțiile despre copii. Este ușor pentru voi, bărbații, să dați sfaturi pentru că habar nu aveți cum se crește un copil, cu câtă greutate, cu

noapți nedormite vegheate la căpătâiul lui, apoi până crește să ajungă om în viață trebuie ocrotit, iar când îi vine rândul să te sprijine și el...

— Se cresc foarte greu, într-adevăr, intervine un domn mai în vârstă, dar acolo unde sunt mai mulți frați, se ajută și se cresc unul pe altul. Este mai greu când ești singur, că adesea ești nevoit să apelezi la străini, iar străinul tot străin rămâne.

— Lasă, că sunt și frați, chiar acolo unde sunt mai mulți, care uită de frăție, dovedindu-se mai dușmani decât străinii. Cel puțin după Revoluție, se omoară între ei pentru pământ și pentru moșteniri, ajungând să nu se mai întâlnească și să nu-și mai vorbească unul altuia – spune doamna Botezan, clătinând din cap.

După ce s-au servit apetitivele: icre de sturioni, până de rechin și carne de caracatiță, precum și alte ordefuri, la care au participat din plin, mai ales doamnele, domnii preferând să stea în picioare cu câte un pahar în mână, s-au așezat toți la masă, ospătându-se cu diferite bunătăți. S-au servit fripturi și frigărui de porc și de vită, în farfurii de porțelan și talere de argint, apoi calcan prăjit. Când s-au servit vinurile, înainte de prăjituri și cafea, domnii s-au grupat pe diferite teme de discuții, iar doamnele au început să-și șoptească între ele și, de sub batistele ținute în dreptul gurii se auzeau râsete discrete, la marginea corsajelor pe care încercau să le înăbușe cu freamătul evantaielor, încete și dulci aidoama bățăilor de aripi ale păsărilor rănite înainte de a se prăbuși pe sol.

La rândul lor, bărbații, unii dintre ei cu suficientă experiență de viață, au început să discute politică, afaceri sau probleme de știință, iar câte unul se amesteca filosofic în bârfele doamnelor, susținându-le.

Numai amfitrioana, doamna Irina Comănescu, îi privea pe toți cu grație, iar emoția ei creștea ori de câte ori se vorbea despre moarte sau despre oameni bolnavi; adesea încrunta, involuntar, din sprâncene când auzea vești proaste, dar se însenina repede și replica vesel când

se amintea de reușita cuiva sau despre nunți cu fete tinere sau chiar când se povestea câte ceva care scotea în evidență voioșia din casele celor prezenți la acea petrecere.

Toate mișcările Irinei aveau o măreție liniștită. Mâinile ei fine, cu degete lungi, parcă erau făcute anume pentru a împărți milostenii, pentru a șterge lacrimi și pentru a mângâia. Nimeni nu știa – nici chiar ea – că în curând avea să plece în „călătoria cea mare” și se va lipsi de toate câte o înconjurau.

Doamna Vasilescu, ștergându-și tacticos buzele, era atât de absorbită de contemplarea brațelor sale pline de inele și brățări, încât uită să continue ideea pe care o începuse cu ceva vreme în urmă și atunci pomi pe o altă pistă, vorbind în chip de „preoteasă” a lumii bune:

— Când se însoară un bărbat, lumea bună cere ca el să-și sporească averea prin căsătorie, să câștige și să-și consolideze o poziție frumoasă în societate, pentru că altfel te întrebi de ce ar face-o? Chiar dacă nu e tânăr și elegant, e, totuși, bogat...

Desigur, continuă ea, dragostea este un lucru foarte frumos, dar trebuie să avem în vedere toate problemele unei căsnicii. Dragostea mai are și limite, se poate schimba la un moment dat. Nicio iubire din lume nu poate garanta o fericire care să dureze toată viața.

În cazul că între cei doi soți intervine desfacerea căsătoriei, averea se împarte în mod egal, ceea ce nu este corect.

— De ce săriți direct la divorț, doamnă? Întreabă un domn distins, cu un glas muzical, o privire blândă și inteligentă, un vocabular ales și o mare distincție în felul de a se purta și a vorbi; era un cuceritor, un om care subjugă prin simplitate, prin lipsa de morgă și ștergerea oricărei distanțe.

— Pentru că orice căsnicie se poate sfârși, domnule, iar eșecul ei duce întotdeauna și la împărțirea bunurilor pe care le au cei doi soți, pronunță ea pe un ton autoritar și

țanțoș. De aceea consider necesar ca cel cu avere, pentru a fi la adăpost de orice risc, trebuie să încheie un contract de căsătorie în care să se specifice ce a adus fiecare în acea uniune. Numai așa fiecare va lua la sfârșit ce a adus și o parte din ceea ce au făcut împreună.

— Consider că dacă este dragoste și încredere reciprocă, căsnicia poate dura o viață, continuă domnul. Eu am trăit 42 de ani în bună înțelegere cu soția mea, care s-a stins, repetând că m-a iubit întotdeauna, iar eu o regret și acum.

— Dumneata ai avut noroc, dar alții - mai ales în zilele noastre când tinerii nu mai dau doi bani pe căsătorie...

În fundul sălii se afla un domn slab, împrăștiind un licăr lăptos, de parcă ar fi stat numai la lumina lumânării și dintr-o greșeală condamnabilă fusese uitat afară în miezul zilei sub soarele torid.

Lângă el stătea doamna Elvira - cum o strigau celelalte doamne - probabil soția domnului slab, care îi arunca priviri languroase, care apoi se întorcea țăpână, de parcă era constipată. Instinctul o îndemna să se ascundă, precum procedează animalele inferioare, care fug din calea celorlalte.

— Bine că nu mai sunt tânără, slavă Domnului!

— Cum, doamnă, vă bucurați că nu mai sunteți tânără? o întreabă domnul distins din apropierea ei.

— Da, domnule. Dacă mai eram tânără, trebuia să iau totul de la început, în noile condiții, de slugă, iar eu n-aș mai putea suporta un drum atât de lung și de obositor. Eu aș fi dorit ca viața noastră să fie altfel după 1989, cu oameni egali în muncă, în viață și în drepturi, dar nu e așa...

...Un domn cu fața buhăită și cu ochii înfundați în grăsime, având obraji roșii ca merele, precum și o chelie respectabilă, strălucitoare ca o lună plină, sătul de discuțiile pe teme politice, s-a apropiat de grupul unde doamnele discutau despre tineri și a intervenit:

— Astăzi a dispărut la tineri poezia dragostei. Ei pun un accent prea mare pe sex, nu prea mai există sentimente adevărate. Un fenomen nou s-a ivit. Fetele fac primul pas într-o relație, băieții fiind, în majoritatea lor, fie prea timizi, fie vor să facă pe durii, pe bărbații.

— Domnule dragă, înainte iubirea dintre doi tineri se ținea ascunsă, ferită de ochii lumii, spune doamna Iuga. Astăzi îi vezi cum „se ling” de față cu toată lumea, în autobuze, pe scările blocurilor și în toate locurile publice, la fel ca animalele, fără rușine.

— Eu regret că tinerii nu mai au grijă de vestimentația lor, se declară indignată doamna Vasilescu. Aproape toți, băieți și fete, sunt îmbrăcați la fel: tricou, geacă, pantaloni de blugi (blue jans), adidași, de nici nu-i mai poți deosebi, toți au cercei în urechi și o față comună.

— Băieții au adoptat moda de a-și tunde părul de pe cap, pe piele, nu țin deloc la podoaba lor capilară, pe care noi, pe vremuri, ne-o doream atât, intervine din nou, domnul cel gras. L-am întrebat pe unul care mi-a spus că cei tunși sunt considerați mai puternici, înzestrați cu mai multă stăpânire de sine și cu o mare capacitate de a se descurca în orice situație. Iau tot felul de modele de samurai sau de chinezi.

Despre oamenii care au calviție (chelie) tinerii noștri spun că aceștia sunt oameni fără personalitate, complexați, dar nu pot fi considerați puternici, în viziunea lor.

— Fetele sunt mult mai expuse. Cunoscut un caz cu o studentă de la Universitatea „Ovidius” Provenea dintr-o comună și părinții nu aveau posibilități s-o întrețină, fiind nevoită să se angajeze bună la copilul unei familii de aici, din oraș. Fata era frumoasă, iar tatăl copilului a rămas odată acasă și a necinstit-o. Ea n-a putut suporta umilința și s-a spânzurat, găsind-o mama copilului, când s-a întors seara de la serviciu. A anunțat poliția, iar medicul legist a constatat că a fost deflorată recent.

— Cunoscut eu un patron de magazin alimentar care angajează fete tinere pe care le trece prin patul lui; pe cele

care nu-i cedează, le dă afară și nici banii nu le mai plătește pentru perioada lucrată.

— Parcă este numai unul?! Majoritatea lor profită acum de faptul că un loc de muncă se găsește greu. Dar sunt și femei deștepte, care știu să-și asigure atât locul de muncă, banii și chiar ajung să-l conducă ele pe patron. Acestea le răzbună pe primele.

— Femeile știu să lupte mult mai bine decât bărbații, intervine domnul gras. N-ați văzut câte mari artiste care au fost cândva niște biete copile îngropate în mizerie, muncind de mici? Părul lor n-a văzut mulți ani de zile pieptănul, iar de lenjerie intimă, ce să mai vorbim. Unele au fost violate de propriii lor tați, iar altele au fost slugi chinuite, neîmbrăcate, nespălate, desculțe și trăind în promiscuitate. Când au scăpat de această sclavie și au văzut că se poate trăi și altfel, au jurat să facă orice, dar să ajungă să stăpânească oameni, averi și să se răzbune pe viața de mizerie dusă anterior.

— Aveți dreptate, încuviințează doamna Botezan. Multe dintre ele au procedat astfel, aruncându-se orbește în vârtoarea vieții, dar dintre ele numai o parte au reușit, celelalte au ajuns într-o și mai mare mizerie prin marile orașe.

— Sunt și destui bărbați proști care se ruinează întreținând câte o femeie lacomă, care-i suge, considerându-i proprietatea ei. Cei căsătoriți își distrug nu numai averea, dar și familia, făcând să sufere și copiii, traumatizați astfel.

Există destui bărbați care întrețin prostituate sau așa-zise doamne frumoase, fără avere, care le „mângâie” simțurile.

— Eu consider că cele mai periculoase sunt iubirile senile – intervine doamna Vasilescu. În asemenea situații indulgența bărbaților vârstnici este grav exploatată. Adesea vezi câte o tânără la brațul unui bătrân galben la față, dar cu niște ochi unsuroși, plini de admirație pentru ea. Mă întreb: ce îi mai poate oferi acel bărbat? Iar tânăra

respectivă îl iubește? Da, de unde! Îi vrea doar banii, iar după ce pleacă de la el, aleargă la unul tânăr, care știe ce are de făcut.

Sau câte o fețișcană care abia a împlinit 19 - 20 de ani, își pierde mai mulți ani din viață pe lângă câte un bătrân - poate și bolnav - bogat, pentru a rămâne cu averea. Dar viața ei? Când iese nevătămată din patul unui bărbat ca acela, nu trebuie să se mărite? Dar fata este speriată ca atunci când parcă a ieșit dintr-un tunel întunecos la lumina zilei plină de soare; uneleartă ca niște trandafiri îmbobociți peste măsură, altele...

De grupul respectiv se apropie un domn pântecos, semănând cu Sancho, eroul lui Cervantes din „Don Quijote de la Măntia”. Avea cam 62 - 65 de ani, cu ochii migdalați, dar privirea ușor mirată, fața ovală pe care ridurile întârziu să apară, pielea aproape netedă, oferind toată imaginea unui adolescent îmbătrânit înainte de vreme. Își roti privirile prin încăpere, verificând toate detaliile cu minuțiozitatea caracteristică omului practic, dar trecând peste toți participanții la petrecere cu ochii din care răzbătea o rază mai poruncitoare ca un cuvânt și mai tăioasă ca briciul. A intervenit cu un ton sacadat:

— Doamnelor, vă aud vorbind despre bogăție. Eu sunt de părere că astăzi, bogăția este unica mărire pentru muritori, iar cei care o au își dau prea mare importanță, deși nu au o altă notorietate și nici nu pot spera la vreuna. Nu este de mirare de ce unii dintre ei spun: „cultura este o ocupație și un instrument bun numai pentru nebuni. Azi trebuie să faci bani”.

— Cultura e bună, domnilor - sare un alt domn din apropiere, care tăcuse și ascultase. Ea desfundă creierul, ne pune în legătură cu lumea, cu viața. De exemplu, știe cineva care dintre animale își mișcă maxilarul superior?

Tăcere. Toți îl priveau întrebători.

— Dintre toate animalele - răspunde el ca profesorul la catedră, ceea ce și era - numai crocodilul este în stare să-și miște maxilarul superior.

— Asta este o informație banală! replică doamna Vasilescu, ca o sentință fără drept de apel.

— Poate. Zeul invidiei și ignoranței întunecă adevărul ca niște nori negri și rău prevestitori datorită răutății oamenilor. Dar bogăția, stimată doamnă, nu constituie o superioritate, este doar un bun temporar. Adevărata bogăție este zestrea creierului, iar asta se știe mai de mult. Dacă vă mai amintiți, chiar și Bacalbașa sau Topârceanu – îmi cer iertare pentru acest lapsus de neiertat – spune într-o dispută cu confrății săi:

„Talentul vostru-ntr-adevăr S-a rezumat numai la păr.
Pe când inteligența mea.

Nu stă-n chelie, ci sub ea”.

— Noi discutăm de unele căsnicii nereușite, domnule.

— Păi, cauza lor ar trebui căutată tot în niște greșeli ale bărbaților care se reped să-și aleagă soții dintre florile prea parfumate, pe care mai apoi se încaieră fluturii pentru polen. E drept că sunt și situații când caracterele diferite se exclud. Omul nu poate păcătui fără voia lui, că atunci nu mai este păcat.

— Atunci omul care are conștiință va plânge pentru că a comis un păcat – spune doamna Botezan.

— Exact. Iar dacă el se căiește, poate fi iertat.

Spunând toate acestea, domnul cu alură și înclinații pedagogice, s-a deplasat la grupul bărbaților, care tocmai dezbăteau unele comportări ale tinerilor.

— Domnilor, din întâmplare cunosc niște tineri care au locuit cândva în bloc cu mine de când erau copii – intervine domnul cel gras, ștergându-și ceafa groasă cu batista – acum unul dintre ei este un cunoscut om de afaceri. Am adus în discuție acest caz deoarece m-a intrigat comportarea lui condamnabilă, acest om tânăr și-a abandonat toți colegii de școală și de facultate și s-a împrietenit cu unii care nu au deloc studii, dar au bani.

— Și pentru ce a făcut-o? întreabă o voce.

— Pentru că noii săi prieteni – și ei oameni de afaceri – pot cheltui în diferite împrejurări, orice sume de bani.

— Într-un fel este logic, își dă altul cu părerea. Se vede treaba că foștii colegi ai celui de care vorbești – ingineri, arhitecți, profesori etc. – au lefuri limitate și caută să le cheltuie cu măsură ca să le ajungă, nu pot zvârli cu banii ca ceilalți, motiv pentru care evită acel anturaj.

— Dar să-ți abandonezi prietenii și colegii buni și să faci „gașcă” pe alte criterii, dovedește și niște tare de caracter ale individului despre care v-am vorbit.

— Domnule, nu trebuie să ne mai mire nimic. Poate tocmai acesta este noul comportament al omului de afaceri, care pune mai presus de prietenie, de rudenie și de colegialitate, interesele lui materiale și legăturile de afaceri, de distracții etc.

...Ușa s-a deschis și în încăpere și-a făcut apariția o tânără elegantă, înaltă, cu un ten măsliniu, cu părul negru ca abanosul, ochii albaștri spre cenușiu, foarte scânteietori, precum luminile unor faruri aprinse în noapte. S-a apropiat cu pași rari de doamna Botezan, având grijă să salute asistența prin înclinarea respectuoasă a capului, apoi i-a șoptit ceva la ureche.

Aceasta din urmă s-a ridicat, a încropit și ea o scuză față de cei din jurul său, după care amândouă au părăsit încăperea în liniște.

— Seamănă cu o Gypsy (țigancă), dar este foarte frumoasă, a spus un domn aproape în liniște.

— Este fiica doamnei Botezan, răspunde alt domn care cunoștea bine familia. Conduce o firmă de cosmetice pe strada Ștefan cel Mare. Se zice că se pricepe la afaceri și că are comerțul în sânge, dovadă că îi merge bine.

— Pare o fată frumoasă și, mai ales, rafinată, a fost de părere cel ce o numise Gypsy. Acesta era un om uscățiv, cu tenul livid, nasul roșu, dar cu mișcări iuți; era îmbrăcat într-o ținută elegantă, dar cam țăpână. În vârstă de până la 50 de ani, pe fața lui se citea viclenia, dar și ceva familiar care nu te prea făcea să-l iubești; gura lui senzuală te ducea cu gândul la omul desfrânat.

Între mine și Cornel Barac stătea Mihai Doroș care a

oftat deodată involuntar. Probabil meditase la ceva.

— Ce-i cu tine, Mihai? întreabă Cornel.

— Mă gândesc și eu. Ce diferențe există între oameni!

— Suferim destul. Dar constat că împotriva suferinței trebuie luptat cu orice mijloace pentru a o alunga. De la o vreme aproape nimic nu mă mai poate înduioșa, doar melancolia mea mai trebuie învinsă, pe care o consider dușman. De-aș putea să-i pedepsesc pe cei răi, egoiști, nesimțitori!

— Ai răbdare! am intervenit eu, amintindu-i de „Contele de Monte Cristo” a lui Dante, în care eroul principal a așteptat 20 până când a reușit să se răzbune pe cei care l-au pedepsit. Iar el a suferit destul.

— Ce este suferința? întreabă Cornel. După atâția ani simt că am strâns în mine destulă putere ca s-o pot birui. De aceea îmi spun în gând: „pot îndura orice mizerie, orice caznă, bine că sunt sănătos, trăiesc, mișc, văd soarele”.

— De ce înnebunesc oamenii? întreabă Mihai.

— Pentru că își depășesc condiția de om, sunt incapabili de a mai face observații în jurul lor, apoi încep să nu mai poată suporta situațiile care-i duc la disperare, răspund eu. Când situația devine critică, unii recurg la ștreang sau sar de la etaje superioare.

— Am cunoscut oameni care-i socotesc pe alții că le sunt piedici în viață, iar ei se roagă și așteaptă ca aceea să dispară pentru a le lăsa lor funcțiile sau bunurile. Numai că se întâmplă câteodată ca dispăruții să fie tocmai ei.

Dineul a fost succulent. După ce au fost servite mai multe feluri de mâncare, unele foarte rare, au urmat clătitele flambate în flăcări de rom, înghețate care se topeau în boluri, iar la sfârșit a apărut un adevărat curcubeu de licheururi frapate, la care gazda a adăugat și o cutie de țigări „Havana” pentru a fi fumate la cafeaua delicioasă pe care tocmai o așezau pe mese chelnerii care se grăbeau să-i mulțumească pe toți.

Odată cu ei, pe ușă a intrat și o pisică albă care a

început să se frece de pantalonii mei. Nu i-am dat atenție și, în final, m-a părăsit.

Aproape de sfârșit toți sporovăiau cu vioiciune și de-a valma, fără niciun fel de reținere. O parte dintre oaspeți începuseră să plece. M-am retras și eu și am pornit spre casă, pe jos, traversând cartierul spre piața din Tomis III. Trecând pe lângă o vilă am auzit o melodie de dans purtată pe aripi de viori, acompaniată de violoncele și voci feminine, împletindu-se toate în niște triluri sprintene. Mi se părea că melodia vine de undeva din sfere astrale, ceea ce m-a făcut să mă opresc în întuneric și s-o ascult. Am dedus, cu greu, că venea de la un radio-casetofon, pe undele căruia distingeam separat o voce de soprană, ca un tril de ciocârlie.

„Cât de frumoasă poate fi viața! Dar în alte condiții” mi-am zis, după care mi-am continuat drumul, lăsând în urmă melodia frumos depănată de acea persoană care interpreta sigură de sine, cu vocea-i viguroasă, de om sănătos.

CAP. ÎI - SCRISOAREA ANONIMĂ ȘI DECIZIA PRIPITĂ ȘI PĂGUBOASĂ

Maria îl vizita zilnic pe Mihai în biroul său, iar când aveau posibilitatea să meargă la vreun film în oraș, o făceau, de fiecare dată, pe ascuns de ochii curioșilor.

— Vino la mine în cameră, după miezul nopții! îl rugă ea. Îmi este dor de tine. Să te aștept?

— Nu, Maria! Să nu ne facem de lucru singuri. Poate vom găsi o altă posibilitate care să ne ferească de pericole. De exemplu, ar fi mai sigur dacă mergem la hotel.

— Este o idee bună, încuviință Maria.

— Iată cum facem: eu plec la bancă sau la magazin, iar tu mă aștepți la hotelul „Sport” la ora zece.

— În acest caz ar trebui să lipsesc de la cursuri.

După o pauză, Maria a hotărât:

— Măine am doar patru ore, așa că nu pierd prea mult. Voi merge la hotel și te aștept în cameră, dar să nu întârzii!

— Bine. Trebuie să avem o acoperire pentru a nu da de bănuț, apoi să ne ferim și de ochii indiscreți.

Când a ajuns Mihai la hotelul „Sport”, n-a fost nevoie decât să pronunțe numele Mariei, că recepționera i-a și indicat numărul camerei de la etaj. A urcat într-un suflet, iar bucuria Mariei a explodat, sărindu-i de gât.

— Credeam că nu mai vii.

— Să nu mai crezi astfel de lucruri când știi bine că te iubesc!

Două ore au trăit clipe fericite împreună, iar când s-au îmbrăcat ca să plece acasă, amândoi regretau că trebuie să părăsească patul care le adăpostise clipele de iubire. Când au coborât să lase cheia la recepție, recepționera a zâmbit, privindu-i obrajii îmbujorați ai tinerei fete. Ieșind în stradă, surpriză! Pe celălalt trotuar au dat cu ochii de Gabriel Pascu, umbra lor, care-i privea cu ură, însă nu a spus nimic.

— Iată-l pe nesuferitul de Gabriel! îl atenționează Maria. Ce ne facem?

— Ignoră-l! spune Mihai. Este încă o dovadă că ne urmărește peste tot. Să ne așteptăm la ceva și mai rău din partea lui. E un tip răzbunător.

S-au întors amândoi acasă, părând că s-au întâlnit din întâmplare pe stradă, în apropiere. După masa de prânz, Costică îi spune Mariei că o așteaptă în biroul său să discute o problemă. Inima ei a început să bată, gândindu-se că este vorba de ceva în legătură cu hotelul și cu Gabriel.

La câteva minute a bătut la ușă și a intrat spășită.

— Da, tată?

— De ce l-ai respins pe Gabriel Pascu?

— Ți-a spus el asta?

— Da. Ieri mi-a dat telefon și mi-a spus că l-ai repezit să te lase în pace, că tu iubești alt bărbat. Așa e?

— Da, așa este.

— Păi, bine, nesăbuite, poți da cu piciorul la

asemenea ocazie? Asta e om cu avere, nu e un oarecare.

— Tată, te rog să vorbești mai frumos!

— Îți vorbesc după cum meriți.

— Lui Pascu i-am spus adevărul, adică nu vreau să mă mărit cu el pentru că nu-l iubesc.

— Adevărul tău, dar la familia ta te-ai gândit? Aici este vorba de avere, nu de mofturi.

— Tată, nu mă pot mărita cu el, înțelege!

— De ce, mă rog?

— Pentru că nu-l iubesc.

— Mai gândește-te! Vreau răspunsul în două zile.

A urmat o pauză care se prelungea. Costică a rupt tăcerea:

— Ți-a pierit glasul? Am zis să te mai gândești.

— N-am la ce să mă mai gândesc și aș prefera să nu mai spun nimic, a adăugat Maria cu lacrimi în ochi, simțind că se sufocă în biroul lui.

— Ascultă-mă cu atenție! Dacă nu faci ceea ce spun eu, nu te mai consider fica mea. Nu vreau să fiu dezonorat de nimeni, mai ales de tine, a spus el cu un glas hotărât, de om neînduplecat. Se vede că ești egoistă și nu-ți pasă de familia ta, a mai spus Costică, părăsind biroul cu pași apăsați, apoi trântind ușa și lăsând-o pe Maria plângând.

...Era o scenă asemănătoare cu cele din cartea „Liturghia neagră” a scriitorului francez Joris Kerl Huysmans. Voi reproduce un pasaj din ea: „Banul trage la ban, vrea să se adune într-un loc, merge de preferință la mediocri și la mișei, iar când printr-o inexplicabilă excepție ajunge la un bogat al cărui suflet nu e nici criminal și nici mârșav, atunci rămâne sterp, incapabil să se transforme în bunuri inteligente, inapt chiar și în mâini milostive – să atingă un țel înalt – și mai ciudat e atunci când banul, în mod excepțional se rătăcește în casa unui sărac; pe acela, dacă e neîntinat, îl murdărește de îndată; din sârmanul cel mai neprihănit face un desfrânat, lovește deopotrivă trupul și sufletul, îi inspiră posesorului un egoism josnic, îi șoptește să cheltuiască doar pentru el; din insul cel mai

umil face un slugoi obraznic, din cel generos, un zgârie-brânză”.

Acesta era Costică Comănescu în toată metamorfoza lui.

Cu lacrimi în ochi, Maria a urcat în camera Irinei, căreia i-a relatat discuția avută cu tatăl ei.

— Nu știu ce se întâmplă cu el de la o vreme, mamă. S-a schimbat foarte mult în ultima vreme; se poartă urât cu oamenii care ne slujesc și, în special, cu Mihai care este un om cult, cinstit cu casa noastră și îndatoritor.

Tata a devenit un om aspru, capricios, chiar nedrept, folosește cuvinte vulgare și este tare suspicios la orice. Sunt de părere că numai averea l-a stricat. Cât de mare este fascinația banului! De aceea detest eu banul, pentru că el îi face pe oameni insensibili, avari, răi, îngâmfați și chiar inconștienți de rolul lor social.

Ce om bun era înainte! Un soț și un tată iubitor, iar acum... E clar, tata trece prin „cuptorul de probă”, iar dacă nu va rezista, va ajunge zgură și cenușă.

— Draga mea, sunt de aceeași părere cu tine, dar eu nu mai am nicio influență asupra lui.

Camera Irinei era o oază de liniște și de rugăciune, micuță, simplă și modestă, dar destul de confortabilă. Fusesse alungat din ea despotismul tapițerului, la stăruința Irinei, care pusese pe pereți carpete și icoana Maicii Domnului, sub care se afla o candelă mereu aprinsă. Mobilierul era tot simplu: un șifonier cu două uși, un pat studio, o masă cu patru scaune, două fotolii și o noptieră pe care se lăfăia singură o veioză roz. Era locul unde se adunau adesea cu toții, membrii familiei, pentru a discuta.

În săptămâna care a urmat a început calvarul.

Domnul Costică a primit o scrisoare anonimă, dar semnată Iulius Caesare, în care erau enumerate toate situațiile în care pretindea el că a văzut-o pe domnișoara Maria împreună cu „sluga” lor, Mihai Doroș. Printre altele, erau înșirate cu lux de amănunte, prezența lor la bal, la film, la teatru „Oleg Danovski”, dar și la hotelul „Sport”

menționând expres: „Individul pe care îl adăpostiți în casa dumneavoastră este un destrăbălat care vă dezonorează fiica, ținându-se de fusta ei”.

Costică îi arată scrisoarea Irinei, spunând:

— Dacă e adevărat, îl alung pe acest individ nerecunoscător de nu se vede! auzi! Am în casă o viperă.

— Nu te grăbi, omule, să faci aprecieri până când nu te convingi că e așa! Lumea este rea, doar știi.

— Măine de dimineață îl chem la mine pe amândoi și să văd ce au de spus. Să fii și tu de față!

Irina a văzut scrisul, recunoscând în sinea sa că este al lui Gabriel Pascu. Îl mai văzuse pe diferite bilețele pe care i le scrisese Mariei.

Când aceasta s-a întors de la facultate, a chemat-o în camera ei și i-a spus:

— Fetiță, dragă, Gabriel a trecut la atac. I-a povestit tot ce a discutat cu Costică. E scrisul lui, a accentuat Irina, dar semnează Iulius Caesare.

— Nenorocitul! a exclamat Maria indignată.

— Tatăl tău este aspru și se lasă condus de ambiții și nu de rațiune; nu este deloc înțelept și mă tem că mâine îi va hotărî soarta lui Mihai, așa cum știi că îi stă în putere să o facă, iar ambiția lui îl va face să nu vadă consecințele hotărârii sale. Nu mai ascultă de mine și nu cred că îl mai pot influența ca să-l opresc. El face, de la o vreme, numai cum îl taie capul, fără a mai asculta de sfatul altora.

Maria a trecut în camera ei și a format numărul de telefon al lui Gabriel. A răspuns chiar el.

— Da.

— Maria la telefon. Ascultă, domnule Iulius Caesare! Nu vrei să te liniștești? Până când vei continua să-mi șicanezi familia cu ineptiile tale? Nu te-ai convins până acum că nu reprezinți nimic pentru mine? Credeam că am fost destul de explicită când ți-am spus că nu te iubesc și să nu-ți mai pierzi timpul umblând după mine. Încetează cu astfel de practici pentru că răspunsul meu va fi totdeauna „Nu” pentru tine!

A închis telefonul și s-a întors în camera Irinei.

— Ce a spus? a întrebat-o aceasta.

— A tăcut de la început până la sfârșit. Deci asta este! a mai spus Maria și o durere surdă i-a străpuns inima, ca atunci când ar fi fost mușcată de un șarpe sau de colții unei sălbăticiuni. Se gândea ce va spune când se va afla în fața tatălui său cu această problemă dificilă, căreia nu-i găsea deloc rezolvarea. Și-a adus aminte de discuția pe care o avusese, mai demult, cu tatăl său: „Dacă te măriți cu Gabriel, tot ce este aici va fi al tău”. „Nu, tată, dacă voi vrea să mă mărit, îmi voi alege singură bărbatul, care trebuie să-mi placă mie mai întâi”. „Tu vei face așa cum zic eu, nu cum vrei tu! a țipat el. Cele cinci hectare de pământ nu sunt de colo; ele contează foarte mult, fiind singurul lucru care durează și pentru care merită să te lupți și chiar să mori. Ce știi tu din toate acestea!” a mai spus Costică, fluturându-și nervos brațul. „Asta poate contează pentru dumneata, dar eu...” „Nu are importanță cu cine te vei mărita, dar să ai ce-ți trebuie și o căsnicie liniștită, iar cele mai bune căsnicii sunt cele în care partenerul este ales de părinți. Dragostea vine mai târziu, pe parcursul căsniciei. Părinții au experiență pentru că ei au parcurs odată acest drum și nu mai pot greși, pe când tinerii, amețiți de fiorul dragostei, pe care eu n-o înțeleg, pot face oricând o alegere nepotrivită, după care se căiesc și nu mai pot îndrepta nimic. Nu te poți căsători cu un bărbat căruia nu-i cunoști părinții, bunicii”. „Dar dumneata cum te-ai căsătorit cu mama, care n-a avut pe nimeni?” „Asta nu e treaba ta!” i-a retezat-o el.

— Va fi greu să-l înfrunt pe tata, dar nu am de ales, a spus Maria, pe fața căreia se instalase spaima ca înaintea unei intervenții chirurgicale foarte greave, cu șanse minime de reușită.

— Gabriel a făcut-o numai din gelozie, a spus Irina.

— Da, mamă. Este un tip invidios și răzbunător, care nu face cinste semenilor săi de același sex. Fiind lipsit de calitate, a apelat mai ușor la răzbunare, care este sălbatică

și nesănătoasă asemenea unei mlaștini care înghite tot ce pătrunde în ea. Gelozia lui arată cât de schimonosit îi este și sufletul, cât de jos poate coborî față de semenii săi.

În acea noapte, Maria s-a strecurat tiptil în camera lui Mihai pentru a-l pune în temă cu necazul.

— Dacă mă concediază, plec, ce pot face?

— Unde te vei duce, Mihai? a spus ea îngrijorată.

— Deocamdată, tot la hotelul Palace, unde mă cunosc, deja, toți recepționerii, apoi mai vedem noi.

— Vin cu tine!

— Nu se poate!

— Ba da, se poate! a insistat ea cu încăpățănare.

— Iată cum vom face: aștepți, mai întâi, să mă instalez eu și când totul va fi în regulă, îți dau de știre pe orice cale; cel mai bine ar fi să vin la tine, la facultate.

— Bine, dar te rog să nu dureze prea mult timp!

— Te anunț cât pot de repede, iubito! o asigură el, săruntând-o. Acum du-te, să nu te simtă cineva!

Maria îl iubea atât de mult, încât nu suporta să se îndepărteze de ea. Fără el i se părea că soarele cald ar fi apus, lăsând în urma sa rouă rece a amurgului.

A doua zi patronul se găsea în biroul său împreună cu soția și fiica lui.

— Cheamă-l aici pe secretarul meu! a strigat el la Sorica, bucătăreasa lor, care venise s-o întrebe pe doamna Irina ce să gătească pentru prânz.

Când Mihai și-a făcut apariția în ușa biroului, Costică a trecut direct la atac:

— Închide ușa! O cunoști pe această domnișoară?

— Da, este domnișoara Maria, fiica dumneavoastră.

— Cum îți permiți, domnule, să-i faci curte aici, în casa mea, fără aprobarea mea?

— Îmi dați voie să nu răspund?

— Nu-ți dau voie. Te oblig să-mi răspunzi!

Mihai a continuat să privească desenul de pe fața de masă, menținând tăcerea.

— Nu vorbești? Atunci să-ți spun eu: ce faci tu aici este egal cu huliganismul, domnule. Ți-o spun eu, care mă pricep. Asta e huliganism, în casa mea.

— Tată, nu te mai... a încercat Maria să-l oprească.

— Tu să taci! a întrerupt-o el brusc, țipând la ea, în timp ce obrații și ceafa i se congestionaseră, nările i se dilataseră, buza inferioară, atât de bine desenată, căpătase o arcuire înăsprită. Se înfierbântase tare și totul devenise un spectacol neplăcut.

Mihai îl privea cum se agită și pe fața lui apăru un zâmbet de amărăciune, care spunea: „Iată răsplata pentru toată strădania mea!”

— Asta este curată nesimțire! a continuat să strige Costică. Maria este mai presus decât tine, care ești un venetic și nu ai nimic, niciun fel de avere. Ești un „coate-goale”, un nimeni. Las-o în pace pe Maria! Ea se va mărita cu un om cu avere, nu cu unul de teapa ta, care ești lefter. Nu-mi dau seama, domnule, de unde ai atâta curaj ca să faci asta în casa mea, să te ții după fica mea ca să-i sucești capul.

— Tată! intervine din nou Maria, dorind să-i explice că, de fapt, ei se iubesc.

N-a apucat să-și exprime ideea, deoarece Costică a luat-o de mână și a scos-o afară din cameră.

În timp ce Costică îl acoperea cu ocări pe Mihai, Maria a intrat din nou în birou, s-a lipit de trupul Irinei, căreia i-a cerut ajutorul:

— Mamă, spune-i că... spune ceva în sprijinul meu! a izbucnit ea în lacrimi, acoperindu-și fața cu palmele sale fine.

— Tu nu te băga, femeie! i-a strigat Costică iritat. Educația se face cu vorba și cu ciomagul, dar mai sper ca să nu fie nevoie de ciomag pentru ca Maria să înțeleagă că îi vreau binele.

— Binele, tată? Dumneata zici că-mi vrei binele, dar dovedești tocmai contrariul. De ce nu te gândești și la ce simt și ce vreau eu? Vezi numai ce vrei dumneata să vezi,

restul nu te mai interesează. Eu și... dar n-a mai putut continua, fiind cuprinsă de un plâns cu sughițuri, încât i se cutremura toată ființa.

— Să știi că plânsul tău nu mă înduioșează, iar dacă nu mă asculți, te dezmoștenesc! a țipat el.

— Puțin îmi pasă mie de asta. Poți s-o faci oricând, iar eu voi fi bucuroasă că plec din această casă. Însă vreau să-ți spun că te-ai schimbat mult de când ești bogat, nu te mai recunosc, parcă ai înnebunit de tot de când te-ai văzut cu bani; nu mai ești cel dinainte, când trăiam dintr-un salariu modest. Te-a transformat această avere într-un om rău, mai rău decât fiarele pădurii.

— Nu-ți este rușine să-i vorbești astfel tatălui tău?!

— Cineva trebuia să-ți spună toate acestea și s-a nimerit să fiu tocmai eu aceea, fiica dumitale. Aveam cu totul altă părere, dar se pare că te-am văzut greșit, cu ochii de copil. Iar pe Mihai l-ai jignit degeaba, ar trebui să-i ceri scuze.

— Lasă, domnișoara Maria, nu te mai necăji pentru mine! Acum toate acestea nu mai contrază, a vorbit încet Mihai.

— Păi, domnule Mihai, nici nu poți, dar nici nu are rost să protestezi! i-o retează scurt domnul Costică. Nici nu ai argumente, deși recunosc că te prinde să fii așa, cu toate rezervele tale de elan tineresc. Mă bucur că, până la urmă, am reușit să ți le descopăr.

Deci, nu poți tăgădui legătura voastră, nu-i așa? Mi se pare că amândoi sunteți înțeleși, a dat el din cap deznădăjduit. Păcat că n-am știut asta din vreme.

Irina, care abia reușea să-și șteargă lacrimile cu poala unui șorț de bucătărie pe care îl avea peste rochie, a izbucnit într-un plâns cu suspine și a deschis ușa pentru a părăsi încăperea.

— Stai aici, Irina! Stai să vezi cum se termină tărăsenia cu acești neisprăviți care vor să mă bage în spitalul de nebuni! Iar tu, domnișoară, să-ți iei adio de la avere și de la noi! Nu-ți mai suntem părinți câtă vreme faci

totul de capul tău. Nu-mi las eu averea la cheremul unui „coate-goale”, care abia așteaptă să se înfrupte din toate! a spus Costică, gâfâind.

— Vă înșelați, domnule! Tăgăduiesc o asemenea afirmație, pe care o resping cu indignare.

— Ia te uită la el! Domnul e indignat. Eu îi spun să-mi lase fiica în pace, iar el se declară indignat și-mi respinge afirmațiile în privința averii, cu toate că se vede de la o poștă că se ține după Maria cu limba scoasă.

Și Costică continuă să turuie, încrețindu-și fruntea și țuguindu-și buzele groase și cărnoase, după care și-a scos din buzunar batista cu care a început să-și șteargă fața și ceafa transpirate de atâta zbucium, spunând, cu dispreț:

— Auzi vorbă, să ajungi în situația de a fi jumulit de un venetic, care până a venit la mine și-a pierdut vremea slugărind pe la alții prin țară. Așa te-au învățat ăia la care ai lucrat, domnule? Să-ți bați joc de cinstea unor familii onorabile și înstărite? Păcat de anii dumitale! N-ai învățat nimic folositor pe acolo pe unde ai umblat. Spune-mi cine ești și pe ce te bazezi, încât te poți ține atât de bățos și umblii de parcă ai avea stea în frunte!? Văd că ești atât de puțin recunoscător față de cei care îți vor binele, încât nu-ți pasă de nimeni. Ai uitat cum te-am primit aici, la mine?

Mihai nu intenționa să-i răspundă, dar și-a ridicat spre el privirea, lăsând să-i vadă ochii, absorbind în adâncimea privirii sale uitătura lui Costică, care clipea uluit și în acel moment pe acesta din urmă l-a trecut un fior de groază.

— Costică, măi omule! aproape strigă la el Irina. Te rog din suflet să termini odată cu jignirile! I-ai spus ce aveai de spus, acum oprește-te, ajunge!

— Femeie, tu să taci! Nu știi tu ce este alea afaceri și cum vrea samsarii să-ți ia averea. El este unul din ăștia de care trebuie să mă păzesc.

— Astea sunt bănuielile dumitale nefericite, domnule! i-a răspuns Mihai cu glasul lui calm și liniștit. În cazul meu este altceva. Iubirea este mai presus și mai tare decât

dumneata și decât mine.

— Bănuieli nefericite, hai? Iubire? Îți voi arăta că nu sunt deloc simple bănuieli. Ce-ai zis: „Mă însor cu fiica patronului și gata, mă urc în cuib ca o cloșcă pe ouăle de aur, fără să mai am altă grijă”.

Te înșeli, băiete, n-ai găsit prostul. Iar dacă fiica mea dragă te vrea, n-are decât să plece cu tine și să trăiască în mizerie. De astăzi, te rog să-ți faci bagajele și să părăsești proprietatea mea! i-a spus tăios.

Îți dau salariul pe două luni – treacă de la mine – dar abia aștept să pleci și să respir ușurat.

— Îți mulțumesc, domnule, pentru „mărinimie”! Ar fi fost mai bine dacă te-ai fi exprimat mai cuviincios, deoarece faci parte din așa-zisa lume bună, unde se cere un limbaj civilizat.

Ultimele cuvinte ale lui Mihai au avut darul să trezească în sufletul lui Costică un oarecare respect față de fostul său secretar și administrator, pe care se vedea obligat să-l recunoască înăuntrul său ca fiind un spirit ales, mult superior lui, ceea ce l-a făcut să se simtă stânjenit pentru câteva momente.

— Dar ești vinovat. Ai făcut asta în casa mea.

— Domnule, aflați că eu o iubesc pe fiica dumneavoastră și nu ne putem juca, cu bună știință, cu sentimentele unei fete. Domnișoara Maria este un înger de față, atât de bună și de blândă, încât m-aș mira să existe cineva să-i vrea răul. Dar dragostea noastră este prea puternică s-o putem ignora; dacă eu aș părăsi-o, ea nu m-ar putea uita și eu asemenea. Domnule Costică, eu nu l-am cunoscut pe tata pentru că eram prea mic când a murit. Mă gândeam că dumneata mi-ai putea ține loc de tată, că ursita mi te-a scos în cale, ca să recuperez, în parte, ce am pierdut, dar m-am înșelat.

— Ia banii! mai spune Costică, întinzându-i un plic.

Mihai l-a luat și l-a băgat în buzunar, apoi s-a înclinat în fața doamnelor și a ieșit din încăpere pentru a-și pregăti bagajele de plecare.

— De ce ai făcut asta? l-a întrebat Irina pe soțul ei, plângând, după ce rămăseseră singuri.

— Ca să rup răul din rădăcină, femeie. Să fie cât mai departe de noi și de Maria.

— Nu mai găsești tu un om cinstit și priceput în toate ca el. Cât vei regreta tu comportarea pe care ai avut-o astăzi, omule! a mai spus ea.

— Nu voi regreta nimic. Trebuia să fac asta ca să nu ne trezim săraci într-o zi. Ce știi tu?! Furia mă îndeamnă să fiu crud și cu Maria. Tu ce ai de spus? Vreau să aflu din gura ta!

Maria îl privea rătăcită și plângea, cu sufletul împietrit, străduindu-se să-și biruie slăbiciunea.

— Vrei să afli de la mine? îl iubesc, tată, iar dacă nu-l accepți în această casă, voi pleca și eu cu el, i-a răspuns ea cu îndrăzneală, cu fruntea sus și deloc tulburată de ceea ce spunea, îmi pare rău că dumneata ai uitat că ai fost tânăr și ai iubit cândva, ți-ai luat pe cea care ți-a fost dragă și ai trăit fericit. Nu înțeleg de ce te împotrivești atât în calea fericirii mele.

Mă învinuiești că mi-am ales un om sărăntoc, un „coate goale”, dar asta este și din cauza și spre onoarea dumitale că i-ai dat lui Mihai numai trei milioane salariu, deși știai bine că el duce toată munca firmei.

— I l-am mărit la cinci, sare, iritat, Costică.

— Da, în ultimele luni. Eu îl accept așa sărac cum este, pentru că sărăcia nu este o rușine, mai ales când știu că au existat regi spraci.

— Dacă pleci cu el, te dezmoștenesc!

— Fă-o! Știi că nu-mi pasă. Îl urmez, că îl iubesc.

— Se iubesc, Costică, fata are dreptate, a spus Irina.

— Ce iubire? Ce iubire? El e un șnapan care vrea să ia averea noastră! a strigat Costică, exasperat de propria-i voce. Tu, femeie, nu te amesteca! Stai locului și nu te băga în asta! Deci, pleci, Maria?

— Da, tată.

— Ușa e deschisă. Ești liberă să faci ce vrei, dar află că înapoi nu mai ai ce căuta!

— Așa am să fac, tată, Vreau să știi că eu îl iubesc numai pe Mihai, iar pe altul nu-l vreau chiar dacă ar avea stea în frunte și toate averile din lume.

— Unde ai să te duci cu el? Cu acest sărăntoc?

— Vedem noi unde. Bine că scap de aici și nu te voi mai vedea cât de rău ai devenit în ultima vreme. Am credea că îți vei da seama cât de curând cât de mult ai pierdut prin alungarea lui Mihai, care făcea totul pentru dumneata cu cinste și dreptate. Află acum că el ți-a supărat toate capriciile de proprietar îmbogățit peste noapte, numai pentru a fi mereu aproape de mine.

— Bine că am scăpat de el!

Și Costică a dat drumul unei noi serii de sudălmii pe care nu cred că vreun editor le-ar tipări.

— Ai scăpat, dar vei vedea cât de curând că te vei căi și atunci îmi vei da dreptate.

...Între timp Mihai terminase de împachetat și își scotea afară valizele în așteptarea taxiului pe care-l chemase prin telefonul din biroul său. Au ieșit în prag Irina, apoi Costică și-l urmăreau. Mihai s-a întors spre ei, apoi s-a înclinat și i-a sărutat mâna Irinei, a înclinat din cap spre fostul său patron, după care a spus:

— A doi, domnule Costică! Rămâneți sănătoși și nu mi purtați pică pentru că eu am avut numai gânduri bune pentru familia dumneavoastră! Dumnezeu îmi este martor că am lucrat numai în cinste și dreptate.

— Auzi ce zice? Gânduri bune... repetă Costică.

— Da, domnule, numai gânduri bune. Pe Maria o voi lua de soție fără să vă cer ceva. Da A ea ar fi fost posesoarea tuturor averilor din lume, tot nu m-aș fi apropiat de ea, dimpotrivă, acest fapt ne-ar fi distanțat și mai mult. Eu o vreau săracă, dar o soție bună și iubitoare. Niciodată nu m-a interesat averea ei, pentru că vom avea cu ce să trăim, fără a duce grija zilei de mâine. Mi-ar fi fost teamă să plec cu ea dacă aș fi știut că nu mă iubește, dar

acum am certitudinea dragostei ei, pe care o împărtășesc din toată inima. Pot să mă declar un bărbat fericit. Mai vreau să știi, domnule Costică, că nu am nicio legătură cu intențiile murdare pe care mi le-ai atribuit referitor la averea dumitale.

— Lasă că te cunosc eu! Am văzut cât de șiret ești încă de când te-am angajat să-mi aperi interesele. Întotdeauna ai fost cu ochii la pândă să storci bani de la mine.

— Te înșeli, domnule! Ți-am fost aproape mereu și am lucrat în mod cinstit pentru că așa mi-a dictat conștiința în toate împrejurările, nu pot face altfel. Iar de când o cunosc pe Maria, am acționat cu și mai mare grijă pentru a nu crea probleme și să fiu mereu în preajma ei. Nu mi-am închipuit că...

Fraza lui s-a întrerupt brusc când Maria a apărut în prag cu fața scăldată în lacrimi. Taxiul tocmai oprise în dreptul porții și trebuia să plece.

— Pe tine, Maria, te aștept oricând dorești să vii! a spus el, după care s-a înclinat spre cei prezenți, a salutat, a ridicat valizele și s-a îndreptat spre poartă. Șoferul de la taxi i-a luat valizele și le-a pus în portbagaj, iar după ce ușile s-au închis, Mihai l-a anunțat: „Hotel Palace”.

— S-a dus, a spus Irina, lăsând să-i scape un oftat.

— Nu cumva îți pare rău după el? zice Costică ofensat.

— Să știi că îmi pare. Era un om bun.

— Măi, femeie, trezelte-te! Cum îți închipui ca fica ta - care ne-a dovedit că e îngustă la minte - să se mărite cu acest venetic sărac, care s-o țină în sărăcie? Și asta toată viața. Dacă aș fi fost de acord să rămână aici, într-un timp scurt el ar fi fost în stare să ne foarfece averea și să murim săraci. Că eu așa îl văd, un vânturălume, care se și vedea în banii noștri pe care să-i arunce el pe fereastră. Păi, nu se poate așa ceva!

— Eu nu înțeleg așa. L-am văzut în mai multe împrejurări și mi s-a părut un om tare bun, deștept,

respectuos și muncitor. El făcea totul aici.

— Spui așa pentru că tu nu te pricepi la oameni, nu vezi realitatea pentru că nu vrei s-o vezi.

— Fata îl iubește și Mihai la fel. E păcat de ei. Dar dacă și Maria pleacă de acasă, vom ajunge de râsul lumii, bărbate, o să vezi tu.

— Poate să plece. O voi dezmoșteni, iar de lume nici nu-mi pasă, că nu mi-a dat lumea averea asta.

A ieșit și Irina din biroul lui și s-a dus în camera ei, plângând în hohote. Sorica, bucătăreasa lor, care le iubea foarte mult pe cele două doamne, o văzuse și a bătut la ușa ei, dorind s-o consoleze și să-i aline durerile sufletești.

Maria, însă, s-a încuiat cu cheia în camera ei și a refuzat să deschidă ușa chiar și la insistențele Irinei. Până aproape de prânz și-a împachetat bagajele, a sunat la agențiile de taxi, dar n-a obținut decât promisiuni. Când a ieșit din cameră, târându-și valizele grele, mama a întâmpinat-o cu întrebarea:

— Unde pleci, fata mamei? Pe mine mă lași singură?

— Plec, mamă, unde voi vedea cu ochii, dar în această casă nu mai rămân nicio clipă.

Domnul Costică, auzind voci, a ieșit în hol și, văzând despre ce este vorba, a intervenit:

— Las-o, femeie, să plece! Când va vedea ea că viața e grea fără bani, se va întoarce acasă spăsită, ai să vezi tu. Las-o să se duc după acel derbedeu fără viitor! a mai adăugat el aproape țipăt.

— Ești un monstru! i s-a adresat Maria din prag. Banii te-au transformat dintr-un om bun și așezat, într-un adevărat monstru. Îți doresc să pierzi tot într-o zi și să revii la vechiul statut de om sărac, poate numai astfel te vei face mai bun.

— Asta-mi dorești tu mie? Dacă e așa, bine că scap și de tine! De acum voi fi cu ochii în patru ca să nu ajung sărac. Dacă nu era Gabriel ca să-mi deschidă ochii la timp, poate așa mi se întâmpla.

Maria a îmbrățișat-o pe Irina și au plâns o vreme

împreună, apoi a plecat spre stația de taxi din bulevard, târându-și cele două valize care o făcuseră să transpire. Un taxi care tocmai trăgea la trotuar i-a fost salvarea.

— Hotel Palace! a spus ea gâfâind ușor.

Ajunsa în fața hotelului, i-a spus șoferului să aștepte și ea a plecat spre recepție să-i afle numărul camerei în care locuia Mihai. Pe scări s-a oprit și a ascultat câteva minute murmurul mării, după care a intrat.

— Nr. 67, i-a răspuns scurt recepționera.

— Mulțumesc! și a urcat scara spre el, scurtând astfel distanțele care-i mai despărțeau.

Când a văzut-o în prag, Mihai a rămas fără glas de urnire și o bucurie mare i-a încălzit sufletul.

— Cum ai venit?

— Cu taxiul. Așteaptă jos.

— Pleci înapoi tot cu el?

— Nu. De data asta am venit ca să rămân cu tine. Du-te, te rog, să iei valizele din taxi, apoi discutăm! Vezi că am plătit transportul.

Mihai a alergat pe scări, după care s-a întors în cameră cu valizele Mariei pe care le-a așezat pe suport. S-a apropiat tandru de ea, a cuprins-o de mijloc cu brațele lui puternice, simțind ceva magic în trupul ei subțire, iar ea îl privea în sus cu ochii săi albaștri, în care se aprinsese o lumină caldă și plină de duioșie. Își încolăcise mâinile în jurul gâtului lui Mihai, inima îi bătea cu putere, iar trupurile lor păreau că s-au topit unul în celălalt. Trista „iarnă” care le însoțise așteptarea de când se iubeau dispăruse. După ce s-au sărutat cu foc de mai multe ori, Mihai a spus, gâfâind ușor:

— Bine ai venit, soțioara mea scumpă!

— Bine te-am regăsit, dragul meu bărbat! Cât de mult am așteptat această clipă a libertății!

— Gata, draga mea! De astăzi vom fi împreună, poate, pentru toată viața. De acord?

— Da, dragule, a răspuns Maria, iar pe obraji i-au

apărut lacrimile care-și făceau drum spre bărbie.

— De ce plângi, iubirea mea?

— De bucurie, Mihai.

— Se va deschide o nouă etapă în viața noastră și o nouă primăvară, blândă, caldă și plină de bucurii.

— Îmi pare rău de mama. În preajma ei, întotdeauna mă simțeam învăluită și ocrotită în dragostea ei, ca într-o veritabilă plapumă plină cu puf.

— Poate, într-o zi, lucrurile se vor schimba și acolo. Trebuie să avem răbdare.

Mihai era plăcut surprins de gestul Mariei, care însemna mult mai mult decât o joacă. Ea își părăsea lumea și familia sa pentru a merge spre o altă lume, cea a lui Mihai și a ei, în același timp, deși nu prea știa ce o așteaptă. El continua să o privească cu un amestec de duioșie, admirație și un devotament total. Gura și ochii Mariei aveau, în acele clipe, o expresie de blândețe și de uimire.

— De ce mă privești astfel? îl întreabă ea.

— Sunt fericit și îmi este cald. Să știi că nu există o haină mai călduroasă decât dragostea și fericirea. Te iubesc mult, Maria!

— Și eu te iubesc, Mihai! Și-mi este tot atât de cald.

— Aș vrea să fim fericiți toată viața.

— La fel doresc și eu.

S-au sărutat de mai multe ori, apoi Maria s-a lăsat moale în brațele lui, fără să mai spună ceva. Emoția era maximă și Mihai a început s-o dezbrace precipitat; mâinile lui îi căutau înfrigurate nasturii și fermuarul, iar trupul Mariei vibra ușor, așteptând clipa în care se vor contopi amândoi pe patul moale și au continuat să se mângâie, să se sărute, apoi au făcut dragoste iar și iar. Fiorul care o traversa pe Maria îi făcea bine și-i umplea inima de recunoștință. Acum era sigură că Mihai o iubește și o dorește.

— A trebuit să slujesc mai bine de opt luni de zile la firma tatălui tău, ca să fii, în sfârșit, a mea.

— Cred că nu-ți pare rău că ai făcut-o?! Acum sunt aici și sunt a ta și voi fi mereu.

— Dimpotrivă. Ți mulțumesc că ai venit la mine! Nu mă așteptam să-ți părăsești averea și părinții pentru mine. Ai făcut un mare sacrificiu venind, de aceea ți mulțumesc.

— Nu trebuie să-mi mulțumești, Mihai. Credeam că ai simțit că te iubesc, a zis ea iritată de lipsa lui de încredere. Dacă nu te iubeam, nu plecam de acasă. Poate a contribuit puțin și comportarea tatălui meu, dar imboldul principal a fost dragostea.

— M-ai înțeles greșit sau poate nu am fost eu destul de explicit. Știu că mă iubești cum te iubesc și eu și că nu ai vreun motiv să te plângi de mine, dar gestul tău a depășit așteptările mele, asta a fost tot.

— Mă bucur că ne avem unul pe celălalt și ne iubim, iar asta este problema principală. În ceea ce îi privește pe părinții mei, nu-i pierd, ei sunt tot acolo unde i-am lăsat. În legătură cu „averea” mea, te rog să mă crezi, Mihai, că năzuințele mele sunt atât de modeste, încât m-aș mulțumi să trăiesc și cu cel mai mic venit, cu condiția ca lui să i se adauge dragostea și înțelegerea. Când doi oameni sunt legați temeinic între ei, prin sentimente nobile, curate, trainice, chiar și sărăcia constituie o avere.

Părinții mei au fost săraci înainte de a se ivi această moștenire care l-a schimbat atât de mult pe tatăl meu. El lucra în oraș la o întreprindere din port, iar mama la colectivă, în sat. Tata era un om bun, ca pâinea caldă, dar când s-a văzut u atâta avere parcă a înnebunit.

Detest grandoarea și aș putea trăi chiar din salariul modest, să locuiesc cu chirie, dar să știu că am lângă mine un om drept și iubitor. Așa stând lucrurile, nu cred că am greșit urmându-te.

— Sunt într-un totul de acord cu tine. Te asigur că voi avea grijă să nu-ți lipsească nimic și sper ca faptele mele să confirme cele spuse acum și să nu te dezamăgesc. Eu, însă, am vrut să scot în evidență faptul că gestul tău arată că te-ai slujit cu multă credință de valorosul tezaur

existent în inima ta și că te-ai sacrificat încă de la început, de aceea îți mulțumesc. Să faci asta când știi că te vei mărita cu un om sărac, e un mare sacrificiu.

— Nu-l socoti sacrificiu. Eu știam că ne iubim, că suntem tineri și vom munci amândoi ca să ne întreținem și chiar să prosperăm, iar asta mi-a dat curaj.

Au tăcut amândoi, iar în liniștea camerei, fiecare gândea la altceva. Mihai își trecea mâna peste frunte de parcă ar fi încercat să-și netezească cu fierul de călcat încins ridurile de pe frunte pe care i le lăsaseră meditațiile adânci la care fusese supus lungi perioade și respira ușor, ținând ochii închiși.

Maria încerca un simțământ deosebit, ca un fel de manifestare a naturii, în genul deschiderii unei flori, petală cu petală, sub razele calde ale soarelui. Simțea cum sufletul ei creștea și se dezvolta, iar trupul parcă își pierduse greutatea și plutea lin ca într-un vis care o fascina. Pentru ea Mihai era de acum soțul și primul om pe care nu voia să-l piardă. Dorea să trăiască și să muncească alături de el. Se trezi spunându-și în gând: „Mulțumesc, Doamne! Am găsit ce căutam. Acum știu ce înseamnă fericirea”.

Abia acum înțelegea Maria adevărata frumusețe a dragostei și a vieții în doi, care reușise să-i schimbe toate concepțiile. Privea trupul lui Mihai care lucea în lumina veiozei și îl prețuia, socotindu-l turnat în bronz. În același timp simțea o pace adâncă în sufletul ei și un trup renăscut.

Mihai se întoarce pe burtă spre ea, se apleacă și o sărută dulce și apăsător, apoi spune cu un glas moale și sacadat:

— Vreau să știi, draga mea, că nu te voi schimba niciodată cu altă față, oricât de frumoasă și de bogată ar fi, pentru că tu singură prețuiești mai mult decât toate la un loc. Eu sunt capabil de o iubire mare, adevărată.

Au făcut dragoste și au mers, pe rând, la baie. Când s-a întors Maria, el i-a dat vestea că a comandat pentru cină

friptură, șampanie și profiterol.

— Astă seară cinăm în cameră și vreau să sărbătorim prima noastră zi de căsnicie. Ai ceva împotriva?

— Nu. Ai procedat foarte bine. Nici eu nu voiam să ies, preferând să rabd de foame, deși n-am mâncat nimic de astăzi de dimineață.

— Îți mai aduci aminte discuția din camera ta cu doamna Irina? Cea din seara trecută? o întreabă Mihai.

— Da. Mama este o sentimentală incurabilă. Tocmai de aceea o iubesc atât și lângă ea mă simt protejată.

— Zicea: „Ți-o înredințez, Mihai - adică pe tine - dar te fac răspunzător pentru ea!” „Fii pe pace! Voi avea grijă de ea” - i-am răspuns eu și atunci ea a continuat: „Nu-mi pare rău că se mărită, dar pleacă de lângă mine și numai pe ea o aveam și eu. Așa sunt toate mamele... știu că este o prostie, dar îmi vine greu când mă gândesc. Mă bucur că se mărită cu omul pe care îl iubește, iar eu te consider un om bun și onest. Îmi lasă un mare gol plecarea ei”.

— Am omis ceva? întreabă Mihai.

Nu. Ai spus tot ce a vrut ea să se știe, dar mai frumos.

Peste câteva minute a sosit chelnerul cu mâncarea comandată, care, după ce a aranjat totul și a desfăcut sticla de șampanie, Mihai a plătit și i-a mulțumit, rămânând să se autoservească ei mai departe.

După plecarea chelnerului amândoi au ridicat paharele, toastând pentru „sănătate și o familie fericită”.

Au faut dragoste din nou și au adormit îmbrățișați.

Dimineața i-a trezit din somn dangățul clopotului de la Catedrala din oraș. Mihai a deschis ochii râzând, iar Maria, care nu dormea, l-a întrebat:

— De ce râzi?

— Bună dimineața! M-a trezit clopotul bisericii, precum l-a trezit cântecul cocoșului pe Sfântul Petru atunci când s-a lepădat pentru a treia oară de Iisus Cristos.

— Dar de ce bat clopotele? E vreo sărbătoare?

— Da. Este Sfântul Nicolae. Azi este 6 decembrie.

— Vine iarna. Mai sunt puține zile din acest an - a amintit Maria, dusă pe gânduri.

— Hai să ne spălăm, să coborâm în restaurant ca să mâncăm ceva, apoi să facem o plimbare prin împrejurimi! a propus Mihai. Afară e soare.

S-au spălat, s-au îmbrăcat și au coborât în local, instalându-se la o masă în apropierea barului. În local era liniște și doar două mese erau ocupate.

Au comandat și ei, după mai multe ezitări, fără a consulta meniul de pe masă. Mihai se simțea bine. Era fericit și puțin tulburat. O avea lângă el pe Maria și nu-și mai dorea nimic. Mintea lui deja lucra pentru o familie - familia sa - și pentru un viitor pe care și-l dorea cât mai fericit.

— Te cunosc pe aici atât chelnerii, cât și recepționerele, observă Maria, zâmbind cu subînțeles.

— Da. Este hotelul în care am locuit o vreme când am venit în Constanța. Tot aici l-am cunoscut și pe Cornel Barac, care m-a recomandat tatălui tău.

M-a adus, apoi, acasă la voi, unde tatăl tău m-a întrebat ce știu să fac, i-am spus și m-a angajat. Restul îl știi.

— Comandă tu, te rog! Văd că vine chelnerul iar.

— Da. Două fripturi slabe de vită și câte un pahar de vin roșu, iar la sfârșit două cafele! a spus Mihai.

— Prea bine! a răspuns chelnerul care și-a notat și a pornit în direcția bucătăriei.

La o altă masă din apropierea lor, luminată de fereastra a cărei perdea era dată la o parte, o tânără citea o carte; era slăbuță, urâtică și mușca rar și fără poftă dintr-un sandviș.

— Citește de zor și nici nu vede ce mănâncă, observă Mihai.

— Probabil este studentă pe undeva și se pregătește pentru examene. Nu i-a mai rămas destul timp și îl folosește pe cel necesar pentru masă.

— Tânără, dar cam zbârcită, arată parcă este gata să plângă; are o față blajină, totuși, spune Mihai.

De undeva se auzi un urlet prelung.

— E vreun câine închis în balcon, a rămas singur acasă și se tânguie, iar stăpânii sunt la lucru.

— Urletul lui îmi face rău, spune Maria.

— Nu-l băga în seamă! Nu ne privește pe noi.

— Nu pot fi indiferentă. Bucuria este amară când ajungi să nu-ți mai pese de nimic.

— Nu și de lătratul unui câine, Maria.

Chelnerul a adus pe tavă fripturile aburinde, vinul și garnitura la fripturi, apoi s-a îndepărtat, asigurându-i că și cafelele vor fi gata imediat.

După ce au mâncat, au ieșit în stradă și au pornit într-o plimbare lejeră pe malul mării. Afară era soare, dar sufla un vânticel rece. Când au ajuns la Casino, s-au oprit și s-au rezemat de balustradă, privind marea care căpătase o culoare verde-cenușiu, iar valurile ei loveau digul și se prelingeau peste stabilopozii acoperiți de alge, întorcându-se în mare.

— Privește temelia clădirii cum este încastrată în piatra stâncii! o atenționează Mihai. Valurile ling piatra precum ar face-o cu coca (corpul) unui transatlantic aflat la ancoră.

Au hoinărit, apoi, prin portul Tomis, unde au privit pescărușii care plonjau în apă pentru a se hrăni, iar spre prânz s-au întors la hotel unde au mâncat și s-au refugiat în camera lor.

— Ce cald e aici! a exclamat Maria, ai cărei obraji erau reci și roșii din cauza frigului de afară.

S-au dezbrăcat și au urcat în pat unde au făcut dragoste o dată și încă o dată, după care au stat multă vreme îmbrățișați fără să spună o vorbă. Mihai o privea printre gene. Dragostea lui pentru Maria căpătase o notă în plus; orgoliul masculin că ea era a lui, fericirea lor fiind de acum mult superioară, flacăra iubirii lor mult mai puternică, care i-a făcut să cunoască clipe de nebunie și

extaz.

Întoarsă de la baie, Maria se strecură în pat, în cearșafurile fine, savurând răcoarea lor catifelată, unde o aștepta nerăbdător Mihai. Acesta a adus-o la pieptul său unde ea s-a cuibărit, torcând de plăcere ca o pisică, apoi a strâns-o cu toată dragostea și au plutit o vreme în spațiu, cufundați într-o plăcere aproape dureroasă, după care au revenit pe Pământ, alunecând din nou în viața reală, dar plini de dragostea lor înflăcărată care le înălța sufletele.

— Am venit la tine cu inima deschisă, Mihai, hotărâtă să împărțim amândoi necazurile și bucuriile vieții. Dacă rămâneam acasă, simțeam o mare apăsare iar pereții m-ar fi ucis foarte repede. Mă încredințez ție cu tot ce am bun și rău în mine pentru că vreau să trăiesc și să mor alături de tine.

— Ți mulțumesc, draga mea! Te asigur că nu te voi dezamăgi. Pierderea ta m-ar fi ucis, a spus el, apoi a zâmbit fără să-și dea seama.

— De ce râzi? l-a întrebat Maria, oarecum intrigată.

— Mi-am adus aminte de un coleg cu care am lucrat la fabrică. El spunea că verbul „a ucide” nu poate fi conjugat la modul indicativ, timpul perfectul compus, persoana întâia singular, adică „eu am fost ucis”.

— De ce nu poate? l-a întrebat ea cu o figură plină de candoare.

— Pentru că cel ucis nu mai poate vorbi.

— Da, ai dreptate! a râs ea de naivitatea întrebării.

A urmat o tăcere prelungită, fiecare gândind la altceva.

— La ce te gândești? l-a întrebat Maria.

— Cum aș fi arătat eu - un sărăntoc - ginerele unui om bogat? îmi este greu să-mi închipui.

— Hai să evităm să mai abordăm acest subiect și să ne gândim cum să ne organizăm viața în viitor!

— Mă bucur că te aud vorbind astfel. Vom porni împreună la lupta cu viața și trebuie să fim bine pregătiți.

— Nu mă tem de această luptă atâta vreme cât te simt alături de mine pentru că te știu curajos, puternic, perseverent și priceput la toate. Am mare încredere în tine.

— Dar curajul nu se învață, draga mea.

— Știu asta. El trebuie să fie înăscut în om, așa cum este cazul la tine.

— Mă bucur că gândești astfel despre mine. Și să știi că nu vom răbda de foame, nici nu vom duce o viață plină de lipsuri.

A strâns-o în brațe cu o recunoștință nemărginită pentru jertfa pe care o făcuse pentru a fi împreună cu el, după care a reluat:

— La facultate sper că ai învățat despre „drepturile naturale” ale celor bogați. Deși legile sunt făcute de oameni pentru a le ușura viața, aplicarea lor suferă și se dă prioritate dreptului celui mai tare, adică „al leului”, care câștigă mereu.

Eu am iubit adevărul întotdeauna, dar peste tot pe unde am umblat am dat de șarlatanie și ipocrizie, chiar și la cei mai de seamă oameni care se consideră virtuoși. De aceea astăzi este greu să te mai încrezi în cineva.

Poate tocmai din această cauză bucuria mea este imensă când te știu lângă mine cu inima, cu trupul și cu sufletul. Te asigur că voi face tot ce-mi va sta în putință ca să te ocrotesc și să duci o viață fericită și lipsită de griji.

— Te cred, Mihai. De la început am crezut în tine, atât eu, cât și mama, care este de partea noastră precum știi bine.

— Știi cum m-am gândit eu să facem? Luni mergem să facem analizele medicale și ne prezentăm la Oficiul Stării Civile ca să ne căsătorim. Vreau să fim în legalitate încă de la început pentru a ne înhăma la treabă fără griji.

— Cred că ar fi bine să întrerup facultatea și să mă angajez și eu undeva pentru a nu rămâne toată povara în sarcina ta. Dacă voi mai putea, voi urma cursurile fără frecvență.

— Asta nu! Trebuie să continui. Iar povara mea nu va fi atât de mare pentru că vom avea cu ce să trăim destul de bine, poate mai mulți ani. Între timp eu voi încerca să încropesc o afacere care ne va aduce venituri bune.

— Nu înțeleg la ce te referi, a spus Maria nedumerită.

— Vei înțelege la timpul potrivit. Dacă sâmbăta viitoare acoatem actele, dăm o masă aici, la restaurant și totul va fi ca o petrecere în familie. La biserică nu ne putem cununa acum pentru că suntem în perioada postului, dar o vom face în ianuarie.

— Cine ne vor fi nașii? întreabă Maria.

— Cornel Barac cu soția lui. Vrei pe altcineva?

— Nu. Cred că este foarte bine așa cum ai hotărât tu, a adăugat ea, rămânând, apoi, tăcută.

— Regreți ceva, iubito?

— Mi-ar fi plăcut să facem totul normal, să participe și părinții mei, dar... ce putem face? Mama cred că este distrusă când știe că unicul ai copil pribegește pe undeva, departe de ea. Avea atâtea planuri în privința mea!

— Toată problema va fi la Oficiul stării civile.

— Pot să invit pe cineva? M-am gândit la Iulia și la câțiva colegi.

— Desigur. Și așa vor fi puțini, că în afară de Cornel cu familia lui, mai vine un coleg de la el de la serviciu și atât.

— Eu cum mă voi îmbrăca?

— Cu rochie albă de mireasă, dar fără voal, pe care îl vei pune doar când vom face cununia la biserică.

— Păi, de unde rochie?

— O cumpărăm în zilele următoare. Până sâmbătă vom reuși să facem ce va fi necesar. Iar tu de luni vei merge regulat la cursuri, deoarece în ianuarie va urma să intri în sesiunea de examene.

...Maria lipsise două zile de la cursuri, iar Iulia, colega și prietena sa, îngrijorată de această situație a

sunat la telefon. I-a răspuns Irina.

— Bună ziua! Sunt Iulia.

— Bună, Iulia! Ce s-a întâmplat? a spus Irina.

— Maria n-a venit la cursuri. Este bolnavă?

— Nu este. Maria s-a măritat și a plecat de acasă cu Mihai Doroș. E o poveste mai lungă...

— Am înțeles. Știți, cumva, unde locuiește?

— Nu știu nimic de ei de când au plecat.

— Da. Bună ziua, doamna Irina! a spus ea și a închis.

Irina a izbucnit în plâns. De la plecarea Mariei de acasă ea a avut, aproape permanent, ochii umezi. A fost puternic afectată și se izola în camera ei unde rămânea aproape toată ziua, mângâind pisica ei albă pe care o adusese de la sat când se mutaseră în acea casă. Pisica i se cuibărea în poală și torcea ritmic, în timp ce Irina îi spunea: „Într-o zi vom muri amândouă, că suntem bătrâne!”

Încercase de câteva ori să-l convingă pe Costică să revină asupra hotărârii sale, dar în zadar, el rămânea ferm și încăpățânat. Odată i-a spus:

— M-a făcut de ocară!

— Copiii se iubesc mai demult. Numai dragostea i-a îndemnat la acest pas și nu vreun gând de a-ți face ție ocară. Poate fi un păcat o faptă săvârșită din iubire? Amândoi ardeau în vâlvătaia dragostei.

— Deci tu știai tot și nu mi-ai spus nimic! a țipat el.

— Știam, dar cu tine...

— Da, știu, cu mine nu se poate discuta! a continuat Costică să strige. Ați complotat toți împotriva mea.

Inima lui devenise rece ca gheața de câțiva ani de zile, încât nu mai putea pătrunde nici mila, nici iubirea. Uneori regreta gestul, dar nu știa cum să procedeze pentru a repara greșeala și să și-i apropie din nou; alteori erau mai puternice orgoliul său și grija de ce va zice lumea dacă va afla cele petrecute la el în familie. „Voi pierde prietenia oamenilor cu care fac afaceri, mă vor ocoli ei?”

se tot întreba Costică.

— Deci, tu știai tot. Avea dreptate Gabriel ce scria în scrisoare. Acum unde vor locui? Cine știe în ce cocioabă o fi dus-o acel neisprăvit? Ca să afle lumea și pe urmă să râdă de mine. Dar, mai ales, Maria e vinovată că l-a urmat, nesocotind strădaniile mele pentru ca să-i fie bine ei mai târziu.

...Luni, când a întâlnit-o Iulia la cursul de Drept civil, a rămas mută. Nu se mai aștepta s-o aibă colegă și murea de curiozitate să afle ce s-a întâmplat. Într-o pauză, Maria i-a spus, pe scurt, toată povestea: „Gabriel i-a scris tatii despre mine și Mihai, tata l-a dat afară din casă, iar atunci am plecat și eu. Locuim împreună la hotelul Palace, până când vom închiria un apartament. Am depus actele la Oficiul Stării Civile în vederea căsătoriei, iar sâmbăta care urmează – deci pe 10 decembrie – scoatem actele. Dacă vrei să participi, ești bine venită! Poți să mai aduci doi-trei colegi, că de acolo vom da o masă, ca în familie, la hotelul Palace. Dar, te rog, fără zarvă mare și să nu le spui părinților mei!”

— Desigur, Maria, ai toată încrederea!

Mihai s-a dus la Cornel căruia i-a povestit tot ce s-a întâmplat și i-a amintit de promisiunea pe care acesta din urmă i-o făcuse, adică să-l cunune.

— O fac cu plăcere, Mihai.

— Sâmbăta viitoare am stabilit să scoatem, deja, actele de la Starea Civilă. Veți fi martorii noștri?

— Desigur. Îmi place că vă mișcați repede.

— Trebuie să cumpărăm cât mai repede un apartament, apoi să caut un spațiu ca să deschid și eu un magazin. M-am gândit tot la faianță și ceramică, a explicat Mihai.

— Vrei să-i faci concurență fostului patron?

— Nu asta îmi este intenția, m-am gândit că mă pricep puțin în domeniu și mai am și ceva relații.

— Dacă vrei un spațiu repede, știu eu unul, nu prea departe de aici, dar e prea mare. Cred că are o încăpere de

bx4 metri și mai are o magazie tot cam atât de mare; a avut electrocasnice spre vânzare. Patronul magazinului pleacă în Belgia și vinde spațiul. Vrei să mergem să-l vezi?

— Da. Voiam să cumpăr întâi apartamentul.

— Eu te sfătuiesc să te grăbești să ieși magazinul, că spații nu prea se mai găsesc acum!

Au plecat împreună la magazinul respectiv, l-au găsit pe patron și au stabilit ca în săptămâna următoare să încheie contractul de vânzare-cumpărare, la care să se adauge și câteva produse care rămăseseră nevândute și anume un frigider, o mașină de spălat și două aspiratoare.

Când au plecat de acolo, Mihai era mulțumit.

— Este foarte bine să facem actele mai târziu, adică după ce terminăm cu căsătoria și celelalte.

— Știi ce cred eu că mai poți face, Mihai? Caută în ziarele locale, la rubrica publicitate, că acolo poți găsi un apartament la preț convenabil. Vouă nu vă trebuie la început unul prea spațios, ajung două camere. Mă interesez și eu între timp și te anunț.

— Da, cred că așa voi face.

S-au oprit amândoi la un restaurant unde au luat o gustare și o cafea, apoi s-au despărțit.

Pe la ora 14.00 când a venit Maria de la facultate, l-a găsit în cameră cu un vraf de ziare pe care însemnase cu creionul câteva adrese cu apartamente de vânzare.

— Eu am mâncat un sandviș la bufetul de la facultate și nu prea îmi este foame, îi spune Maria.

— Și eu am mâncat ceva împreună cu Cornel.

— Atunci coborâm mai târziu să mâncăm, dacă nu-ți este foame.

— Da, e bine așa. Mâncăm, apoi facem o plimbare pe Centru, aprobă Mihai, sărutând-o. Până atunci ar fi bine să ne odihnim puțin.

S-au dezbrăcat și s-au băgat în pat, între cearșafurile moi și calde. Au făcut dragoste, apoi au dormit o oră îmbrățișați. Când sau trezit, s-au aranjat de plimbare, apoi

au coborât în restaurant unde au mâncat câte o friptură cu salată verde, o porție de spaghete și câte o cafea, după care au plecat să se plimbe. În centru orașului, Mihai i-a cumpărat rochia de mireasă din mătase albă și dantelă, pantofi albi și geantă albă, apoi au intrat la un magazin de bijuterii de unde și-au cumpărat verighetele. Când el ia cumpărat și un medalion bogat cu lanț de aur, Maria l-a refuzat, cerându-i să păstreze banii pentru cele ce aveau de făcut până când va găsi el de lucru.

— Nu cred că am nevoie de el acum, iar banii ne trebuie pentru celelalte, încât, te rog să nu-i risipești!

— Este darul meu, pe care te rog să-l primești! a insistat Mihai. Mai avem de luat pălăria și totul este pregătit pentru modesta noastră ceremonie.

— Dar tu?

— Au am în valiză un costum albastru de camgam, pe care nu l-am îmbrăcat decât de douăări și este nou.

Când s-au întors la hotel, afară se înserase de tot. Au lăsat în cameră cumpărăturile și au coborât să mănânce ceva, deși amândoi spuneau că nu le este foame.

— Două fripturi de purcel! a comandat Mihai, când chelnerul s-a prezentat la masa lor. Și o sticlă de Cabernet! a adăugat el.

— Vrei să ne îmbătăm?

— Nu, păpușă, vreau doar să ne bine dispunem.

Când au urcat scările, Maria i-a șoptit la ureche:

— Mie îmi este cald și sunt puțin amețită. Tu, nu?

— Nu. Abia m-a încălzit puțin.

Ca de obicei s-au culcat devreme, dar Maria era preocupată de cum va decurge ceremonia de la Oficiul de Stare Civilă și, în sufletul ei, se bucura pentru că avea lângă ea un astfel de bărbat care-i dădea siguranță, căldură, o apăra de orice primejdie. „Mulțumesc, Doamne, că mi-ai dat acest bărbat bun, de care îmi lipsesc trupul cu dragoste, căldură și încredere!”

— Mihai, dormi?

— Nu, încă.

— Mă simt atât de bine lângă tine și sunt atât de fericită! Când ești lângă mine, simt că am tot ce mi-am dorit și nu mai am nevoie de nimic. Zicând aceasta, Maria l-a cuprins de gât cu brațele ei calde și catifelate, în timp ce un val de căldură i s-a răspândit în tot trupul, lăsându-se moale în brațele lui puternice care o strângeau și o lipeau de el.

S-au sărutat de mai multe ori cu tot focul dragostei lor, apoi s-au iubit, trecând de la plutire la extaz.

Când s-a întors de la baie, Maria l-a întrebat scurt, cu oarecare grijă în glas:

— Mihai, câți bani mai ai?

La început acesta a fost tentat să nu-i spună tot, dar s-a văzut nevoit să-i facă cunoscută situația lor materială.

— Un proverb englez spune că „Tăcerea este cea mai frumoasă bijuterie a unei femei, dar o poartă rareori”, a început el, privind-o tandru. Îți voi spune: avem suficienți bani, încât nu trebuie să fii îngrijorată.

— Mă gândeam că cei pe care ți i-a dat tata la plecare, s-au cam terminat, făcând cumpărăturile.

— Dar eu am avut și un salariu timp de opt luni, pe care l-am economisit într-o bună măsură. Nu trebuie să te sperii că vom fi săraci! Eu mă consider cel mai bogat om din lume.

— Cred că mai avem un drum lung de parcurs până să ne îmbogățim, dacă asta se va întâmpla vreodată.

— N-ai înțeles. Eu sunt bogat pentru că te am alături de tine, ființa dragă pe care o iubesc.

— Și eu te iubesc, Mihai! Vom munci amândoi și sper să reușim în viață.

— Deci, tu te întrebai de unde tot scot eu bani?

— Da, a răspuns Maria cu vocea mai scăzută, privindu-l cu duioșie și înțelegere.

— Cred că a venit vremea să știi toată povestea, a spus el, ridicând perna pe spătarul patului. Maria l-a imitat

și l-a privit curioasă.

— În vara anului 1988, după terminarea facultății, am fugit din țară și am ajuns în Austria, unde am lucrat patru ani, agonisind peste 450.000 de mărci germane. Când am auzit că după revoluția din 1989 toate s-au schimbat în țară, m-am hotărât să mă întorc acasă și să încropesc o afacere pe cont propriu. Știi că eu sunt din Tg. Mureș. M-am întors acolo, la casa părintească, dar între timp mama murise și acolo locuia fratele meu mai mare, cu soția și cei doi copii ai lor. Am fost primit cu o mare răceală. Ștefan, unicul meu frate, fiind foarte pornit împotriva mea, îmi reproșează că din cauză că eu am plecat din țară, el și-a pierdut carnetul de membru de partid, apoi funcția (era șef de cadre) și nu s-a putut realiza în viață; îmi pune în sarcină chiar și moartea mamei, care a avut ciroză hepatică.

Mi-am dat seama că nu pot trăi alături de ei și m-am hotărât să vin la Constanța și să mă ambarc pe vapor, cu care să cutreier lumea. De fapt asta era o dorință mai veche a mea.

La NAVROM mi s-a spus că nu mai sunt vapoare, că acestea fuseseră vândute, altele arestate prin diferite porturi și nu mă pot angaja. Întâmplarea a făcut să-l întâlnesc pe Cornel Barac, aici, în restaurant, să-i povestesc necazul meu, iar el - ca un înger păzitor trimis de Dumnezeu - m-a prezentat tatălui tău. Restul îl știi. Banii se află la Bancă și intenționez să cumpăr un magazin unde să ne facem o firmă a noastră și să ne cumpărăm un apartament la bloc. Deja am fost și am văzut magazinul, am stabilit condițiile chiar astăzi, iar în săptămâna următoare, vom perfecta actele.

— Te-ai gândit la toate, dragul meu.

— Numai așa se poate astăzi să răzbești în viață.

— Dacă eram împăcați și cu părinții mei, toate ar fi fost cum nu se poate mai bine, a spus Maria, oftând.

— În viitor cred că va fi rezolvat și acest incident.

...Sâmbătă la ora zece s-au prezentat la Oficiul Stării

Civile împreună cu nașii lor – doamna Carmen și domnul Cornel Barac – pe care i-au luat de acasă cu un taxi.

Când au coborât în fața Casei Căsătoriilor, toți erau frumos îmbrăcați și arătau foarte tineri și proaspeți.

Maria era îmbrăcată cu rochie albă din mătase și dantelă, pantofi albi, geantă albă și o pălărie albă florentină. Se simțea frumoasă și dorită, iar asta o făcea fericită. Privindu-se în oglindă, a sărutat-o pe cea reflectată, turtindu-și nasul de suprafața acesteia. Era frumoasă, într-adevăr, cu obrajii trandafirii, ochii albaștri scânteietori, care-i desăvârșeau ființa, atât de demnă de a fi iubită și atât de susceptibilă de a primi toate impresiile sincere.

Era fericită, tulburată, dar și sfioasă, iar inima ei era potrivită să facă fericit orice bărbat și, poate, cel mai invidiat din lume. La apariția ei, un nor trecător umbri chipul Iuliei și al colegilor ei care erau, deja, prezenți în sală.

În urma lor veneau nașii, ținându-se de braț ca și cei doi fini ai lor care înaintau încet, trecând pragul sălii.

Înainte lor au mai fost două perechi, după care, sub flashurile aparatelor de filmat, au spus și ei „Da” și au semnat actele de căsătorie. Mariei i s-au umezit ochii, știind că părinții ei nu participă la acea mare bucurie.

Au urcat în mașinile închiriate, care i-au dus pe ei, nașii și puținii lor invitați – numai patru sprezece persoane – la restaurantul

Palace, unde Mihai aranjase să fie servită masa care a încheiat această ceremonie înainte de ora 15.00 și cu asta totul s-a terminat.

Nașul – Cornel Barac – le-a făcut invitația anticipată pentru a participa la cununia religioasă a celor doi, în luna ianuarie, când se termină perioada de post, urmând a fi comunicată data oficială. Cu acest prilej a toastat pentru miri, urându-le casă de piatră, prosperitate și copii sănătoși. Mai târziu au urcat și nașii în camera de hotel și au stat de vorbă, o vreme, după care au plecat acasă,

lansându-le finilor invitația de a petrece revelionul împreună.

...Din restaurant, eu, cel ce scriu aceste rânduri, am reținut următoarea discuție între participanții la mica petrecere:

— Fata are bani? a întrebat un bărbat între două vârste.

— Nu are, dar important este că se iubesc, răspunde altul.

— Iubirea nu ține de foame. Atunci de ce a luat-o? Că o căsătorie de oameni săraci nu duce decât la faliment.

Un bătrânel care nu făcea parte dintre invitați, dar consuma ceva la o masă vecină din local, auzind acea discuție, a intervenit, cu tact:

— Dacă un asemenea sentiment l-a determinat să se căsătorească cu ea știind că nu are avere, înseamnă că a ajuns la cel mai înalt calificativ la care ar trebui să tindă orice bărbat care se pretinde. Asemenea sentimente sunt sacre și nu trebuie luate în derâdere, ba, dimpotrivă, studiate și practicate.

Lângă fereastră, la o altă masă, o tânără îi reproșa însoțitorului său lipsa de atenție și comportare duplicitară:

— Uite ce e, domnule! Dacă știai că ai lanțul prea scurt, de ce te-ai mai încumetat să mă ademenești și să-mi strici viața? La serviciu te ferești să vorbești cu mine, motivând, că ne văd șefii, iar când ieșim undeva – din joi în Paști – mă tot grăbești să plecăm, că te așteaptă nevasta, pe care nu vrei s-o superi.

Din discuția lor am tras concluzia că sunt amanți și lucrează în același loc, numai că el este căsătorit și fricos să nu-l descopere soția sa, caz în care ar putea să plătească scump infidelitatea lui.

Cred că avea dreptate și doamna care-l însoțea.

...Ramași singuri, cei doi s-au dezbrăcat și s-au cuibărit în pat, cu obișnuința căpătată în ultimele zile.

— O făcurăm și pe asta! a spus Mihai râzând, aplecându-se asupra soției sale legitime pe care a sărutat-o

cu foc și cu toată dragostea de care era capabil. Vom mai locui aici până când vom cumpăra și pune la punct noul apartament, înainte, însă, trebuie să cumpărăm magazinul pentru a avea o ocupație aducătoare de venituri, iar când vom avea casa noastră, să ne gândim și la copii.

— Îți plac copiii, Mihai?

— Da, mai ales când au vârsta până la 5 - 6 ani.

— De ce numai până atunci?

— Pentru că până la acea vârstă mintea lor nu este pervertită, iar după aceea încep și ei să mintă. Totuși, să știi că mi-ar plăcea ca soțioara mea cu obrajii trandafirii și ochii de smarald, să aducă pe lume o nouă viață, a spus el tandru, sărutând-o de mai multe ori. Abia atunci mă voi gândi că formăm o familie. Până atunci suntem noi - doi soți care se iubesc.

— Și mie îmi plac copiii. Și sunt bucuria unei familii.

— Vreau să știi, iubito, că în concepția mea familia trebuie să trăiască în cinste și dreptate, mai ales a noastră. Eu pot suporta de la tine orice, dar nu și minciuna, care aș vrea să fie total exclusă între noi. Dacă vreodată se va întâmpla să-ți placă alt bărbat, te rog să-mi spui! Îți promit că îți voi reda întreaga libertate, dar nu accept să mă înșeli. Minciuna și înșelătoria sunt fapte murdare, urâte, decadente, descalifică omul. Așa că, te rog să-mi spui adevărul întotdeauna, oricât de grav ar fi el, ca să putem lua măsurile necesare pentru aplanarea răului, când nu este prea târziu.

— Dar eu nu te-am mințit niciodată, se apără ea.

— N-ai avut ocazia și ți-aș dori să n-o ai. Am apreciat sinceritatea ta și mă bucur pentru asta.

I-a luat mâna pe care a dus-o la buze, sărutându-i-o cu tandrețe, prilej cu care a simțit căldura viului, iar sângele a început să alerge mai iute prin venele-i tinere. Buzele lui au urcat pe braț până la umăr, apoi pe gât și pe ceafa și a cuprins-o iar în brațe, contopindu-se trupurile înfierbântate, sfârșind cu vibrații și extaz.

— De câte ori te-am dorit eu, Maria! De aceea am

rămas opt luni în casa voastră, așteptându-te mereu.

— Și eu la fel, i-a confirmat ea, sărutându-l.

...Între timp, Irina și Costică, se tânguiau pentru că nu aveau nicio știre de la ei. Ea stătea pe un scaun lângă masă, iar Costică pe un fotoliu, de unde o privea cu o duioșie ascunsă. Irina era o ființă blândă, liniștită, acea femeie simplă pe care el o alesese în tinerețe să-i fie soție, în toți acești ani îi fusese credincioasă și statornică, afectuoasă și grijulie față de nevoile lui.

Durerea pe care o încercau ei acum era singura față de care filosofia lui egoistă era neputincioasă. La un moment dat, Costică a spus cu voce tare:

— Pentru ce am muncit eu atâția ani? Pentru ea.

— Te-ai grăbit atunci să respingi tot, fără să te gândești ce se poate întâmpla. Să nu te superi că ți-o spun! În ultima vreme nu te mai recunosc, ai devenit nervos și orgolios peste măsură.

— Tu ce ai fi vrut să fac? Să-i aprob?

— Poate era bine s-o faci. Ți-am spus că ei se iubeau și erau hotărâți să nu renunțe la dragostea lor, indiferent ce greutăți vor întâmpina în viață. Adu-ți aminte cât de săraci eram noi amândoi când ne-am căsătorit! Eram simpli cooperatori agricoli care trăgeam sapa pe niște tarlale lungi de mai mulți kilometri. Așa am pornit în viață și numai dragostea, munca și înțelegerea dintre noi ne-a ajutat să răzbatem în viață.

— Acum ce vrei să fac? De chemat înapoi, nu-i chem! Numi încalc eu principiile! rostește el cu încăpățănare.

— Nu te mai gândi degeaba, că nu mai vin ei înapoi dacă-i chemi tu! Mihai este ambițios, deștept și va reuși să se descurce în viață. Păcat că nu l-ai cunoscut prea bine! Nu ai reușit să vezi la el exact ce-ți spunea odată domnul Barac, dacă-ți mai amintești: „Mihai Doroș este modest, dar are multe calități!”

— Da, îmi amintesc, zicea: „Noblețea sufletească se poate ascunde sub cea mai modestă haină”.

— Ei, așa cum zici tu. Iar acum s-a dus și nu mai

găsești tu un alt om capabil și cinstit cum a fost el cu averea și cu casa noastră. Ce va zice și lumea când va afla că l-ai alungat?

— Nu-mi mai pasă de lume acum.

...În săptămâna care a urmat, Maria a mers la cursurile de la facultate unde a fost felicitată de colegii din grupa sa, care aflaseră că s-a căsătorit. Iulia a luat-o deoparte și a întrebat-o:

— Părinții tăi tot n-au aflat?

— Până acum încă n-au aflat, dar tata este foarte supărat pe noi și nici nu se va interesa pe unde suntem, dacă mai locuim în Constanța sau ne-am stabilit undeva, pe lună. Dacă ai ocazia să mai discuți, întâmplător, cu ei, te rog să nu le spui că m-ai întâlnit. După ce ne vom muta în apartamentul, pe care urmează să-l cumpărăm, voi încerca să iau legătura cu mama, dar mai durează puțin.

— Mi-a plăcut cum s-a desfășurat ceremonia voastră de la Casa Căsătoriilor și chiar la restaurant. A fost liniște, oameni puțini, iar voi doi ați fost niște miri frumoși, tineri și minunați. Ce bine ar fi să am norocul să dau peste un bărbat ca Mihai al tău.

— Este, într-adevăr un om minunat și-l iubesc. Îți doresc și ție noroc și să dai peste un astfel de om! i-a urat Maria prietenei sale.

— Zicea domnul Barac, nașul vostru, că veți face cununia religioasă la sfârșitul lunii viitoare. Cum veți face, că atunci noi suntem în sesiunea de examene? o întreabă lui ia.

— Să vedem, poate o amânăm pentru februarie. Acum nu mai avem nicio grabă.

— Te lasă Mihai să-ți termini facultatea?

— Da. Chiar mă obligă s-o fac, deși eu am spus s-o întrerup și să-mi iau serviciu, dar nu mă lasă.

— Ești o doamnă fericită, Maria. Multe ar vrea să aibă un soț ca al tău, mai ales azi, când tinerii privesc altfel căsătoriile și relațiile dintre sexe.

Ajunsa acasă, Maria l-a găsit pe Mihai cu o grămadă

de acte pe masă.

— Ce faci aici? l-a întrebat.

— Sortez niște acte de la noul nostru magazin.

— Ai făcut actele?

— Da. À-propos. Te anunț că am vizitat astăzi două apartamente, unul mi-a plăcut în mod deosebit, dar vreau să-l vezi și tu. Are două camere, baie, bucătărie și un hol de mărime medie.

— Când vrei să mergem să-l vedem?

— După-amiaza asta. Ar trebui să ne grăbim pentru a ne muta cât mai repede de aici. Poate este nevoie de ceva reparații la el și îmbunătățiri.

— Mergem. Tu ai mâncat ceva?

— Nu. Te-am așteptat pe tine.

— Atunci coborâm să mâncăm, apoi plecăm la apartamentul de care spui! a fost ea de acord.

Apartamentul se afla într-un bloc de lângă Casa de Cultură a Sindicatelor, iar când l-a văzut, Maria, a fost, pe loc, de acord să-l cumpere. Astfel că totul a fost stabilit și a doua zi s-au prezentat la Notariat, împreună cu vechii proprietari. În următoarele zile a fost angajată o echipă de muncitori care l-au reparat și zugrăvit din nou, iar ziua de Anul Nou i-a găsit în noua lor locuință din care nu lipsea decât mobila din sufragerie, la care

Mihai ținea să aibă bibliotecă și nu găsisese, încă, una care să-i placă.

Așa cum am arătat mai înainte, nașii lor îi invitaseră să facă revelionul împreună cu ei, în locuința lor din piața Ovidiu.

Au luat carne proaspătă, preparate din came și un tort din Complexul Comercial, apoi daruri pentru nașii lor și câteva sticle de băuturi alcoolice, după care au urcat într-un TAXI cu care au plecat la locuința familiei Barac. Acolo când au ajuns, au găsit masa aranjată, precum și alți invitați, respectiv familia Iordan, soțul coleg de muncă cu Comei și soacra acestuia din urmă, mama doamnei Carmen, doamna Crisanta Marcu.

— Bine v-am găsit! au spus ei, intrând în încăperea unde erau toți adunați.

— Bine ați venit! Așezați-vă, vă rog! i-a întâmpinat Carmen, venind dinspre bucătărie.

După ce au făcut cunoștință cu ceilalți, s-au așezat și ei pe partea opusă a mesei pentru a fi în fața lui Comei, care a și început discuțiile:

— Ce-ai făcut cu apartamentul? l-a întreba Cornel, după câteva discuții generale.

— L-am cumpărat și ne-am mutat, deja.

— Bravo! A mers așa repede?

— Da. Mai mult a durat zugrăvitul.

— Magazinul cum merge?

— Am reușit să vând aproape tot ce era în el. Mai am un aspirator și câteva anexe, după care vreau să-l aranjez altfel și să-l pregătesc pentru altceva.

— Eu te-aș sfătui să te ocupi de electrocasnice în continuare! În oraș sunt deja destule firme care vând faianță, ceramică, materiale de construcții etc.

— Să văd ce voi face după ce trece Anul Nou.

La ora zero, afară au început să pocnească tot felul de grenade și petarde, iar în aer au apărut luminile multicolore ale rachetelor trase de unii vecini care lucrau prin armată. Au ieșit toți în balcon să vadă focul de artificii. Aerul era rece și cădeau fulgi rari care se topeau la atingerea solului.

Au intrat înapoi în casă, au ciocnit paharele, însoțite de sărutări și de urările pentru noul an în care au intrat.

— A mai trecut un an! a strigat domnul Iordan.

— Așa este. Anii trec, vin alții, dar oamenii percep trecerea timpului în mod diferit, a încuviințat Cornel.

— Asta și pentru că timpul, prin trecerea lui ireversibilă, ne îmbătrânește pe toți, fără deosebire; a intervenit Mihai, privind-o pe doamna Crisanta, al cărei păr alb și moale ca mătasea îi încadra fața îmbujorată de vinul pe care continua să-l soarbă încet din pahar.

Ochii săi cenușii și vioi ca de veveriță nu scăpau nicio mișcare din casă.

— Omul este o ființă complexă, spune domnul Iordan. E foarte greu să-l cunoști și să-i împaci pe toți. Ar trebui să învățăm de la animale multe metode de viață împreună. Fiecare om ar trebui să știe să ierte slăbiciunile celorlalți, altfel n-ar putea trăi decât izolat pe o insulă.

După o vreme, Leo a deschis fereastra și a privit afară. Când s-a întors, fața ei exprima dezamăgire.

— Ce este, fetița tatii, o întrebă Cornel.

— Afară nu mai ninge, iar cei câțiva fulgi s-au topit.

— Ce ierni erau altă dată! își amintește Cornel, care se născuse în apropiere de Craiova. Erau nămeții până la acoperișul caselor, iar gardurile de la curți nu se mai vedeau, încât mergeam pe deasupra lor.

— La noi, în Ardeal, totdeauna au fost zăpezi mari, dar pe acolo nu bate vântul ca aici, în Dobrogea, intervine Mihai. Doar pe munți e mai aspră iama.

...Au mâncat, au băut moderat, apoi au dat masa și scaunele spre perete, făcând loc pentru dans, după un radiocasetofon la care Cornel adusese mai multe casete.

După ora trei dimineața, Mihai a dat telefon și a chemat un TAXI, cu care au plecat acasă, împreună cu familia Iordan și i-a lăsat în raport de distanță, pe fiecare.

— Vă așteptăm poimâine la noi! le-a strigat Cornel Mariei și lui Mihai din capul scării blocului.

— Da, pe la prânz! a răspuns Mihai, înainte de a închide portiera autoturismului.

...Zilele treceau monotone. Mihai se ocupa de magazin, iar Maria frecventa regulat cursurile facultății.

De câte ori se întorcea în apartamentul lor, ea era fermecată de atmosfera plăcută, primitoare, prietenoasă, care-i oferea comoditate și mulțumire de sine, întocmai ca un prieten drag care nu judecă și nu solicită nimic. Era căminul ei și al soțului său.

Soarele după-amiezii traversa prin ferestre și îi scălda pielea obrazilor într-o lumină rozalie. Se descălțase

de pantofi și umbla desculță pe covoare, parcă le pipăia. Își strânsese părul într-un coc superb la spate, se așezase într-un fotoliu și citea, cu gura întredeschisă, o revistă; buza inferioară era plină și bine conturată, iar cea de sus subțire, semn al unei voințe puternice. Pe umerii săi frumoși se odihnea o eșarfă din mătase moale, cu flori mari.

Mihai, intrat tiptil în încăpere, se apropie de ea, o dezmiardă și o sărută, făcând ca inima ei să bată repede, ca un animal prins în capcană.

Îi mângâie cu tandrețe sânii, ale căror sfârcuri se întăriseră, în timp ce în ochi i se citea tulburarea și dorința.

A luat-o în brațe și a depus-o pe pat, cuprins de o aprigă pasiune, dar destul de răbdător cu Maria, ale cărei reacții le simțise. Astfel, o purtă cu multă grijă și răbdare, cu savoare și delicatețe pe cele mai înalte culmi ale plăcerii, fiind generos și inventiv, reușind să-i dăruiască plăcerea supremă, atât de mult dorită, orgasmul.

Întoarsă de la baie, Maria s-a așezat lângă el, pe marginea patului, l-a privit cu dragoste și i-a spus:

— Mihai, îți dau o veste!

— E bună? E rea? Dă-i drumul!

— Sunt însărcinată.

— Mă bucur nespus de mult că soțioara mea scumpă, cu obrajii trandafirii și cu ochii de smarald, va aduce pe lume o nouă viață. De acum vom avea familia noastră - familia Doroș.

— Totul e minunat, dragul meu.

— Ești mulțumită de modul cum merge căsnicia noastră?

— Da. Aceasta este viața pe care mi-am dorit-o alături de tine. Dacă vom avea și un copil bun și sănătos, n-ar trebui să ne mai dorim nimic.

— Eu aș dori, pentru familia noastră liniște, sănătate și împăcarea cu tatăl tău.

— Nu știu dacă ultima dorință va putea fi îndeplinită

- a spus Maria, oftând.

— Eu zic să încercăm și asta înainte de a naște tu, pentru a nu mai prelungi durerea.

— Nu știi ce să spun.

— Regreți ceva, iubito?

— Nu, Mihai, cu tine sunt foarte fericită, dar mă gândeam la părinții mei. Totdeauna mă mir cum a putut să se schimbe tata datorită averii. Tu știi ce om bun și înțelegător era înainte?

De ce reușesc banii să-i schimbe pe oameni în așa hal?

Mihai n-a răspuns. S-a ridicat încet din pat și a pornit spre baie. În prag s-a oprit și i-a spus:

— Îmbracă-te să mergem puțin în oraș!

— Sunt gata! strigă ea prin ușa întredeschisă. Termin dușul și vin imediat, i-a răspuns acesta.

Au plecat în centrul orașului, intrând prin diferite magazine. Într-unul Maria pusese ochii pe o rochie de muselină de culoarea liliacului, având din loc în loc, imprimate buchete tot de liliac, nuanțe mai intense. Deasupra cuierului cu rochia atârna o pălărie de mătase de aceeași culoare. Mihai o observase și i-a spus râzând:

— Probeaz-o!

— Păi... îmi place, dar prețul e cam mare.

— O meriți. Probeaz-o!

Rochia se mula pe talia ei superbă și-i venea foarte bine, întinerind-o și mai mult. Era lucrată cu multă finețe și cu gust. Pălăria, de asemenea, îi venea șic, subliniindu-i eleganța. În lumina soarelui, Maria părea eterică, parcă n-ar fi fost făcută din carne și oase. Mihai o privea încântat, deși i se părea că rochia o face prea inocentă, dar în sinea lui recunoștea că i se potrivește de minune.

— O iau? îl întrebă ea, privindu-l din oglindă.

— Desigur. Chiar te rog să rămâi îmbrăcată cu ea până vom ajunge acasă!

...Pe data de 17 februarie, Mihai și Maria, însoțiți de

nașii lor, Carmen și Cornel Barac, precum și de câțiva colegi de serviciu ai acestora, au mers la biserica „Adormirea Maicii Domnului” și s-au cununat.

De la ceremonie n-au lipsit colegii ei de facultate, în special lui ia, care era îmbrăcată într-o rochie de culoare roză, adânc decoltată, care îi lăsa descoperit pieptul bronzat pe care odihnea un colier frumos; avea un machiaj discret care se asorta cu haina ei bogată dintr-o stofă grea.

Maria era superbă în rochia ei de mireasă, iar când preotul a rostit fraza privind... soț, la bine și la greu, ea și-a refugiat privirea în ochii lui Mihai, întocmai ca o porumbiță când este surprinsă de primele semne ale vijeliei.

Când au ieșit din biserică, afară ploua cu găleata, ca vara, o ploaie grea și neagră care le-a urât „Bun venit în noua viață conjugală!”

— Vai, ce ploaie! a spus Maria.

— Este foarte bună, draga mea. Asta este un semn că vom fi bogați, dar pentru asta trebuie să muncim, că bogăția nu vine singură.

— Da, totul depinde de noi, a încuviințat Maria.

Au urcat în taxiurile comandate din vreme și au plecat la restaurantul Rapsodia, unde au mâncat și au băut în cinstea mirilor, pentru a doua oară.

La masă s-au făcut glume, dar Maria era dusă pe gânduri.

— Ce se întâmplă cu tine, dragă? a întrebat-o Mihai în șoaptă. Ești absentă la tot ce se petrece aici.

— Mă gândeam: Ce bine ar fi fost să fie de față și părinții mei, ca să se poată bucura împreună cu noi!

— Să-i lăsăm acum pe ei! Poartă-te normal!

Peste două săptămâni Maria n-a mai putut să reziste și a sunat-o la telefon pe mama sa. La început a răspuns camerista, apoi i-a adus-o pe Irina.

— Mamă, ce faci? a explodat brusc Maria.

— Bine fac, draga mamei. De unde vorbești?

— De la noi, de acasă.

— V-ați instalat telefon? N-am știut, că te-aș fi sunat eu. Voi ce faceți?

— Bine, mamă. Te rog să vii pe la mine, să stăm de vorbă ca altă dată, că eu nu pot să vin acolo!

— Nu știu unde locuiți, maică.

— Nu este greu. Noi locuim lângă Casa de Cultură a Sindicatelor, dar adresa blocului este pe strada Baba Novac. Dacă vii pe strada Stabilizării, ocolești restaurantul Rapsodia, apoi treci prin fața Asociației Vânătorilor și pescarilor. Vino, că te aștept prin apropiere!

Cum Costică era plecat la firmă, Irina a plecat spre bulevardul Mamaia, de unde a luat un TAXI și acesta a dus-o la destinație. În fața blocului o aștepta Maria, care a și condus-o în apartamentul ei.

— Stați aici cu chirie? a spus Irina.

— Nu, mamă, este apartamentul nostru...

Și i-a povestit toate câte li se întâmplaseră, ei și lui Mihai, de când au plecat din casa de pe strada Războieni, uimind-o pe Irina. La sfârșit Maria a adăugat, cu ochii înlăcrimați: „Mamă, există zile în viața omului pentru care merită să trăiești, să lupti și chiar să mori. Asta am făcut noi și cred că a meritat sacrificiul”.

— Mă bucur tare mult pentru voi, copila mea.

Maria a făcut câte o cafea și au continuat discuțiile pe care le-au întrerupt la plecarea lor de acasă. Într-un moment de relaxare, aceasta a surprins-o din nou pe mama sa cu o altă veste:

— Să știi că sunt pe cale să te fac bunică!

— Vai, fata mea! Deci, ești însărcinată?

— Da, în luna a treia.

— Mihai știe? Cum a primit vestea?

— I-am spus luna trecută. Este în al nouălea cer. Și zice că abia atunci consideră împlinită familia Doroș.

— Să vă ajute Dumnezeu! Mihai este un bărbat bun, iar pe cei buni Dumnezeu nu-i uită.

— De când mă știu însărcinată mi se pare că toți bărbații se uită la mine, parcă ar ști acest fapt.

— Lasă-i să se uite, că doar asta nu doare! Tu ești frumoasă și îi atragi, iar sarcina ta încă nu se observă. Peste două-trei luni se va observa bine. Ce ai făcut cu facultatea? Ai abandonat-o?

— Nu m-a lăsat Mihai. M-a forțat s-o continuu.

— Cum te vei prezenta la examene dacă ești „așa”?

— Examenele încep la 1 iulie. Voi vedea atunci. Să știi, mamă, că mă consider de două ori binecuvântată de Dumnezeu: odată, că mi-am unit destinul cu Mihai – poate pentru toată viața – și a doua oară pentru că port în trupul meu acest copil.

— Nici nu știi, fata mea, ce mare bucurie mi-ai făcut cu veștile pe care mi le-ai dat astăzi. Mă simt puțin amețită, beată de bucurie, dar sunt fericită.

— Ai făcut bine că ai venit, că nu mai puteam de dor, dar știam că nu am voie să vin acolo. Tata ce face? Ne mai înjură, mai bombăne la adresa noastră?

— Nu. S-a liniștit. Acum îi pare rău de ceea ce a făcut, dar îi este rușine să vă cheme înapoi, pentru că ar trebui să recunoască că a greșit. Orgoliu de bărbat. Acum vede și el că am rămas doar noi în atâta hangarul de casă. Parcă totul este pustiu acolo.

— Îi vei spune că ai fost la noi acasă?

— Trebuie să-i spun. De când suntem căsătoriți nu l-am mințit niciodată, și atunci cu voi doi a trebuit să-i spun că știam că vă iubiți. Ce s-a mai supărat pe mine! A zis că am complotat împotriva lui. Să avem răbdare, că lucrurile se mai pot schimba. Dar ne-am luat cu vorba și aproape s-a făcut seară. Hai, că plec și eu!

— Mai stai, mamă, că poate sosește și Mihai!

— Nu mai pot, că poate o fi venit acasă tatăl tău. Dacă mai pot, vin altă dată. Mă suni tu la telefon.

...Lunile au trecut, a sosit sesiunea de examene, iar Maria, deși se pregătise pentru toate obiectele la care se dădeau examene, n-a putut suporta emoțiile în starea în

care se afla, lăsând două obiecte restanță pentru sesiunea din toamnă. În lunile iunie, iulie și o parte din august, a suportat destul de greu căldurile, dar în 23 august a avut dureri mari, a pierdut „apa” și a fost chemată salvarea care a dus-o la maternitate, unde s-a chinuit până a doua zi la ora 13.00, când a dat naștere unui băiat lung de 50 cm. și în greutate de 3, 750 kg.

L-au numit Lucian, iar tatăl lui a fost atât de fericit că mereu repeta: „mi-a născut soția o fetiță”.

După cinci zile au fost aduși acasă, iar Maria a telefonat imediat Irinei:

— Mamă, te rog să vii până acasă la noi, să mă înveți cum să-i fac baie copilului, pentru că mie îmi este frică să nu-l înec!

— Așteaptă-mă pe la prânz că acum am de copt niște cozonaci și o plăcintă! Vreau să vă aduc și vouă.

Irina a făcut acest drum aproape toată luna septembrie, pentru a-și îmbăia nepotelul care creștea și se dezvolta frumos. De multe ori a rămas acasă cu el, în timp ce Maria era plecată să-și susțină examenele rămase din sesiunea din vară. Când ajungea acasă, Costică o plictisea cu întrebările: Ce fac ei? Ce face băiatul? Cum se împacă copiii? Se înțeleg bine? Nu ți-au spus dacă au de gând să vină pe la noi?

În Ajunul Crăciunului, Irina i-a sunat și le-a spus ca tatăl îi invită să petreacă sărbătorile Nașterii Domnului împreună. „Vă roagă din inimă să veniți”, a adăugat Irina, la sfârșitul convorbirii lor.

— Ce facem? Și-a întrebat Maria soțul.

— Ce să facem? Mergem la ei. Într-o asemenea zi trebuie să ne bucurăm, să fim mai buni, nu să ne dușmănim. A greșit, iar a greși e omeneste și trebuie iertat.

Așa au făcut. În seara de Crăciun l-au luat pe Lucian, împreună cu biberoanele și schimburile necesare, au urcat într-un TAXI și au plecat la părinții lor din strada Războieni. Casa era luminată peste tot, dar nu prea se

vedea mișcare. Au sunat și le-a deschis o slujnică, după care i-a condus în salonul vast unde parchetul lucea ca oglinda, reflectând luminile candelabrului din tavan, ai cărui nenumărați țurțuri de cristal aveau reflecții de sclipiri de diamante și safire.

La auzul glasurilor lor, în special clopoțelul Mariei, în încăpere au intrat Irina și Costică, primindu-i cu căldura și obișnuitele urări „La mulți ani” spuse printre sărutări și îmbrățișări.

Centrul atenției a fost tot timpul, Lucian, care îi privea pe fiecare cu ochii lui vioi, fără să înțeleagă prea mare lucru la vârsva de patru luni.

Masa festivă de Crăciun au servit-o în cunoscuta lor sufragerie, dotată corespunzător, cu o masă ovală din mahon, având în jur cele douăsprezece scaune tapisate, un bufet și o servantă masive, încărcate cu tăvi și veselă scumpă. Ferestrele erau acoperite de perdele grele, dublate de draperii din catifea vișinie.

Atât în prima, cât și în a doua zi cât au stat ei acolo, domnul Costică nu le-a amintit nimic despre cele ce s-au întâmplat în urmă cu un an de zile, dar l-a chestionat, pe departe, pe Mihai despre modul cum se descurca cu afacerea lui, iar, în final, i-a propus:

— Nu vrei să te unești cu mine? Eu nu prea mai pot să țin pasul cu „samsarii” ăștia de acum și te-ai ocupa tu de toate. Mă duc des la Camera de Comerț și la Bursa de Mărfuri, unde dau numai de șmecheri și de escroci, atrași de interes ca viespile de dulceată. Ce zici?

— Deocamdată nu pot. E afacerea mea și vreau să văd ce sunt în stare să fac, i-a răspuns Mihai.

— Mai gândește-te!

Cu acest prilej mama și fiica și-au spus ofurile, și-au mângâiat inimile și s-au mai liniștit, deși au și plâns destul. Dar când nu plâng femeile? La bucurie, la necaz și o fac în oricare împrejurare a vieții lor.

CAP. III - FAMILIA NEDELCU. GEMENELE

Am văzut dintr-un capitol anterior că familia Nedelcu

era înrudită cu familia Comănescu, după mama lui domn Costică, motiv pentru care a și invitat-o la petrecerea dată de acesta la casa din sat, pe Paraschiva împreună cu cele două nepoate gemene ale sale.

Paraschiva Nedelcu era o femeie de 52 de ani, încă în putere, bine clădită și cu o talie lată, de matroană impunătoare, cu trăsături puternice, dar care mai păstrau mult din frumusețea ei din tinerețe. Obrazul ei era încă rumen și fața rotundă exprima bunătate, dar sărăcia din ultima vreme o făcuse mai neglijentă cu propria-i persoană și față de tot ce o înconjură.

Între sprâncenele ei frumos desenate, apăruseră două adâncituri puternice, semn al suferinței și deznădejdiei. Ochii ei negri ca noaptea trădau înțelepciune și dârzenie, iar sub nasul său drept și subțire, pe buza de sus îi crescuse un pufușor care o umbrea. Părul său bogat era ondulat din naștere și fusese complet negru, dar se înspicase în ultima vreme și îl purta cu o cărare pe mijloc și se termina într-un coc mare la spate, acoperit aproape permanent cu o basma de culoare maron, potrivit cu obiceiul femeilor din mediul rural.

Odinioară Paraschiva fusese o adevărată frumusețe, dar suferise o decepție în dragoste, o dragoste în care ea își risipise tot tezaurul ferecat al afecțiunii și fanteziei sale, întocmai ca Robinson Crusoe care, trăind în sălbăticie 25 de ani și neavând cu cine să schimbe banii, i-a lăsat să ruginască în bezna din coliba care l-a adăpostit atâta amar de vreme în insula Paștelui.

Cei care au cunoscut-o, spun că Paraschiva a fost frumoasă ca un crin, dar acum se ofilise și, încă nu uitase complet visele de odinioară când vedea totul în lumina tinereții și a speranței.

Vica și Ioana - gemenele, care o însoțiseră la petrecerea dată în casa Comănescu de la țară, dansaseră în cercul tinerilor și se simțiseră bine. Vica discutase în particular cu Maria, căreia îi apreciasse și-i lăudase sandalele și rochia de vară, dar preocuparea ei numărul

unu fusese Irinel Danciu, un tânăr student din Constanța, pe care îl cunoscuseră ambele surori cu o vară în urmă și pe care îl iubeau la fel de mult amândouă.

Irinel a dansat cu amândouă, pe rând, dar către sfârșitul petrecerii, a rămas cu Ioana, cu care a și plecat spre casă când totul s-a terminat, ținând-o de mijloc, ceea ce i-a produs mari neplăceri Vicăi, care i-a și reproșat surorii sale când au ajuns în camera lor, pe care o împărțeau de atâția ani:

— Arăți o considerație exagerată pentru un bărbat pe care abia îl cunoști. Ce e cu tine fetițo?

— Ți se pare ție, nu e nimic exagerat.

— Vrei să ți-o spun fără ocol? Lasă-l în pace! Pentru mine Irinel înseamnă mult încă de anul trecut.

— Nu știi de ce îmi spui mie toate astea? răspundea Ioana, ține-le pentru tine și lasă că știu eu ce fac!

Se vede treaba că Irinel era bărbatul ideal pentru ambele surori, în același timp. Amândouă se culcau cu gândul la el, dar nu recunoștea niciuna adevărul pe care îl țineau bine ascuns.

În dans Vica se lipise de tot de trupul lui Irinel și se simțea bine, dar când acesta a dansat cu Ioana, prima era geloasă și bucuria era gata să se transforme în lacrimi, mai ales când Ioana chicotea sub influența unui pahar de vin pe care îl băuse în timpul petrecerii.

De ciudă, Vica a grăbit plecarea, ignorând-o chiar și pe

Maria.

— Hai să plecăm de aici! E prea târziu, zicea ea.

— De ce te grăbești? Mai stai, că n-a plecat, încă, nimeni! insista Irinel, dornic să rămână mai mult în campania Ioanei.

La insistențele ei, până la urma au plecat, dar când au ajuns la poarta lor, Ioana a mai rămas de vorba cu Irinel. Vica nu auzea ce vorbesc și nici nu le vedea fețele datorită întunericului de afară; luna răzbea cu greutate printre norii pufoși care o acopereau.

La un moment dat, văzând că Ioana tot întârzie să intre în casă, geloasa Vica a ieșit pe prispa și a strigat-o:

— Vino imediat în casă, Ioana! Este ora douăsprezece noaptea, oră la care lumea doarme.

Ioana s-a despărțit de Irinel și a intrat în casă, s-a dezbrăcat și s-a culcat în patul ei.

O vreme niciuna din ele nu dormea. Vica era întoarsă cu fața spre perete, iar Ioana cu fața spre fereastră, de unde vedea, cu intermitență, razele de lună care treceau prin perdea.

La un moment dat Ioana și-a schimbat poziția și a scârțâit patul.

— Culcă-te odată! i-a strigat Vica nervoasă. Ce te tot foiești și scârțâi patul?

— Ce ai dragă, de ești așa nervoasă?

— Nu sunt nervoasă deloc, dar văd că tu n-ai somn.

— Și ce te privește pe tine dacă am sau nu.

— Încetează odată să mai scârțâi patul ăla!

— Nu cumva ești supărată că mă place Irinel?

— Sper că nu te-ai sărutat cu el?

— Ar fi vrut el, dar l-am respins, a mințit Ioana, care continua să savureze momentul sărutului lui Irinel. Se gândea: „Trebuie să plătești scump un sărut, dar contactul fizic, căsătoria, toate trebuie să doară, mai ales să naști copii. Când te măriți se duc toate jocurile copilăriei”.

— E un lingău și un nesuferit acest Irinel, a declamat Vica, iritată, încă.

— Ba, să știi că eu îl apreciez, că este un tânăr frumos, deștept și mi-a propus să legăm prietenie.

— Iar tu ai acceptat imediat, îmi închipui!?

— Încă nu. I-am spus să ne mai cunoaștem întâi.

— Ai grijă, că ăștia de la oraș sunt șmecheri!

A urmat apoi o tăcere profundă, în care Vica se gândea: „De ce nu m-a ales Irinel pe mine? Dar poate nu este totul pierdut, s-ar putea să se răzgândească, iar eu mă voi preface că nu știu nimic de prietenia lui cu Ioana”.

Muncită de gânduri și cu fața scaldată în lacrimi, Vica a adormit târziu, ascultând foșnetul copacilor de lângă fereastră. Ultimul ei gând, înainte de a adormi, a fost tot la el: „Îl iubesc pe Irinel și am crezut, cu atâta ușurință, că și el mă iubește, în ciuda unor semnale contrare și neechivoce, dar nu e adevărat. Se vede treaba că el o iubește pe Ioana și nu știu dacă încercarea mea va da rezultate”.

A doua zi, Vica a plecat de acasă fără să spună, iar Paraschiva a folosit prilejul să discute cu Ioana:

— Draga mea, a început mătușa cu vocea ei profundă, eu am îmbătrânit, dar dragostea mea pentru voi a rămas aceeași pe care am simțit-o încă de când v-am adus cu tatăl vostru în această casă. Ați fost aproape tot timpul împreună cu mine și pot să spun că am reușit să vă cunosc pe fiecare dintre voi destul de bine.

Vă urmăresc de mai multă vreme și observ că se întâmplă ceva neobișnuit cu voi.

— Ce vrei să spui, tanti? o întrebă Ioana.

— Tu îmi ascunzi ceva și știu că nu ești deloc dispusă să mi te destăinuie, așa că îți voi spune eu. Îl iubești pe tânărul acela, Irinel, venit de la Constanța, cel care se află în vacanță la familia Grosu, dar dragostea ta pentru el va fi o povară grea pentru tine, deoarece trebuie să învingi mai multe piedici: mai întâi Vica, rivala ta directă, apoi Melania, mama lui Irinel și, la modă acum, sărăcia, care nu e un avantaj într-o căsnicie.

— Dar, tanti, eu... și Ioana n-a putut să-și termine fraza din cauza lacrimilor și suspinelor care o năpădiseră în momentul în care a văzut că mătușa ei cunoaște bine situația și pusese degetul pe rană.

— Nu e de mirare că băiatul te place. Ești o fată înzestrată de Dumnezeu cu toate calitățile. La fel este și Vica, nu i-a fost refuzat harul frumuseții.

— Ai dreptate. Și Vica îl iubește.

— Iar ea îi moștenește în totalitate caracterul tatălui tău, molcom, nestăpânire de sine, proprie firilor sensibile,

care va izbucni mai târziu în atitudinea ei de neputință în a-și zăgăzui preaplinul sufletesc ca și lipsa de tact care-i va primejdi existența.

Și cu firea ei - continuă Paraschiva - se poate ivi orice surpriză. Mi-a spus și ea că îl iubește, iar această rivalitate între surori nu este bună.

— Dar eu pot să mă dau la o parte din calea dragostei lor.

— Nu faci nimic cu asta. Dragostea nu este un obiect pe care să-l muți după plac asemenea unui obstacol ce îți apare în cale. Lasă-l pe Irinel să aleagă între voi două! Va fi dureros pentru că este vorba de fericirea uneia și durerea celeilalte, de care este vinovat numai destinul care l-a adus pe acest tânăr în viața voastră în același timp al primei dragoste. După cum o știu eu, Vica este în stare să se bată ca o leoaică pentru dragostea ei, iar eu mă aflu la mijloc și sufăr pentru că vă iubesc la fel de mult pe amândouă și vă doresc fericire și nu ură.

— Ce-i de făcut în situația asta?

— Numai Dumnezeu știe. Doamne! mi-ai încredințat sarcina unui uriaș, dar mi-ai dat numai puterile unei biete femei - a spus Paraschiva, făcându-și semnul crucii spre icoana din perete, cu ochii plini de lacrimi.

...Când s-a întors, Vica a trecut pe la bucătărie ca să mănânce ceva, iar acolo a dat de Paraschiva, care pregătea o mâncare pentru prânz.

— Unde ai fost? a întrebat-o aceasta.

— M-am plimbat pe străzi.

— Ce se întâmplă cu tine de la un timp?

— Nimic, ce să se întâmple? a ocolit Vica răspunsul.

— De când îl cunoașteți voi pe Irinel? Că v-am văzut la petrecerea de la Comănești că vorbiți și dansați amândouă cu el, de parcă v-ați fi cunoscut aici, dintotdeauna.

— A venit în sat în vara trecută, în vacanță și ne-am întâlnit pe câmp, apoi în sat la Căminul Cultural, unde am dansat și atât.

— Știi că Irinel o iubește pe Ioana și nu pe tine, așa cura ai crezut?

— Puțin îmi pasă mie de el, a răspuns Vica, ridicând din umeri a dispreț, în timp ce fața ei arata că primise lovitura drept în inimă, iar gura i s-a strâmbat a ură în timp ce-și privea mătușa.

Imediat a reacționat violent în voce:

— Cine ți-a spus prostia asta?

— Asta o știu eu și cred că ar fi bine să-l uiți.

— Niciodată! Dacă Dumnezeu m-a făcut să-l iubesc, tot el va trebui să scoată ce a pus în inima mea, deși știu că, dacă este adevărat, asta mă va distruge.

Lacrimile i-au împăienjenit ochii și a părăsit brusc bucătăria, mergând în camera ei de unde nu a mai ieșit până când a fost chemată la masă.

După amiaza s-au adunat toate trei în camera Paraschivei și au insistat să le povestească despre mama lor. Inițial, a refuzat, dar fetele au insistat și a trebuit să le povestească, deoarece o făcuse când erau prea mici și nu înțeleseseră multe lucruri. Inițial ele crezuseră că mama lor este Paraschiva, dar la școală, prin clasa a treia, o fetiță le-a strigat că sunt două orfane și că mama lor este moartă, ceea ce le-a făcut să vină amândouă plângând, acasă, iar ea a fost nevoită să le spună adevărul.

De această dată, rugămintea i-a adresat-o Vica, semn că sufletul ei era marcat de o suferință:

— Hai, tanti, spune-ne cum a fost, din ziua în care ne-am născut noi!

— Păi, v-am mai povestit odată, s-a justificat ea.

— Atunci eram prea mici și nu mai ținem minte.

— Bine, bine, am să vă spun!

Și Paraschiva a tras aer în piept, apoi a început:

— Era prin luna mai 1975, pe la sfârșitul lunii, când m-am pomenit la poartă cu tatăl vostru, cu mașina. A coborât, a intrat pe poartă ca o vijelie și m-a căutat peste tot. Eu eram în grădină, răsădeam niște roșii.

„Bună ziua, soră-mea! zice el. Hai repede de te îmbracă, să mergi cu mine la oraș, că Jeni este în ultimele luni de sarcină și nu mai poate să facă nimic prin casă, nici măcar să se spele!” „Și eu cui îi las gospodăria asta? Am cloști pe ouă și grădina de zarzavat, mai trebuie să merg și la muncă le C.A.P., ca să am ce mânca...”

„Lasă, că pentru mâncare îți dau eu bani, hai acum că Jeni nu se simte bine!”

M-am dus la Irina, nevasta lui Costică Comanescu, cu care suntem rude și i-am spus să aibă ea grijă pe aici de toate din casă și din curte, iar eu am plecat la Constanța cu tatăl vostru. Ei locuiau cu chirie într-o casă de prin cartierul „Coiciu”, strada Năvalnicului, nu acolo unde stau acum. Aici s-au mutat abia după ce s-a recăsătorit cu Angela.

Când am ajuns la ei acasă, Jeni (Eugenia) ne-a întâmpinat în prag cu o burtă mare și rotundă, iar eu i-am spus pe loc: „Mare minune dacă nu vei naște doi copii”. Nu m-a crezut nimeni atunci, dar abdomenul ei era prea proeminent și am hotărât s-o protejez cât mai mult de eforturile fizice, făcând eu totul în casă și piața.

Jeni era o femeie blândă și calmă, dar foarte rezistentă și chiar vitează. Se căsătorise cu tatăl vostru când încă nu împlinise douăzeci și unu de ani, iar el avea 24, abia venise din armată.

În noaptea de opt iulie au început contracțiile. De fapt începuseră de-cuseara, dar ea s-a abținut și nu ne-a spus nimic, rezistând durerilor. A urcat-o într-o mașină, și eu lângă ea, ne-am dus la maternitate unde s-a chinuit până a doua zi pe la prânz. Acolo, zelul și vitejia ei au fost demne de laudă, fiind hotărâtă să se dovedească vrednică în faptă și în suferință. Era atât de activă și zâmbea medicilor cu o tulburare evidentă în ochii ei albaștri, cumiști și frumoși, aproape extatici din cauza fericirii pe care o aștepta, dornică să poată îndura truda travaliului așteptat.

Dar natura nu prea o ajuta, dimpotrivă îi agrava

suferințele, iar mai târziu bucuria ei de viață n-a fost primită, iar credința i-a fost dezamăgită acestei nobile ființe care fusese permanent gata de sacrificiu. Nașterea voastră a durat aproape douăsprezece ore și a constituit prețul vieții ei. N-a murit imediat, ci peste vreo două ceasuri, în sala de reanimare.

Spuneam că a fost vitează. Cât timp a durat nașterea, a ținut în gură colțul unui cearșaf, ca să nu țipe; se auzeau doar gemetele, iar copilul nu venea la ieșire, fiind nevoită să forțeze și să suporte chinuri de iad, până când tot trupul i se învinețise.

Tatăl vostru rătăcea pe coridoare, fumând fără întrerupere și ascultând pe la uși neliniștit, dar implorându-l pe Dumnezeu să-i dea un fiu, iar soția lui să fie sănătoasă. Cum a ieșit asistenta din sala de nașteri, a întrebat-o:

— Cum merge?

— E gata. Aveți două gemene frumoase ca niște îngeri, dar mama este epuizată, se simte foarte rău și...

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— A avut o hemoragie puternică și ceva i s-a rupt în interior, încă nu se știe ce este. Așteptăm să... a spus, în fugă, asistenta, dispărând pe o altă ușă.

A fost imediat transportată în sala de reanimare, unde i s-a permis tatălui vostru să intre abia peste vreo două ore. Jeni nu mai era conștientă și n-au putut vorbi. La vederea lui și-a dat peste cap frumoșii ei ochi albaștri, apoi, curând, moartea i-a trecut peste chip și i-a stins. Tinerețea nu i se mai confunda cu frumusețea ei ca în alte dăți, deoarece moartea o urâtise.

Voi ați fost înfășate și așezate în același pat, având fiecare câte un număr legat la mână și un bilețel pe care scria Ioana și Victoria, așa cum fusese stabilit de cum v-ați născut. Eu v-am stabilit atunci numele, iar asistentele, când era vorba de voi, spuneau: „Gemenele moartei”.

I-am văzut pe cei doi medici lângă patul Eugeniei, cu capetele plecate, neputincioși. Lupta cu moartea luase

sfârșit, iar instalațiile de oxigen și perfuziile fuseseră demontate și date la o parte. Ne-am apropiat și am strâns lucrurile cu care o aduseserăm, iar pe ea au dus-o în sala de Morga, de unde am luat-o acasă a doua zi, după autopsie.

Tatălui vostru nu-i venea să creadă că putuse suferi atât, iar în final, să dea o jertfă pentru alte două suflete, l-a zdruncinat foarte mult, făcându-l să i se rățăcească mintea și să urle de durerea groaznică a celui care-și pierde perechea.

Ochii lui se umpluseră de lacrimi și nu era în stare să-i rostească numele fără să plângă. A iubit-o mult, mai mult decât orice pe lume, dar n-a avut noroc de ea. Când trebuia să se bucure de ea și de voi, cei doi îngerași, Dumnezeu a luat-o într-un chip de neînțeles, iar zile la rând glasul lui se topea în suspine adânci care-i zdrobeau pieptul. Am fost alături de el până am îngropat-o în cimitirul Central și încă două săptămâni după aceea, vărsând amândoi lacrimi amare, lacrimile slăbiciunii omenești, determinate de durere și tristețe, ca niște pârlăiașe sărate peste niște fețe răvășite și trudite.

Când ne-am convins că voi sunteți sănătoase și toate vă merg bine, ne-am urcat toți în mașină și am venit aici, acasă. Lipsisem prea mult și eram îngrijorată de gospodăria mea.

Pe de altă parte, mă îngrijora și starea tatălui vostru, care fusese șocat de moartea Eugeniei și care, de câte ori intra în dormitorul lor, plângea pentru că nu mai găsea pe pernă pletele ei bogate și mătăsoase, împrăștiate ca niște cununi castanii-aurii. Pentru el, patul nu mai era decât un mijloc de tortură din care pieriseră mângâierile și tandrețea cu care ea îl înconjurase atâta vreme, dându-i putere să muncească și să spere. Izolarea îl apăsa ca o grea povară și devenise un taciturn sumbru și dezgustat de viață. Casa pustie îi făcea rău și se întorcea acolo numai seara târziu ca să doarmă.

La început venea să vă vadă o dată sau chiar de două

ori pe lună, dar după ce s-a căsătorit cu Angela, venea mai rar. Odată, când au venit aici amândoi cu mașina, voi ați fugit în grădină, pe după casă.

— Da, îmi amintesc, spune Vica. Cred că nu aveam mai mult de patru ani de zile. Ne-am dus sub nuc și de acolo ne uitam cum intrau pe poartă. Doamna Angela avea o rochie albă și o pălărie cu borurile mari, tot albă. Atunci am văzut-o prima dată și țin minte că ne-a dat ciocolată.

— Noi credeam că dumneata ești mama noastră și îmi părea rău că tata a venit cu altă femeie, zice Ioana.

— Tatăl vostru a fost cu ideea asta, pentru ca să nu vă spun că mama voastră a murit. Și poate nu vă spuneam adevărul atunci, dacă nu vă ofensa fata aia alde Zamfir, care v-a făcut orfane încrezute. Așteptam să creșteți ca să înțelegeți mai bine situația. Cu toate acestea, vreau să știți că eu v-am iubit și v-am ocrotit ca pe copiii mei, iar voi mi-ați făcut viața plină, cu toate năzbâtiile pe care le-ați făcut în nouăsprezece ani de zile în care ați trăit alături de mine.

Și spunând acestea, fața i s-a acoperit de lacrimi care i se prelingeau în dăre până spre bărbie.

— De ce plângi, tanti? a întrebat Ioana, care îi cuprinde umerii cu brațele, lipindu-și fața de a ei.

— De bucurie, draga mea. Văd că am fost și eu în stare să fac ceva, am crescut două flori scumpe.

— Noi îți mulțumim din inimă! au spus amândouă, aproape în același timp și au sărutat-o pe obraz.

...Și aveau pentru ce să-i mulțumească cele două surori gemene, deoarece ea le-a fost ca o mamă, atașându-se total de ele pentru surâsul lor îmbietor și pentru că erau grațioase și încântătoare, dăruindu-le toată tinerețea ei.

Educația gemenelor n-a fost prea deosebită de celelalte colege ale lor din sat, deoarece trăiau efectiv în acel mediu, cu excepția unei minivacanțe de două săptămâni pe care o petreceau vara la tatăl lor în Constanța.

Dar gemenele beneficiaseră de multă libertate, pe care o folosiseră pentru a hoinări pe câmp și prin pădurea

din apropierea satului, prin tufişuri, coacăz şi măracini, fără teamă şi fără să simtă oboseala.

Ştiau să călărească pe deşelate caii lui Vasile Corbu, ciobanul care-şi avea stâna de oi în marginea satului, împreună cu bordeiul în care şi-a dus viaţa împreună cu fiul său Ion. Ciobanul avea şi o căruţă cu cai cu care se ajuta la diferite treburi gospodăreşti, iar gemenele îl ajutau să mâne oile din ţarc spre deschizăturile unde erau aşteptate să fie mulse. Baciul era un om priceput şi le-a învăţat să călărească şi să tragă cu praştia de la sol şi din mersul cailor, ca nişte adevărate amazoane, aplecate pe coamele cailor şi cu pletele în vânt.

Dacă în primii ani de şcoală erau numite „siamezele”, iar mai târziu, prin clasa a IX-a „Surorile Kesler”, după cele două interprete de muzică uşoară, când au aflat colegii lor că mai şi călăresc pe cai, le-au spus „amazoanele”.

Fetele crescuseră frumos, fiind două tinere blonde cu ochii albaştri, aproape mereu cu pielea bronzată de soare, două superbe domnişoare, cu trăsăturile delicate şi cu o înfăţişare plină de nobleţe şi distincţie.

Îşi găseau timp şi pentru a citi cărţi, chiar şi unele romane de dragoste, dar nu-şi neglijau niciodată şcoala.

Amândouă citiseră: Robinson Crusoe, Submarinul „Nautilus”, 20.000 de leghe sub mări, Femeia dispărută, Fraţii Karamazov, Regii blestemaţi etc.

În acelaşi timp amândouă ştiau să împlătească coroniţe din flori şi vânau fazani cu praştia. Vica ştia să împlătească cu mult meşteşug coroniţele, realizând adevărate cununi regale, înalte în partea din faţă şi cu laturile egale.

Ioana îşi aminteşte când era prin clasa a treia, că le-a dus mătuşa Paraschiva la biserică, unde au participat împreună la Denie şi la învierea de Paşte, iar pe drumul de întoarcere spre casă au tot întrebat-o:

— Cine este Iisus Hristos?

— Fiul lui Dumnezeu.

Și a trebuit să le spună - pe scurt - povestea nașterii, morții și învierii Mântuitorului nostru.

— Dar de ce nu înviază și mama?

— Pentru că ea nu este sfântă precum Iisus Hristos, i-a răspuns Paraschiva, cam încurcată.

...Cine era Irinel Danciu? Era un tânăr de nouăsprezece ani, student în anul al doilea la facultatea de biologie din

Constanța, care venise în vacanță la familia Grosu, rude din partea mamei sale.

Într-o zi acesta a plecat singur să exploreze împrejurimile satului și a ajuns până în marginea pădurii din apropiere. Mare i-a fost mirarea când s-a întâlnit cu două fete tinere și frumoase, dar care duceau pe cap coroane de flori și în mâini câte un fazan și o praștie și păseau agale pe liziera pădurii.

— Bună! le-a salutat el puțin surprins.

— Bună ziua! au răspuns ele.

— Ce faceți aici? le-a întrebat.

— Vânam fazani.

— Nu vă este teamă singure pe aici, de animale sălbatice sau de altceva?

— Nu, răspunde Vica cu o ținută trufașă. Poate că mămica matală nu-ți dă voie să vânezi, că ești prea fin, se vede că ești de la oraș.

— Mama mea este o femeie bună și nu ar accepta să practic un astfel de sport violent.

— Aa, ești bisericos, îți e milă de vânat! înțeleg.

— Dimpotrivă, dar nu-l socotesc un sport, mai ales pentru fete.

— Nici nu este pentru noi. Am vânat fazanii să-i mâncăm la masa de seară.

Având același drum spre sat, s-au întors împreună, iar pe drum s-a prezentat fiecare și așa s-au cunoscut. Irinel privea cu admirație acele trupuri sănătoase, purtând bronzul și silueta care aparțineau unor zeițe cu plete aurii,

ochi verzi-albaștri și tenul mat. S-au despărțit prieteni, dar el tot nu aflase cine sunt acele făpturi minunate.

Când a ajuns acasă i-a întrebat pe verii săi, Victor și Stan, primul de 25 de ani și al doilea de 23 de ani, cine să fie fetele care s-au recomandat Ioana și Vica?

— Cum arată zânele tale? întreabă Victor.

— Foarte frumoase, adevărate zâne, răspunde Irinel.

— Gemenele. Sunt cele două orfane, nepoatele Parashivei Nedelcu. Tatăl lor locuiește în Constanța. Nu erau cu praștiile în mâini?

— Da. De unde știi?

— Așa umblă vara tot timpul pe câmp, prin pădure.

— Dar sunt foarte frumoase, a repetat Irinel aproape în șoaptă, clătinând din cap.

— Însă nu te poți apropia de ele, intervine Satn. Sunt tare sălbatice. Am auzit că obișnuiesc să călărească pe cai fără șa, ca niște adevărate amazoane.

— Nu-mi spuneți cine sunt?

— Nu ți-am spus? Sunt gemenele Vica și Ioana Nedelcu și locuiesc aici, în sat, la mătușa lor de când s-au născut, pentru că mama lor a murit la naștere, iar tatăl s-a recăsătorit și, probabil, mama vitregă nu le suportă.

Amândouă au făcut liceul, cred că l-au terminat. Asta e tot. După ce s-a gândit un pic, Irinel l-a întrebat:

— Cum aș putea să dau de ele?

— La Căminul Cultural din centru. Acolo se adună toți tinerii după ora cinci (17.00). Dacă vrei, mergem împreună, a spus Stan, care abia scăpase de armată și încă nu se căsătorise.

Dansăm, glumim, bem o bere...

— De acord, vere! a strigat Irinel bucuros că a fost găsită soluția salvatoare.

— Mă, băiete, tu te-ai îndrăgostit de fetele alea! a observat Stan, care asistase la discuția lor.

— Deocamdată nu pot să spun decât că îmi plac și aș vrea să le cunosc mai bine.

Spre seară s-au îmbrăcat amândoi și au plecat la locul cu pricina. Acolo, aglomerație mare, deoarece toți tinerii și adolescenții se aflau în vacanță. Și-au făcut loc și au intrat.

Irinel le căuta cu privirea pe cele două gemene, dar nu le vedea nicăieri, ceea ce l-a dezamăgit și intenționa să plece acasă, dar tocmai când ducea tratative cu Stan să iasă, pe ușă și-au făcut apariția Ioana și Vica, radiind de tinerețe și vioiciune.

Le privea cum se strecoară prin mulțime și inima lui se zbuciuma, bătând cu putere.

Vica era îmbrăcată într-o rochie pe care strânsese toate florile câmpului, dar la mijloc avea un cordon roșu și pe cap o paglică lată de aceeași culoare, care se potrivea de minune obrazilor săi roșii și ochilor de un verde marin, buzele roze, părul castaniu, bogat, decolorat de soare, încât sclipea ca lanul de grâu copt. S-a oprit pe coridor și s-a mai privit odată în oglinda fixată în perete, apoi a pășit cu semeție în salonul de dans. Ioana, care venise în urma ei, pășea sfioasă, timidă, cu fața ușor îmbujorată, privind drept înainte. Era superbă în rochia ei de culoarea cerului, încinsă în talie cu un cordon lat de culoare albastră, iar părul său lung era adunat la spate cu o panglică de mătase albastru deschis ca ochii ei melancolici. Avea talia suplă, gingașă și fragilă ca o pasăre colibri, iar picioarele se terminau cu niște glezne fine și subțiri care cădeau peste sandalele ei albe.

Le-a salutat Irinel, mai întâi pe Vica, apoi pe Ioana, care stătea speriată în spatele surorii sale, după care au început discuțiile:

— Lume nouă! a spus Vica cu aerul ei exuberant. Ați coborât la nivelul „ruralului” nostru?

— Ei, am venit și noi să vedem cum se distrează tineretul progresist din satele patriei, a glumit Irinel, ca să fie în același ton cu ea.

Stan privea scena fără să intervină în vreun fel, iar fetele trăgeau de zor cu ochiul la ținuta acestora, făcând

comparație între ei, în gând. Stan era îmbrăcat într-un pantalon de blugi și un tricou colorat, dar Irinel avea pantofi bine lustruiți, pantaloni de tergal cu o dungă impecabilă și o cămașă din mătase cu mânecă scurtă, deschisă la culoare, care îi scotea în evidență bronzul pielii căpătat în zilele de plajă; era un bărbat drăguț, iar părul său frumos pieptănat cu cărare pe partea dreaptă, când se mișca, făceau cârlionți peste fruntea mată de culoarea bronzului.

Deși era șaten spre blond, Irinel avea niște ochi căprui, sinceri și blânzi ca ai unui câine ciobănesc; era de talie înaltă, drept și suplu, dar timid față de fetele ce se arătau vioaie, precum Vica, simțindu-se ca un vițel dus la tăiere.

— Hai să dansăm! l-a îndemnat Vica.

— Da, sigur, a încuviințat Irinel și s-a apropiat de ea, lansându-se în dans.

Când a privit spre locul pe care abia îl părăsise, Irinel a văzut-o numai pe Ioana singură deoarece Stan dispăruse în mulțime. Dansa și o tot privea galeș, peste umărul partenerei, pe Ioana, care stătea părăsită pe margine. Din când în când privea și fața Vicăi, mereu veselă, expresivă și capabilă să-i contamineze și pe ceilalți.

Irinel avea credința că aceasta este frumoasă, că nu-i fusese refuzat darul frumuseții. Deși copilăroasă prin comportare, o găsea atrăgătoare, zveltă, suplă, cu rotunjimile armonioase pe toate părțile trupului bine proporționate. Chipul ei era expresiv, cuceritor, deschis sentimentelor; gura ei era frumoasă ca o fragă, iar pielea mată și ușor bronzată; pe cap purta, cu indiferență, o podoabă de păr auriu, lăsând libere buclele răzlețe cu care fusese dăruită din belșug. Când se afla în grupurile de fete unde se discuta despre dragoste și fericire, avea obiceiul să spună: „Dacă eu aș stăpâni mijlocul prin care să produc fericire, m-aș strădui să-l folosesc permanent, fără să-i dau răgazul să ruginească în uitare”.

Ochii ei erau greu de definit, deoarece uneori erau

albaștri ca cerul, iar altă dată verzi ca marea, mai ales când se supăra și arunca săgeți din ei. Era, poate, efectul neobișnuitei sale agitații, care era dominantă esențială a temperamentului său sangvin, mereu neatâmpărată.

Ochii ei spuneau totul. Nu se spune degeaba că „ochii sunt oglinda sufletului”.

Vica încerca să-i domine întotdeauna pe cei din preajma ei, să fie lider, șef care să conducă după ambițiile ei și să fie ascultată. Ioana era cea care i-a căzut prima victimă, deoarece, în contrast cu Vica, ea era liniștită, blândă, deși destul de vioaie; în sufletul ei era o trăire intensă, nu era nebunatică și pățimașă ca sora ei.

Ioana era și foarte inteligentă și posedea unele cunoștințe de biologie, profesie pe care o va îmbrățișa mai târziu, așa cum vom vedea mai departe.

După ce a dansat de mai multe ori cu Vica, într-o pauză a venit un coleg al acesteia și a luat-o la dans, timp în care în inel s-a apropiat de Ioana și i-a spus că are ochi frumoși, iar aceasta a făcut-o să roșească. Era timidă și adesea privea în pământ. Ochii ei mari, verzi-albaștri în care irisul juca precum un peștișor auriu, l-au fascinat pe Irinel, care-i privea cu nesaț mâinile frumoase ce tremurau ușor.

— Hai să dansăm că mi-ar plăcea mult să te țin în brațe! Ești cea mai frumoasă fată pe care am norocul s-o țin la pieptul meu.

— Dar Vica? a înerebat ea încurcată, vorbind repede.

— Vica dansează acolo, cu acel tânăr.

Au început să danseze, iar când s-au mai obișnuit amândoi, Irinel, cu privirea fixată pe fața ei, i-a spus:

— Voi două semănați foarte bine.

— Desigur, doar suntem surori gemene.

— Totuși aveți temperamente foarte diferite.

— Da, poți să ai dreptate în privința temperamentului, a încuviințat ea, zâmbind angelic, ceea ce l-a determinat s-o sărute, discret, pe obraz. Speriată, Ioana și-a tras repede capul într-o parte, surprinsă de

gestul lui. A zâmbit și el rușinat, dezvelind niște dinți albi și regulați, după care a schimbat subiectul discuției:

— De unde cunoașteți voi stâna din marginea satului? Este adevărat ce se spune, că voi două ați călărit pe caii de la stână?

— Da, e foarte adevărat. De-ai ști cum l-am cunoscut pe stăpânul cailor!

— Povestește-mi, te rog! a insistat Irinel.

— Într-o zi, pe înserat, eu și Vica ne întorceam de prin pădure și am luat-o direct spre sat peste islaz, încât am ajuns la bordeiul de lângă stână. Deodată au ieșit mai mulți câini de pe lângă gardul stânei și au început să latre agresiv la noi, iar noi am început să țipăm. Baciul Vasile Corbu, care mânca afară, ne-a văzut și a alergat spre noi, liniștind câinii și ne-a întrebat de unde venim și ce căutam pe acolo? i-am răspuns că venim de la pădure și vrem să mergem la noi acasă. Așa l-am cunoscut și am rămas prietene cu el. Aveam 13 - 14 ani pe atunci și purtam pe cap niște coronițe de flori foarte frumoase, că ne-a și zis: „Când v-am văzut cu părul bălai și fețele gingașe peste care tronau coronițele colorate, am crezut că au coborât îngerii din cer”.

Baciu ne-a arătat bordeiul lui, unde locuia împreună cu Ion, fiul lui de 15 ani și ne-a spus să venim la el când vrem. Ne-am dus de multe ori acolo și l-am ajutat - i-am mânat oile la muls, i-am păscut caii câteodată, iar el ne-a învățat să călărim și să tragem cu praștia în fazani sau în ciori, uneori și de pe cai, în fugă; eu călăream pe o iapă murgă, iar Vica pe un cal negru, care era mai iute și gras.

— Iar băieții din sat v-au numit „amazoane”?

— Da, invidioși că nu aveau și ei cai să călărească.

La întoarcerea de la dans, Irinel le-a condus acasă și, cu acest prilej a aflat unde locuiesc. Au stabilit ca a doua zi să se întâlnească toți trei la marginea satului, ceea ce au și făcut.

Ajuns acasă la verii săi, Victor și Stan, au început să-l chestioneze:

— Ei, cum te-ai descurcat cu gemenele?

— Bine. Am dansat, am discutat, le-am condus acasă la ele și am stabilit să ne întâlnim mâine pe câmp, poate mergem și în pădure... să vedem.

— Măi, Irinel, dragostea este înșelătoare, nu este o joacă de copil. Ar fi bine să le lași în pace! îi zice Victor.

— Păi, nu facem nimic rău, vorbim, ne plimbăm.

— Care dintre ele îți place mai mult?

— Ioana. Dar țin și la Vica pentru că e sora ei.

— Măi, o femeie este pe jumătate câștigată dacă cel care o caută dispune de un curaj nemărginit și îl arată.

— Nu te supăra, dar Ioana e fată nu femeie! a protestat Irinel, apoi a adăugat: „Iar eu o iubesc”.

— Asta e cu atât mai mult în avantajul ei, băiete, și cum le deosebești, dacă sunt gemene?

Am semnele mele, iar Vica e mai impulsivă, chiar și când vorbește și în gesturi. La fizic seamănă, dar... eu tot le deosebesc, a spus el mândru.

— Le cunoști pentru că le iubești, Irinele!

— Drace! exclamă Stan. Că doar nu te-oi fi îndrăgostit?!

— Ba, da. De Ioana, dar ea nu prea mă încurajează.

— Te jupoaie de piele tanti Melania dacă aude.

— Mama nu știe nimic, știu că se va împotrivi, de teamă că voi abandona facultatea și...

— Păi, nu zice rău. Vrea să ajungi om mare! zice Stan.

— Acum sunt major și nu mai am nevoie de consimțământul mamei pentru a încheia o căsătorie.

— Nu gândi așa! Unde ai să te duci cu fata, că tu nu ai casă? Te-ai întrebat cu ce o întreții?

— Mă angajez la un patron din ăștia noi și văd eu ce fac până la urmă.

— Deci, tot trebuie să abandonezi facultatea?! Să știi că ești curajos, băiete, eu n-aș face-o.

— O iubesc, ce să fac? Tu ce mă sfătuiești, Victore?

— Mai întâi să afli dacă și ea te iubește, apoi s-o convingi pe mama ta despre toate acestea.

...A doua zi s-au întâlnit în marginea satului și au pornit-o toți trei spre pădure, unde s-au așezat la umbra copacilor și au stat de vorbă ore în șir. Vica se evidenția printr-o vervă continuă și o exacerbanță molipsitoare. Nu prea era entuziasmată să discute literatură, despre care pomenise Irinel, dar spiritul ei fermeca prin cuvinte simple și pătrunzătoare. Ea adora nespuse de mult călătoriile - cu avionul, mai ales - apoi foșnetul vânatului în coroanele copacilor, mersul fără umbrelă prin ploaie, să călărească pe cai iuți și năvălași etc.

Era băiețoasă și ambițioasă.

Irinel o asculta și-i simțea apropierea treptată de el, de parcă dorea să i se încredințeze lui.

Le privea, pe rând, pe amândouă și le compara în gând: Vica era zvăpăiată, nebunatică, distractivă, gata oricând pentru a realiza fapte de vitejie, pe când Ioana era gravă, melancolică, aproape cucernică, cu o siluetă de invidiat, liniștită și rușinoasă; se vedea că ea nu cunoscuse răutățile și ticăloșia, ci numai simplitatea, bunătatea și dragostea de oameni. Ea nu cunoscuse răul, pentru că nu făcuse rău nimănui. Grație acestor calități care izvorau sincer și spontan din inima ei generoasă, fetele din sat se îngrămădeau în jurul ei. Trecuseră amândouă în clasa a XII-a de liceu și în anul următor trebuia să se gândească la ce facultate să se înscrie.

S-au întors seara, în amurg, pline de o veselie debordantă. Arșița se domolise, iar soarele însângera cerul înainte de a apune și să se ducă la culcare; mai străluceau câteva ferestre de la casele din sat, ca niște plăci de aur în razele arămii, iar acoperișurile și hornurile lor se profilau în culori întunecate pe cerul albastru, cu irizări de roșu-arămiu.

Au urmat mai multe plimbări pe câmp și alte seri când au dansat la Căminul Cultural, care au fost tot atâtea prilejuri de bucurie, dar și de suspine pentru studentul

nostru neconsolat, care se simțea bine, în general, în compania frumoaselor gemene, fiind legați toți de împletituri de fapte ale aceleiași generații și de preocupări comune.

Într-o zi când Vica plecase să culeagă flori, iar Irinel a rămas cu Ioana, i-a șoptit:

„În ochii tăi văd înflorind dragostea, tare aș vrea să fiu și eu inclus în planurile tale”.

Ioana a roșit toată, dar n-a răspuns. Arăta ca o fetiță sfioasă, docilă, mângâindu-și gropițele din obraji înfierbântați, iar chipul ei frumos și bun, de o prospețime deosebită, era acoperit, în parte de părul bogat și lung, răvășit în bucle naturale. Umbra copacului îi cădea ca un lînjoliu peste frunte, potrivindu-se foarte bine cu genul ei de frumusețe. O expresie de oboseală îi dădea frumuseții ei în floare, un aspect puțin ofilit, dar numai în aparență, deoarece pielea ei era mată și catifelată, brațele delicate, obraji rotunzi și buzele mereu pline și umede.

Pe lângă toate acestea și podoabele de îmbrăcăminte, Ioana era modestă, calitate scoasă în evidență de feluritele sentimente care i se citeau pe față; o bucurie potolită de o ușoară tulburare, precum și acea tristețe senină ce apare uneori pe fețele mireselor, adăugându-le un aer deosebit, fără a le tulbura frumusețea.

Irinel o privea nostalgic și, cuprins ca de o beție, făcea să-i apară în minte alte imagini cu ea, strălucind într-o sanie trasă de cai, gonind împreună peste o câmpie întinsă acoperită cu zăpadă și zburau spre zări de voluptate liniștită. Altă dată se închipuia alături de Ioana pe marginea unui lac străjuit de copaci bătrâni sau într-o cabană uitată pe un vârf de munte.

Și-o amintea adesea când dansase cu ea, ușoară ca un fulg, cu picioarele ei care abia atingeau parchetul sălii de dans, iar în suplețea gleznelor și seriozitatea chipului ei, părea să ascundă toate rafinamentele iubirii lor, care trecea de la unul la celălalt cu mobilitatea și ușurința unei păsări în zbor.

Într-o noapte s-a visat în apartamentul lor din Constanța, iar prin camera lui a trecut Ioana, ca o fantomă, în cămașă de noapte, dar desculță și s-a îndreptat spre bucătărie pentru a pregăti o cafea. Irinel s-a ridicat din pat și a urmat-o, dar nu-i vedea ochii, care erau acoperiți de buclele răzlețe care-i cădeau peste față. Îi vedea numai genele lungi care clipeau și silueta înaltă, pulpele frumos modelate și gleznelor fine. N-a îndrăznit să se apropie de ea, apoi visul a dispărut.

S-a rușinat să le povestească visul verilor săi a doua zi, dar era tot mai convins că o iubește pe Ioana.

Cu două zile înainte de a se întoarce acasă la el, Irinel s-a întâlnit cu Ioana și au discutat multe probleme care i s-au părut lui interesante. I-a dat numărul lui de telefon și a rugat-o să-l sune dacă va avea prilejul să ajungă în Constanța.

— Venim la plajă pe la sfârșitul lunii iulie și voi locui la tata, pe bulevardul Tomis, a răspuns ea bucuroasă.

— Asta este cea mai mare veste pe care mi-o dai. Vom avea, din nou, prilejul să petrecem câteva zile împreună, Dar ia spune-mi, la ce facultate vrei să urmezi după ce îți termini liceul?

— Eu aș vrea la biologie, mă atrage, dar...

— Dacă te pregătești bine, vei intra în mod sigur. La vară voi reveni și eu aici să-mi vizitez rudele și te voi căuta, iar dacă accepți, te ajut să-ți sistematizezi cunoștințele. Știi că eu am trecut în anul al doilea tot la biologie și mă pricep un pic. Până atunci, însă, eu vă aștept la mare.

S-au despărțit cu un sărut tandru, dar scurt, iar a doua zi a plecat la Constanța cu autobuzul. Pe drum se cufundase în visare, stând cu ochii închiși. Și-o amintea pe Ioana blândă, cu fața ei luminoasă și calmă, care nu avea nimic artificial, apoi pe Vica, expansivă, zburdalnică precum o mână sălbatică, liberă și neîmblânzită crescută în libertate și nu era de fel, ca celelalte fete. Rochiile nu-i mai ascundeau formele trupului ca altă dată, dimpotrivă i

le punea în evidență, atrăgând tot mai mult privirile bărbaților.

— Cum te-ai distrat la verii tăi? l-a întrebat Melania când a ajuns acasă?

Melania era mama lui Irinel Donciu.

— Bine, mamă. A fost frumos acolo, liniște, aer curat, oameni simpli, dar cu suflet bun. Avea mare dreptate marele Lucian Blaga, care spunea că „veșnicia s-a născut la sat”. Am cunoscut acolo și niște fete drăguțe cu care m-am plimbat, am dansat...

Irinel a evitat să spună mai mult, dar nici Melania nu a insistat să-l descoasă.

Pe 23 iulie, fiind singur acasă, primește telefonul Ioanei, care-l anunță că au sosit în Constanța, iar pe la ora nouă pleacă împreună cu Vica la plaja Modern.

— Așezați-vă cearșaful lângă apă, ca să vă găesc mai ușor! o atenționează el. Cred că sosesc în jur de ora zece, că mai am ceva de făcut până atunci. Îți spun eu când vin, de ce întârzii.

Le-a căutat cam mult pentru că ele lăsaseră cearșaful și lucrurile personale și intraseră să se scalde în apa mării, revenind târziu pe mal, dar a făcut mai multe curse pe nisip, până când le-a găsit. S-a apropiat de ele, părând surprins că le vede, apoi și-a cerut voie să-și așeze cearșaful lângă al lor, după care s-a dezbrăcat.

A fost o zi de neuitat pentru toți, la propriu și la figurat, reîntâlnirea lor bucurându-i deopotrivă.

Vica era cea mai satisfăcută dintre toți și nu se ferea s-o arate. Adora să înoate și să simtă apa sărată pe pielea ei. De asemenea, iubea senzația de imponderabilitate pe care o avea în apă, aducând, în glumă, în discuție principiul lui Arhimede, despre care băieții din clasa lor făcuseră poezii:

... ” Arhimede dacă a vrut să se scalde și a văzut că în apă scufundat Are corpul ușurat, îl privește personal-și-l socot că-i anormal ” etc.

Vica iubea marea cu culorile și dispozițiile ei

schimbătoare, iubea cântecul și mișcarea neobosită a valurilor care veneau din larg și se pierdeau la mal.

Era o zi toridă cu un cer albastru, fără nori. După amiază a ieșit din port un vapor de marfa uriaș care a desenat treptat niște urme murdare pe cerul limpede care se oglindea în mare.

Întorși toți trei din apă au băut câte o cola de la o tonetă, apoi s-au așezat pe cearșafuri. Când Irinel era lângă Vica, apropierea lui o calma iar sentimentele ei își făceau de cap. Ea visa o dragoste mare, fiind convinsă că o femeie trebuie să trăiască alături de un bărbat și nu singură. De aceea tânjea după dragostea sinceră a unui bărbat pe care și ea să-l iubească. În conjunctura pe care am descris-o mai înainte, în viața ei apăruse el, Irinel, dar nu era sigură dacă îi împărtășește dragostea, așa cum îi ardea ei inima.

Ioana privea pe deasupra mării, spre orizont și părea să trăiască într-un fel de basm fermecat pe care numai ea îl știa, ca o fecioară înlățuită al cărei spirit rătăcea pe țărmuri îndepărtate și vrăjite.

— Unde visezi, fato? a întrebat-o Vica.

— Mă gândeam și eu. Marea predispune la visare.

— Hai să mergem acasă, că mă ustură pielea! a spus Vica.

S-au îmbrăcat și au plecat. Când au ajuns în cameră, Ioana a aruncat pe un fotoliu tot ce avea și a intrat în baie unde a făcut un duș pentru a se răcori și a scăpa de nisipul lipit pe unele locuri ale trupului. De acolo s-a întors goală, făcând-o pe Vica să explodeze:

— De ce ești nerușinată și umbli goală prin casă?

— Nu pot umbla așa?

— Nu în fața mea!

— Vai, ce pudică ai devenit! N-am ce zice. Nu știam că trebuie să mă jenez și de tine, care ești la fel ca mine.

— Nu sunt deloc ca tine și te rog să respecti etica! i-a răspuns ea autoritar.

— Bine, bine, dar taci! i-a replicat Ioana îmbufnată.

Au mâncat ceva de prin frigider și s-au așezat în pat să se odihnească în așteptarea părinților care urmau să vină de la slujbă.

Fereastra era deschisă și briza umfla ușor perdeaua. Dinspre restaurantul Pescarul aflat în apropiere, se auzeau până în camera lor acordurile unei orchestre, întretăiate de râsetele zgomotoase ale unor tineri care treceau pe trotuarul de sub fereastra lor. Vica a scos capul afară să vadă cine este, dar s-a retras imediat la expresia unuia dintre ei: Ia uitați-vă, băi, ce cadână mișto e colo sus!"

Au fost două săptămâni în care au făcut plajă, baie, de două ori au fost la discotecă, totdeauna însoțite de Irinel, care le-a fost de mare ajutor.

S-au despărțit cu părere de rău, dar el le-a promis că la vara viitoare va reveni la rudele lui din sat, prilej cu care va trece și pe la ele să le vadă.

...Când au ajuns acasă, în sat, au găsit-o pe Paraschiva trebăluind prin curte.

Le-a ieșit în întâmpinare lângă portiță.

— Ia uite cine vine! Parcă ați fi negrese, maică. Veniți mai aproape să vă văd mai bine!

Le-a cercetat cu atenție, zâmbind, dar în acel timp, un curent de ușoară invidie i-a trecut peste față, neputând s-o ascundă. Își amintea de viața ei seacă, trăită în singurătate atâția ani, fără a se distra.

— Ți place cum ne-am bronzat? s-a interesat Vica.

— Da, este foarte frumos. Cum ați petrecut acolo?

— A fost minunat, dar s-a terminat prea repede, s-a văicărit

Ioana.

— Păi, voi ați vrea să stați toată vara?

— Am fi stat mai mult, dar când o vedeam pe doamna Angela că se uita „înfrânat” la noi, îmi trecea cheful să o mai văd prin preajmă, a spus Vica rar, apăsând sarcastic pe fiecare cuvânt.

— Ei ce fac? se interesează Paraschiva.

— Bine. Tata s-a mai îngrășat, că nu mai fumează, iar madama mi s-a părut mai slabă, a adăugat Ioana.

— L-ați mai întâlnit pe băiatul care a fost la familia Grosu? Vărul aldor Victor și Stan?

— Aa, pe Irinel? Da, a fost cu noi la plajă, s-a grăbit să explice Ioana, vorbind repede. El este student, a trecut în al doilea an la facultatea de biologie.

— De unde știi tu că e la biologie? a întrebat-o Vica, cu glasul ei puternic, pe un ton arțăgos.

— Mi-a spus el când erai tu în apă.

De fapt ea știa aceasta încă din sat, iar pe plajă, Irinel îi spusese: „Nici nu știi cât mi-ai lipsit”.

— Păi, voi aveți secrete față de mine?

— Ei, astea sunt secrete? Am vorbit și noi, iar el mi-a spus asta și atât.

— Ce ați vorbit? întreba Vica iritată.

— I-am spus că vrem și noi să dăm la o facultate la anul, după ce luăm BAC-ul, dar nu ne-am hotărât, încă, unde să dăm examen. Ce era să zic și eu?

— Poate tu dai la facultate, că eu nu am de gând să mă înscriu nicăieri, a săgetat-o Vica cu privirea.

Se vedea că îi trecuse prin minte un amănunt penibil, deoarece i se ivi în ochi o umbră, iar surâsul îi pieri de pe buze, parcă l-ar fi șters cu batista.

Un suspin îi ieși din piept, dar reuși să-l înăbușe la timp. Arunca o privire aspră spre Ioana, dar tăcu, privindu-și sandalele.

— Mă gândeam că vei da și tu undeva, doar nu te vei duce să sapi la porumb!

— Asta este treaba mea.

— Nu vă mai certați, dragile mele! a intervenit, cu un glas duios, mătușa Parasehiva. Până la anul mai e destul.

CAP. IV - IRINEL IA O HOTĂRÂRE ÎNȚELEAPTĂ

În anul al doilea de facultate, Irinel învăța din ce în ce mai bine, hotărât să-și croiască un viitor cât mai bun, din care făcea parte și Ioana, iar aceasta îl ambiționase.

Tot ce suporta greu era trecerea timpului care i se părea că se mișcă cu pas de melc. Abia aștepta să ajungă în sat și să fie din nou în preajma Ioanei. La terminarea examenelor din sesiunea de vară, mulți dintre colegii săi plecau în drumeții la munte, iar o parte se înscriaseră la Tabăra de tineret de la Costinești, numai el pleca la țară să-și viziteze rudele.

Melania nu l-a oprit, deși bănuia că ceva îl atrage acolo. La întrebat numai când se va întoarce.

Când a ajuns în sat, Irinel a trecut, mai întâi pe la Căminul Cultural să vadă programul de distracții și abia după aceea s-a îndreptat spre casa verișorilor săi. Ar fi dorit să treacă și pe la Ioana, dar s-a abținut pentru a nu strica totul, preferând să se informeze de la Stan în legătură cu ele. Dar când a ajuns acasă la familia Grosu, cei doi lipseau, fiind numai mătușa Marioara singură în toată curtea.

— Unde sunt verii ăștia ai mei, mătușă? a întrebat-o el.

— Au plecat de dimineața la porumb ca să-i dea ultima sapă, dar se întorc înainte să se însereze.

— Atunci, până vin ei, mă duc prin sat.

— Să te întorci pe la prânz ca să mănânci! l-a atenționat mătușa Marioara, bănuind unde pleacă. Nu mi-ai spus ce face mama ta.

— Mama e bine, sănătoasă, e la serviciu.

— Cât mai are până la pensie?

— Aa, mult, abia a împlinit 44 de ani.

— Așa e, că ea e mult mai tânără decât mine.

Irinel a ieșit pe poartă, nehotărât în ce direcție s-o apuce. Până la urmă a pornit agale spre centrul satului. Mare i-a fost bucuria când s-a întâlnit cu cele două gemene care duceau în mâini niște pachete.

— Bună, amazoanelor! le-a întâmpinat el vesel.

— Bună, omule-surpriză! i-a răspuns Vica, iar Ioana s-a mulțumit doar să-l salute prin înclinarea capului, îmbujorându-se la față.

— Unde ați plecat așa grăbite?

— Vii cu noi? Hai, vino! l-a îndemnat Vica, că nu mergem departe. Avem o colegă bolnavă de gripă și ne-am hotărât s-o vizităm și să-i ducem niște ceaiuri, niște aspirine...

— Nu vă temeți că puteți lua gripa de la ea? Știți că este o boală periculoasă, deosebit de molipsitoare.

— Hai, domnule și nu mai fi așa fricos, că ești ditamai cavalerul! Te temi de boli ca un țânc, i-a reproșat Vica, privindu-l pe sub sprâncene.

— Ar trebui să vă temeți și voi, că nu prea este de glumit cu gripa, a adăugat el încurcat.

Le-a însoțit, până la urmă și n-a luat gripă niciunul dintre ei. Cel mai câștigat s-a socotit a fi tocmai el, care a reușit să-i transmită discret Ioanei că o așteaptă seara la ora nouă pe ulița lor.

Irinel le privea, pe rând, pe cele două surori, apoi pe colega lor la care se aflau în vizită, dar dintre ele, Ioana i se părea a fi cea mai frumoasă, cu părul ei auriu revărsat peste fața îmbujorată ca petalele unei flori delicate, pe care erau desenate sprâncenele castanii care arcuiau peste ochii ei verzi-albaștri, umbriți de genele-i lungi; avea buzele rășfrânte trandafirii și o gură mică, zâmbitoare. În ziua aceea purta o rochie simplă de mătase, dar splendidă, a cărei culoare semăna cu aceea de la gâtul fazanului.

Irinel stătea cât mai aproape de ea și îi vorbea familiar, ceea ce-i făcea o deosebită plăcere, primind totul ca o pasăre captivă, fericită totuși.

...Când s-a întors acasă, la mătușa Marioara, aceasta l-a privit cu un zâmbet, plin de mister.

— Le-ai găsit? l-a întrebat ea cu subînțeles.

— Da, a răspuns el puțin rușinat că mătușa îi știa secretul pe care se străduise să-l țină bine păzit.

Mai dificil a fost cu Stan și Victor, când s-au întors de la câmp. L-au bombardat cu tot felul de întrebări. Seara trebuia să meargă la întâlnirea cu Ioana și a trebuit să-i refuze pe verii săi care îl doreau în seara aceea să stea cu

ei și să joace table, aplicând formula: „Cine bate stă la masă”.

— Bine, mă, Irinele, du-te! Știu că pentru tine e mai importantă Ioana decât tablele noastre, i-a spus Victor, privindu-l cu duioșie. Te-am pierdut și pe tine.

Irinel a ieșit din casă și s-a pierdut în întunericul de afară, îndreptându-se spre locul întâlnirii. La scurtă vreme a sosit și Ioana, îmbrăcată în blugi și o bluză de culoare închisă. Când s-a apropiat, el a luat-o în brațe și a tras-o aproape de pieptul său, plimbându-și mâna peste părul ei lung și mătăsos, apoi de-a lungul conturului spatelui, inspirându-i șamponul, apoi parfumul hainelor ei, după care și-a ținut respirația de parcă astfel ar fi putut s-o păstreze în interiorul său pentru totdeauna. Amândoi tremurau ușor de emoția întâlnirii și se strângeau și se sărutau tandru. Gustul și aroma Ioanei îi rămăseseră în memorie încă din vara trecută, făceau parte din el și le cunoștea aproape la fel ca pe el însuși. Când se afla departe de ea, în fiecare seară le chemase, încercând să făurească din ele o imagine caldă și vie pe care s-o așeze apoi în pat lângă el, acea imagine delicată și plină de sentimente tandre, goală și primitoare. Dar, deseori, realitatea îl făcea să se îndoiască de luciditatea rațiunii sale și avea nevoie de sfatul competent al unui om cu experiență.

Ioana îi încolăcise gâtul cu brațele ei catifelate și îl plivea drept în ochi.

— Te iubesc, Ioana! a șoptit el. Pentru mine tu ești tot ce am mai scump și sunt gata să-mi jertfesc chiar și viața, dacă va fi nevoie.

— Te asigur că nu va fi nevoie, a răspuns Ioana. Iar dacă afecțiunea ta este sinceră, nu este nevoie să vorbești despre suferință și moarte. Dragostea înseamnă bucurie, viață și speranță.

— Nu știi cum să-ți spun, dar tare aș vrea să fii soția mea, îi repeta Irinel, strângând-o tot mai mult la piept.

— Asta nu știi dacă se va întâmpla vreodată, a

răspuns Ioana cu o voce stinsă, care exprima dezamăgire.

— De ce? Poate de aceea mă cam ocolești tu?

Ioana s-a desprins de el, apoi a deschis larg brațele și l-a cuprins, strângându-l la piept ca pe un copil, în timp ce pletele ei îi acoperiră fața, mângâindu-l și, oftând amarnic, i-a spus:

— Of, of! Tot nu mă înțelegi. Abia te așteptam, iar tu gândești astfel despre mine.

— Te iubesc nespus de mult, Ioana!

O simțea tremurând în brațele lui, iar lacrimile îi picurau pe umerii și ceafa lui.

— Am avut impresia că ție puțin îți pasă de suferințele mele, a adăugat Irinel, sărutându-i fața udă.

— Nu mai vorbi astfel! Te îndoiești de dragostea mea?

— Atunci de ce mă ocolești?

— Vezi, tu? Vica te iubește și ea, iar eu nu vreau să-i stau în cale. Mi-a interzis să te mai văd.

— Să înțeleg că îmi ceri să te abandonez pe tine în beneficiul Vicăi? Cum să fac eu un astfel de sacrificiu?

— Da, așa m-am gândit, pentru că eu țin prea mult la sora mea și n-aș suporta s-o văd suferind. Iar tu poți renunța la slăbiciunea pe care o ai pentru mine și să te străduiești s-o faci pe ea fericită.

— Deci, îmi ceri să nu te mai iubesc? Atunci trebuie să cred că nici tu nu mă iubești, așa cum ai spus. Au fost niște vorbe ieftine, aruncate acolo, doar ca să mă pui la încercare? Nu cred, nu pot să cred așa ceva!

Ioana, cere-mi orice, dar nu-mi cere să nu te mai iubesc! Asta nu pot. Ce aș putea să pun în inima mea în locul dragostei pe care ți-o port de atâta vreme?

Spune-mi, poate vrei să fii liberă și să te măriți cu altul!? Dacă e așa, atunci eu...

— Nu, Irinel, iar dacă faci întocmai cum îți cer, îți promit că nu mă voi căsători niciodată. Acesta va fi un legământ sacru și îl voi respecta cu sfințenie. Ți cer numai

atât, s-o faci fericită pe Vica.

— Ești nedreaptă, Ioana! Vrei să mă sacrifici pentru Vica, sacrificându-te pe tine și dragostea noastră. În acest fel vrei să mă condamni să-mi leg viața de o femeie pe care n-o iubesc decât ca pe o soră, iar aceasta pentru că este sora ta. Ce te face să fii atât de crudă cu mine? Iartă-mă, dar nu-ți înțeleg acest sacrificiu! Iar eu nu pot îndeplini ceea ce îmi ceri.

Ioana a izbucnit în plâns, iar printre suspine, a răspuns:

— O fac pentru că dacă o refuzi, refuzul tău ar ucide-o pe Vica. Mie mi-ar fi de ajuns să vă știu pe voi fericiți. O fac pentru că te iubesc și vreau să te am aproape, chiar dacă ești soțul ei.

— Dacă mă iubești, precum spui, de ce este nevoie de acest sacrificiu? De ce să nu fim fericiți împreună?

— Pentru că fericirea noastră ar omorî-o pe Vica.

— Poate nu se va întâmpla deloc așa. Ea își va reveni și se va căsători cu un bărbat care s-o merite.

S-au despărțit și au plecat spre casă, fiecare cu gândurile sale.

Când a intrat în casă, Ioana a auzit un cântec ce se transmitea la radio. A ascultat puțin:

„Mai spune-mi odată, te rog să-mi mai spui Te iubesc! Te iubesc! Te iubesc!

Așa cum în viață n-ai spus nimănui Te iubesc! Te iubesc! Te iubesc!

De mult, de mult, aștept s-ascult Cuvintele-ți vrăjite.

Mai spune-mi odată, în vis să trăiesc!

Te iubesc!... ” etc.

Melodia venea din camera Paraschivei. „Ce sentiment măreț este iubirea dacă este împărtășită!” se gândea Ioana. A deschis ușa și a intrat.

— Unde ai fost? a întrebat-o Paraschiva.

— Până la capătul uliței. Am stat de vorbă cu Irinel.

— De, fat-o, știu și eu? Ar fi bine să-l eviți, că doar o

știi pe Vica de ce este în stare.

La puțin timp a intrat în cameră și Vica, dar Ioana nu a luat-o în seamă și s-a adresat Paraschivei:

— Tanti, te rog să-mi tălmăcești un vis pe care l-am visat azi-noapte! Eram pe câmp împreună cu Vica și seceram grâu pe care îl legam în snopi pe care, apoi, îi așezam în picioare și seceram mai departe. Snopul, făcut de mine stătea drept, dar al Vicăi se înclina și cădea mereu pe sol, îl tot ridica, iar el cădea din nou. La un moment dat, Vica s-a enervat și l-a lăsat căzut acolo. Se făcea ceață și nu mai știu... a încheiat Ioana.

— Asta nu e bine! a afirmat Paraschiva, apoi a tăcut.

— Hai, te rog, spune, de ce nu e bine?! a insistat Ioana.

— Ei, vise de noapte. Un snop care cade poate fi din cauză că n-a fost bine legat, cu paiele uniforme la partea de jos, de unde au fost retezate, poate și din cauza vântului? Sau poate că terenul era în pantă?

În mintea mătușii încolțise altă idee: norocul Vicăi, dar nu voia să îi spună.

— Hai, mergeți la culcare, că a târziu!

Vara gemenele obișnuiau să doarmă pe prispa casei, de unde priveau cerul plin de stele, ca un veritabil covor pe fondul întunecat ca smoala. Când erau vesele, sporovăiau până când le prindea somnul, dar de această dată Vica era foarte tăcută, semn că o frământa ceva.

— Vica, dormi? o întreba Ioana. Dar fără să aștepte răspunsul acesteia, continuă:

— Am visat într-o seară că eram la un bal și...

— Asta e treaba ta, a repezit-o Vica. Ai face mai bine să dormi fără vise, ca să te poți odihni, deoarece visele obosesc organismul.

— E un vis frumos și voiam să ți-l povestesc și ție.

— Nu am nevoie de visul tău, vreau să dorm, așa că păstrează-l pentru tine!

— Bine, dacă nu vrei...

S-a lăsat din nou tăcerea, însă Vica nu dormea, ci se gândea la visul Ioanei, cel cu snopul de grâu: „Dacă acest vis vrea să-mi spună că ea a câștigat dragostea lui Irinel, iar eu am pierdut? Ar putea fi un semn. Nu cred că acel vis să-l fi inventat Ioana, mai ales că ea nici nu-l poate tălmăci. Dar dacă visul ei este adevărat? Mai poate fi și din cauză că ea privește prea mult cerul de pe prispă înainte de a adormi și astfel mintea i-a fost înrâurită, iar visele îi stârnesc puternic imaginația, făcând-o să viseze în timpul somnului. Ioana e o fată frumoasă, blondă ca îngerii, melancolică, are ochi duioși, nu ironici că ai mei, de parcă tot ar întreba dacă-mi este la îndemână să stau în fața bărbaților. Are destule calități și poate tocmai de aceea o place Irinel, acel bărbat blând ca turtureaua și înțelept ca șarpele.

Într-un târziu a adormit.

...Ioana dormea de mult și respira regulat. Ea nu avea în ființa sa nimic artificial, niciun pic de viclenie, ci doar acea frumusețe uluitoare și naturală de care nu era perfect conștientă.

Avea momente în care încă se mai credea un copil, departe de poverile ce cad pe umerii unei femei. Parcă ar fi încremenit între copilărie și maturitate, rămânând doar cu frumusețea ei izbitoare.

În același timp Irinel se perpelea prin patul de lângă fereastră, scăldat de razele lunii, tot cu gândul la Ioana. A adormit târziu și când s-a trezit din somn afară era ceață. N-a durat mult și o mâna nevăzută a ridicat vâlul de ceață de peste case și de pe câmpie, iar soarele a început să strălucească din nou, luminând cu razele lui totul în jur.

„La sat simți că trăiești în mijlocul naturii – și-a spus Irinel în gând – pe când la oraș parcă te sufoci și te simți din ce în ce mai singur, cu toată aglomerația lui”.

Și-a amintit de Ioana, pe care și-o închipuia ca fiind a lui, dar un fior îi umplea inima de bucurie, urmată de regrete amare și dorințe neîmplinite.

Toată săptămâna a colindat Irinel cu Vica și Ioana

prin pădure și pe câmp, culegând mure, flori de câmp și povestind tot felul de episoade de pe la școală sau din cărțile citite de ei. Sâmbăta se pregăteau să meargă la dans la Căminul Cultural, dar Paraschiva le-a anunțat pe gemene că sunt invitate la petrecerea dată de rudele lor, familia Comănescu.

— Putem să-l luăm cu noi și pe Irinel, e de părere Vica, gândind că și acolo se pot distra.

— Să vedem pe la ce oră începe și dacă ne acceptă pe toți. Dacă nu, plecăm de acolo direct la cămin și ne vedem de ale noastre, propune Ioana.

— Mai întâi îl așteptăm pe Irinel, care s-a oferit să vină să ne ia de acasă, a spus Vica.

Temerile lor au fost nejustificate, deoarece petrecerea din Casa Comăneștilor s-a desfășurat în condiții bune, cu participarea mai multor tineri, așa cum am prezentat-o în capitolul unu din partea a doua a prezentei cărți.

Cu acest prilej s-au făcut noi cunoștințe și s-au legat prietenii. Așa a aflat Irinel că

Maria este fiica patronului Costică Comănescu, iar Mihai Doroș este consilierul juridic al patronului. Modul cum au decurs discuțiile dintre el și Mihai i-a dat încredere să-i ceară sfatul și în problema relației sale cu Ioana.

Astfel că au stabili să se întâlnească a doua zi și să discute împreună problema sub toate aspectele.

Pe la ora nouă dimineața Irinel bătea la poartă și-l întreba pe moș Grigore Vlaicu, aflat în curte, dacă poate discuta cu Mihai Doroș.

— Domnul Mihai este în grajd, la cai, poftiți înăuntru, că îl chem imediat!

— Vino aici, Irinel! îi strigă Mihai din ușa grajdului, care auzise discuția.

— N-am vrut să vă deranjez de la treabă, dar...

— Nu m-ai deranjat deloc, deja terminasem de țesălat caii pentru că vreau să-i plimb puțin. Știi să călărești?

— Nu prea. O singură dată am călărit un cal, acasă la

un coleg din comuna Corbu. Aveam 14 ani.

— Încercăm și astăzi, dar necazul este că nu am decât o singură șa.

— Nici n-aș ști să călăresc pe șa, recunoaște Irinel.

— Lasă, că punem pe iapă un pled gros și merge.

După ce au fost terminate pregătirile, l-a ajutat pe Irinel să încalece, apoi a urcat și Mihai în șa pe spatele armăsarului negru și au pornit spre pădure, mergând la pas, unul lângă celălalt.

— Vrei să galopăm puțin? l-a întrebat Mihai.

— Desigur, nu e nicio problemă, a răspuns Irinel.

Au mers la trap, apoi într-un galop ușor, până când au ajuns pe liziera pădurii unde s-au oprit și au descălecat. Mihai a luat pledul de pe spatele iepei, apoi i-a lăsat să pască și ei s-au așezat la umbră pe pledul așternut pe iarbă.

— Despre ce era vorba? a întrebat Mihai, cu zâmbetul lui discret pe față.

— Domnule Mihai, eu sunt prieten cu cele două gemene cu care am fost ieri aici, la petrecere.

— Da, verișoarele Mariei, încuviințează Mihai.

— Exact. Am avut ghinionul să se îndrăgostească amândouă de mine, dar eu o iubesc pe Ioana și nu știu cum să procedez ca să nu greșesc, deoarece cealaltă, Vica, este mai nebunatică, expansivă și uneori chiar nervoasă și cu apucături dictatoriale. În ultima vreme i-a interzis Ioanei să mă vadă. Reușește să se impună și să domine pe cei din jurul ei. Pe de altă parte, n-aș vrea s-o fac să sufere pentru că este sora Ioanei și țin la ea, dar n-o iubesc așa cum o iubesc pe Ioana.

Mihai i-a ascultat calm toată povestea, apoi s-a foșnit un pic pe iarba verde și a început:

— Am înțeles că ești student.

— Da, am trecut în anul III la facultatea de biologie.

— Ioana și Vica au trecut amândouă bacalaureatul și urmează să se îndrepte spre o facultate, iar la Constanța

lucrurile se pot aranja mult mai ușor.

— Vica refuză să se înscrie la o facultate, dar Ioana, se pare, este hotărâtă să susțină examenul de admitere chiar la biologie.

— Asta este foarte bine. Încurajeaz-o, chiar ajut-o să se pregătească pentru examene, iar acolo, fiind împreună, nu veți mai întâmpina niciun obstacol.

— Da, dar eu aș vrea să fiu sigur de ea, o iubesc.

— Ți-a pus inima la grea încercare, dar trebuie să rezisti până când va fi admisă și poate fi numită studentă. Bănuiesc că va locui la tatăl ei?

— Numai pe perioada examenelor, deoarece mama lor vitrega, doamna Angela, nu prea este încântată să le aibă în preajma ei. Abia le suportă câte zece zile pe an, în vacanța de vară, dar nici ele nu se prăpădesc după ea.

— Este și asta o problemă și chiar una serioasă.

— Intenționez să mă căsătoresc cu ea și să stăm împreună acasă la mine, dar pentru asta va trebui să duc și cu mama o muncă de lămurire, pentru că ea nu acceptă s-o fac până nu termin facultatea. Asta ar însemna să duc un război cu mama, că tata a murit prin 1974.

— Are dreptate și mama ta, în felul ei, acceptă Mihai, pe gânduri. Îți vrea binele și caută să te ferească de griji și de necazuri. Părerea mea este să așteptați amândoi rezultatul la admiterea ei în facultate, apoi vom mai discuta următorii pași care trebuie făcuți.

Poți s-o aduci mâine și pe ea ca să discutăm ce are de gând să facă cu facultatea? apoi eu mai vin aici cu treburi și vom ține legătura.

A doua zi, Irinel și Ioana intrau pe poartă la casa Comănescu. De emoție, ea era îmbujorată și nespus de drăgălașă, cu părul ei ca spicul grâului, revărsat peste umeri și pe spate și cu ochii albaștri peste care se zbăteau genele lungi.

După ce și-au dat binețe, Mihai a întrebat-o:

— La ce facultate vei da examen, frumoaso?

— La biologie, răspunde ea prompt, iar obrazii i se

aprinseră din nou, simțind nevoia să-și treacă palmele peste ei pentru a le atenua dogoarea.

— Sper că te-ai pregătit bine? Te-ai înscris?

— Da. Am început să repet materia a doua oară și mai am trei săptămâni până la examene.

— Atunci, nu pot decât să-ți urez Baftă! în privința relației voastre de prietenie, sper că toate merg bine?

— Da, răspunde ea, așa cred.

Privește spre Irinel și, așteptând, parcă, ajutor din partea lui, iar roșește.

— Suntem prieteni din vara trecută și sper să ne putem căsători, dar nu știu când. Eu aș vrea cât mai curând s-o facem, spune Irinel timid.

— Așteptați, mai întâi, rezultatul la examene! îi sfătuiește Mihai cu aerul omului care beneficiază de mai multă experiență.

Și-au dat numărul de telefon unul altuia, stabilind să țină legătura între ei, apoi și-au luat rămas bun și Irinel a plecat s-o conducă acasă pe Ioana.

Pe drumul spre casă, au stabilit să se întâlnească în aceeași seară în locul știut de amândoi, deoarece urma ca el să plece la Constanța peste câteva zile.

Fiecare dintre ei își făcea diferite preocupări, dar timpul se scurgea greu, în așteptarea întâlnirii. Când a venit seara, fără să spună nimic, Ioana a ieșit din casă prin partea din spate și a plecat la întâlnire.

Vica, observându-i lipsa, a căutat-o mai întâi prin casă, apoi a pornit pe uliță, unde a dat peste ei îmbrățișați.

— Ce faceți voi aici? le-a strigat ea, privindu-i cu dușmănie. Ce înseamnă asta? Lasă-mi sora în pace! i s-a adresat direct lui Irinel, cu o voce aspră. Iar tu, hai acasă! a țipat la Ioana, smucindo de mână.

Ioana a urmat-o docilă, dar n-a scos niciun cuvânt până când au ajuns în cameră. În același timp Irinel, surprins de cele petrecute, s-a îndreptat spre casa rudelor lui, neștiind cum să califice purtarea Vicăi.

— Ce ți-a spus Irinel? a întrebat-o când au ajuns în camera lor.

Ioana tăcea, în timp ce se dezbrăca să se culce, iar Vica, văzând că nu primește răspuns, s-a pornit pe destăinuiri:

— Vreau să știi și tu că eu îl iubesc din vara trecută, iar de atunci sunt o ființă distrusă, atât de neajutorată din această cauză. Mai mult, nici nu știu dacă și el îmi împărtășește iubirea, această dragoste smintită a mea, care vine din interior, din slăbiciunea ce mă domină.

— De ce nu-l întrebi, ca să afli? a întrebat-o Ioana.

— O voi face! Nu-ți închipui cât m-am luptat cu mine și cât mi-am deplâns neputința de a-l uita și de a mă salva. Dar acum răspunde-mi ce-ți spunea el acolo, în întuneric!? a repetat Vica întrebarea, tremurându-i vocea.

Ioana nu știa și nici nu putea s-o mintă, astfel că i-a răspuns foarte simplu:

— Ce să-mi spună? Că mă iubește.

— Of, Doamne! a suspinat ea deodată și lacrimile i-au acoperit fața.

— Nu-ți face griji! L-am respins, a mințit ea de această dată, pentru a liniști lucrurile.

Au adormit târziu amândouă, dar n-au mai vorbit nimic toată seara. În dimineața următoare, după ce au mâncat, Vica a plecat de acasă, fără să spună unde se duce. Ioana a rămas în cameră să învețe pentru examene, iar Parasehiva plecase la biserică.

Vica a ajuns acasă, la familia Grosu, unde a găsit-o pe Marioara, mama lui Stan și Victor, pe care a întrebat-o dacă Irinel este acasă.

— Irinel! l-a strigat Marioara. Vino afară că te caută Vica! Hai, mamă, n-o lăsa să aștepte!

— Viu imediat, tanti! s-a auzit vocea lui prin fereastra deschisă.

Irinel se bărbierise proaspăt și se îmbrăcase elegant. După ce a salutat-o pe Vica, au pornit alături pe uliță, spre magazinul din sat, discutând. Fiind atât de aproape de el, îi

simțea mirosul aftershav-ului și propriul lui miros masculin. Apropierea lui o amorțea și o irita totodată, dar era îngrozită că pasiunea amenința s-o copleșească și simțea nevoia de o forță care s-o ajute să se îndepărteze. În ea acționau forțe contrare.

— Știi, Irinel, eu te iubesc! spune deodată Vica, reușind să-l surprindă pe acesta cu declarația ei neașteptată.

— Vica, și eu te iubesc, dar altfel, ca pe o soră, sora Ioanei, i-a răspuns el cu duioșie, amestecată cu o tristețe nemărginită.

— De ce? a spus ea liniștită, așteptând cu o mină rugătoare. Voiam doar să mă placi, iar restul...

În acele clipe Vica era extraordinar de frumoasă; fără niciun fard, fața ei era aproape incoloră, ca mărgeanul trandafiriu, de o nuanță puțin mai închisă decât brațele și gâtul său.

— Pentru că o iubesc pe Ioana. E prea târziu, Vica.

Pe chipul lui strălucea un zâmbet de tandrețe, la care ea scutură din cap derutată, iar lumina ce răzbătea din adâncul pupilelor sale îi sporiră bătăile inimii lui.

— Dar eu am înțeles atunci că pe mine mă iubești.

— Nu te supăra! O iubesc pe sora ta.

— Da. Ce fericită eram cu o vreme în urmă și cât de repede ai reușit să-mi spulberi fericirea! Cred că ai dreptate, nu-i poți cere inimii tale mai mult decât poate da! Deci, o iubești pe sora mea, Ioana și nu se mai poate face nimic - a concluzionat ea, rămasă pe gânduri.

— Vica, dragă, farmecele cu care ești tu înzestrată l-ar putea atrage pe cel mai nesimțitor bărbat și nicio inimă liberă nu le-ar putea ține piept, pe când eu, o iubesc pe Ioana.

— Să-ți fie rușine! a spus ea iritată. Nu știam că te vei răzgândi.

— Tu știi ce înseamnă o căsătorie?

— Eu știu doar că te iubesc și-mi ajunge.

— Dragostea nu este suficientă pentru o căsătorie. Tu îi ceri bărbatului să-ți dea trupul, inima, sufletul și gândurile lui, iar eu nu ți le-aș putea da și atunci ai fi o făptură nenorocită, având tot dreptul să mă urăști, ceea ce n-aș vrea. O căsătorie nu este potrivită dacă cei doi soți nu se iubesc reciproc și nu seamănă unul cu celălalt.

— Dar ai spus că ții la mine, a insistat Vica.

— Da, spun și acum același lucru: țin la tine ca la o soră. Tu iubești și urăști cu o intensitate care mie îmi este străină; tu ești ca vântul, ca focul, iute și acaparatoare, iute ca sălbăticiunile, iar eu sunt altfel...

— Tu ești mai laș! îi strigă ea. De ce nu spui că îți este frică să te căsătorești cu mine? Te voi urî toată viața mea!

Și spunând acestea o cuprinse un tremur care creștea repede, iar mânia îi creștea și ajunsese atât de puternică, îi tăie răsuflarea, făcând-o să gâfâie și să geamă.

— Te rog să vorbești mai încet că ne aude lumea!

— Nu-mi pasă! Poate să audă cine vrea!

Vica, tânăra de 19 ani, suferea de decepție în dragoste și ura pe toată lumea. Era vanitoasă, iar acum pierduse tot.

— Mi-am dat seama că nu ești un bărbat de lume! a mai adăugat ea cu vocea-i stridentă.

— La fel aș putea spune și eu despre tine, dar mă abțin. Mai ales după ce am auzit tot ce ai spus aici. Dar tot nu înțeleg de ce un biet tânăr ca mine ar putea ferma o domnișoară cu o fire atât de clocotitoare ca a ta.

— Un biet tânăr! l-a ironizat Vica.

În acele clipe ea ar fi fost în stare să-l omoare. Inima ei bătea în piept ca un ciocan, gata să-i plesnească de furie. Pe frunte și la subsuori a început să-i curgă broboane de sudoare, în timp ce mintea ei lucra cu febrilitate: „Ce bine ar fi fost dacă eram un bărbat și să le fac pe fete să treacă prin starea prin care trec eu acum!” Ochii i s-au umplut de lacrimi și, ca să n-o vadă Irinel plângând, s-a întors și a plecat.

— Vica, stai! a încercat zadarnic Irinel s-o oprească.

Dar Vica se îndepărta cu pași mari privind cu ochii înlăcrimați spre cerul necuprins, singurul martor tăcut al tragediei ce se desfășura în sufletul ei chinuit și învins, în timp ce inima îi bătea cu putere în pieptul ei ostenit. Abia aștepta să ajungă acasă și să se prăbușească în poalele Paraschivei unde să-și plângă durerea și iubirea neîmplinită. Înțelegea acum că Irinel nu mai era pentru ea acel cavaler elegant și trebuia să nu-l mai iubească.

Mergând încet pe drumul spre casă, în gând i-a apărut ideea: „Ce voi face de acum încolo? Nesiguranța e supărătoare, iar dezamăgirea amară. Voi putea trăi chiar peste vârsta de 70 de ani deoarece sunt destul de sănătoasă. Ce voi face în toți acești ani? Cu ce mă voi ocupa până în ziua când voi ajunge în mormânt? Până nu demult visam că mă voi căsători cu omul iubit, că voi fi mamă și soție, iar aceste îndatoriri îmi vor umple existența, deci voi avea un destin obișnuit. Dar acum îmi dau seama că am greșit și că voi rămâne fată bătrână întocmai ca mătușa Paraschiva. Parcă aud babele spunând: „Le plâng pe cele ce rămân toată viața fete bătrâne. Dumnezeu le-a rostuit femeii care să iubească și să fie iubite, să se tăvălească, în pat sau pe iarbă, în mijlocul naturii cu câte un tânăr viguros și plăcut, apoi să zămislească copii, asta este rostul femeii”.

Au ele, babele, dreptate, dar dacă n-ai noroc... Iar eu voi trăi să-i văd pe Irinel și pe Ioana căsătoriți, având casă, copii și viața lor. Atunci eu de ce am fost creată? Unde îmi este locul în această lume? Da, știu unde... la mănăstire, acolo este locul meu, cât mai departe de aici. Poate este singurul loc unde viața trece și se termină la mormânt ca la orice vietate; apoi urmează ciclul știut, deoarece după moarte, cine mai poate bănuia calea sufletului?”

Îl ura pe Irinel, învinuindu-l de trădare, iar pe Ioana o invidia pentru că el o alesese dintre ele, dorind s-o vadă moartă. Deodată, însă, fu cuprinsă de o teamă superstițioasă: „Nu este bine să dorești moartea cuiva – spunea mătușa Paraschiva, că aduce ghinion la fel ca și

blestemele, iar blestemele se întorc împotriva celui care blestema! O fi adevărat? Ioana e sora mea și cred că nu e bine”.

Ajunsa acasă, a intrat în camera ei trântind ușa și n-a vrut să meargă nici la masă, cu toate insistențele Ioanei, căreia îi arunca priviri răutăcioase - sau ale Paraschivei, care o mângâia și o îmbărbăta.

Toată ziua și apoi toată noaptea a plâns.

— Uită-l pe Irinel! o îndemna Paraschiva.

— Îl urăsc! Nu vreau să-l mai văd niciodată! Voi pleca de aici, departe de toate, ca să nu mai văd pe nimeni.

— Liniștește-te, copila mea! Nu vei pleca nicăieri, se străduia Paraschiva să-i abată gândurile.

— Ba, da, voi pleca la Mănăstire! ȋȋpa Vica.

— Ce să faci tu la mănăstire, maică? Tu ești frumoasă, tânără, ai toată viaȋa înainte și-l vei întâlni pe cel care te merită cu adevărat.

— Plec acolo pentru că aici nu mai am ce să fac. M-a înșelat omul pe care l-am iubit și am avut încredere în el. Și cu cine? Tocmai cu sora mea, propria mea soră. Abia acum îmi dau seama că iubirea mea pentru el a fost o iubire oarbă, care nu mi-a permis să văd adevărul. Ce mai pot spune? Îmi merit soarta și tocmai de aceea vreau să plec cât mai departe ca să nu-i mai văd. Sunt cea mai nenorocită fiinȋă de pe Pământ, o fiinȋă jignită și insultată în dragostea ei curată.

...Zilele au trecut, iar viaȋa a mers înainte. Irinel a ȋȋnut legătura cu Mihai Doroș așa cum s-au înȋeles, iar acesta din urmă, prin luna septembrie l-a anunȋat că va pleca, din nou, la proprietatea din sat a lui domn Costică.

— Pot să vă dau și eu o scrisoare pentru Ioana? l-a întrebat

Irinel.

— Desigur, numai să fie acasă, s-o pot găsi.

— Este acolo, că m-am despărȋit de ea la autogara când a terminat examenele la facultate. Acum poate fi socotită studentă și va reveni la sfârșitul lunii, înainte de

începerea cursurilor. Vrem să ne căsătorim.

— Vă felicit! Sunteți doi oameni fericiți, a răspuns Mihai cu gândul la dragostea lui pentru Maria.

Ioana urmărea venirea în sat a lui Mihai, iar când a aflat că se află acolo, și-a permis să-i facă o vizită și să afle vești de la Irinel. Mihai a întrebat-o despre modul cum au decurs examenele, iar după ce a felicitat-o, i-a înmânat scrisoarea de la iubitul ei.

Înainte de a pleca, Mihai i-a dat câteva sfaturi:

— Să fii corectă în viață și în dragoste! Irinel este un băiat bun, nu trebuie să-ți faci griji în privința lui. În problema dorului de el, aplică și tu principiul din tragediile antice! Cred că ai citit că

Penelopa l-a așteptat pe Ulise toată viața și n-a murit de durere. Tu te vei întâlni cu Irinel la sfârșitul acestei luni. Ce zici de asta?

— Să vedem ce va fi?! a răspuns Ioana zâmbind, iar buza de sus i s-a ridicat în sus ca la o mică sălbăticiune zglobie și drăgăstoasă.

— Astăzi copiii sunt mai curajoși ca altă dată și se încumetă să ia singuri hotărâri, sustrăgându-se de sub autoritatea părinților. Poate e mai bine așa?!

...Moș Grigore Vlaicu, aflat prin apropiere, prinsese unele frânturi din discuțiile lor, dar nu intervenise deloc. Avea un respect deosebit față de Mihai și chiar ținea la el. Îl privea cu interes, în timp ce în piept îi hârâia un râs înăbușit, iar fața îi era luminată de un zâmbet larg. Dacă-l priveai atent, figura lui Grigore merita să fie pictată: un veritabil om de la sat cu fața brăzdată de riduri, pielea încrețită pe gât și pe mâini, antebrațele brăzdate de vene proeminente.

Mihai fusese și el bronzat - ars bine de soare - iar buzele îi crăpaseră din cauza vântului, dar ochii lui albaștri se mișcau vioi și sclipeau în razele soarelui.

Când a ajuns acasă, Ioana deja citise scrisoarea de la Irinel, care-i scria printre altele: „Te iubesc, zâna mea scumpă! Aceste magice vorbe sunt flori care nu mor, ele

sunt ca imortelele. Te aștept la sfârșitul lunii. Te rog să ai încredere în mine! Al tău, Irinel”.

În toamna care a urmat dorințele și hotărârile lor au început să prindă contur. Erau aproape permanent împreună la facultate și în oraș, mai puțin nopțile când Ioana trebuia să se afle în casa tatălui ei.

Irinel nu se împăca cu acest gând și într-o zi s-a hotărât să discute problema aceasta cu Melania. Era duminică și întârziaseră amândoi în bucătărie, în fața unei cești de cafea.

— Mamă, eu vreau să mă însor! a anunțat-o el.

— Ce-ți veni? îi răspunse Melania surprinsă de acea știre neașteptată.

— Am găsit o fată bună, pe care o iubesc și...

— Nu sunt de acord. Îți termini întâi studiile, îți iei o slujbă care să-ți asigure un trai decent, apoi vom mai vedea.

— Dacă nu ești de acord, mă văd nevoit să plec.

— Cum adică, îți părăsești mama și pleci cu amanta?

— Plec cu soția mea, mamă, nu cu amanta.

— Asta este recunoștința ta pentru că te-am născut, te-am crescut și te-am ocrotit douăzeci de ani?

— Îmi pare rău, dar adevărata dragoste de mamă nu se scoate pe tarabă, așa cum își etalează precupețele marfa în piață. O mamă adevărată nu-i spune copilului său: „te-am născut, te-am crescut ți-am dat putere și inteligență, iar pentru asta ești dator să mă ascuți orbește!” Eu cred că ar trebui să-i spună: „Ai ajuns bărbat matur, acum fă-ți viața cum crezi tu mai bine și alege-ți drumul care consideri că te poate duce la izbândă, împreună cu persoana care te iubește și îți dă putere ca să le în făptuiești pe toate!”

Într-o atare situație fiul se simte dator să-și respecte mama și să-i acorde ajutor când aceasta nu mai poate să se descurce singură.

Malania amuțise la auzul acestor cuvinte rostite de fiul său cu atâta fermitate. Era o femeie de 44 de ani, cu o

fire dârză și înzestrată cu o inteligență puternică, dar era iute la mânie și nu suporta împotrivirea din partea celor din jurul său. L-a privit câteva clipe și a constatat că nu-l poate îndupleca, totul putând degenera în ceartă.

— Deci, nu ești dispus să renunți?

— Nu, mamă, nimic nu mă va determina să dau înapoi.

— La mine nu te gândești? De ce nu aștepti să termini facultatea și să-ți faci un rost?

— Dacă voi putea, voi continua și facultatea, dar mai întâi aș vrea să am consimțământul dumatăle pentru a mă căsători și a-mi afla fericirea alături de ființa dragă pe care o iubesc din tot sufletul. Te asigur că această fată îndeplinește toate condițiile și are toate calitățile pentru a-mi fi soție.

— Din anul 1974, când a murit tatăl tău, am rămas singură și te-am crescut cum am putut, ca o femeie văduvă, rezumându-mă la muncă, apoi celelalte preocupări pentru tine. Nu știu dacă îți poți închipui cât de bârfită poate fi o femeie văduvă? Locuiam tot aici, în acest bloc dat de S.N.C. și soacra mea - mama tatălui tău - venea la mine aproape săptămânal, nu ca să mă ajute, ci ca să mă controleze și să mă oblige să port permanent doliu. Cât de greu îmi era vara, pe arșița de foc, să merg pe stradă îmbrăcată numai în culori negre! Nu aveam voie să râd, să merg la vreo distracție. Ce era să fac?

Era bunica ta și nu voiam s-o îndepărtiez de tine, iar mie îmi era rușine de lume să procedez altfel.

— O știu, mamă, era ursuză rău.

— După anul 1975 orașul Constanța întinerise că se construia mult, era în lucru și Canalul Dunăre-Marea Neagră, portul se extindea mereu, peste tot întâlneam bărbați și puneam să-mi refac viața, dar n-am făcut-o pentru că m-am temut să aduc în casă un bărbat care să se poarte urât cu tine. Am vrut să te cresc și să te educ singură, așa cum am crezut eu că este mai bine. Iar acum îmi spui că te însori și mă ameninți că mă părăsești. Îți

mulțumesc!

— Nu, mamă, nu te ameninț. Ți-am expus posibilitatea care îmi rămâne dacă te opui. Dar eu consider că nu este cazul să te opui tocmai dumneata, care ai suferit atât după ce tata nu a mai fost lângă noi.

Melania și-a mai înmuiat glasul și a continuat să-l întrebe:

— Deci, o iubești! După cum o prezinți, inclusiv comportarea ei, am impresia că fata asta afișează un soi de romantism, o trăsătură delicată a cochetăriei.

— Nici pe departe, mamă. În această ființă nu există nicio urmă de cochetărie. La ea totul este candoare și simplitate. Iar eu o iubesc pentru toate aceste daruri.

— Înțeleg. Te-a prins destul de bine, dragul mamei. Aventura ta este dramatică, iar povestea iubirii cu această „zână” din basme începe să ia proporții, după câte îmi dau eu seama, proporțiile unui poem fantastic. Nu mă îndoiesc că o iubești, ți se citește pe față.

— Da, mamă. O ador și sunt încredințat că și ea simte la fel.

— Te cam grăbești, fiule. N-aș fi vrut să procedezi astfel, dar dacă asta este alegerea ta... mie nu-mi mai rămâne decât să accept situația în fața căreia m-ai pus deja.

— Îți mulțumesc din inimă, mamă! spuse Irinel și fața i se însenină, văzând că Melania capitulase și îl lăsa să-și hotărască singur viitorul.

— S-o aduci într-o zi pe aleasa ta, să o văd și să stau puțin de vorbă cu ea. Sper că locuiește aici, în oraș?!

— Da, locuiește la tatăl ei. O aduc mâine după cursuri.

— Lasă, mai bine, sâmbătă, că nu plec nicăieri.

— De acord, a răspuns el bucuros, zâmbind, la gândul că se va bucura Ioana când va afla vestea.

— Te-ai gândit unde veți locui?

— Deocamdată, aici. Presupun că ești de acord?!

Camera mea ne va fi de ajuns. Ziua vom fi amândoi la cursuri, iar seara... m-am gândit să-mi iau o slujbă undeva pentru a ne întreține. Știu că va fi greu, dar poate ne va ajuta puțin și tatăl ei ca s-o scoatem la capăt până termin eu facultatea.

— Ușor de zis. Ori faci facultate, ori muncești? Pe amândouă nu văd cum le poți duce la capăt.

...Când a intrat în încăpere, Ioana s-a oprit lângă ușă, într-o poziție respectuosă.

Se temea de această întâlnire cu viitoarea ei soacră și se aștepta să fie o persoană aspră și rece. Dar Melania, deși părea agitată și bătea darabana pe fața de masă cu degetele ei lungi și subțiri, a primit-o cu un zâmbet, puțin trist, dar cu blândețe în glas. A priceput repede că soacra era o femeie hotărâtă, care nu avusese nicio șovăială în viață.

— Mamă, ea este Ioana, cea despre care ți-am vorbit, a prezentat-o Irinel.

— Vino mai aproape să te văd, draga mea noră!

După ce a privit-o de sus până la încălțări, și-a fixat privirea în ochii ei și i-a spus:

— Dragă, nu știu dacă vei fi o soție bună, dar de frumoasă ești frumoasă. Îmi placi! Fă astfel ca și faptele să-ți fie pe măsura frumuseții!

Ioana a fost surprinsă și a fost cuprinsă de emoție și o undă de rușine pentru că îi fusese lăudată frumusețea, iar chipul i s-a îmbujorat. În casă se făcuse tăcere și Irinel aștepta verdictul Metaniei cu respirația tăiată.

Aceasta le-a luat mâinile la amândoi și le-a strâns între mâinile sale, spunând:

— Vă binecuvântează și vă doresc fericire! Să fiți toată viața împreună și să vă iubiți cu înflăcărare, că în viața omului sunt prea puține clipele fericite!

— Mulțum, mamă! au răspuns amândoi în același timp, iar Melania i-a gratulat cu un zâmbet.

Apoi au discutat toți trei cum vor proceda mai departe pentru a pune toate lucrurile în ordine.

Tinerii au plecat și Melania a rămas singură cu gândurile ei. În casă avea un motan pe care-l botezase Ipsilante și un papagal cu numele de Homer. S-a apropiat de colivia lui și l-a invitat afară, dar papagalul ședea pe stîngia lui și nu îndrăznea să iasă de frica motanului care avea o putere mare asupra nevinovatei păsări. El îl irita adesea pe papagal, mai ales când dormea pe pat și torcea, sforăia, făcându-l pe Homer să stea cu toate simțurile la pîndă, privirea fixînd-o pe blana acestuia, care urca și cobora, puțin descumpănit.

Melania îi deschidea ușa coliviei și-i vorbea duios ca unui fiu cuminte, însă el o asculta, dar nu îndrăznea să-și părăsească adăpostul pînă nu privea prin toate ungherele încăperii pentru a se asigura că Ipsilante lipsește. Abia când era sigur că nu-l paște nicio primejdie, se avînta într-un zbor scurt, aterizînd pe umărul stăpânei sale, de unde o privea cu ochii lui ca mărgelele și nespus de vioi, înclinîndu-și capul când pe o parte, când pe cealaltă.

Cînd s-a întors Irinel, Melania l-a întrebat:

— Ai condus fata acasă?

— Da, mamă.

— Cum ziceai că o cheamă?

— Ioana Nedelcu, dar colegii de la facultate o strigă Geovana. Poate mă voi obișnui și eu să-i spun așa.

— Abține-te! Ce e aia Geovana? Parcă ai fi Joiana, cum își botează țaranii vacile. Spune-i Ioana în continuare că este nume românesc, destul de frumos!

A urmat o tăcere prelungită, timp în care Melania a așezat masa, apoi s-a așezat pe un scaun și l-a privit drept în ochi.

— Știi la ce m-am gândit eu? Ar trebui să avem o discuție și cu părinții Ioanei și să facem totul într-o săptămână, iar fata să se mute la noi și să vă adunați de pe drumuri.

— Și cum să facem totul într-o săptămână?

— Simplu. Voi vă faceți analizele și depuneți actele la Oficiul Stării Civile, apoi, mergem la biserică pentru

cununia religioasă, iar de acolo la un restaurant pentru o masă de familie în cadru restrâns, adică noi, ei cu câteva rude – dacă au – și, eventual să vă aduceți și voi câțiva colegi de la facultate.

Acum toate sunt foarte scumpe și nu ne mai putem permite cheltuieli mari.

— Să-i spun Ioanei să stabilească cu părinții ei o zi în care să discutăm toate aceste aspecte?

— Nu. Te duci tu la tatăl ei, mai întâi, îi spui că aveți de gând să vă căsătoriți, că eu sunt de acord, în principiu, iar dacă și el aprobă hotărârea voastră, îl rogi să fixeze o zi în care să discutăm tot programul „ceremoniei”.

— Tot Ioana trebuie să mă introducă la el ca sui spun.

— Desigur. Vreau, de această dată, să dovedești că ești bărbat.

Irinel i-a spus Ioanei toată povestea, iar aceasta a fost de acord. O senzație de panică îi dădea târcoale, dar a alungat-o deoarece se baza pe sprijinul lui Irinel, pe care îl iubea și îi era recunoscătoare pentru tot ceea ce făcea el pentru ea. Dragostea lor o stimula și mai tare să devină femeia pe care o dorea el, deși nu exprimase niciodată concret cum o dorea să fie.

Totul s-a stabilit fără niciun fel de piedici, tatăl Ioanei s-a întâlnit cu Melania cu care au organizat, în cele mai mici amănunte totul, iar pe 26 noiembrie urma să aibă loc toată ceremonia.

...Între timp, Vica se chinuia cu gândurile ei negre, în urma dezamăgirii suferite în dragostea ei pentru Irinel. Faptul că Ioana se afla în Constanța, atât de aproape de el și urmau cursurile la aceeași facultate, îi amplifică durerea și toată ziua stătea închisă în camera ei, prăbușită pe pat.

Văzând-o atât de deprimată, Parasehiva a încercat s-o consoleze și a avut discuții despre dragoste și despre norocul în viață. Venea des în camera ei, se așeza pe un scaun, își pironia ochii pe covor și începea să scormonească cu mintea timpuri de demult. Ridurile de pe frunte i se încrețeau și se destindeau alternativ, iar cele

din jurul ochilor făceau niște semicercuri bizare în jurul privirilor ei iscoditoare. Uneori o copleșeau și pe ea emoțiile amintirilor și o vedeai cum îi tremură buzele ușor.

— Dragostea e un mare foc, fata mea - începea Parasehiva - o flebințeală a inimii și a minții, care, atunci când te cuprinde, te arde continuu. Cât crezi că ține? Uneori ține cât și viața. Numai răbdarea, acea mare încercare a omului, poate să-l ajute și să învingă.

— Focul meu e mare și nu cred că-l mai pot stinge.

— Te cred, Vica. Firește că tu ești prea tânără și nu aveai de unde să știi toate acestea, mai ales că ai fost crescută într-o altă lume, altă epocă de viață decât mine, iar experiența puțină nu ți-a permis să vezi tot ceea ce este ciudat în lumea în care trăiești. Poate și acesta este un motiv în plus ca să privești cu neîncredere viața care ne joacă feste din când în când. Aș vrea să-ți spun, totuși, că dragostea este un dar de la Dumnezeu, de care nu se pot bucura toți oamenii. Nu trebuie să te miri de acest lucru, dar nici nu trebuie să te rușinezi. Din această cauză mai facem și greșeli. Eu te sfătuiesc să procedezi numai după cum te îndreamnă cugetul tău!

În toate situațiile chipurile dragostei nu pot fi suportate fără a fi prezentă și dureroasa dulceață a speranței, care o însoțește și chiar o amplifică uneori. În acest caz, însă, speranța trebuie căutată în iubirea adevărată și nu în iluzii deșarte în legătură cu iubirea.

Deși este dureroasă, speranța înseamnă fericire, dar aceasta numai pentru cei care reușesc să-și găsească împlinirea amorului sufletesc și trupesc în doi. Iubirea adevărată este numai aceea care este împărtășită, în mod egal, de către ambii parteneri, așa, ca o comunicare în dublu sens. Sper să mă înțelegi.

— Da. De unde știi dumneata atâtea lucruri? o întrebă Vica, privind-o cu multă curiozitate și respect.

— Ei, de unde? Viața. Dacă voi avea timp vreodată, îți voi povesti o frântură din viața mea.

— Eu ce să fac? Stau aici, în văgăuna asta și nu mai

știu nimic despre Ioana și Irinel.

M-am gândit să plec luni sau marți până la Constanța.

— Nu cred că faci bine. Poate te necăjești mai rău când te vei întâlni acolo cu realitatea. Ar fi mai bine să te resemnezi în privința lui Irinel, care nu te iubește și cred că te amăgești în zadar.

— Trebuie să mă conving pentru ultima dată! a spus Vica cu hotărâre în glas și nimeni n-a putut-o opri.

...Când a ajuns în Constanța, la părinții ei, pe care i-a găsit acasă, vestea aflată a descumpănit-o de tot.

— Unde este Ioana? a întrebat ea.

— La facultate, i-a răspuns Ilarion Nedelcu.

— Veniți și voi - tu și Paraschiva, sâmbătă, la nuntă? a spus Angela, privind-o pe sub gene.

— Ce nuntă?

— Păi, nu știai? Ioana se mărită cu tânărul ăla, cum îl cheamă, dragă? face ea apel la memoria lui Ilarie.

— Irinel Danciu - răspunde acesta.

— Așa, așa! Scot actele de la Oficiul Stării Civile, iar de acolo merg la biserică și la restaurant pentru o masă în familie. Băiatul nu are decât mamă, dar pare de treabă.

— Nu știam, a răspuns Vica, aproape în șoaptă. Poate că venim și noi. Dar de ce sunteți amândoi acasă? Sau sunteți în concediu? schimbă ea vorba.

— Eu sunt în concediu medical de două zile. Cred că am răcit puțin, iar Angela stă cu mine să mă doftoricească.

— Ioana când vine de la școală? întreabă Vica.

— Pe la ora două (14.00), uneori chiar și mai târziu, îi răspunde Angela cam în silă.

— Atunci plec, n-o mai aștept, că pierd timpul degeaba.

— De ce ai venit? o mai întreabă tatăl.

— Am avut puțină treabă la un croitor de aici, din oraș, a mințit ea. La revedere! a spus repede și a părăsit încăperea, simțind că se sufocă dacă mai rămâne mult.

— Să nu uitați să veniți sâmbătă la nuntă, i-a strigat Ilarie din ușă.

— Da, da! a răspuns ea forțat și a dispărut pe scară.

Ajunsa în stradă, s-a oprit și a respirat adânc pentru a-și reveni din șocul primit la aflarea veștii de care se temea atât de mult. Nu prea era în stare să meargă și pentru că era o zi caldă de toamnă, a coborât spre malul mării, unde s-a așezat pe o bancă și a rămas o vreme cu privirile rătăcind pe întinderea de ape.

Marea era calmă, liniștită, iar din portul „Tomis” își croiau încet drum spre larg câteva bărci cu pânzele (velele) lăsate, având la bord câte două-trei persoane care vâsleau ritmic pentru a se îndepărta de mai.

Treptat, briza și-a făcut simțită forța și velele și-au luat, una câte una, locul pe catarge. Soarele strălucea dinspre sud, sporind lumina albă a velurilor, care au început să se umfle sub presiunea vântului. Bordurile au început și ele să primească loviturile ritmice ale valurilor care, după ce erau despicate de prova ascuțită, aruncând mustăți înspumate, treceau spre pupa, făcând ca navele să se aplece când într-o parte, când în cealaltă. Ajunse în larg, bărcile păreau absorbite de albastrul cerului senin, care, la orizont, părea că se unește cu marea ca într-o țesătură difuză. Dinspre răsărit trecea înspre sud un vapor din al cărui coș ieșea un fum, ca un nor cenușiu, care rămânea suspendat în aer mai multă vreme.

Vica privea și se gândea: „Câte comori ascunde marea în adâncurile sale! Tare aș vrea să fiu și eu pe o barcă, apoi să se pornească o furtună care să mă scufunde și să ajung în zonele ei abisale, unde să-mi pot lăsa trupul și toate gândurile ce mă apasă”.

S-a ridicat, cu oarecare greutate, de pe bancă și a pornit spre centrul orașului. S-a oprit la o florărie de unde a cumpărat un buchet de flori, după care și-a continuat drumul spre Cimitirul Central unde se află înmormântată Eugenia, mama lor. Intrând pe aleea principală din cimitir a fost cuprinsă de o liniște neobișnuită, în jur nu se auzea

decât freamătul frunzelor din copaci în care se juca un vânticel zglobiu. A intrat pe o alee laterală, la al cărei capăt a dat de mormântul mamei sale, năpădit de buruieni, precum și alte gunoaie aduse de vânt, împreună cu frunze uscate. A smuls buruienile și a îndepărtat gunoaiele, apoi a așezat bucheul de flori pe pământ, lângă crucea pe care citea: „Eugenia Nedelcu, născută

1952, decedată 1973”, în timp ce lacrimi amare îi curgeau pe obraji.

Îngenuncheată în fața crucii, a murmurat o rugăciune, însă din mormânt nu i-a răspuns nimeni. Trecutul tăcea ferecat în adâncuri și nepăsare, neputincios să se îngrijoreze de starea ei. Își dădea seama că din acel trecut nu mai rămăseseră decât ea și Ioana, dar numai ea era prezentă acolo și se ruga.

În apropiere, lângă un alt mormânt, a văzut două călugărițe în ținuta lor cernită, care depuneau flori și lumânări. S-a apropiat de ele, și cu destulă sfială, a încercat să le abordeze; era una cam de 40 de ani, iar cealaltă, aproape de 30 de ani. Își strângeau uneltele cu care săpaseră pământul și se pregăteau să plece.

— Nu vă supărați! Aș vrea vrea să mă îndrumați și pe mine să intru într-o mănăstire și nu știu cum să fac.

— Noi suntem de la Mănăstirea din Techirghiol și puteți veni să discutați cu starețul.

— Nu vreau la Techirghiol. Aș vrea cât mai departe de aceste locuri.

— Atunci puteți merge la Suceava sau la Piatra Neamț, la mănăstirile Agapia, Vărațic sau la altele! o îndemnă călugărița mai în vârstă, fără s-o întrebe ce motive are.

Le-a mulțumit pentru sfatul dat și a ieșit din cimitir, îndreptându-se spre autogară pentru a lua autobuzul spre casă. Tot drumul s-a gândit și și-a reproșat faptul că ea este singura vinovată, iar aceasta îi adusese grele amărăciuni. După acest proces de conștiință, pe care și-l făcea stând pe scaun cu ochii închiși, nici nu vedea drumul

pe unde mergea autobuzul – se hotărâse să privească viața în față așa cum este ea și să se străduiască să-i învețe, în chip serios, adevărurile crude.

Ajunsa acasă, a găsit totul învăluit în tăcere și mătușa Paraschiva nicăieri. S-a privit în oglinda din perete, întrebându-se ce să facă până la sfârșitul vieții ei care poate fi destul de departe, după care și-a scos rochia și sandalele și s-a întins pe pat. Era complet dezorientată și tăcerea din jur o apăsa, dându-i senzația că totul este adormit, chiar și aerul.

S-a ridicat în picioare, a îmbrăcat o rochie și a ieșit în curte; geamurile de la ferestrele casei lor reflectau copacii din curte, cu frunzișul lor bogat și verde care se mișca ușor în adierea brizei.

Totul în jurul ei era difuz și aproape ireal, dar uimitor de pur și de amețitor. În acest cadru, Vica își căuta singurătatea ca să poată gândi în liniște asupra hotărârii pe care urma s-o ia.

Pe sub pomi a apărut silueta Parasehivei, care lucrase în grădina de zarzavat și văzând-o pe Vica, s-a apropiat s-o întrebe ce a făcut la Constanța.

— Ce face tatăl tău?

— Bine. Erau acasă amândoi, el în concediu medical, pretextând o răceală, iar doamna Angela, ca să aibă grijă de el.

— Îl îngrijește, ca să nu-l piardă, constată Paraschiva.

— Te cred și eu. Dacă îl pierde, ce se face ea cu un salariu de învățătoare? Nu-i ajunge nici să mănânce.

— Cu Ioana ai vorbit?

— Nu. Era la facultate și mi-a spus tata că vine după ora patru. Stră că se căsătoresc? Sâmbătă au cununia civilă, apoi cea religioasă și o masa la un știu ce restaurant, numai cu rudele familiilor. Am fost invitate și noi. Tata a insistat.

— Mergem, că altfel se vor supăra și râde lumea.

— Eu nu merg, spune hotărâtă Vica.

— De ce? E sora ta geamănă și...

— Nu mai e pentru mine decât o uzurpătoare.

— Fata mamei, nu trebuie să ții supărare pe ei! Așa a vrut Dumnezeu să fie și nu se cade să ne împotrivim, a încercat să îmblânzească situația Paraschiva, așa cum a făcut ea de atâtea ori, cu comportarea sa generoasă.

— Plec la mănăstire, tanti. M-am hotărât deja, pentru că aici nu mai am ce face, nu-mi mai găsesc locul.

— Nu e bine că ai luat o astfel de hotărâre. Dar, ia stai tu jos, să-ți povestesc ceva care poate te interesează!?

Și Paraschiva a început povestea vieții ei:

— Pe când aveam 17 ani, mă aflu în Școala de lucrări Edilitare din Constanța, în anul III. Vorbeam cu un băiat care se afla pe atunci în ultimul an la o școală de ofițeri și m-am îndrăgostit de el. Stabilisem ca atunci când eu termin școala, să ne căsătorim, dar el m-a mințit și s-a căsătorit cu o învățătoare, cu doi ani mai mare decât mine. Prin ce am trecut eu atunci, nu pot să-ți redau, dar luasem hotărârea să plec la mănăstire.

Nici acolo n-am putut să plec, deoarece peste două săptămâni a murit mama - tata murise cu opt ani în urmă - rămăsesem eu, de optsprezece ani și Ilarie de nouă ani, fără niciun sprijin.

În această situație am rămas acasă și am lucrat la C.A.P. ca să-l țin pe el prin școli, în armată, după care s-a căsătorit și ați apărut voi, pe care v-am crescut de când v-ați născut și până în prezent. Din acele clipe n-am mai avut o viață personală.

Paraschiva a tăcut și a rămas cu ochii pironiți pe desenul covorului de pe dușumea. Mâna îngăduitoare a timpului îi veni în ajutor Vicăi, deoarece situația ei semăna aproape identic cu cea a Parasenivei. Astfel că cugetul ei s-a liniștit, însă gândul la plecare la o mănăstire prindea tot mai mult contur. Era nefericită și toate speranțele ei se spulberaseră. Se considera vinovată pentru că iubise cu înflăcărare, cu toată puterea inimii ei, dar împotriva rațiunii, pe cel care o trădase.

— Nu te grăbi să alegi viața care nu ți se potrivește!

Tu ai un alt temperament, altă poziție față de lume și iubești viața tumultuoasă. Ce să cauți tu acolo, unde trebuie să te supui unor canoane și unor reguli stricte?

— Plec, tanti. N-aș mai putea continua viața aici.

Seara au mai discutat la cină, apoi Vica a intrat în camera ei, și-a făcut bagajul, care a intrat într-o valijoară, iar în dimineața următoare Paraschiva a condus-o până la autobuz. Înainte de a se despărți, aceasta i-a spus:

— Să ai credință în Dumnezeu, maică! Dacă Dumnezeu te părăsește, rămâi de izbeliște, cu totul părăsită de El, încât vei face față greu luptei cu viața, care e lupta între bine și rău, între lumină și întuneric.

— Am să mă străduiesc cât îmi va sta în putere.

Au mai vorbit, au plâns împreună, iar la plecare Paraschiva i-a urat „drum bun!” și a rugat-o să-i scrie.

...Sâmbătă, Paraschiva a plecat la Constanța pentru a participa la nunta Ioanei cu Irinel. Cum a ajuns acasă la fratele său, Ilarie, au și început întrebările:

— Vica unde este? De ce n-a venit?

— N-a vrut să vină, a explicat Paraschiva, dar n-a spus și partea dramatică a adevărului, respectiv faptul că Vica a plecat, deja, de miercuri la mănăstire, dar la care anume, nici ea nu știa. Abia a treia zi, când urma să se întoarcă în sat, a putut să le spună tot adevărul, care i-a întristat pe toți. Când a ajuns acasă și-a dat seama că este părăsită, rămasă, după douăzeci de ani, singură ca un trunchi de copac fără crengi. Plângea și se gândea că ar fi fost mult mai bine dacă ele s-ar fi împăcat și să-și continue viața, fiecare după cum a hotărât Dumnezeu, dar totul ieșise altfel și o îngrozea. Pentru propria sa siguranță încerca să elimine destinul din aceste întâmplări, pe care le socotea rod al fatalității, greu de cuprins și de prevăzut cu gândul.

Sărmana inimă iubitoare, care zvâcnește la cel mai mic zgomot, a rămas singură, numai cu dorul și nădejdea. Ambele fete, pe care le-a crescut cu atâta drag, o părăsiseră și se împăca greu cu acest gând, deși ar fi

trebuit să se aștepte la acest gest normal pentru ele, ajunse la vârsta măritişului.

...Căsătoria Ioanei a decurs foarte frumos și toți cei implicați s-au declarat mulțumiți. Mirii fuseseră frumoși și veseli tot timpul. La Oficiul Stării Civile Ioana se distingea dintre toate miresele în rochia ei albă, cu părul lung care-i cădea în bucle aurii peste umerii gingași și puțin bronzăți, cu fața ovală care sclipea ca petalele de crin amestecat cu roșu purpuriu al trandafirilor, cu gurița roză și fragedă și ochii albaștri de șoim pribeag. Cu zâmbetul ei cald ca lumina soarelui, ea a răspuns „Da” la întrebarea celui ce oficia căsătoria.

Irinel a tras-o spre pieptul lui și a sărutat-o dulce, simțind că soarbe un duh nou. Zâmbind și el larg, îi atinse obrazul îmbujorat de mimoză și o săruta din nou, ca semn al dragostei și nădejdi în viitor. Emoția ei a transformat-o pe loc, încât era ca o zână, spirit și fecioară, care va deveni femeie în curând.

Ochii li s-au întâlnit, privirile s-au încrucișat într-un fel care semăna cu strălucirea unui zâmbet adresat vieții.

Ioana părea un înger în rochia ei albă, îi mai trebuiau doar aripi; se afla la vârsta impulsurilor timide de femeie, cu conștiința de sine trezită și se transformase într-o tânără femeie, având un sentiment de sfială și curiozitate, în același timp. Rochia de dantelă albă și cununa de flori de lămâiță de pe cap, străluceau toate, iar nevinovăția ei gingașă, creștea și se schimba în lumină, prefăcând-o în zeiță.

Irinel, în costum de mire cu cămașă albă și papion negru, blond și înalt, cu ochii căprui și fața luminoasă, radia de fericire lângă perechea lui. Amândoi erau frumoși ca doi îngeri, îmbinând tinerețea cu fericirea deplină ca urmare a împlinirii visului lor comun.

De fericire li se părea că aud glasuri în infinit și abia așteptau noaptea desfătărilor, care se apropia. Toți le urau „casă de piatră” și îi îndemneau să se iubească pentru că viața este scurtă.

La biserică rostirea legămintelor de către mire și mireasă a fost simplă și caldă, iar Ioana părea că este mândră de Irinel. Melaniei, mama lui Irinel, i se păruse la început că Ioana este un copil cu trup de femeie și cu ochii ei mari și albaștri este gata să te străpungă, dar privind-o mai bine cu acest prilej, a constatat că are o mână lungă și grațioasă cu care-și dădea părul blond și bogat la o parte, dezvelind un chip a cărei frumusețe îi uluia pe toți prin inocența lui.

Avea o voce profundă și la fel de mătăsoasă ca părul ei auriu care, parcă îi invita să i-l atingă. Ioana avea o senzualitate delicată asemeni unei flori parfumate care crește în vârf de munte, neatinsă de mâna omului.

După ce au schimbat verighetele s-au sărutat și au ieșit la braț amândoi, îndreptându-se spre taxiul din fața bisericii, care le fusese destinat. Ochii Ioanei străluceau de fericire.

Seara târziu, când s-au întors de la restaurantul la care fusese aranjată masa, au intrat în camera lor din apartament – camera nupțială – în care un înger păzitor, cu degetul la buze îi veghea să nu fie deranjați de nimeni. Desigur, fericirea desăvârșită cere ajutorul îngerilor.

...Iubirea duce la împlinirea a doi tineri, dar numai cu condiția ca ea să fie reciprocă, să fie din ambele părți. Abia atunci poate iubirea să fie considerată mărgăritar aflat în cutele întunecate ale unei vieți. Când acest mărgăritar există, el trebuie păzit cu strășnicie de ambele părți.

Ioana s-a mutat chiar din acea seară în casa soacrei sale. Melania era total schimbată în comportarea ei față de nora sa, care dovedea în fiecare zi că este o femeie blândă, delicată, ascultătoare, care își împrumuta părerile de la lumea din jur, dând dovadă de multă smerenie pentru a avea păreri personale și că este o faptura neprihănită. Îl iubea pe Irinel, dar și pe Melania, cu care se înțelegea foarte bine încă de la începutul conviețuirii lor în același apartament.

Purtarea Ioanei era fără prefăcătorie sau vreun

interes, era o purtare simplă, ceea ce a făcut să le câștige bunăvoința și inimile, recunoscând în ea o sumă de virtuți reale.

Odată, stând în pat cu Irinel, după ce au făcut dragoste, Ioana i-a spus:

— De-ai ști tu, ce speriată am fost când mi-am dat seama că te iubesc! Nu știam ce să fac și puțin a lipsit să nu mor de durere când știam ca și Vica te iubește și consideram că nu voi avea nicio șansă în fața ei.

— Eu te-am iubit din prima seară când am fost cu voi la dans, la Căminul Cultural din sat. Trebuie să-ți spun că m-am luptat mult cu mine ca să te uit, să te scot din inimă și să mă liniștesc, dar n-am reușit decât să te visez și să te doresc și mai mult. O vreme m-am temut că tu nu mă iubești și că te voi pierde.

— Ce bine este că suntem împreună! Totuși, îmi pare rău de Vica, pentru că a luat calea aceea destul de grea, care o desparte de lumea obișnuită.

— Cred că nu este vina noastră, poate nici a ei. Așa a fost soarta ei, să se călugărească.

...Amândoi plecau la facultate și se întorceau tot împreună zilnic, cu excepția zilelor în care unul avea mai multe ore de curs. Învățau bine și părinții lor au hotărât să-i ajute până va termina Irinel și va începe să lucreze.

Într-o zi, Ioana îl anunță pe Irinel că este însărcinată. Acesta s-a „umflat în pene” ca un curcan de prăsilă și a spus:

— Foarte bine! Vom avea un copil.

— Da, dar ce fac cu studiile? Cred că ar fi bine să discutăm cu mama (soacra).

— Dar eu vreau copilul! spune Irinel cu vocea ridicată.

Văzând că Ioana lasă privirea în jos, nemulțumită de atitudinea lui, a cedat.

— Bine, discutăm diseară cu mama, când vine de la serviciu, dar reține că eu vreau copilul.

Era prima dată când se iveră o problemă în căsnicia

lor, căreia nu aveau curaj să-i dea rezolvarea fără ajutor dinafară. Ioanei îi era rușine să-i spună soacrei sale problemele lor intime, dar socotea că este singura cale dreaptă de a afla dacă trebuie sau nu să lase copilul.

Seara, după cină, Irinel a deschis discuția:

— Mamă, ești obosită tare?

— Curios lucru! se miră Melania. Este prima dată când fiul meu mă întreabă dacă sunt obosită. Și de câte ori cădeam frântă de oboseală, muncind la serviciu și acasă ca să le fac pe toate, niciodată nu mi-a observat fața.

— Hai, mamă! Te-am întrebat dacă ești obosită pentru că vrem să-ți reținem atenția cu o problemă mai delicată care s-a ivit în proaspăta noastră căsnicie.

Melania i-a privit atentă, pe rând, apoi a spus:

— Să nu-mi spuneți că ați făcut vreo prostie care să vă coste liniștea sau libertatea!?

— Nu e tocmai așa, dar...

— Mă faci curioasă. Spune odată! insistă ea.

— Vom avea un copil, spune Irinel puțin rușinat.

Melania privește spre Ioana, care se înroșește până la urechi.

— Asta era? Întrebă Melania cu fața numai zâmbet.

— Da, mamă.

— Când ai observat? o întrebă pe Ioana.

— Luna trecută, dar nu eram sigură.

— Deci, ești în luna a doua. Asta aste foarte bine. Un copil este o binecuvântare de la Dumnezeu.

— Nu știu dacă mă pot descurca cu facultatea, că n-aș fi vrut să abandonez cursurile.

— Vei naște prin luna august, face Melania socoteala. Va fi puțin mai greu la examenele din sesiunea de vară, dar, poate, totul va fi bine.

— Dumneata ești de părere că e bine, mamă? o întrebă Irinel, încă nesigur de acceptul ei.

— Sigur că e bine, doar nu vrei să avorteze?

— Noi vrem copilul mamă, dar ne gândeam la

implicațiile pe care le crează o atare situație.

— Ce situație? E un copil și atât, iar el are dreptul să trăiască. Lasă că e bine să faceți copii acum, când sunteți tineri, nu când sunteți plictisiți de viața în doi.

*

...Între timp Vica Nedelcu a ajuns la Mănăstire, de unde îi va scrie Paraschivei abia peste patru luni de zile, având grijă să specifice: „Te rog să nu arăți scrisoarea la nimeni deoarece i-ar îndurera, iar mie mi-ar fi rușine de slăbiciunea care m-a cuprins!”

Din scrisoare rezultă că din gara Constanța a placat la Piatra Neamț, iar acolo Providența i-a scos în cale o călugăriță ce se întorcea de la rude, aceasta binevoind s-o îndrume spre Mănăstirea Văratice, unde știe că este stareță – o maică tânără și bună, pe nume... I-a explicat de unde să ia autobuzul și cât are de mers pe jos până la destinație.

Voi spicu din conținutul scrisorii:

„... Ce părere aveți că vreau să mă călugăresc? am întrebat-o. „Nu știu. Asta e hotărârea dumitale. Trebuie să știi singură dacă ai în suflet iubirea de oameni, dacă poți să suporti despărțirea de viața publică pentru a te izola în mănăstire, unde este liniște, post și rugăciune. Vreau să spun, dacă îți face plăcere și te simți potrivită pentru o treabă ca asta. Îi iubești pe oameni?”

Nu i-am răspuns, ci doar i-am mulțumit pentru sfat și am plecat să-mi cumpăr bilet pentru autobuzul care trebuia să mă ducă spre locul căutat.

În autobuz m-am informat unde trebuie să cobor pentru Mănăstire și o tânără care stătea pe scaunul din fața mea m-a ajutat, privindu-mă cu milă, dar și cu suspiciune. O parte din drum am parcurs-o pe jos, printre brazi, mesteceni și stejari, când soarele se apropia de asfințit. Era frumos, iarba care fusese bătută toată ziua de razele soarelui, se încinsese și mirosea aromitor de departe; pe tăpșan pășteau oi, vaci, pe câmpul plin de iarbă și flori.

La poartă am fost întâmpinată de o măicuță care m-a

condus la maica Stareță...

Discuția mea cu Maica Stareță a fost scurtă. I-am povestit, în câteva cuvinte, ce mi s-a întâmplat de m-am hotărât să mă călugăresc, iar aceasta, după ce m-a ascultat cu atenție, mi-a spus să am credință și să-i dau ascultare, că totul va fi bine.

Stareța are totdeauna ceva senin în înfățișare și nobil în ținută, iar vorba ei este precisă, fără exagerări și destul de rafinată, ceea ce m-a făcut să am de la început, o adâncă admirație față de dânsa. După ce m-a întrebat dacă mă hotărâsc să rămân, iar eu am confirmat, aceasta mi-a spus câte ceva din viața din Mănăstire: „În Mănăstirea noastră există surori evlavioase, muncitoare, temătoare de Dumnezeu, apoi altele mai copilăroase, care nu prea respectă regulamentul călugăresc; mai sunt și altele, din fericire puține la număr, care sunt călugărite numai cu numele și cu haina.

Aceste persoane de obicei părăsesc Mănăstirea destul de repede pentru că nu se pot adapta. Și cu toate acestea – oftează stareța – mirenii (cei de afară) ne judecă mănăstirile și chinul după comportarea acestora, din cauză că păcatul se observă mult mai repede și mai ușor decât adevărata viață de aici, care se desfășoară strict după cerințele duhovnicești”.

După o pauză, Stareța a sunat, chemând o maică care m-a condus la chilia care-mi va fi casă și temniță.

Aceasta se numește maica Harisia, dar mie îmi place să-i spun Roza pentru că este frumoasă ca o floare de culoare roză și bună ca pâinea caldă. Dar despre ea îți voi scrie altă dată.

În noaptea aceea n-am dormit aproape deloc. M-am prăbușit pe pat îmbrăcată și am plâns mult, în voie, fiind singură, în sfârșit, fără să fiu văzută. Lacrimile îmi șiroiau pe pernă, buzele îmi rămăseseră lipite, dar mintea lucra febril, cu încordare, de parcă eram atinsă de friguri. Repetam în gând: „Numai eu sunt vinovată de cele ce mi se întâmplă, dar durerea trebuia s-o strâng în inimă. Acum

nu am dreptul la durere, așa cum nu am dreptul la o viață „personală”. Durerea demagnetizează și slăbește voința. Mi-am adus aminte de îndemnul Stareței, să alung dragostea, amărăciunea și, mai ales, tristețea.

„Trebuie să-mi înfrâng durerea” – îmi ziceam. Aici voi fi lipsită de drepturi, voi avea numai îndatoriri. Ce să fac? E calea pe care mi-am ales-o singură, în mod conștient, fără îndemnul nimănui. Într-o oarecare măsură știam ce mă așteaptă îmbrăcând haina monahală și odată cu ea, încătușarea inimii, a minții și sufletului, care mă separă de lumea mirenilor liberi să facă ce vor. De azi înainte mă voi ofili încet aici, la margine de lume, fără rude și fără dragoste. Îmi merit soarta și trebuie s-o întâmpin cu demnitate”.

În zilele care au urmat, am cunoscut mănăstirea și maicile și, treptat, am intrat în programul zilnic de muncă și rugăciune.

E târziu și trebuie să închei. Îți voi mai scrie cu altă ocazie și-ți voi spune mai multe. Îmi este tare dor de dumneata.

Vica. 22.03.1994.

Obiceiurile rigide din Mănăstire o înăbușeau pe Vica, mai ales rugăciunile și toate celelalte activități de peste zi, toate fixate după un regulament strict, o apăsau până dincolo de limita oricărei răbdări. Aceasta a făcut-o să regrete viața tihnită din casa mătușii Paraschiva.

Vica avea o imaginație bogată pentru că citise destul de multe cărți. Asta era bine, dar și rău, deoarece, ca orice făptură cu închipuiri arzătoare, ea plăsmuia visuri din nimic, putându-se lăsa în voia acestor minunate reverii care-i munceau gândurile, ajungând uneori chiar s-o rănească.

Adesea, stând în chilia ei slab luminată, se gândea: „Irinel mi-a ucis dragostea. Nu, nu el, trebuie să fiu dreaptă, eu sunt cea care m-am autoamăgit și m-am încapățânat să mă hrănesc cu iluzii, deși văzusem și singură că el o iubește pe Ioana. Ah, am încălzit la sânul

meu o viperă! Tocmai sora mea? Dar nici ea nu e vinovată, a iubit și ea la fel ca mine, că doar suntem surori gemene. Ce greșală colosală am făcut și ce decepție am suferit! Ca să ajung aici. Da, îmi merit soarta și nu mai văd o altă cale ca să ies din această situație. De ce mi-oi fi impus eu atunci să mă întâlnesc cu el? Speranța că mai pot recâștiga un lucru deja pierdut pentru totdeauna, adică dragostea lui? Dar asta era numai o speranță, destul de departe de adevărul visat de mine. Ce iluzii pierdute! Acum a dispărut orice speranță, poate călătoresc pe un val înalt ce nu mai poate fi abătut din drum oricâtă forță aș mai avea eu. Iar eu sunt epuizată. Devine din că în ce mai clar că Irinel se va căsători cu Ioana. Să fie fericiții Ce slab este omul, acea ființă zămislită de Dumnezeu. E drept că oamenii mor, îi mănâncă viermii, dar de dragoste nu piere nimeni. Viața omului e ca o rătăcire în necunoscut. Nimeni nu-și trăiește viața aleasă de el. Acum stau aici în singurătatea acestei camere ca un strigoi și mă gândesc la Irinel, care, poate, e fericit și nu-i pasă de mine că mă zbat în suferință și deznădejde. Ar trebui să mă spovedesc, spovedania – se zice – este singura consolare a sufletului obosit și bântuit de păcate. Dar eu am păcate? Nu știu.

Justiția Divină este mai presus de noi. Este acea universală nevoie de echilibru, care pune ordine în toate domeniile materiale și ale spiritului”.

...Vremea trecea, iar pentru Vica nu mai erau decât amintirile care o țineau trează, gândindu-se la casa din satu în care trăise douăzeci de ani, alături de sora sa Ioana și mătușa Paraschiva, bună ca o mamă adevărată care le-a crescut cu drag.

Gândurile îi zburau la anii copilăriei, când alerga cu Ioana pe câmpul înflorit și plin de fluturi, când își împleteau coronițe din flori de mac și sânziene, pe care și le puneau pe cap. „O mai trăi baciul Vasile Corbu?”, o fulgeră gândul la stâna de lângă sat plină cu oi și la cei doi cai pe care cele două surori îi călăreau pe deșelate.

Vica rămăsese fecioară, iar interiorul ei era ca o floare nedesfacută, răsărită într-un loc cu umbra deasă și

care nu trebuie văzută de ochiul omenesc înainte de a o vede soarele. De aceea, a o privi înseamnă a o pângări, pentru că fecioarele și florile sunt vrednice de slavă.

...Păcat că astăzi moralitatea este uitată și multe fete și femei se expun goale în diferite ocazii, inclusiv la televizor; unele chiar reușesc să producă silă cu impudicitatea lor. De fecioare, nici vorbă.

...În Mănăstire Vica are timp să se gândească la toată viața ei, până în ziua când s-a hotărât să plece pe acest drum fără întoarcere; scenele trec aieva prin fața ei; discuția cu tatăl său, mormântul mamei ei, discuția cu Paraschiva, drumul la P. Neamț, apoi cel de la Mănăstire și viața zilnică, încheiată cu rugăciuni.

Când o copleșește dorul, pune mâna pe pix și hârtie și-i scrie Paraechivei:

Dragă mătușă.

Te rog să mă scuzi că îți scriu mai rar, dar nu prea am timp. Uneori, după muncă și rugăciunile de peste zi, vin în chilia mea frântă de oboseală. Aici, în ascunzătoarea mea, stau ghemuită în întunericul străpuns doar de lumina unei candelă. Mi s-a întunecat și mintea și sunt o făptură muritoare osândită la neștiință și deznădejde. Adesea mă întreb de ce m-am mai născut și ce rost mai are acum viața mea?

Deși eram tânără și frumoasă, am fost nevoită să renunț la Irinel – nici nu puteam face altfel – deoarece el a preferat-o pe Ioana. S-au căsătorit, cred, iar sufletele lor sau unit în dragoste, căsnicie și vor avea copii.

Ei vor fi fericiți, iar eu încă le mai pizmuieac fericirea. Suferința mă chinuie cumplit și gem sub apăsarea ei nemiloasă, iar durerea e nesuportabilă.

Abia aici am timp de gândire și realizez mai lucid că eu n-ar fi trebuit să mă nasc, mai ales că mama a plătit cu viața ei pentru a ne naște. Trebuia să mă sufoc pentru a nu fi apucat să dau primul țipăt, abia așa eram scutită acum de aceste suferințe și poate m-aș fi mângâiat cu privilegiul de a mă uni în veci cu mama.

Îți scriu din chilia mea întunecată, modestă, chiar sărăcăcioasă, la lumina candeliei care arde sub icoana la care am învățat să-mi fac rugăciunea și o fac mereu, fără întârziere sau greșeală. Stau în pat în clipele de răgaz și mă gândesc la toate, la viața mea care se scurge odată cu timpul care este ireversibil. Abia acum reușesc să-mi reprezint realitatea care este lucidă, tocmai în calitatea ei de realitate, cu care trebuie să mă împac și să mă adaptez după necesități.

Omul aflat în suferință știe și simte când se află într-o situație de neîndurat și adesea nu mai protestează, acceptă totul. Dar și aici este o limită: să nu ajungi să-ți pierzi mințile. Asta o spun din experiența mea nenorocită când am aflat de la tata că Ioana și Irinel au depus actele pentru căsătorie.

Nenorocirea care s-a prăvălit atunci peste mine m-a zguduit puternic și mi-a provocat tocmai acea situație de neîndurat. De aceea intrarea mea în Mănăstire pot spune că a fost un șoc peste care nu-mi dau seama, încă, dacă am trecut sau nu.

Dumnezeule! Unde m-a dus acest sentiment care se numește dragoste și cât am pățimit! De ce oi fi crezut eu că Irinel mă va iubi neapărat pe mine, numai pentru faptul că eu îl iubeam? Tocmai din cauza acestei presupunerii am fost dezamăgită, ca apoi să fug de lume și să ajung aici. Cred că n-ar strica să știe și alte fete această poveste a mea, pentru a se feri să mai cadă în greșeala pe care am săvârșit-o eu, o fată care nu dusesem o viață cu lipsuri, ba fusesem chiar o răsfățată și o cinică, care nu visasem vreodată că mi s-ar putea întâmpla așa ceva.

...Într-o zi, după rugăciunea din biserică, am stat de vorbă cu o măicuță mai în vârstă, care mă îndemna să învăț: munca, răbdarea, smerenia și așteptarea, mai ales. Îmi zicea că sunt iute și nerăbdătoare, întocmai ca apa țâșnitoare. Poate are dreptate...

Ce să-ți mai spun? Aici mă găsesc la adăpost de rele, nu mă mai tem de brutalități, deziluzii sau sentimente

păguboase și mă pot îngriji de activitatea mea cerebrală, în răgazul dintre muncă și rugăciune.

Aceasta mă ajută să elimin, aproape în întregime, din conștiința mea suferințele sufletului.

Când simt că sunt epuizată, mă cufund în somn, prilej cu care reușesc să uit complet de mine. Desigur, la asta contribuie, în mare măsură, munca fizică pe care o venerez deoarece îmi face bine, chiar dacă la început am privit-o cu ochi răi, pentru că nu fusesem obișnuită cu munca brută și permanentă. Cu toate acestea sunt hotărâtă să rămân aici, plecarea fiind exclusă.

Dacă în primele săptămâni am plâns mult, acum o fac din ce în ce mai rar. Mi s-au cam dus lacrimile și ceea ce e mai important, îmi dau seama că nu mai are rost să plâng, deși nu-mi fac vreo speranță la un viitor mai aproape de ceea ce a fost înainte, închei și te rog să-mi răspunzi și să-mi dai vești de acasă. Vica 12.07.1994

*

...Zilele treceau greu, monotone și pustii, aducându-i tot mereu aminte de trecutul care i se perinda prin fața ochilor minții, după care venea la rând viitorul care i se prezenta șters, gol și nesigur. Când ajungea ziua în chilia ei, Vica era șocată de sărăcia acesteia, de patul îngust acoperit cu o scoarță, o velință pe perete deasupra căreia atârna icoana sub care ardea candela; lângă pat se afla o măsuță pe care odihnea biblia cu copertile ei vechi și soioase, obosită de atâta întrebuințare, iar alături o scrisoare de la Paraschiva, care-i scria că ar vrea s-o vadă și să mai stea de vorbă. La sfârșit aceasta îi povestea despre moartea unei tinere din sat.

„... o știi pe Maria lui Bărbosu. A murit săptămâna trecută, fără să fi zăcut de vreo boală. Vestea morții unui om tânăr cade totdeauna ca un trăsnet, mai ales pe fruntea bătrânilor care sunt obișnuiți din copilărie să vadă murind în jurul lor numai oameni în vârstă. Din această cauză ei resping instinctiv dispariția altora mai tineri, ca pe un lucru nefiresc, nedrept și de neacceptat.

Viața este atât de dulce - mai ales pentru privilegiații sortii - încât omul nu renunță la ea nici la vârsta de 70 de ani.

Fiecare vârstă are satisfacțiile ei și totdeauna vom găsi pe cineva mai în vârstă decât noi, încât vom fi mereu mai tineri decât alții.

Draga mea, cred că măicuța despre care îmi scrii are dreptate, iar sfatul ei trebuie să-l urmezi neîntârziat, o încurajează mătușa ei.

Acum sper ca Dumnezeu, care te-a protejat atâta vreme, va sfârși prin a scoate în evidență tăria ta sufletească și pioasa ta resemnare, acordându-ți pacea și fericirea pe care le meriți întru totul.

Scrisoarea ta m-a liniștit într-o oarecare măsură, dar aș vrea să te văd. Scrie-mi când să vin și cum să ajung la tine. Aici toți o duc bine.

Te sărut, fetița mea.

Parschiva, 1. o8.94.

Vica s-a grăbit să-i răspundă de această dată și i-a scris multe despre preocupările și gândurile ei.

Dragă mătușă.

Am primit scrisoarea și m-am bucurat că se mai gândește cineva și la mine. Mi-ai redat încrederea și optimismul.

Te anunț că sunt bine, sănătoasă și am o prietenă foarte bună aici, între maici. O cheamă Harisia, iar eu îi spun Roza. Cu ea fac totul în mănăstire și în clipe libere ne plimbăm prin pădure, unde ne odihnim și chiar vorbim orice. Aici este frumos, dar tot în izolare și în pădure trăim, iar pentru noi hotărâsc alții unde să mergem, ce să facem? etc. În centrul Mănăstirii se află biserica în care ne rugăm dimineața, seara și oricând avem nevoie. Maica Stareță e bună, are în ochi o strălucire blândă și o frumusețe a cugetului, a bunătății și a dragostei, pare a avea sufletul pe buze, în timp ce cuvintele parcă îi curg de undeva dintr-un șipot tainic, vădind o elocință pură și înflăcărată, care vine din spatele unei frunți blânde și inteligente. După discuțiile

avute cu ea, aproape m-a ușurat de povara-mi atât de copleșitoare, iar acum am devenit mai hotărâtă să lupt cu toate greutățile întâlnite în cale. Am început să uit unele lucruri neplăcute, iar în chilie stau numai noaptea ca să dorm, deoarece ziua, privind pe fereastră, parcă tot văd cum se scurg anii mei tineri, goi și pustii...

...Vica își îndreaptă spinarea, în timp ce lumina candeliei îi trimitea cercuri de lumină în jurul capului, făcând să-i strălucească lacrimile ce i se preling pe obraji. Mai crede, încă, în nopțile ei de veghe, că Irinel mai poate veni la ea, chiar și prin acoperișul camerei dacă-l cheamă: „Hai, vino!”, în timp ce sângele îi zvâcnea în vene. Își închipuia că sfântul Duh i-ar dezvălui ei adevărul, cum aflase că i s-a arătat lui Pavel în timpul călătoriei lui spre Damasc.

Și-l închipuia pe Irinel ca o ființă străvezie, căreia îi putea șopti cuvinte dulci, apoi îl vedea ca pe o vedenie pe care încerca să-l alunge, în timp ce trupul ei devenea fierbinte și se acoperea de o sudoare rece, venită odată cu instalarea pustiuului care-i încremenea trupul pe marginea patului, unde rămăsese cu ochii pironiți în golul întunecat din colțul încăperii sale. Când și-a revenit din visare, Vica a constatat că se lăsase iar în trecut, pe aripa zâmbetului amar, tânjind în zadar.

...Aici am aflat - continuă Vica scrisoareacare sunt motivele pentru care ajung fetele mirese ale Domnului, încercând astfel să înțeleg de ce aleg, unele dintre ele, această viață austeră, la umbra moartă și rece a Mănăstirii. Pentru că decepțiile suferite în dragoste sau în alte împrejurări fac să le fie și mai greu dacă ar rămâne acasă.

Astfel încep cele douăsprezece luni de muncă istovitoare, de ucenicie, pline de regrete, chin și remușcări, stăpânite de regretul neîncetat după libertatea pierdută, o obositoare amărăciune de pe urma dorințelor neîmplinite și o tinerețe irosită, odată cu frumusețea, într-o suferință continuă, pizmuind orice femeie care ar putea să se bucure de aceste daruri în libertate, în lumea din care

ea fusese alungată pentru totdeauna.

În același timp, Mănăstirea pregătește o fată pentru patima mai mult decât orice pe lume, deoarece ea silește gândurile să se întoarcă spre necunoscut. Inima ei prea plină se adâncește pentru că nu se poate revărsa în afară și atunci fata își face tot felul de gânduri, iar odată ajunsă afară din incinta Mănăstirii, orice imbold mai serios o poate conduce la patimă și la faptă. Dacă vrea să păstreze o inimă de fată învinsă, Mănăstirea trebuie s-o sechestreze între pereții săi toată viața.

De câte ori privesc acele ziduri, nu știu de ce îl consider lăcaș al îngerilor și ghețar inaccesibil virtuții cu fecioare zăvorâte între zidurile-i bătrâne.

Dragă mătușă, mă pregătesc să închei cu promisiunea că îți voi mai scrie altă dată. Scrisoarea pe care mi-ai trimis-o mi-a mai împrăștiat îngrijorările, iar sufletul meu parcă și-a regăsit calmul și seninătatea.

Te sfătuiesc, totuși, să nu vii aici. Ar fi o călătorie prea lungă, obositoare și inutilă, iar la sfârșit să ai ocazia de a mă vedea pe mine deprimată.

În același timp, aici regulamentele sunt stricte, iar vizitele foarte scurte, care fac mai mult rău.

S-o lăsăm pe altă dată, când vor fi condiții mai prielnice, iar până atunci să ne mulțumim că putem comunica prin scrisori, care mie îmi aduc o mare alinare.

Cu drag, Vica. 18.08.1994.

...Vica a găsit o bună prietenă în maica Harisia, căreia îi zicea Roza, cu care muncea și se ruga, chiar își făceau și unele confidențe, dat fiind că erau de vârste apropiate și aduse la Mănăstire de cauze apropiate.

Odată, mai la începutul prieteniei lor, Roza a înerebat-o fără ocol:

— De ce ești tu atât de plină de ură?

— Pentru că am iubit un bărbat care m-a trădat.

— Să știi că ura și răzbunarea nu se domolesc prin violență, nici nu lecuiesc nedreptatea.

— Atunci care poate fi calea?

— Cea pe care o arată „Noul Testament”, unde Iisus Cristos spune: „Iubește pe dușmanii tăi, binecuvântează pe cei care te blestemă și fa bine celor care te urăsc și te disprețuiesc”.

— Acum încă nu o pot face.

— Încearcă și vei reuși până la urmă! Mi se pare că viața e prea scurtă ca s-o petrecem hrănindu-ne ura sau amintindu-ne mereu nedreptățile suferite. Toți facem greșeli, de aceea trebuie să învățăm să iertăm.

— Ție poate îți este ușor să spui așa, dar mie...

— Trebuie să ajungem la conștiința că într-o zi vom scăpa de această carcasă numită trup și ne va rămâne numai scânteia spiritului curățat de cele rele. Dar pentru asta trebuie să ai credință că vei ajunge la acea odihnă necurmată, acea veșnicie care este lăcaș de lumină și nu o prăpastie cu loc de spaimă... Și spunând aceste vorbe, Roza se cufundă într-o tăcere profundă, semn că dorea să stea de vorbă cu propriile ei gânduri.

— La ce te gândești? o întrerupe Vica din visare.

— Se știe că sufletul abia ieșit din trup trebuie să poposească în fața tribunalului veșnic, unde va da seama despre toate faptele săvârșite și cuvintele rostite în viață, iar acei judecători nu pot fi înșelați sau corupți.

Sufletul este creat în ceruri, apoi constrâns să locuiască într-un trup, după a cărui moarte se întoarce din nou în ceruri. Deși în viață suntem trufași, lacomi, răi și-i urâm pe ceilalți deși știm că e atât de scurtă, numai moartea ne arată cât de mizerabile sunt trupurile noastre și cât de fără importanță. Și, cu toate acestea, omul, dintr-o inexplicabilă obișnuință, se îngrijește mai mult de trup care este efemer, trecând adesea cu vederea sufletul care este etern.

— Poate tocmai de aceea omul cât trăiește strânge mereu ca furnica, iar când îi vine sfârșitul poposește în cele patru scânduri - intervine Vica în șoaptă.

— Da, așa este, a spus Roza, mângâind-o duios pe creștetul capului.

Îi vorbea liniștit și cu adorație, după toate rânduielile bunei cuviințe, cu ușurința și în formele poruncite, dar acest fapt dezvăluia, totodată un stil și o eleganță personală, expresie a unei firi îndatoritoare, politicoase și nu lipsită de sensibilitate. Glasul ei era pătruns de emoție, iar un tremur ușor îi trăda o mâhnire tăinuită.

— Măicuța mea - zice Vica cu voce tare - s-a coborât în noapte chiar de la nașterea mea și a surorii mele. Nici n-a apucat să ne vadă, iar noi nu vom ști niciodată cine a fost ea pentru noi, în afară de faptul că ne-a născut.

— Ce zici dacă plecăm mâine amândouă în pădure, după ora de rugăciune și de masă? o întreabă Roza.

— Mi-ar plăcea.

— Hai, acum fiecare la rostul nostru!

...Vica se ruga, iar atitudinea ei era tihnită. Rugăciunea ei era un murmur, ca o melopee spusă cu jumătate de glas, cu mâinile lipite la piept, îngenuncheată în fața icoanei Sfintei Fecioare. Părea, mai curând, un fel de șoaptă rostită într-o desăvârșită uitare de sine, un fel de convorbire cu Dumnezeu.

În biserică s-a ivit un călugăr cu glugă, având barba albă și rară, crescută în voie și răsfirată pe piept; cute adânci îi brăzdau fața pornind de la rădăcina nasului subțire, pierzându-se apoi în barbă. Buzele îi erau subțiri și puțin învinețite, iar doi ochi căprui și scânteietori, obosiți de vârstă, încadrați de pungi moi și vinete, dovedeau o agerime spirituală.

O priveau pe cea care se ruga și s-a apropiat încet. Când aceasta s-a ridicat, el i-a pus mâna pe umăr.

— Ah! Părintele duhovnic! a spus Vica. Aveți puțin timp pentru a vă întreba ceva?

— Desigur, pentru asta sunt aici.

— Dumneavoastră sunteți un om deschis, tare ca o stâncă, dar prea aspru, orgolios, închistat și adesea neîndurător; uneori sunteți chiar nepoliticos. Ce vă determină să vă purtați astfel?

— Se vede că dumneata ai venit de puțină vreme din

libertate și nu știi multe, dar te iert. Îți voi răspunde sincer. Mă port astfel numai cu oamenii orgolioși, fuduli și îmbuibăți, nu și cu cei umiliți și săraci.

— Viața este o amăgire, a spus Vica, clătinând din cap, semn că nu știa dacă părintele vorbea serios sau glumea, deși gluma nu-și prea avea rostul în acel caz.

— Este amărăciune pentru că oamenii beau nedreptatea ca pe apă, fără să se gândească la consecințe.

— Dar dacă n-ar fi nedreptate, părinte, n-am ști când și unde e dreptate.

— Da, asta e adevărat, pentru că pe lume toate sunt perechi: lumina cu întunericul, dreptatea cu nedreptatea, viața cu moartea, bogăția cu sărăcia... dacă s-ar mai pierde și prostia, cine ar mai aminti și de înțelepciune? Nu mai vorbesc de etică, etichetă și rușine, care nu prea mai există în ultima vreme. S-a ajuns aproape ca în Sodoma și Gomora, să umble femeile aproape goale pe stradă, în diferite locuri publice, chiar și pe la televizor. Mai poate fi răbdată o astfel de comportare? În lume, dar și la noi în țară e prea multă desfrânare.

— Cred că nu mă învinovați pe mine de această stare de lucruri? De obicei oamenii caută un vinovat pe care să poată da vina atunci când totul le iese prost.

— Nicidecum! Sunt supărat pe rânduielile din țară care permit desfrâul și pe comportarea unor persoane certate cu morala. Nu mai avem nici bărbați viteji în țară; înainte vreme prin aceste păduri care ne înconjoară și astăzi, au sălășluit haiducii, oameni curajoși, adevărați bărbați cu inima de leu, oameni dintr-o bucată.

Astăzi au rămas numai cântecele și baladele în legătură cu ei și isprăvile lor. Un asemenea bărbat putea pași în fața unei femei cu inima curată, era iubit și respectat de ele, care îl priveau și tremurau de voluptate. Acum sunt zămisliți din ce în ce mai mulți vorbăreți și fățarnici, nu și bărbați.

— Poate aveți dreptate. Am cunoscut și eu o asemenea creatură și tocmai din această pricină mă aflu

aici.

— Zămislirea nu este creație, ci doar se cufundă viața în viață, în oarba voluptate, o corectează părintele. Creația a făcut-o numai Dumnezeu.

După ce a mai privit-o un timp în tăcere, părintele i-a spus:

— Dumneata trebuia să fi rămas în lume și să fii un mirean de nădejde care să te măriți și să faci copii dolofani și sănătoși. Ești frumoasă și n-ar trebui să te irosești aici, între aceste ziduri.

— De ce, părinte?

— Așa... că muierea este iarba satanei, iar cel care o paște turbează, la fel ca și cel care n-o paște și moare de inimă rea că n-a păscut-o și tot așa...

— Vorbești cu păcat, părinte. Nu sunt toate femeile la fel, încearcă ea să-l contrazică.

— Știu eu ce vorbesc, dar nu o fac cu păcat. Vezi, soră Fevronia, de satana scapi cu crucea, cu tămâia arsă și dacă-l blestemi, dar cu femeia este mult mai greu pentru că ea nu se lasă dusă, chiar dacă arzi vagoane de tămâie, făcându-ți cruce în permanență. Câte una te mai crede și nebun văzând că insiști atât de mult ca să scapi de ea.

— Părinte, ce-mi spuneți mă înfloară, se apară ea.

— Gândește-te și să vezi că-mi vei da dreptate, a mai spus el, apoi a ieșit și a plecat pe alee.

După ce s-a mai rugat puțin, Vica a ieșit din biserică și a pornit spre chilia sa. Privea cu plăcere spre șirul alb de chilii crare înconjurau biserica, în care locuiau maicile împreună cu surorile și ucenicele lor.

La început credința Vicăi se rezuma numai la iubire, dar cu timpul petrecut în izolare, cu munca și rugăciunea, departe de lumea pe care o părăsise, simțea nevoia unei altfel de mângâieri și iubirea de Dumnezeu. Rugăciunile ei continuau să fie taine pe care nu le-a dezvăluit nimănui. În fiecare seară îngenunchea în fața icoanei și înălța rugi rostite cu adâncă evlavie, cerșind totodată răbdare, ușurare și putere de la cel Atotputernic. Deși uneori i se

părea că El nu o asculta, continua cu încrederea că Dumnezeu nu o va părăsi și nu o va da uitării, mai ales că ea îl iubește din convingere. Cu toate acestea, Vica suferea, iar dorul de copilărie îi revenise, umplându-i sufletul și arzându-i puternic inima. Ar fi dorit ca mama ei să fi trăit și s-o cheme ca să locuiască împreună pentru totdeauna. În chilia ei astfel de gânduri o țineau în stare de veghe în timpul căreia constata lipsa speranței și mierea amintirilor plăcute, ca și hrana care s-o nutrească corespunzător, încerca astfel să-și țină zilele cu hrana dorințelor, iar datorită lipsurilor și dorințelor neîmplinite se resemna și tânjea zadarnic.

A doua zi era duminică și Roza a venit pentru a o lua la plimbarea prin pădure pe care o stabiliseră împreună în ajun.

Dincolo de mănăstire se întindea un platou plin de verdeață și umbră deasă; de jur-împrejur platoul era străjuit de un lanț de culmi destul de înalte, iar deasupra lui cerul albastru care se transforma în plumburiu datorită stratului de zăpadă care acoperea totul ca un lințoliu.

S-au oprit amândouă pe creasta verde a muntelui care domina pășunile și au privit valea adâncă unde se vedeau poieni înverzite presărate cu margarete, trifoi, caprifoi și pintenul cocoșului zâmbind toată natura fericită sub mângâierea caldă a soarelui.

Dealurile din apropiere, împădurite și ele, dormeau adânc sub umbra vremelnică a unui nor uriaș care acoperea zarea, trăgând spre răsărit un zăbranic albastru-sidefiu; un vânticel mângâia frunțile lor asudate cu adierea lui proaspătă și dulce care le înviora.

— Vezi valea aceea de la piciorul dealului? întrebă Roza.

— Da, o văd.

— Acolo cresc cei mai bătrâni copaci, stejari uriași, împodobiți cu coroane maiestuoase care stau de strajă ca soldații, asigurând o umbră deasă. Data viitoare când vom veni, mergem până acolo.

S-au așezat pe iarba deasă și au început să depene amintiri și să-și satisfacă curiozitățile, în scopul de a se cunoaște mai bine:

— Cum e tatăl tău? a întrebat-o Roza. Este tot despotic și rău cum este al meu?

— Nu, tatăl meu este un om înțelegător și bun la suflet. S-a mai schimbat puțin după ce a murit mama, iar el a trebuit să se recăsătorească și asta probabil din cauza actualei soții, poate și a serviciului său.

Ne-a neglijat puțin, dar nu sub aspectul material, că ne-a dat bani și ne-a asigurat traiul, dar n-am fost permanent cu el, ne-a crescut o mătușă.

— Zici că ai o soră? continuă Roza să se informeze.

— Da, am o soră geamănă. E o fată bună. S-a căsătorit de curând și locuiește în Constanța cu soțul ei.

Vica a tăcut. Cu această informație voia să oprească destăinuirile. A schimbat subiectul discuției:

— Trebuia să susțin și eu examen de admitere la o facultate, dar am ales să vin aici pentru a avea mai multă liniște. Voiam să părăsesc acea lume.

— Eu cred că o meserie este mai sigură astăzi, te face mai curajoasă, mai stăpână pe tine și te ține permanent ocupată, încât reușești să uiți de griji și de gândurile chinuitoare care pun, adesea, stăpânire pe fetele tinere.

— Poate e mai sigură, dar pe lângă curajul pe care ți-l dă, te face indiferentă la feminitate. La un moment dat începe să-ți fie indiferent chiar și un bărbat, până când te trezești că ajungi fată bătrână.

— Aici, în Mănăstire nu suferi aceleași transformări?

— Da, dar aici cel puțin te consideri Mireasa Domnului. Dacă în viața socială ne-ar vede bărbații așa cum suntem în realitate, poate ne-ar respecta mai mult, dar ei sunt copleșiți de iluzii și adesea ne înțeleg greșit, încât pentru ei femeia este jumătate păpușă și jumătate înger.

— Este și o altă părere, intervine prompt Roza.

Pentru unii bărbați, femeia rea este asemuită cu un diavol totdeauna. Și totuși, venirea noastră în Mănăstire eu o consider un fel de a fugi de noi înșine și de faptele din trecut de care ne simțim vinovate.

— Da și asta. Cel puțin eu recunosc că am făcut prostia de a iubi pe cineva, deși nu mi se ceruse acest lucru. Amintirea aceea tăioasă îmi tot revine în minte și mă umple de rușine, îmi creștează respectul față de mine însămi, întocmai ca o lamă fină de cuțit.

— Nu trebuie să te mai gândești la asta! o îndemna Roza.

— Mă simt și acum o proastă și mă disprețuiesc, dar ce-i puteam face păcătoasei mele de inimă? Iartă-mă, nu vreau să te consider duhovnicul meu, dar am spus așa, pentru că veni vorba!

— Hai să ne întoarcem, că se întunecă și ar fi bine să ajungem devreme pentru vecerniei sugerează Roza.

S-au întors pe același drum pe care veniseră.

După câteva zile, Vica i-a scris Paraschivei:

Draga mea mătușă.

Te anunț că sunt bine și mă descurc în cele ce făptuiesc aici. În ultimele săptămâni am început să colind prin pădurile din împrejurimi împreună cu Roza, prietena și tovarășa mea de muncă. Nici nu-ți poți închipui câte frumuseți poate ascunde natura. Inima îmi este copleșită de atâta frumusețe și de bucuria libertății și a naturii, care a fost întotdeauna o desfătare pentru mine, încă de când eram acasă și alergam pe câmp.

La toate acestea se adaugă purtarea blândă a prietenei care mă face să mă simt în largul meu și o iubesc cu toată forța de care este capabilă inima mea, deoarece ea este bună și nu m-a obosit niciodată. Odată ne-am rătăcit prin pădure și nu mai găseam drumul de întoarcere dar ne-a îndreptat o țărancă aflată cu oile și caprele la păscut.

Mă temeam că nu voi reuși să scap de dragoste și eram deznădăjduită, dar am început să uit pentru că

muncesc mult în fiecare zi, iar noaptea cad frântă.

Poate voi reuși! Mă întreb uneori dacă în strădaniile mele de a mă consola cu situația dată, nu cumva îmi voi pierde capacitatea de a iubi oamenii? Dar n-am ce face. Poate aceasta este tocmai pedeapsa pe care o merit și trebuie s-o ispășesc. Să nu fie o boală fără leac.

Tanti Chiva, după atâta suferință pe care am tras-o eu, le-aș spune tuturor fetelor: „Fiți prevăzătoare, dragile mele și procedați cu luare-amine când faceți vreo făgăduială, iar când ați ajuns să iubiți cu adevărat, păstrați-vă demnitatea și cumpătul! Ar fi bine pentru voi să simțiți cât mai puțin pentru a nu suferi cumplit în caz de eșec. Ascultați-mă pe mine: să nu vă încredeți în vorbele dulci ale bărbaților!

Închei, Vica 12.04.1995.

Printre atâtea virtuți ale ei, Vica era geloasă pe cele de același sex cu ea care aveau noroc.

În duminica următoare, Vica și Roza și-au pus câteva merinde într-un coșuleț și au trecut din nou peste creasta dealului, iar când au ajuns pe platoul înverzit s-au oprit.

— N-ai obosit? a întrebat-o Roza.

— Nu, încă. Vai! Ce frumos e aici! Vom rămâne în acest loc toată ziua, vrei?

— Nu. Mai întâi ne odihnim puțin, apoi vom merge mai departe. Vreau să-ți arăt niște locuri minunate, unde putem culege alune, fragi, zmeură, apoi un alt loc unde n-a călcat picior de om.

Au continuat să urce, apoi să coboare pe poteci de munte, până când acestea au dispărut și au ajuns într-o zonă unde crește mușchiul verde ca și smaraldul, apoi stejari falnici, mesteceni gingași, fagi înalți, toți creșcuți laolaltă cu frasinul, pe ale căror tulpini se cățara iedera pentru a ajunge la lumina soarelui.

— Aici este nemaipomenit de frumos! exclamă Vica.

Mai jos, pe fundul viroagei înverzite, curgea înspumat, gălăgios și vesel, un pârâu care se lupta din greu cu pietrele, formând șuvoaie neliniștite ce rodeau din

malul de pământ. În zăvoi ele găsiseră umbra răcoroasă a copacilor crescuți în voia lor, oferind sălaș păsărelelor care le onora cu ciripitul lor vesel.

Peste tot se vedeau flori proaspete și trandafiri sălbatici, unii înfloriți, alții îmbobociți, iar alții care se treceau în singurătate, dovedind astfel că în acele locuri nu călca picior de om, fiind adevărata împărăție a naturii.

În prezența Rozei, Vica simțea că leapădă o povară de pe umeri, iar gândurile îi zburdau și mintea i se elibera; veselia o cuprindea, făcând-o să devină tandră și dispusă la confesiuni despre unele fapte experimentate de ea în scurta viață trăită în lumea mirenilor.

Cu acest prilej, dovedea că are o minte cultivată, o inteligență viguroasă, însă persista în încercarea de a-și ascunde slăbiciunile, acele părți vulnerabile.

După ce a ascultat-o cu multă atenție, Roza a spus, aproape în șoaptă, cu privirea pierdută:

— Cu toată frumusețea pe care ne-o oferă această natură generoasă, viața nu este decât o amăgire.

— Așa o fi, dar eu consider că dragostea este cel mai adevărat, mai trainic, mai dulce și mai amar, în același timp, dintre toate câte îi sunt date omului să cunoască.

— Am auzit și eu că dragostea este rezistentă. Unii spun că e chiar mai rezistentă decât moartea, spune Roza. Nu știu cum este, dar n-o vreau. O consider o deșertăciune a vieții, în urma căreia rămâne suferința care te chinuie pe vecie.

— Este drept că durerea ei te chinuie, dar, în cazul în care dragostea este împărtășită de celălalt, e o fericire.

— Eu nu prea am auzit de dragoste împărtășită. Poate doar în romane, unde poveștile de dragoste sunt prezentate înșelător, deși ascund mari primejdii. Sper că și tu ai citit romane de aceste fel?

— Da, am citit multe. Încep și eu să nu le mai cred acum după câte am pățit din cauza dragostei. Socotesc că cei care scriu romane de dragoste, habar nu au de „biciul de foc” al acesteia.

— Ei, s-ar putea să aibă acei scriitori care au suferit din acest motiv sau din pricina căsătoriilor nepotrivite. Dar când s-au apucat să scrie și ei pot proceda subiectiv, pentru a da cât mai mare importanță romanului, ocolind adevărul în favoarea frumosului și plăcerii, își exprimă cu curaj părerea Roza.

— Eu am auzit și chiar am văzut familii fericite, căsnicii durabile, dar rămân la părerea că ele au rezistat numai pentru că au fost susținute de acea dragoste reciprocă dintre soți, sinceritate, iar sufletele lor se află în armonie. Îmi amintesc o discuție pe care am avut-o cu fostul meu pxieten: „Ești ca o soră bună a crudului leopard cu blana plină de pete negre”, îmi spunea el.

Aceasta mă obliga să fac analiza fiecăruia dintre noi și, spre surprinderea mea, am constatat contrastul dintre caracterele noastre: el liniștit, blând și îndatoritor, pe când eu, repezită, aprigă și mereu ca o vijelie care nu se mai oprea. Poate de aceea n-a vrut Dumnezeu să ne unim amândoi!?

— Părinții mei n-au fost fericiți în căsnicia lor, dovadă că sau despărțit încă de tineri, a spus Roza cu un oftat greu.

— Poate că i-a obosit viața conjugală și n-au rezistat? Asta dovedește că viața e un stagiul de ucenicie fără odihnă, dar și fără răsplată, iar o căsnicie prelungită când deja e falită, se poate transforma într-un iad, adăugă Vica, rămasă cu ochii pironiți în iarba verde.

— Ce zici, plecăm? o întrebă Roza.

— Nu. Hai să mergem acolo sus, pe vârful acela acoperit cu zăpada!

— Nu putem astăzi. Este prea departe ca să mai ajungem până când se întunecă. și tu știi că nu ne putem permite să lipsim de la vecernie, ca s-o supărăm pe Maica Stareță. Ne-ar putea pedepsi pentru indisciplină.

S-au întors la timp în Mănăstire și totul a fost așa cum erau obișnuite să petreacă între zidurile ei austere.

...Multe luni la rând au trecut, iar Vica și Paraschiva și-au mai scris sporadic, considerând fiecare dintre ele că este mai cuminte să lase viața să-și urmeze cursul.

Într-o zi, pe când Maria ieșea de la cursuri, s-a întâlnit cu Ioana și Irinel.

— Ce faceți voi aici? a fost ea curioasă.

— Păi, eu sunt în anul al doilea și Irinel în al patrulea la facultatea de biologie, răspunde Ioana.

— Și nu ne-am întâlnit deloc pe perioada unui an întreg de studii? Și eu sunt în anul patru la Drept, i-a informat Maria.

— Am fost însărcinată o vreme și... avem o fetiță de un an și două luni, răspunde Ioana puțin rușinată. Am avut nuntă, dar unchiul Costică n-a venit.

— Și eu am un băiat, dar e flăcău de un an și aproape șase luni, se laudă Maria. Notează numărul meu de telefon și să mă suni, ca să mai vorbim!

S-au despărțit repede, Maria evitând să răspundă și la alte întrebări.

— Am s-o sun și poate îi fac o vizită acasă să pot discuta mai mult cu ea, să-mi spună ce s-a întâmplat între ea și părinții săi, spune Ioana.

— Eu am auzit că tatăl ei l-a alungat pe Mihai, apoi ea a plecat de acasă, urmându-l la un hotel. Mihai avea niște bani cu care a cumpărat un apartament, iar cu restul și-a încropit o afacere cu frigidere, electrocasnice, în general. Este un tip foarte deștept și manierat. Îmi place mult de el și aș vrea să-i fiu prieten, adăugă Irinel.

*

...Paraschiva venea rareori în oraș și adesea se întorcea în aceeași zi, astfel că era informată, într-o oarecare măsură despre rudele sale.

Cu Ioana, pe care o vizita foarte rar de când aceasta se căsătorise și locuia la soacra sa, a avut o discuție mai deosebită:

— Ce vești mai ai de la Vica? I-am scris și eu, dar ea refuză să-mi răspundă, tot mai este supărată pe mine, deși

mie îmi este dor de ea și o visez uneori noaptea.

— Nu vrea să audă de tine. Nu mi-a mai scris demult. În ultima scrisoare pe care am primit-o de la ea, părea că s-a consolată cu viața din Mănăstire, dar e puțin bolnavă.

— De ce este bolnavă?

— Nu scrie de ce suferă, dar cred că este vorba tot de motivul ei vechi – dezamăgirea suferită în dragoste. Pe tine nu te poate ierta pentru că te-ai căsătorit cu Irinel.

— Ce puteam să fac dacă, iubindu-l amândouă, el m-a ales pe mine?

— Nu știi. Cert este că și tu l-ai încurajat, dându-i posibilitatea să se apropie mai mult de tine, deși știai cât de mult îl iubea Vica.

— Dar Irinel i-a spus că mă iubește pe mine, iar pe ea o stimează și o iubește ca pe sora mea, ce este.

— Nu știi ce i-a spus el, dar Vica este distrusă moral, poate tocmai aceasta este cauza bolii ei. Poate nu trebuia ca tu să-i joci o asemenea „farsă” tocmai surorii tale?

— Nici dumneata, tanti, nu mă crezi că nu am nicio vină? s-a văicărit Ioana, iar pe obraji i-au apărut brusc lacrimile suferinței.

— Hai, termină cu lacrimile! Eu te cred, dar tot așa de bine o știi și o cred și pe Vica, ființa aprigă dar plăpândă. Ea nu prea seamănă în partea noastră, ci mai mult în partea mamei voastre. Nu este ca spicul de hrișcă să se poată ridica din nou după ce trece furtuna, ci e slabă ca spicul de grâu, care, odată culcat de furtună se frânge și se usucă, dar de ridicat nu se mai poate ridica. Asta este și dovada că Vica noastră a cedat prea ușor, luând drumul vieții austere din Mănăstire.

Ioana n-a prea înțeles cum este cu spicul de hrișcă și neamul încăpățânat care, doborât de necazuri, mai are vloga să se ridice și să continue lupta fără să se plângă. A rămas tăcută în așteptarea altor vești.

— Văd că ești însărcinată din nou, spune Paraschiva cu un ton care îngloba și o oarecare nemulțumire. Nu era mai bine să așteptați să termini facultatea?

— Și ce să-i fac copilului? Să avortez? Am eu dreptul să pun la îndoiala acest dar Divin? Cum poți să-ți închipui că mi-aș aroga eu dreptul de a hotărî cine să trăiască și cine să moară?

— Mă gândeam și eu ca pe Zina ai născut-o prin cezariană, iar a doua naștere va fi mai periculoasă.

— E drept că la prima naștere am fost în pericol, fiind obligați să-mi facă cezariana pentru a ne salva, pe mine și pe fetiță, dar acum știu că va fi băiat și sunt hotărâtă să-i dau viață.

Soacra mea și-a schimbat total comportarea față de mine și este cu totul de acord să avem acest copil. Luna trăcută Irinel a moștenit de la sora tatălui său o casă în cartierul Medeea, unde ne vom muta cu toții - inclusiv mama-soacră - după ce se vor termina lucrările de renovare. De-ai ști dumneata cât de mult ține soacra mea la Zina! Umblă în camera ei numai în vârfurile picioarelor când doarme și îi face toate poftele. Zina seamănă leit cu Irinel, care s-a bucurat nespuse de mult, ca și mine, când i-a auzit primul țipăt. Când am adus-o acasă de la maternitate toată casa s-a umplut de o mare veselie. Apoi a început să crească, să i se lungească mâinile și picioarele, obrații să-i fie mai rumeni și dolofani și buclele aurii, iar ochii ei albaștri ca marea. Când a spus „mamă”, prima dată îmi venea să leșin pentru că pe buzele și în inima copilașilor, cuvântul mama ține locul lui Dumnezeu. Toți o iubim în casă, așa cum ai văzut.

Zilele trecute m-am întâlnit cu Maria, fiica lui unchiul Costică Comănescu. E studentă în anul patru. Mi-a spus că are și ea un băiat, Lucian, în vârstă de un an și jumătate. N-am vorbit prea mult cu ea pentru că se grăbea să ajungă undeva.

— Am fost pe la mama ei. Irina mi-a povestit cum l-a alungat Costică de la ei pe Mihai, apoi a plecat și Maria după el, părăsindu-i pe părinți.

S-au căsătorit, au făcut nuntă, dar n-au spus la nimeni. Locuiesc într-un apartament lângă Casa de

Cultură, iar Mihai are o firmă a lor cu specific de electrocasnice sau așa ceva. Zice Irina că s-au împăcat, iar de Crăciun au petrecut împreună.

...Ajunsă acasă, Paraschiva a găsit o scrisoare de la Vica în care îi cerea să-i transmită vești despre toți, inclusiv despre baciul Vasile Corbu, prietenul copilăriei lor fericite. Având destule asemenea vești, într-o zi Paraschiva s-a așezat la masă și i-a scris:

Draga mamei.

Am primit scrisoarea ta, dar abia acum mi-au dat răgaz treburile din gospodărie să-ți răspund.

Voi începe cu verișoara voastră, Maria Comănescu, despre care nu ți-am scris niciodată până acum. Este căsătorită de mai bine de doi ani de zile cu juristul care lucra la firma lui Costică - îl știi pe Mihai - și au un băiat de un an și jumătate, botezat Lucian.

Când a aflat Costică Comănescu că el îi face curte Mariei, l-a alungat de la ei, iar Maria l-a urmat și s-au căsătorit fără știrea și aprobarea lui Costică.

Abia de Crăciun s-au împăcat.

Despre Ioana, ce să-ți spun? Este în anul al doilea la facultatea de biologie și are o fetiță de un an și ceva, iar acum este din nou însărcinată. Soacra ei, care n-o prea voia de noră la început, iar în planurile ei nu era loc pentru Ioana, acea „țărăncuță” de care fiul ei se îndrăgostise, cu timpul a îndrăgit-o; o consideră ca fiind. O plantă rară și prea frumoasă, dar care a fost crescută pe un câmp de buruieni. Eu cred că Melania - așa se numește soacra - cam exagerează în această privință, dar e treaba ei.

Irina Comănescu este cam bolnavă. Ea mi-a spus că se simte fără putere și nu mai are niciun chef de viață, iar asta a început din ziua în care Maria a plecat de acasă. Pentru ea a fost un șoc mare.

Unchiul tău Costică e bine, gras și se îmbogățește mereu de pe urma firmei lui.

M-ai întrebat de baciul Vasile. Face tot ce știi, păzește oile satului, iar fiu-său Ion este în vorbă cu Isabela,

fata lui Moxu, ăla care nu-și schimba paltonul nici iama, nici vara cât e de cald, dar nu prea cred că se duce ea să locuiască în bordei.

Fata mea, îmi scrii că umbli mult prin pădure. Să ai grija să nu pățești ceva cu atâtea sălbăticiuni! Închei și te sărut.

Paraschiva, 06 noiemb. 1995

Scrisoarea aceasta a primit-o Vica abia de Sfântul Nicolae, poate a fost pusă la poștă mai târziu sau a rătăcit prin alte locuri, așa cum se mai întâmplă uneori. Citind-o, starea Vicăi s-a înrăutățit, iar cu toate intervențiile maicilor din Mănăstire, sănătatea ei nu dădea semne că se îmbunătățește.

Transportată la spitalul județean i s-au făcut toate analizele și un control medical minuțios, dar nu i s-a descoperit nicio boală, astfel că după o săptămână de ședere în spital, a fost externată fără a i se preciza diagnosticul unei boli anume.

Stătea întinsă pe patul ei îngust din chilia luminată numai de lumina candeliei care ardea permanent pe peretele dinspre răsărit, sub icoană. Părul ei căzut peste perna pe care zăcea se contura ca o aureolă. Deși obosit și crispat de durerea care-i mistuia sufletul, chipul ei era încă, frumos, doar buzele ei fine, puțin învinețite, dar ușor arcuite se mișcau încet când se strecurau gemetele printre ele. Lângă patul ei stătea prietena și tovarășa ei de muncă și rugăciune, maica Harisia (Roza), care o veghea aproape permanent, deși în acele clipe grele Vica ar fi dorit, poate, să rămână singură cu gândurile ei. Dar Roza se străduia să-i încălzească sufletul slab și stingher, deoarece ea știa că inima Vicăi „murise” cu multă vreme înainte de a se îmbolnăvi la pat; asta se întâmplase atunci când i-o dăruise bărbatului cu numele de Irinel, iar acela o refuzase. Roza simțea și ea că îi rămăsese să vegheze un fel de „cadavru” al unei iubiri ce nu fusese împărtășită, care declanșase tot acel proces cu întorsături neprevăzute.

Discutând cu Vica, a constatat cu uimire că aceasta

nu-și mai amintea aproape nimic din cele petrecute de ea acasă, cu rudele sale. Timpul și evenimentele se precipitaseră și se amestecaseră ca într-un coșmar lipsit de realitate și de rațiune. Roza își amintește că până în clipa morții, din mintea ei aceste amintiri se șterseseră, locul fiind gol. Ajunsese într-o stare de tensiune nervoasă și slăbea cu fiecare zi care trecea, iar maicile care o vizitau o găseau abătută tocmai pentru că inima ei era zdrobită sufletește și suferea de o durere mult prea complexă, diferită de durerea fizică, care o deprima.

Părerea lor era că o inimă zdrobită poate aduce moartea.

Îngrijorată de această situație, Roza i-a scris o scrisoare Parasebivei în care îi descria starea prietenei sale: ...” Vica stă aproape permanent întinsă pe patul din chilie, este abătută, tristă, n-o mai interesează nimic din cele ce se întâmplă în jurul său, ducând o viață vegetativă asemenea unei plante. De săptămâni de zile n-am mai avut o discuție mai lungă cu ea și n-am mai văzut-o râzând. Încerc s-o antrenez în discuții și s-o consolez, pentru a-și recăpăta echilibrul, dar ea refuză și toată strădania mea este în zadar. Știu că ea suferă mult după cele petrecute, însă nu mai reușesc să-i alin durerea.

Marile dureri nu dor la început, dar cu timpul se amplifică și sunt mari tocmai pentru că deschid răni care nu se mai pot vindeca. Într-o astfel de situație se află Vica.

De când a primit scrisoarea de la dumneavoastră a căzut într-o letargie din care n-au putut-o scoate nici medicii spitalului Județean, care au spus că nu are „nimic clinic”, toate analizele și investigațiile asupra trupului ei fiind normale.

De când a venit aici, în Mănăstire, a muncit din greu tocmai pentru a-și alunga din minte gândurile, iar munca a ajutat, în parte, să-și țină în frâu suferința, silind-o să-și umple timpul, să se gândească mai puțin la trecut. Înclin să cred că după atâta vreme care s-a scurs, eforturile depuse nu i-au adus nici sănătate trupului, nici liniștea

netulburată de care avea nevoie sufletul ei torturat și obosit de trecut.

Sub apăsarea gândurilor din trecut care o măcinau, Vica devenea tot mai slabă, mai palidă și mai tristă, iar povara avântului ei zdrobit se așeza încet și sigur peste tinerețea zdruncinată a bieteii copile, subjugându-i temeliile cugetului. Noaptea, când stăteam lângă ea, se zvârcolea pe pernă, bâlbâind fraze neînțelese, în care adesea vă pomenea pe dumneavoastră. Se trezea, apoi, brusc, cobora din pat și îngenunchea în fața icoanei și se ruga cu lacrimi fierbinți. Refuză hrana și a slăbit, este palidă și ofilită întocmai ca o floare căreia îi lipsesc hrana și apa. Toate măicuțele au observat schimbările petrecute în înfățișarea ei și își exprimă părerea că va muri curând. Dar Vica susține că nu are niciun betesug, nicio boală fizică. Și, totuși, puterile i-au scăzut, somnul ei este firav și plin de vise care o muncesc și se trezește din somn plângând.

Maicile cu experiență se pricep să tămăduiască diferite boli trupesti cu ajutorul leacurilor, dar au constatat că boala ei nu ara leac. Cele tinere, surori și novice, o privesc cu compasiune de când au aflat că a suferit ca urmare a unei decepții în dragoste, unele dintre ele datorând venirea aici din același motiv.

Într-o noapte când s-a trezit dintr-un vis transpirată, mi-a spus că și-a îndreptat toate gândurile către Dumnezeu, deoarece își da seama limpede că în această lume nu a avut parte de bucurii și că așteaptă mai multe de la lumea cealaltă, care speră să vină în curând pentru ea. Era pustiită de tot și mi-a spus: „Acum nu-mi mai este frică de moarte”. Pentru asta am certat-o: „Dumnezeu nu ne-a alcătuit și nu ne-a dat viață cu unicul scop de a ne dori neconținut moartea, dimpotrivă, ne cere să prețuim viața și să ne bucurăm de ea atât cât ne este dată”. „Ce știi tu? Existența a devenit pentru mine un lucru nefolositor și pustiu, ceva care abia se târăște și care nu mai merită niciun efort”, mi-a răspuns Vica.

Cred că ar fi bine să veniți aici și să discutați cu ea

până nu este prea târziu.

Închei și vă rog să-mi iertați îndrăzneala de a vă scrie, dar nu știu cum aş putea-o ajuta.

Vă aşteptăm. Roza, 21. dec.95.

Primind scrisoarea, Paraschiva s-a îmbrăcat și a plecat la oraș, oprindu-se acasă la Ilarie Nedelcu, dar acesta era la serviciu. N-a mai avut răbdare și i-a făcut o vizită acolo, povestindu-i toată situația despre Vica.

— Eu nu pot să plec pentru că trebuie să lucrez la bilanțul contabil al firmei, deoarece peste câteva zile se încheie anul. Nici Ioana nu poate merge că sarcina ei a ajuns în ultima lună, s-ar putea să nască în jurul Anului Nou. Trebuie să te duci tu, singură. Îți dau bani de drum și grăbește-te!

— Ilarie! Vica este copilul tău, nu al meu, a spus Paraschiva pe un ton ridicat, apoi a început să plângă în hohote. Dă-i un telefon Ioanei și vezi dacă este acasă că vreau să merg până la ea înainte de plecare!

...Ilarie a format numărul de acasă de la Ioana și a răspuns chiar ea.

— Cum te simți? a întrebat-o tatăl ei.

— Bine, de ce?

— Vine pe la tine tușa Paraschiva și voiam să știu dacă ești acasă.

— O aștept, răspunde Ioana sec.

— Du-te la ea și îți aduc eu banii după ce termin programul de lucru! Vezi cum discuți cu Ioana!

Când a ajuns acasă la Ioana, au început alte explicații, alte lacrimi, de ambele părți. Cu trenul de seară Paraschiva a plecat la București, iar de acolo la Piatra Neamț, reușind să ajungă la Mănăstire în după-amiaza aceleiași zile, dar obosită după atâtea ore de călătorie.

Mai întâi a fost condusă la Maica Stareță, care i-a explicat situația, iar împreună cu aceasta, a mers în chilia în care zăcea Vica.

După ce au rămas numai ele amândouă s-au

îmbrățișat, Paraschiva plângând cu suspine, însă Vica nu mai plângea, lacrimile ei se opriseră, ochii i se uscaseră de cât plânse mai înainte.

— Of, fetița mea! Cine a crezut că ne vom întâlni tocmai aici, în această încăpere sărăcăcioasă?

— Așa a vrut Dumnezeu, tanti. Cu cine ai mai venit?

— Singură. Ioana e cu sarcina în ultima lună, iar tatăl tău are de făcut bilanțul contabil al firmei.

— Bine că nu a nins, că pe aici sunt zăpezi mari și viscole năprasnice, încât totul înțepește un timp. Cred că ai făcut bine că ai venit singură. Nu doream să mă vadă și ceilalți în halul în care am ajuns. Ei ce mai fac? Zi-mi câte ceva despre fiecare!

— În afară de cele ce ți-am scris nu am noutăți. Toți sunt bine, sănătoși, dar îngrijați pentru tine.

— Dragii de ei! murmură Vica cu fața ușor împurpurată. Să știi, tanti, că eu mă simt terminată. Cred că voi pleca în curând după mama, care a fost nefericită ca și mine.

— Nu vorbi prostii! Ar fi bine să te hrănești și să revii la viața normală. Poate că n-ar strica deloc să pleci de aici și să te întorci acasă la noi.

— Nu se mai poate. Locul meu este aici, chiar dacă, nu pentru prea multă vreme. Dacă o fi să mor, să mă lăsați aici, în cimitirul Mănăstirii, că altfel va fi rău de cel care nu-mi va îndeplini această ultimă dorință. Voi face și cerere către Maica Stareță.

— Doamne, Dumnezeule! Ce durere poate fi mai mare decât asta pentru mine? a spus Paraschiva, cu fața scăldată în lacrimi. Pentru asta v-am crescut eu douăzeci de ani? Ce să fac? Nu găsesc niciun leac cu care să-ți pot alina acea suferință neputincioasă și mută.

O vreme a privit-o în tăcere, doborâtă de milă, cu ochii împăienjeniți de lacrimi, dar tot nu găsea soluția salvatoare. Rotindu-și privirea prin încăpere, a înregistrat puținătatea lucrurilor existente: un pat destul de îngust, un scăunel fără spătar, o măsuță pe care se găsea o biblie cu

coperți soioase și uzate de atâta folosire și un alt scaun pentru rugăciune.

Între timp a intrat în încăpere Roza pe care Vica i-a prezentat-o, dar aceasta a lăsat pe masă o farfurie cu mâncare - orez cu lapte - după care s-a retras.

— Mi-a fost de mare ajutor Roza, a șoptit Vica.

— Ea, mi-a scris toate amănuntele situației tale.

— Mi-a spus după ce a expediat scrisoarea și am certat-o.

— Eu trebuie să plec, dar sunt tare îngrijorată în legătură cu sănătatea ta.

— Nu mai fi îngrijorată că sunt în mâinile Domnului! Cum va hotărî El, așa se va întâmpla.

— Nu știu ce să mai cred, că tu ești tare încăpățânată.

— Ia acest medalion cu lăntișor și să-l păstrezi cu grijă pentru ca să-ți amintească de mine! E sfințit.

S-au îmbrățișat și s-au despărțit cu promisiunea, din ambele părți, ca să-și scrie. La ieșire, Paraschiva a întâlnit-o pe Roza, cu care a mai discutat o vreme și a rugat-o să-i scrie despre evoluția bolii Vicăi.

Întoarsă la Constanța, Paraschiva le-a spus toată poveste în legătură cu Vica, apoi a plecat la ea acasă.

Pe data de 08 ianuarie Ioana l-a născut pe Cosmin, un cavaler lung de cincizeci de centimetri și în greutate de 2, 600 kg. Nașterea a fost destul de grea, dar a decurs normal, fără să mai fie nevoie de operație.

Toate s-au desfășurat în mod firesc, fiecare fiind preocupat de îndeletnicirile lui, până la o3 mai, când viața Paraschivei și a familiilor Ioanei și a lui Ilarie Nedelcu, a fost zguduită din nou. Paraschiva a primit o telegramă de la Mănăstire în care se spunea: „Veniți urgent, Victoria moartă!”

Când a citit-o, aceasta s-a zăpăcit complet, încât nu știa ce să facă. Fenomenul este cunoscut: la început nu înțelegi nimic, apoi cuvântul pătrunde încet în minte, deși încă este de neînțeles, nu-ți vine să crezi că este adevărat

ce ai citit și atunci respingi ideea care a venit și urmează să-ți zguduie mintea și inima. Cu trecerea clipelor de șoc începi să conștientizezi acel fenomen și, în raport de forța morală de care dispui, începi să strigi, să plângi, sau să te prăbușești, pur și simplu.

Paraschiva era o fire tare, dar și ea a plâns și a bociț din belșug: „Îngerășul mamei iubit, de ce te-ai dus? Te-am crescut de mititică și acum mlădița mea scumpă a fost smulsă din rădăcină. De ce nu m-ai ascultat să fi rămas acasă, poate aveai altă soartă?”

A reușit să se îmbrace și s-a dus în stația de autobuz, plecând la Constanța. A trecut, mai întâi, pe acasă pe la Ioana, cu care au vorbit și au plâns. Cu ochii dilatați de groază, Ioana ținea buzele întredeschise ca să pună o întrebare, dar nu reușea să articuleze niciun cuvânt.

Privea tăcută peticul de hârtie în aparentă nevinovat, în timp ce mâinile îi tremurau, iar lacrimile îi șiroiau pe obraji. A căzut la picioarele Paraschivei, îngânând:

— S-a dus unica mea surioară! De câteva zile mă tot simțeam rău, îmi tremura tot trupul. Era poate, un semn.

— Liniștește-te și hai să vedem cum vom proceda!

— Eu nu mă simt în stare să merg, tanti. Poate va merge tata.

— N-am apucat să discut cu el, am venit direct aici. Dar până acasă la el poți să mergi?

— Cred că da, dar o aștept pe soacră-mea să stea cu copiii, pentru că Irinel are cursuri până seara.

...Era primăvara, anotimpul drag pentru Vica, pentru că putea să hoinărească peste câmp și prin pădure. Pomii înfloriseră, iar pe solul încă umed ploua cu petalele lor viu colorate; aerul era cald și vibra de zumzetul insectelor și al harnicelor albine.

Paraschiva mergea încet pe stradă și se gândea la Vica: „Suferința celui care iubește are leac numai în moarte. Încercarea trimisă de Dumnezeu cu trei ani în urmă, prin care Irinel îi jignea sentimentele de iubire și de încredere, se vede că Vica n-a putut se treacă, iar acea

iubire, în loc să-i dezvolte sufletul, i l-a mutilat”.

Ilarie abia venise de la slujbă și se pregătea pentru masă când ele au intrat pe ușa casei sale. Le-a privit cu spaimă când le-a văzut chipurile.

— Tu de ce ești îmbrăcată în culori cernite? a întrebat-o pe Paraschiva.

— Pentru același motiv pentru care va trebui să te îmbraci și tu.

— Irina? a întrebat el, știind că aceasta era bolnavă.

— Nu, Vica, a spus Paraschiva cu ochii scăldați în lacrimi, întinzând spre el telegrama.

Ilarie citea și nu-i venea să creadă că e adevărat.

— Mergi cu mine acolo?

— Merg, orice s-ar întâmpla! a răspuns acesta printre suspine. Are aceeași soartă ca Jeni, a mai șoptit el. Să plecăm chiar acum pentru a fi mâine dimineață acolo, la prima oră!

— Sunt de aceeași părere, a răspuns Paraschiva.

...Ajunși la Mănăstire cei doi s-au prezentat în biroul Maicii Starețe, iar de acolo au mers, însoțiți, la chilia în care se afla trupul neînsuflețit al Vicăi. Cercetând obiectele personale ale acesteia, Paraschiva a găsit o scrisoare - neterminată - ce urma să-i fie ei adresată, precum și o cerere pe care Vica o făcuse către conducerea Mănăstirii, în care își exprima ultima sa dorință: „Vă rog să aprobați ca trupul meu să fie înmormântat în această Mănăstire în care am slujit. De aici doresc să găesc drumul spre tărâmul fără întoarcere, unde să mă reunesc cu mama în moarte, ea fiind cea care și-a dat viața, a făcut să mă nasc eu și sora mea Ioana, apoi s-a stins. Eu semăn cu mama”.

— Ce facem? a întrebat Stareța.

— Îi vom respecta dorința, a răspuns Ilarie Nedelcu.

— Atunci vom începe ceremonialul înmormântării, conform canoanelor noastre.

— De acord. Faceți cum știți mai bine!

Paraschiva plângea într-un colț, citind scrisoarea

neterminată și netrimisă a Vicăi: „... Cât de dureros este să zaci pe un pat de suferință și să te afli în primejdie de moarte! Lumea e frumoasă și parcă n-aș vrea să mă văd smulsă din ea ca să plec cine știe unde, în rai, în iad sau în alt loc undeva în Univers.

Am avut o viață pe care n-am trăit-o. Am, totuși, noroc pentru că lângă mine se află draga mea, Roza, care mă veghează permanent, pierzând ore prețioase din somnul ei, ținându-mă de mână și discutând cu mine; ea este bună și mă încurajează, spunându-mi că moartea nu înseamnă nimic, toți trebuie să murim într-o zi.

Nu sufăr de o boală violentă, ci de una blândă despre care nimeni nu știe ce este. Sufletul meu este atât de liniștit pentru că îmi spune că nimănui nu-i va părea rău după mine, mai ales acum... am obosit...

Nu mă părăsi, scumpa mea Roza! Îmi place să te știu lângă mine. Tu ești sora mea bună. Sunt atât de istovita!”...

„Sunt aici, surioară. Voi sta lângă tine oricât va fi nevoie, nu te îngrijora”, îi povestea Roza, Paraschivei.

— Ținându-i mâna într-a mea, am observat că se răcește treptat, apoi se instalează nemișcarea trupului ei. Am așezat-o pe pernă, i-am pus mâinile pe piept, după care am anunțat-o pe Maica Stareță.

Îmi amintesc de Vica ce surâs cald avea. Era prinosul unei incelențe vii care îi lumina trăsăturile limpezi, ochii ei albaștri și melancolici care se oglindeau pe un chip de înger, a încheiat Roza, pe gânduri.

— S-a chinuit mult? a întrebat Paraschiva.

— O lună de zile nu s-a mai ridicat deloc din pat, gema ziua și noaptea de-ți sfâșia inima. Am vegheat-o, pe rând, toate novicele, surorile și unele dintre maici, dar cel mai mult timp am stat eu lângă ea. N-am mai văzut atâta suferință.

— Poate ți-a povestit că mama lor a murit când le-a născut.

De atunci eu le-am luat la mine pe amândouă și le-am

crescut până la vârsta de 20 de ani. Vica a fost întotdeauna mai sensibilă, mai plină de temperament, dar era o ființă minunată. Când și-a dat seama brusc de femeia din ea, s-a speriat că poate fi respinsă de un bărbat și a cedat, luând calea izolării în Mănăstire. Nu prea știu ce explicație să dau hotărârii ei în acest sens. Uneori asemenea lucruri sunt atât de complicate, încât este greu să ți le explici

...Paraschiva, care fusese lipsită de o căsnicie și de darul de avea copii, le crescuse pe cele două nepoate gemene cu dragoste de mamă, iar pierderea Vicăi o afectase deosebit de mult.

...Intrând înapoi în încăperea în care se afla Vica, la vederea chipului ei de fildeș își pierdea cumpătul. Fața Vicăi căpătase o gravă și tainică maturitate; nu mai era acea „amazoană sălbatică” care călărea pe deșelate caii baciului Vasile din sat. A început să plângă din nou și să sărute fruntea palidă și rece a moartei, spunând aproape șoptit: „Copilașul mamei, unde te duci, sărăcuțo?” temându-se parcă să n-o trezească cu bocetele ei.

...Știm ce a făcut Vica de la ultima ei discuție avută cu Irinel, când a fost cuprinsă de acea adâncă și sfâșietoare tristețe, apoi cu deznădejdea în suflet, a pornit-o pe drumul spre Mănăstire, unde și-a găsit sfârșitul.

Rog cititorul să procedeze ca și mine, în sensul de a ne da la o parte din fața durerii care i-a sângerat inima și să pășim pe lângă încăperea în care zace trupul fără noroc al acestei făpturi doborâte, cu mai multă evlavie și înțelegere.

Știm că în Mănăstire, în întunericul chilioarei sale, Vica și-a îndurat chinurile sub privirile bunelor măicuțe care au vegheat-o și au îngrijit-o până în ultimele ei clipe de viață, fără a o părăsi până în ceasul în care Dumnezeu i-a trimis mângâierea Lui.

S-o însoțim, deci, până în locul ei de odihnă! cu sufletul și gândurile noastre!

Din biserica albă cu turlă, aflată în mijlocul Mănăstirii, pleacă cortegiul spre groapa care-i va fi loc de

odihnă. Trupul neînsuflețit este dus pe o masă, în dangăte de clopot și cântări duhovnicești. În fruntea convoiului merge o măicuță având o scândură albă, negeluită, în mână - toaca de fag - în care bate ritmic cu un ciocan de lemn ce închipuie loviturile ciocanelor cu care au fost bătute piroanele de fier în mâinile și picioarele Mântuitorului nostru Iisus Cristos.

Urmează călugărițele îmbrăcate în mantii negre, urmate de cântărețele care cântă pe o singură voce, apoi cei apropiați morții...

Roza se apropie de Paraschiva și îi șoptește:

— De astăzi, pentru mine, curtea va fi pustie fără Vica, cea mai apropiată prietenă a mea, cu toate că în Mănăstire sunt atâtea măicuțe cu mâini harnice și un suflet de aur.

*

...Întorși la Constanța, Ilarie și Paraschiva au hotărât să facă o masă - un fel de parastas - la care să participe rudele apropiate, după care să plece acasă la ea. Ilarie era abătut și nu vorbea aproape deloc, iar soția sa, Angela, îl tot certa:

— Ce tot ai de nu vorbești!?

— Lasă-mă să-mi revin! Doar am pierdut un copil, care se află la doi metri sub pământ și care nu se va mai întoarce la mine niciodată. Poate am și eu o vină, de aceea îmi simt sufletul obosit și fără putere.

— Liniștește-te, odată, că nu este vina ta! Încearca Angela să-l ajute să iasă din acea stare de muțenie și reproșuri.

— Nu pot. Poate că Vica a strigat după ajutorul meu, dar eu n-am putut s-o aud de la așa depărtare, numai Dumnezeu a mai putut-o auzi, iar moartea ei mi-a sfâșiat inima, încă nu-mi pot găsi liniștea.

La masă se aflau ai casei, precum și Melania, Irinel și Ioana, care au ascultat cum s-au derulat toate faptele, apoi au vărsat lacrimi de compătmire, simțind năprasnica durere, amestecată în conștiința unora dintre ei, cu un

sentiment de ușoară vinovăție.

În final s-au resemnat, împâcându-se cu gândul că așa a fost să fie, iar spiritul Vicăi este deja o umbră care se va preumbla mereu, fără întoarcere, departe în afara orizontului vieții lor. Viața și dragostea sunt frumoase, însă moartea are și ea părți bune deoarece reușește să adăpostească ființa iubită în trecut, într-o liniște totală departe de grijile obișnuite pentru asigurarea condițiilor de viață și de fericire.

Dintre toți, numai Paraschiva se exprima direct când venea vorba de Vica, pe care o considera o sfântă: „Vica a fost un suflet curat, neprihănit, iar acum se afla în fața scaunului Domnului sau „Dumnezeu a chemat-o la El”, precum și alte expresii care erau de natură să acopere marea ei absență dintre cei vii și dragi. Adresându-se lui Ilarie care era prea abătut, Paraschiva încerca să-l îmbărbăteze.

— Iată că după 24 de ani Vica se află la adăpost de orice primejdie, poate chiar în brațele mamei sale, care trebuie să fie foarte mândră de ea.

— Păi, socotind după vorbele tale, s-ar părea că moartea are și părțile ei bune, răspunde Ilarie, pătruns de o sfioasă umilință. Dar acolo e frig, singurătate, întuneric...

— Are. Ea unește sufletele care, în viață au fost despărțite. Pentru Vica e mai bine acolo. Când ești tânăr și crezi în dragoste - care uneori se realizează, alteori nu - dacă ai eșecul ei e foarte grav. Pentru ea totul n-a fost decât înșelare și amăgire, care au târât-o în deznădejde după care... plecarea acolo... și n-a mai rezistat.

Ioana și Irinel simțeau și ei durerea, dar nu se considerau vinovați de cele întâmplate Vicăi, fiind conștienți că iubirea care ia unit a fost curată, sinceră și nu a fost îndreptată împotriva ei, care a înțeles greșit sau incomplet dragostea lui Irinel, care ținea la ea ca la o soră - sora iubitei lui - nu altfel.

Numai că iubirea agresivă a Vicăi, neîmpărăășită de Irinel, i-a adus durerea și deznădejdea care au împins-o să

ia hotărârea dură, izolarea de lume cât mai departe de locul unde a suferit decepția, cât și de cei pe care îi considera vinovați de neîmplinirea ei în dragoste.

Irinel le povestise, cu oarecare rușine, dar și remușoare:

— În vara aceea, la sat, eram tânăr, lipsit de experiență și socoteam că dorurile și suferințele dragostei constituie cel mai mare chin al sufletului, dar pentru mine Ioana era obiectivul urmărit, nici prin gând nu mi-a trecut vreodată că voi fi în situația de a fi dorit și iubit de o altă persoană, fără ca eu s-o iubesc. Așa s-a întâmplat cu Vica. Eu o respectam și țineam efectiv la ea pentru că era sora Ioanei pentru care aveam acel sentiment deosebit. Mi-am dat seama târziu în ce situație penibilă mă aflu, tocmai în perioada în care pregăteam căsătoria cu Ioana, discuțiile cu mama, apoi toate celelalte.

Vica ajunsese să mă domine și biruindu-și pudoarea, mi-a mărturisit că mă iubește și că vrea să ne căsătorim. Am fost surprins de propunerea ei, dar n-am putut s-o mint și atunci i-am mărturisit, la rândul meu, că o iubesc pe Ioana cu care intenționez că mă căsătoresc. Știam că o rănesc prin refuzul meu, oricât de delicat ar fi fost exprimat în raport cu declarația ei de dragoste prin care îmi cerea totul, dar n-am. avut de ales.

Privind-o cum se transformă dintr-odată, devenind imobilă ca o stană de piatră a propriei sale dezamăgiri, ca o umbră și o moarte vie, m-am emoționat puternic. Am observat la un moment dat că ea nu mă mai asculta, dar trecea prin diferite faze de tăcere combinate cu zbuciumul care îi venea din interior. Nu știam ce să-i fac ca s-o liniștesc, s-o determin să înțeleagă noua situație. I-am spus: „Vica, știi că eu o iubesc pe I...” „Lasă-mă în pace, lașule!” mi-a strigat ea, după care a dispărut de lângă mine. I-am mai văzut o vreme rochia de culoare deschisă fluturând, apoi s-a pierdut în întuneric.

...Irinel are dreptate, Vica era ambițioasă și nu accepta refuzul, nici să piardă. Era ca acea floare de câmp

care se ofilește atunci când este pusă într-o glastră, chiar dacă acea glastră e din argint.

De asemenea, dacă o femeie se poate apăra împotriva unei patimi nedorite, ea nu face decât să se conformeze unei legi a sexului ei, refuzul în acest caz fiind socotit normal. Dar un bărbat cum se poate apăra? Acesta era cazul lui Irinel, iar ceilalți i-au dat dreptate.

Discuția între Ioana și Irinel a mai continuat și când au ajuns acasă la ei.

— Îmi pare rău că Vica a plecat la Mănăstire din cauza mea.

Tot ce s-a întâmplat cu ea mă face să mă simt ca un borfaș de profesie. Ultima dată când am vorbit cu ea, i-am privit chipul cu luare-aminte. În ochii ei albaștri și adânci ca marea am văzut... e greu să-ți descriu ce am văzut acolo... Vica era ca o panteră zădărnă, dar de o frumusețe sălbatică, vicleană, o frumusețe rară, care nu suportă să fie înșelată, preferând moartea. Am fost înspăimântat. Și acum amintirea ei mă chinuie ca și amintirea unei crime, iar figura ei plină de durere și ură, mă umple de tristețe și de o dureroasă și negrăiți jale, amestecate cu mila. Nu mi-o pot scoate din minte.

Ioana îl privea cu ochii ei mari, de parcă voia să-i citească în suflet. Era bărbatul ei, om chipeș, cu părul castaniu, fața ușor bronzată de vântul de primăvară, ochi caprui și-i stătea bine îmbrăcat în costumul lui albastru.

— Nu-ți mai face gânduri din pricina ei! i-a spus Ioana cu glasul ei sonor și dulce.

Au tăcut amândoi o vreme. Ioana și-a adus aminte de prima ei sarcină când jurase - în chinurile facerii - că nu va mai da naștere altui copil. A zâmbit acestui gând.

— Ce ai pățit? De ce zâmbești? întreabă Irinel.

— Mi-am adus aminte de prima naștere. Ziceam că nu mai vreau să avem alt copil, dar asta este o uitare specifică și înăscuta femeilor, dovadă că avem altul și acesta este băiat, așa cum ți-ai dorit și tu. Mă bucur că este sănătos, dolofan și nu plânge aproape deloc.

— Da. Dovadă că viața merge înainte.

CAP. V. - O FAMILIE BRUSC ÎNDURERATĂ

Nu același lucru putea spune și Cornel Barac, apăsător de necazul care se abătuse asupra familiei sale.

Într-o dimineață, Carmen a constatat că pe cearșaful pe care dormise era o pată mare de sânge. A făcut repede socoteala zilelor de la ultimul ciclu: trecuseră numai zece zile. „Nu se poate! Ceva este în neregulă” și-a zis ea în gând.

Cornel plecase în zori de acasă și nu se putea sfătui ce să facă, așa că și-a făcut toaleta, a lăsat mâncarea pentru Leo pe masa de la bucătărie și a plecat la slujbă.

În pauza de prânz a dat o fugă până la Spitalul Județean - secția ginecologie - unde i s-a făcut un control, dar fiind întrerupt curentul electric, medicul s-a mulțumit să-i recolteze o probă pentru analiza de laborator și a invitat-o în ziua de joi în săptămâna următoare.

— Vești proaste! a întâmpinat-o acesta când s-a prezentat la data fixată. Am luat legătura cu cei de la secția de oncologie și confirmă diagnosticul: cancer uterin. Vă va conduce asistenta mea până acolo, luați și aceasta hârtie! Este rezultatul analizei.

La cabinetul numit a ajuns Carmen aproape șocată de vestea primită și nici nu vedea pe unde calcă.

— Stați jos! a invitat-o dr. Pețeanu, după ce asistenta care o însoțise părăsise cabinetul Ce vă supără?

— Nu mă supăra nimic, domnule doctor dar... și a povestit toată situația. Apoi am primit acest rezultat care, care... și n-a mai putut vorbi datorită plânsului.

— Obosiți? Vreau să spun, când mergeți, obosiți?

— Umeori, dar îmi revin repede după ce mă odihnesc puțin. O problemă pe care o socotesc nelalocul ei, ar fi că slăbesc, deși mănânc normal, ca mai înainte și consider că este nejustificat.

— Ați făcut sex recent? Sunteți căsătorită, cred?

— Sunt căsătorită, dar sex n-am mai făcut de aproape o săptămână, răspunde ea rușinată.

— Totuși, aveți obraji palizi, iar sub ochi aveți cearcăne ca de oboseală. Deocamdată eu apreciez că poate fi vorba de metroragie, dar poate fi vorba și de ceva mai serios. Ar putea fi ceva benign, poate să provină de la vreun chist pe care-l putem extirpa, fără dificultate, prin operație. Așezați-vă pe masa de colo! Îi indică el, preocupat de gânduri.

Carmen se dezbracă și se așază pentru consult.

— Uterul este mărit și pe trompa stângă se află un țesut îngroșat și de formă neregulată, iar mai sus, aproape de ovar, se observă un fel de corp tumoral. Uterul produce el însuși celule maligne! anunță medicul, când își încheie consultul.

— Ce este de făcut? întreabă ea speriată.

— Cu salvarea veți pleca urgent la Spitalul Filantropia din București! Cine vă va însoți din familie?

— Soțul meu. Când plecăm?

— Astăzi, pe la ora 11.00. Mai este o pacientă care trebuie să ajungă acolo aproape în aceeași situație.

S-a îmbrăcat și a plecat acasă, de unde l-a sunat pe Cornel la serviciu și i-a spus ce are de făcut.

— Trebuie să plecăm peste aproximativ două ore, așa că te rog să vii repede acasă! Până atunci eu fac bagajele pentru drum și te aștept.

...Drumul până la București a fost un chin, plâneau femeile, dar și bărbații lor, care-și reprezentau în minte tot felul de coșmaruri, din care nu lipsea moartea. În jurul orei 15.00 au intrat pe poarta spitalului și au fost luate în primire de medicul de gardă, care le-a făcut internarea, urmând ca în dimineața următoare să li se hotărască soarta.

Bărbații au plecat în oraș, urmând să revină și ei a doua zi pentru a discuta cu medicul ce se va ocupa de soțiile lor. Cornel Barac a mers la sora soției lui, care locuia la un bloc din Drumul Taberei, iar dimineața devreme s-a prezentat la spital.

La orele opt au fost chemați în cabinetul medicului,

Cornel și soția sa. După ce a consultat fișa pacientei, acesta a întrebat-o pe Carmen:

— Ai făcut mamografia?

— Da, acum o săptămână, o am la mine.

— În familie ați mai avut vreun caz asemănător?

— Nu.

— Știți că de la 40 de ani, mamografia se face anual? În ultimii ani una din opt femei are cancer la sân sau uterin.

— Da, mi s-a spus la spitalul din Constanța.

— Scoateți-vă halatul și sutienul! De azi nu mai purtați sutien!

Medicul îi palpă sânii rotunzi și se opri brusc, cu degetele sub sânul stâng, continuând să caute încet.

— Aici apare o mică gălmă. Azi veți face o nouă mamografie, să vedem dacă între sân și uter s-a format o comunicare. Veți merge cu doamna asistentă la cabinetul dotat cu aparatura corespunzătoare.

De acolo s-au întors repede, cu filmul încă ud, pe care medicul l-a pus într-o cutie în care ardea un bec.

— S-a făcut bine purificarea înainte? o întreabă el pe asistenta care o însoțise la mamografie.

— Da, conform regulilor: s-a spălat bine pentru a înlătura orice urmă de parfum sau deodorant, apoi i-a făcut verificarea fiecărui sân în parte.

Pe film se vedeau niște pete întunecate, iar doctorul, privind, plimba pixul peste ele, zicând:

— Aici se află un conglomerat de noduli care au cuprins și ganglionii; a pătruns cam adânc. Mi se pare că este o tumoare destul de avansată.

Se întoarce spre Cornel Barac și cu fața îngândurată spune:

— Trebuie să fac o biopsie foarte rapid.

— Dar, nu...

— Niciun „dar”! l-a întrerupt el autoritar. Dacă vreți să vă trăiaască, trebuie să ne grăbim. Părerea mea este că

trebuie extirpat sânul în același timp cu extirparea uterului, pentru a înlătura tot răul înainte de a se generaliza. Ce părere aveți?

— Da. Este de natură malignă?

— La uter așa arată biopsia, dar dacă putem avea și rezultatul biopsiei la sân, să curățăm totul odată.

— Facem așa cum spuneți dumneavoastră, aprobă Cornel, cu glasul scăzut.

Carmen plângea în hohote, iar Cornel încerca s-o liniștească, deși se abținea greu să nu plângă și el de atâta durere care-i apăsa.

Au semnat amândoi declarația că sunt de acord cu operația, iar la ora fixată, Carmen a fost dusă în camera unde a fost pregătită în vederea intervenției chirurgicale, de care se temea atât de mult, apoi a ajuns în sala de operație pe un cărucior, fiind deja anesteziată. Operația a durat aproape cinci ore, iar medicii au curățat uterul, trompele și ovarele, scoțând la iveală un carcinom malign destul de mare.

Cornel o aștepta pe coridor, dar nu primea niciun răspuns. Abia a văzut-o adusă cu căruciorul spre sala de reanimare, dar era sub sedative și n-a putu vorbi cu ea. O asistentă i-a spus că operația a reușit dar abia a doua zi poate vorbi cu ea.

A plecat la rude acasă de unde a revenit a doua zi. Carmen era tot la reanimare, dar la prânz a fost mutată într-o rezervă, unde i s-a permis și lui Cornel să intre și să discute cu ea câteva minute. Cât timp stătuse pe coridor, pe lângă el trecuseră mai multe cărucioare cu femei operate, încă sub anestezie, împinse de infirmieri. Și-a adus aminte ce speriată era și Carmen înainte de a fi dusă în sala de operații.

Când a intrat și l-a văzut Carmen, aceasta a început să plângă și să-l întrebe ce spune doctorul. Scapă?

În salon și-a făcut apariția chiar doctorul care o operase și i-a dat toate explicațiile:

— Biopsia a fost malignă în ambele cazuri. Veți fi

nevoite să faceți citostatice peste o lună de zile, după ce se va vindeca operația. Chimioterapia este necesară deoarece au fost prinși și ganglionii limfatici. Nu știu, încă, până la ce nivel au ajuns și dacă sunt invadate și alte părți ale corpului. Mă tem să nu fi făcut ramificații sau metastaze, că atunci nu ne mai este de folos o operație parțială.

— Cât va dura chimioterapia? îl întreabă Carmen.

— Aproape șase luni. Faceți-o, că puteți scăpa!

— Va cădea și părul? Am văzut multe femei cu perucă.

— Da și asta, dar pe urmă va crește un păr viguros.

Peste o săptămână o puteți lua acasă, va fi vindecată trei sferturi.

— Poate suporta drumul până la Constanța?

— Poate, răspunde doctorul, nu e prima care o face.

Cornel simțea că se înăbușă din cauza mirosurilor de medicamente, sânge etc., precum și a suferinței fizice pe care o vedea la tot pasul. Încerca, pe orice cale, s-o îmbărbăteze pe Carmen, care continua să plângă și să se văicărească.

— Ce voi face eu cu un singur sân și cheală?

— Liniștește-te, dragă! Frumusețea nu contează. Ai pierdut un sân, nu creierul. Obişnuiește-te cu această idee și nu mai fi atât de disperată! Eu plec și voi reveni mâine.

Pe coridor, Cornel s-a întâlnit, din nou, cu doctorul.

— E chiar atât de grav? îl întreabă el pe medic.

— Este, domnule. Soția dumitale a avut o tumoare masivă și foarte adâncă în sân care a cuprins toate canalele, infiltrându-se și în țesuturile din jur, apoi s-a întins și spre sistemul limfatic. E o tumoare malignă, deci se află în fața unui cancer secundar. Dacă n-ar fi fost prinși ganglionii limfatici, reușita ar fi fost deplină, dar așa, mă tem de o recidivă care este fatală aproape în toate cazurile, în cealaltă parte am mai multă siguranță, că acolo am scos tot răul.

— Ce este de făcut în situația dată?

— Să facă tratamentul cu atenție! Altfel riscă să se producă o metastază în cavitatea toracică sau în altă parte, în raport cu numărul ganglionilor limfatici care au fost invadați. Eu zic să nu riște.

— Deci, tot nu a depășit starea de pericol?

— Încă nu știu. Numai după tratamentul cu citostatice mai putem discuta. Operația a reușit bine, dar dacă tratamentul este urmat corespunzător are o șansă. Ați venit destul de târziu la noi. Vom vedea ce ne va spune chimioterapia, va fi o garanție sau...

Cornel i-a mulțumit pentru explicații și a părăsit spitalul, urmând să revină a doua zi. Până la stația de autobuz se tot gândea. Avea în cap numai biopsii, tumori, noduli, chimioterapie, metastază, citostatice, care erau de natură să-l năucească. „Ce facem dacă n-a fost extirpat în întregime acel cancer păcătos? Cum s-o pierd tocmai acum? E înspăimântător!” își spunea el plângând.

Oamenii care-l întâlneau, îl priveau curioși, neștiind ce suferință îl apasă. Când ajungea în casa cumnatei sale, repeta cele aflate la spital, iar veștile sumbre declanșau plânsete și supărări familiei acesteia.

— Știi ceva, Cornele? zice cumnata lui. Eu am auzit că aici, în București, este un doctor Leontopol, care face tratament cu niște cașete din plante împotriva cancerului. Se spune că a vindecat multă lume și nu le vinde prea scump.

— Să nu fie vreun impostor!

— Nu cred. Mă interesez eu mâine și mergem la el.

A doua zi Cornel a discutat această problemă cu soția lui:

— Da, am auzit și eu o doamnă pomenind despre acest Leontopol. Zice că are cabinet pe undeva prin cartierul Militari. Vorbește și tu cu el și vezi dacă merită să le mai ei sau e în zadar. Mie tot îmi este frică să nu mor. Aici, în spital – reia Carmen – am auzit niște doamne discutând că au fost cazuri când bolnavelor li s-a aplicat un tratament greșit, iar acestea au murit. Dacă voi muri și eu?

— Nu mori! Trebuie să încerci să-ți faci curaj pentru a urma chimioterapia, oricât de greu ar fi.

— Voi rezista eu, oare, șase luni? E o veșnicie.

— Draga mea, veșnică e numai moartea pe care trebuie s-o păcălim. Trebuie să lupți, să nu te dai bătută! Iar eu voi fi alături de tine, să te sprijin oricând.

Nu l-au găsit pe Leontopol, iar peste o săptămână s-au întors amândoi la Constanța, așteptând să i se vindece rănilor, pentru ca, apoi să înceapă tratamentul cu citostatice la Spitalul Județean Constanța.

Carmen se deplasa cu greutate prin apartament, iar când rămânea singură acasă, se dezbrăca și se posta în fața oglinzii unde-și studia trupul mutilat. Vedea un piept plat, cu o cicatrice aproape oblică având culoarea violacee, iar restul puțin învinețit. „Ce va zice Cornel când mă va vedea așa lângă el, în pat? Mă mai vrea el mutilată sau...?”

Odată i-a și spus, dar Cornel i-a răspuns blând: „Pentru mine tu rămâi mereu aceeași. Indiferent cum vei arăta eu și Leo te iubim. Nu-ți mai face probleme! Nu contează podoabele”.

La o lună de zile de la operație, Carmen s-a prezentat la Spitalul Județean să înceapă chimioterapia. În cabinetul doctorului Pețeanu se afla și dr. Ianula.

— Vom începe tratamentul care constă în injecții și pastile, apoi restul. Substanțele folosite nu sunt otrăvitoare, deci să nu vă speriați. Ele vor distruge numai celulele rele. Tratamentul, însă, are și efecte secundare: grețuri, dureri locale, căderea părului, oboseala fizică, usturimi în gât, o creștere în greutate, constipație, răceli, sterilitate în proporție de 50%. Dacă totul va merge bine, așteptăm să vedem dacă peste cinci ani de zile boala va recidiva. Să sperăm că totul va fi bine, altfel...

Astfel, Carmen a început tratamentul și odată cu ei au început grețurile (vomita și cădea pe jos în casă), nu suporta să mănânce nimic, iar după cele două ședințe a început să-i cadă părul din cap. Se privea în oglindă și plângea, având impresia că odată cu părul care-i cade în

suvițe mari, i se descompune și trupul în bucățele. Când se afla și Leo acasă, încerca s-o încurajeze, dar până la urmă sfârșea și ea în lacrimi.

Și-a făcut un turban precum turcoaicele pe care nu-l dădea jos de pe cap decât atunci când făcea baie.

A întrerupt și serviciul pentru că era slăbită și nu putea să reziste nici măcar o jumătate de normă și nu mai dădea randamentul cerut. Carmen nu mai era decât „o pasăre rănită”, cu aripile frânte, care nu mai putea zbura. Odată s-a gândit chiar și la sinucidere.

Încercase tot ce i s-a cerut, dar n-a mers și cedase.

...Am vizitat-o și eu – autorul – de câteva ori. Eram cunoștințe mai vechi. Am găsit-o foarte bolnavă. Era ca o frunză tremurătoare care căzuse dintr-un copac crescut pe malul unui râu repede, fiind suficientă o pală de vânt care s-o ridice în aer, apoi se arunce în șuvoiul clocotitor. Mi-a povestit că soțul său este atent cu ea, o veghează nopți la rând, dovedind o delicatețe infinită și o grijă de a se păstra tăcerea în toată casa.

Odată am nimerit să fie și Cornel acasă. Se transformase și el destul de mult: fața lui era suptă și mistuită de un foc lăuntric, iar în ochi avea o strălucire fantastică.

În momentul în care ne-am strâns mâinile, l-am simțit deznădăjduit și plin de suferință.

— Totul atârână de un fir de păr, mi-a șoptit el.

— Poate nu este totul pierdut. Ea ce face? l-am întrebat.

— A adormit, dar nu durează mult somnul ei.

— Atunci să n-o mai deranjăm. Să discutăm în altă parte!

— Hai în bucătărie! propune Cornel.

Ne-am așezat pe scaune și acesta a început să-mi povestească:

— Am fost cu ea peste tot, până când am ajuns la Spitalul Filantropia. La început am crezut că are ceva la aparatul digestiv și m-am interesat telefonic la spitalul

Fundeni - secția gastroenterologie, unde mi s-a făcut legătura cu doctorul Iuliana Pârvulescu, dar la Filantropia totul a căzut când s-a confirmat că are cancer la sân și uter, pe care i le-a extirpat.

După ce au făcut operația, la o lună de zile a început tratamentul cu citostatice, i-a căzut părul, s-a chinuit cu vomă, răceală, lipsa hranei, până a terminat cu toate.

Credeam că a scăpat dar cancerul s-a generalizat, cuprinzând plămânii, ficatul, apoi colonul și a ajuns până la oase. Chimioterapia a avut darul de a amâna moartea un timp, pentru că n-a adus nicio ameliorare. Ultima scintigramă arată că i-au fost năpădite toate oasele. Acum are dureri mari, încât nu mai poate suporta nici injecțiile. I-a apărut și o inflamație a colonului, care-i sleiește puterile și îi produce febră, diaree. Doctorii au crezut la început că e doar o inflamație a colonului care poate fi tratată, însă la biopsie a ieșit cancer.

— Totuși știința a făcut progrese și există atâta aparatură cu care pot fi depistate bolile din vreme...

— Ne-a spus doctorul de la București că ne-am dus la ei prea târziu, când se extinsese în zonele ganglionare. A fost greu și aici, în Spitalul Județean. Odată a fost nevoie să-i facă transfuzie de sânge. A fost groaznic. Nu se găsea sânge din grupa ei rară - AB IV.

Acum trebuie să ne resemnăm. Așteptăm sfârșitul, dar ei nu-i spunem adevărul pentru că astfel ar renunța să mai lupte cu boala.

...Am plecat deprimat din casa lor, fără să o fi văzut pe Carmen, deși doream s-o văd și să discut cu ea.

Cu două luni în urmă îi dădusem să citească manuscrisurile a doua dintre cărțile mele: *Ora de marinărie* și *Destin nemeritat*, dar abia l-a putut citi pe cel de-al doilea. Era o puternică confidentă a sufletului, deși constituția ei devenise fragilă. Nu voi uita figura ei suferindă și, totuși, luminată din interior de o mare limpezime de mângâiere și rugăciune. Într-un trup de o emoționantă fragilitate, sufletul ei ardea ca o lampă, iar

din frumoasa cu ochii oblici ca de asiatică și dantelăria de sentimente care o făceau plăcută, Carmen rămăsese, încă, irezistibilă, misterioasă și stranie, în același timp. Era de statură mică și nu se impunea prin forță; avea mâinile mici, ca de copil, dar avea un caracter ferm. Nu strălucea, ci radia căldură și bunătate pe care o transmitea celor din jur odată cu puterea ei de a emoționa. Carmen era unul dintre sufletele care înțelegea tot, ierta mult și avea darul de a-ți da puteri, de a te încuraja, de a-ți da încredere în anumite situații critice, deși uneori părea sarcastică în expresii. Darul ei este greu de explicat, dar avea acea pulsație interioară care face să se nască viața și s-o propulseze înainte, iar o frază nu se termina fără s-o anunțe pe următoarea. Cu toate aceste daruri, Carmen era de o simplitate și o cordialitate rar întâlnite.

Îmi amintesc ultima vizită pe care i-am făcut-o, când mai era, încă, în stare să susțină o conversație. Era în dimineața zilei de 22 ianuarie și am găsit-o singură, deoarece toți ai casei erau plecați cu treburi. Mi-a deschis ușa cu o mare greutate, dar era lucidă și oricât de epuizată era, a găsit puterea de a surâde, acel surâs dintre cele mai frumoase pe care i-l știam, alături de glasul ei cu vibrații de clopoțel, care începuse să cedeze: era acum o voce tristă, iar cuvintele îi ieșeau puțin tremurate.

— Unde este glasul tău puternic? am întrebat-o. Ce voce frumoasă aveai! Pentru mine rămâne tot acel glas cu frecvențe și vibrații de clopoțel.

— Ei, vocile frumoase nu se simt bine decât în trupurile grase, iar eu am slăbit destul. Dar nu vocea îmi este bolnavă, ci oasele, nervii, totul a devenit împărăția cancerului, făcând ca sănătatea mea să devină din ce în ce mai nesigură. Să știi că sunt mult mai fragilă decât par. Zac de mai bine de un an de zile și nu mi-a mai rămas decât să aștept acel sfârșit pe care îl doresc cât mai repede ca să scap de suferință.

— Te vei face bine, nu trebuie să te dai bătută!

— Nu mai sper nimic. Când mă fac bine, mâine?

— Ei, nu chiar mâine, poate în câteva săptămâni...

Am ajutat-o să se așeze pe pat, între două perne mari. Arăta fără vlagă, frântă de oboseală, iar sub ochii ei oblici avea două cearcăne mari, albastre. Mă simțeam stânjenit. Mi se părea că sănătatea mea ar fi un privilegiu aproape nemeritat în raport cu starea ei critică, dar m-am străduit și am reușit să trec repede peste acest moment dificil. Deși pentru mine era o încercare insuportabilă s-o văd în halul în care se afla, m-am așezat pe un scaun lângă patul ei, încercând s-o încurajez.

Carmen mă privea cu un fel de teamă. Probabil se gândea că mi-ar fi silă de ea pentru faptul că este bolnavă. Ochii ei aveau o expresie deosebit de chinuită și pătrunzătoare, iar buzele îi erau vinete și uscate. Mi-a arătat unde o doare și m-a cuprin mila de ea. Privind-o mai atent am observat că ochii ei erau scăldați în lacrimi, care șiroiau pe obraji. Pkângea în tăcere.

— Pentru Dumnezeu, de ce plângi?

— Sunt fericită că ai venit să mă vezi. Cu boala deja m-am împăcat, știu că „mă duc” în curând. Aș vrea să mai vii, că îmi dai curaj și putere, nu știu de ce.

— Da, voi veni, i-am promis eu. Te rog, însă, să nu mai pui totul la inimă, că totul este trecător!

O priveam cum stătea susținută de perne, cu trupul mic, ajuns o siluetă plăpândă, cu capul acoperit de un turban colorat care-i acoperea lipsa părului ți-i încadra figura sa palidă, strivită sub povara suferinței; fizic și moral părea că se află la limita extremă a forțelor sale. Slăbise atât de mult, încât i se vedeau venele gâtului.

— Ce ți-a mai spus doctorul? am întrebat-o.

— Ce-mi poate zice? zice că boala mea este imprevizibilă, s-ar putea ameliora, dar tot așa de bine m-ar putea copleși și... gata! Să-ți arăt scintigrama.

Se întinde spre noptiera de alături și ia niște clișee pe care le pune pe un geam fixat lângă bibliotecă, în spatele căruia a aprins un bec.

— Privește aici! îmi indică ea cu un pix. Toate oasele

sunt afectate, până și lobul plămânului stâng. Tocmai aceasta constituie și cauza oboselii mele la efort. Este cancer generalizat și nu văd nicio scăpare.

...Era prima ocazie când îi vedeam tot scheletul osos, întunecat și fantomatic, care se detașa dintre umbrele estompate.

— E nedrept! am spus cu glasul ridicat. Sunt atâția oameni sănătoși și tocmai tu să fii bolnavă!

— Cine ar putea ști de ce tocmai eu? Bănuiesc că este de vină stresul de toate zilele, cu toate slăbiciunile omenești.

— Să nu te dai bătută! Te vei însănătoși, iar eu mă voi ruga pentru tine.

— Îți mulțumesc pentru intenția ta bună și cinstită, deși eu nu-mi mai fac de multă vreme iluzii că voi scăpa.

A urmat o tăcere profundă și grea, după care Carmen a reluat:

— Când mă aflu în Spitalul Filantropia din București, am văzut de toate: femei cu început de cancer la sân care au fost operate și au plecat acasă cu speranță de vindecare, altele care n-au rezistat și au murit acolo, precum și alte femei - ca și mine - cu teama morții în suflet.

— Nu te mai gândi la asta! am intervenit eu.

— Da, ai dreptate. Tu ce mai faci?

— Bine, atât cât se poate spune că nu este rău.

M-am ridicat să plec, scuzându-mă că trebuie să ajung la ora 15.00 într-un loc, ceea ce era adevărat. Cu greutate, s-a ridicat și ea din pat și m-a condus până la ușa de la intrare, cu pași mici, șovăitori, sprijinindu-se de brațul meu (ca să nu se sprijine de pereți ca de obicei), purtând pe obrazul ei răvășit, toată tristețea lumii, însă ea a dat dovadă, ca întotdeauna, de o sobrietate naturală, lipsită de orice rigiditate. O vedeam pentru ultima oară în viață. Când am ajuns amândoi la ușă, Carmen mi-a mulțumit pentru vizită, mărturisind brusc:

— În casa asta s-a instalat atâta liniște cum n-a fost

niciodată; uneori mă copleșește.

— Să te faci bine! Omul înseamnă sănătate. Să nu uieți niciodată că tu ești mobila din casa ta, iar spiritul triumfa asupra materiei! i-am spus înainte de a ieși.

În ușă s-a auzit o bătaie, iar când am deschis, în prag se afla sora lui Carmen, care se întorsese de la piață cu mere, portocale și banane pentru bolnavă.

Am sărutat-o pe obraz pe Carmen, am salutat și am pornit pe jos pe scară, gândindu-mă: „Ce e viața? Ea trebuie să moară pentru că nu se găsește antidotul împotriva acestei boli năprasnice care seceră milioane de vieți pe tot Pământul”. Amărăciunea și neputința de a o vedea vindecată mă înfierbântase. O văzusem cum îmbătrânea, sub ochii mei, de durere.

...Mihai și Maria își făceau adesea drum până acasă la familia Barac – nașii lor de cununie și prieteni de suflet, pentru a se interesa de starea lui Carmen și dacă pot ajuta cu ceva. O găseau mereu zăcând în pat resemnată, suportând greu compătimirile cunoștințelor și rudelor apropiate. Măinile ei slabe, străbătute de vene albastre, cu pielea delicată și unghiile îngrijite, zăceau deasupra pledului cu care era învelită; păreau lipsite de sânge și de vlagă.

Cornel se apropia de ea și o mângâia pe cap cu mâna tremurândă, apoi se apleca și o săruta pe obraz și pe fruntea obosită, cu o afecțiune împletită cu milă. Inima i se rupea de durere pentru că știa exact rezultatul. O îndemna să doarmă pentru ca astfel s-o determine să fugă de realitate, să vegeteze în acea lume de întuneric și vise, departe de suferința și de blestemul care-i încătușează și-i devorează trupul.

Carmen închidea câteva clipe ochii, dar se ridica brusc și-l privește în față pe Cornel, spunând:

— Vreau adevărul, Comele! Știi bine că nu suport minciuna și înșelătoria. Vreau să nu mă mai considerați atât de proastă, din moment ce pot suporta o doză de sinceritate. Sunt bolnavă, dar nu și inconstientă. De ce îmi

ascundeți adevărul, de vreme ce eu simt că mă sfârșesc, mă „duc”... Cred că ajunge cu falsa voastră gingășie. Vouă vi se pare că blestematul vostru de menajament îmi face bine și pentru asta vă tot bâlbâiți și încercați să vă ascundeți, servindu-mi zilnic porția de milă de care nu am nevoie. Nu mai pot suporta nesiguranța, de aceea vă implor, fiți cinstiți cu mine! Prefer adevărul crud.

La rostirea ultimelor cuvinte, fața ei devenise tot mai palidă, iar ochii îi scânteiau. Și-a lăsat brusc capul să cadă pe pernă, părăsit de orice energie, în timp ce respirația i-a devenit grea, o respirație înăbușită și destul de anevoioasă. Broboane mari îi acopereau fruntea, semn al efortului făcut pentru a vorbi.

Cornel și-a scos ochelarii de la ochi, dând la iveală niște ochi înroșiți, obosiți de nesomn. Arăta ca un om îmbătrânit înainte de vreme și împovărat de griji.

— De ce nu-i spui adevărul? l-a întrebat Mihai, când au ieșit amândoi din încăpere.

— Adevărul este un leac amar care produce șoc, Mihai. Dar iluziile nu pot fi scuturate atât de lesne, așa cum scuturi poamele coapte dintr-un pom.

Medicul de familie a spus că este mai bine s-o lăsăm să creadă că se poate vindeca, adăugând apoi că mai există și „miracole”, precum și „vindecări spectaculoase”.

Am tot sperat în miracole și am cheltuit toată bruma de bani pe care o aveam pe medicamente, pe spitalizări, pe medici etc...

— Te cred. Dacă ai nevoie de bani, nu te jena! Spune-mi de ce sumă ai nevoie!

Cornel n-a răspuns. S-a apropiat de fereastră, a scos batista din buzunar și și-a șters discret lacrimile pe care nu mai reușea să le controleze, ferindu-se de privirile lui Mihai. Acesta a reluat discuția:

— Știu ceea ce simți și că e greu să te prefaci, dar te rog să nu te mai apropii de patul soției tale cu această figură deprimată, că îi faci mai mult rău.

De asemenea, cred că te frământă prea mult, încât

ești pe cale să-ți subminezi singur sănătatea pentru care va trebui să-i dai socoteală fetei tale, pe care nu o mai poți ajuta dacă-ți zdruncini sănătatea.

Pentru Carmen ai făcut tot ce ai putut, iar acum nu o mai poate ajuta decât Dumnezeu. Las-o în grija lui ătlomel se gândea că Mihai are dreptate și în minte îi apăru chipul fiicei lui - Leo - zâna lui cu plete aurii - pe care o iubea și se simțea dator s-o crească. De la mama sa moștenise blândețea, iar de la tata, ochii, mintea ageră și siguranța.

Între timp medicul de familie venise în casă, își consultase pacienta, apoi a intrat în bucătărie unde se găseau cei doi, pe care i-a salutat.

— Beți o cafea, domnule doctor? întreabă Cornel.

— Da, cu plăcere. Cu puțin zahăr.

— Iertați-mă, doctore! intervine Mihai, fără vreo introducere. De ce nu-i spuneți adevărul pacientei dumneavoastră? Știți cât de necesar îi este acestei ființe să se poată agăța de ceva care să reziste? Eu am reușit să-i cunosc bine pe acești oameni.

— Adevărul. Dumneata ai putea să i-l spui?

— Desigur. Știu că există riscul să-i producă un șoc, dar consider că este mai bine să știe adevărul ca să nu fie luată prin surprindere când se va produce inevitabilul.

— Am hotărât să le las speranța vindecării până în momentul în care pacienta va fi în măsură să suporte adevărul, pe care i-l voi spune peste vreo săptămână.

În spital când operam o persoană, nu stăteam pe gânduri, acționam imediat, în acest caz trebuie să avem răbdare pentru că o bună parte depinde de hazard. Viața tuturor oamenilor este în mâna lui Dumnezeu, deci nici a ei nu face excepție și se va sfârși numai atunci când a hotărât El. De ce să ne răzvrătim? S-ar putea ca peste noapte, starea ei să se amelioreze sau... poate între timp în lume se descoperă un nou medicament care vindecă sau dă speranță. Păcat că în prezent știința medicală mai stă zăvorâtă cu uși goase pe undeva. Astăzi este posibil orice, inclusiv ceea ce altă dată era imposibil. Să mai așteptăm!

— Și totuși, rămân la părerea mea: nu e bine să tăinuiești adevărul.

— Dumneata ai dreptate, dar nu pot proceda altfel. Poate e și o chestiune de obișnuință. De-ai ști de câte ori suntem noi, medicii, siliți să-i mințim pe pacienții noștri, spunându-le că totul evoluează bine, e perfect. Ei întreabă mereu și dacă le-am spune adevărul, ar refuza să mai lupte cu boala și s-ar sfârși repede. Te uiți în ochii lor obosiți și uscați, îți este milă de ei, dar nu le poți spune adevărul.

— Și atunci îi mințiți, prelungindu-le suferințele, deși știți bine că îi așteaptă același sfârșit, numai că a fost puțin amânat. Asta seamănă a cruzime.

— Poate, dar un procent din cei bolnavi luptă și chiar reușesc să învingă boala.

— Fenomen pe care dumneavoastră îl numiți „miracol”.

Cornel asista la discuție, dar era absent, cu gândul care-i zbura departe. Cu cât reflecta mai mult asupra necazului care-i lovise familia, cu atât se simțea mai tulburat, suportând mai greu gândul de a-și pierde ființa iubită, cu care se întrepătrunsese pe deplin propria sa ființă, datorită vieții în comun, a obișnuinței și a unor forțe tainice. Când a plecat medicul, Cornel i-a spus lui Mihai:

— M-am rugat mult pentru ea să nu moară, dar probabil nu suficient de mult și de bine, suficient de pios și din toată inima. Vom vedea...

— Nu-ți mai face reproșuri! Tu n-ai nicio vină.

...La data de 9 februarie, Carmen a fost din ce în ce mai rău. După ce a dormit timp de aproape patru ore, zguduită de tresăriri nervoase, cu vedenii înspăimântătoare care o făceau să țipe îngrozitor, când își revenea deschidea ochii și-i privea speriată pe cei din jur, așa cum fac și animalele înainte de a muri. Avea ochii lipsiți de expresie, aproape morți, cu orbitele fără vlagă și irisul lipsit de lumină. Respira greu și se înăbușea - cum îmi va relata Leo într-o zi.

În aceeași cameră, într-un hârdău de lemn cu trei cercuri, creștea un filodendron. Acest arbust nu era nevoit să lupte nici pentru hrană, apă, nici pentru spațiu, pentru că avea suficient ca să crească îndestulat, binecuvântându-și captivitatea.

*

După ce s-a chinuit destul, Carmen a obosit, iar în jurul orei unu din noapte și-a luat rămas bun de la viață. Dumnezeu îi adusese izbăvirea și liniștea.

Toți au plâns. Cornel, însă, stătea în genunchi lângă sicriu și plângea înfundat; ar fi vrut să-și ție durerea din suflet. Buzele îi tremurau de emoție, pe care o încercaseră în fața soției sale Carmen, care fusese pentru el excitație, hrană, răbdare, explicații, tandrețe, pofte împlinite și-i pătrunsese adânc în inimă.

Pe fruntea lui zbârcituri tot mai adânci tăiaseră brazde; colțurile gurii îi căzuseră, ochii îi erau înfundați în orbite, iar tâmpile începuseră să încărunțească, odată cu o pierdere ușoară a podoabei capilare.

Cu umerii căzuți și capul plecat pe mâna rece a soției sale decedate, Cornel stătea nemișcat, în genunchi, lângă sicriu.

În cameră a intrat și o doamnă, probabil locatară din bloc, cu o lumânare în mână, dar gătită ca un portret de Van Dyck, țeapănă, scrobită și înțepenită, care nu lua în seamă pe niciunul dintre cei prezenți la eveniment.

Mihai îmi povestea într-o zi:

— După tremurul umerilor, mi-am dat seama că Cornel plânge, este puternic răscolit și sfâșiat de această pierdere. L-am ridicat de umeri și l-am condus în altă cameră, pentru a evita eventuala prăbușire a lui pe podea, dar el mergea la fel ca un om care înaintează împotriva unei vijelii puternice. Am ajuns, totuși, cu el în dormitor, unde l-am așezat într-un fotoliu și l-am mângâiat ca pe un copil, fără să spun vreun cuvânt, deoarece o prezență nevăzută ținea degetul pe buze, invitându-mă să tac.

A urmat ceremonialul înmormântării la care au

participat și familiile Doroș și Comănescu, precum și Irinel Donciu, precum și unii cunoscuți din bloc.

Afară era ger și Carmen a fost înmormântată în groapa unei rude apropiate a mamei, sub crucea care purta numele Popovici Ana, urmând a se rezolva problemele legale ulterior.

CAP. VI - TOTUL ESTE DEȘERTĂCIUNE

De când se împăcase cu Mihai și Maria, soții Comănescu se liniștiseră și totul intrase în normal.

Afacerile lui Costică parcă se derulau mai cu spor, iar Irina îi aducea numai vești bune de câte ori făcea vizite acasă la Maria, în special legate de modul cum se dezvoltă năzdrăvanul lor nepoțel, Lucian.

— Când va împlini un an de zile, îl vom lua la noi, zicea Costică. Atunci începe să vorbească și să meargă în picioare. Ce zici?

— Nu știu dacă vor vrea ei să-l lase. E primul lor copil și, poate, nu se despart ușor de el. Dar vor veni mai des pe la noi, în vizită.

— Eu credeam că le-ar conveni să-l lase la noi, ca să poată Maria să umble la facultate, intervine din nou Costică cu un aer bosumflat.

Totul a rămas la stadiul de discuții și păreri, deoarece în luna octombrie a anului următor Irina s-a îmbolnăvit și a fost nevoie să fie internată în Spitalul Județean, la secția boli interne. Toate investigațiile și analizele de laborator au condus la diagnosticul: ciculi la vezica biliară pentru care a primit un tratament de întreținere, însoțit de un regim adecvat, care a durat aproape șase luni.

Irina, acea ființă simplă, blândă și bună, credincioasă și iubitoare suferea de afecțiuni biliare, dovadă că strsul și grijile pot afecta și persoane care nu duc o viață cu lipsuri și mizerie.

A mai fost internată de trei ori în spital și i s-a stabilit, pe rând: pancreatită, apoi insuficiență hepatică, apoi diabet, dar când criza a fost puternică, Irina a fost operată de calculi la fiere (bilă, scoțându-i un pumn de

pietricele. Au uitat toți de diabetul ei, acea boală înspăimântătoare a zahărului, când organismul încetează să mai prelucraze materiile hrănitoare: zahărul, grăsimile, iar acestea nu mai sunt asimilate, producând dereglări mari în organism.

La o nouă internare, alte analize, investigații și o biopsie, au adus cel mai crud răspuns: cancer la ficat.

Când a fost din nou operată s-a constatat că fuseseră cuprinse: ficatul, pancreasul, curbura colonului și lobul inferior al plămânului drept. „Nu se mai poate face nimic. Metastaza s-a extins” au răspuns chirurgii.

Irina a fost externată și în două săptămâni, după chinul suferit cu toate injecțiile cu morfină și cu toți banii lui Costică Comănescu, s-a stins din viață.

Când a văzut că a murit Irina, soția lui cu care a trăit 36 de ani, Costică a fost complet distrus și nu și-a revenit multă vreme, nefiind în stare să se mai ocupe de afaceri sau de casă. A stat lângă sicriul soției aproape 48 de ore neîntrerupte și nu-și putea reveni după acel stres.

Simțea că i se luase un sprijin pe care îl știuse atât de necesar.

El o iubea pe Irina și orice pierdere a unei iubiri înseamnă durere. Era nevoit de acum să solicite atenția fiicei sale, Maria, el fiind neputincios.

A fost adus sicriul în care a fost așezată Irina, apoi Mihai a umblat pe la Oficiul stării Civile pentru a obține certificatul de deces, apoi la serviciul de pompe funebre pentru cele necesare.

În acest timp Costică stătea lângă sicriu nemișcat ca o cariatidă, ținând-o de mână pe Irina. Când o atinge, o simțea rece, nemișcată, deși o știa din carne și oase, care mai înainte era fierbinte și întotdeauna însuflețită.

Privindu-i fața n-o mai recunoștea, deoarece Irina lui nu mai zâmbea ca altă dată, era nepăsătoare, dar nu și împăcată cu situația și asta îl nemulțumea, făcându-l să plângă încet deasupra ei. Lacrimile se prelingeau pe fața lui, pe haine, apoi picurau pe mâna ei rece.

La priveghi s-au adunat domni și, mai ales doamne, care discutau ca să le treacă vremea:

— Parcă Dumnezeu a pus la cale în mod intenționat acest dramatic episod, pentru a-i arăta lui domnul Costică cât de falsă și ridicolă este distincția pe care ți-o dă averea și alte titluri moștenite. Tot cam la fel a fost și norocul lui când a obținut totul la capul fratelui mort – a spus un domn destul de distins.

Privindu-l pe Costică cum se tânguie și suferă, acesta a continuat:

— Mie îmi pare rău de doamna Irina că s-a dus, dar mai rău îmi pare de domnul Costică, rămas singur la această vârstă și destul de afectat psihic.

Doamnele abordând și alte subiecte mondene, în special culese de prin casele prin care umblaseră:

— Săptămâna trecută am fost în vizită la Melania Danciu, povestește o doamnă. Am fost colege de serviciu vreo opt ani de zile și ne cunoaștem bine.

— Am auzit că și-a însurat băiatul, zice alta.

— Da, dragă, răspunde prima doamnă. Are o noră de o frumusețe rară, cu o siluetă de invidiat, deși a născut doi copii și are un mers de zietă. Este blondă, cu un păr precum îngerii, iar obrajii îi sunt mereu purpurii de parcă se tot rușinează.

— Avea o soră mai mare, din câte știu eu.

— Nu era mai mare, erau chiar gemene. Victoria se numește și a plecat la mănăstire prin Moldova, din cauză că Irinel, fiul Melaniei, a ales-o pe Ioana.

— Păi cum? Se îndrăgostiseră amândouă de el?

— Da, iar el a preferat-o pe Ioana, iar cealaltă a suferit mult și s-a călugărit.

— Ce-ți este cu dragostea asta!

— Nu-i poți comanda inimii, suspină deținătoarea veștilor. Iar dragostea e periculoasă.

...Toți slujitorii casei și ai firmei au fost îmbrăcați în negru cu prilejul ceremonialului înmormântării. La fel și

preoții, dascălul și ceilalți participanți, care alcătuiau o priveliște apăsătoare, dar ei sunt personaje mute până se ajunge la groapă.

Când a fost scos sicriul cu Irina din casă de către patru tineri de la serviciul funerar, preotul a psalmodiat conform ritualului, apoi la biserică s-a făcut toată slujba.

Costică stătea lipit de sicriu, plângea și privea fața Irinei, ai cărei ochi nu se vor mai deschide niciodată.

A fost dusă și înmormântată în Cimitirul Municipal Eternitatea din strada Baba Novac, așezată sub lespedea veșniciei, în pădurea de cruci și cripte pe care timpul și-a depus semnele uitării; cruci, bare și chiar unele lanțuri erau năpădite de pânze de păianjeni ale căror zdrențe fixate de vânt pe tabla urnelor și pe zalele lanțurilor, împreună cu straturi de praf depus din belșug pe crucifixuri sau pe panglicile de mătase care purtau dedicațiile rudelor și cunoștințelor, pe coroanele și jerbele de flori sau imortele.

Soarele strălucea peste cimitir, luminând spatele celor ce se rugau și se închinau; printre morminte se aflau persoane care stăteau îngenunchate în fața crucilor și se rugau, vorbind cu morții lor printre lacrimi.

Pe cruci poți citi lesne inscripții care vorbesc despre viața celor duși: „Adio fiu drag” „Regrete eterne” sau „Plecat prematur dintre noi” etc.

Preotul a ținut la sfârșit opredică după tipicul obișnuit, îndemnându-i pe cei rămași în viață să-și pună frâu mâhnirii. Totodată, le-a adus aminte, în termenii cei mai respectuoși, că într-o zi vor fi și ei chemați să treacă prin poarta întunecoasă care abia s-a închis în urma doamnei Comănescu Irina ale cărei rămășițe pământești ne-au părăsit și o regretăm.

Moartea soției sale l-a înfrânt definitiv pe Costică, iar când a ajuns acasă a strigat: „Totul este deșertăciune. Bogăția nu mai face nici doi bani!”

A plâns mult, refuzând și hrana, apoi s-a îmbolnăvit, a răcit mai întâi, apoi boala i-a fost agravată de

ateroscleroză, după care a uitat tot, devenind indiferent față de viață, de firmă și de cei din jurul său.

Suferința lui morală se va resimți și mai mult în caracterul său. Astfel, din acel tip posesiv, Costică devine tiranic, iar uneori chiar rău.

În această situație Mihai și Maria au fost nevoiți să se mute în casa lui Costică, pentru a-i fi aproape în orice împrejurare. Maria îi aduce o infirmieră, dar el o refuză, cerând să-l îngrijească numai fiica lui.

Din acel moment Maria își ia sarcina în serios și îl îngrijește cu o constanță și un devotament admirabile, acceptând totul fără reproș și fără să se plângă.

Trei luni de zile Maria îl va așeza și-l va ridica din pat, uitând că a alungat-o de acasă și s-a străduit să-i poarte aceiași afecțiune, recunoștință și respect pe care le-a avut pentru el încă din copilăria ei.

Când și-a mai revenit și a început să umble prin casă, mergea în camera Irinei și acolo plângea ore în șir. Maria ascunsese tabloul mamei sale în podul casei, împreună cu albumul de fotografii, deoarece vederea sau atingerea lor îi făceau lui Costică inima să sângereze.

Toți considerau că numai trecerea timpului va reuși să vindece rănilor din sufletele lor; abia când se vor rupe definitiv firele care i-au legat, în sufletul lui va coborî liniștea.

Într-o zi Costică a simțit că îl înțeapă inima. Și-a adus aminte de cupa de vin care a adus moartea lui Alexandru cel Mare, după cum susține doctorul Lemprere. „Ar fi o soluție”, s-a gândit el, însă tot se temea de moarte.

Într-o zi, după ce a mâncat, a spus: „Abia aștept să mor și să merg alături de Irina pentru că nu mai am ce face pe Pământ. Mă simt ca un soldat ai cărui camarazi au pierit în luptă, iar eu numi explic prin ce miracol sunt teafăr și trăiesc”.

Costică suferise o serioasă transformare, renunțând la bani și la afaceri, având o singură grijă: Maria și fiul ei. Simțea o ciudată indiferență, disprețuind milioanele care

nu reușiseră să-i salveze viața Irinei. Se considera un om bătut de soartă, frământat, distrus, socotind că numai nenorocirea lui este pe lume, deși viața arată că nenorociri sunt peste tot. Era tare surescitat, iar aceasta îl făcuse ursuz, neatent, refuza orice, indiferent de unde venea.

Mihai și Maria îl întrebau adesea în legătură cu firma, dar el răspundea invariabil: „Faceți și voi cum credeți că este mai bine!” Obişnuiți cu acest răspuns nu-l mai deranjau. Se mulțumeau că avea grijă de Lucian, în prezența căruia se simțea bine, în rest trăia într-o lume fără granițe, deoarece echilibrul său se rupsesse odată cu șocul suferit.

Uneori deschidea fereastra odăii sale și privea în lungul aleii principale din fața casei, așteptând-o pe Irina să se ivească pe poartă, iar când constata că ea nu apare, ochii i se umpleau de lacrimi. Maria venea, îl lua de braț și-l ducea în pat să se culce, însoțindu-și gestul cu cuvinte de mângâiere.

Odată a venit în vizită lui ia, colega și prietena Mariei.

— Cum se mai simte domnul Comănescu? a întrebat ea.

— Mai bine acum. Mai plânge câteodată când stă la fereastră și o tot așteaptă să vină din oraș.

— Înseamnă că și-a pierdut mințile, decretează Iulia.

— Nu vrea să accepte faptul că mama a murit. Mă ceartă adesea că nu i-am pregătit patul mamei pentru culcare și că în camera ei este frig și ar trebui să fac focul.

— Ai o viață grea cu el, draga mea.

— Ce pot să fac? Este tatăl meu.

Costică nu mai ieșea pe stradă, însă era adesea văzut în grădină, așezat pe un cheslong, cu pălăria turtită și așezată strâmb pe cap și cu țigara în gură, al cărei scrum ajungea tot pe haine. Era auzit murmurând cuvinte neînțelese, după care cădea într-o letargie lăuntrică din care cu greu mai putea fi scos. Nu citea ziarele și părea tulburat dintr-un vis confuz, dar ceea ce era mai grav, nu

întreba de nimeni din casă, spre disperarea Mariei. Îi devenise străină până și propria lui lume. Când se plimba prin curte, Costică își amintea vechi întâmplări din viața lui alături de Irina, despre munca lor, dragostea lor, apoi mutarea la Constanța și acea moștenire care le-a îmbelșugat existența. Așa cum se întâmplă cu oamenii decrepiți și bătrâni, toate gândurile lui erau întoarse spre trecut. Din cele prezente făceau parte doar Maria și Lucian.

Într-o zi Maria l-a găsit dormind pe cheslong, dar el era transportat pe gânduri. I s-a părut bătrân, gârbovit, ca un om deprimat care a suferit pierderi grele, copleșit de suferința care i se citea pe față.

Grădina părea și ea învăluită în tristețe, iar copacii aveau aerul melancolic și grav de parcă ar fi meditat și ei odată cu Costică la cei care-i înconjurau, fie cu milă, fie cu malițioasă satisfacție.

Venise să-l cheme la masă și a trebuit să-l atingă ușor. Atingerea ei l-a smuls din adâncă lui visare și atunci Costică a rostit aproape inconștient:

— Era o femeie bună ca pâinea caldă. Știi cât de frumoasă era mama ta când s-a căsătorit cu mine? Era o fată tăcută, senină, ascultătoare...

— Știu, tată, i-a răspuns Maria. Acum hai la masă, că se răcește mâncarea!

L-a luat de braț și au mers amândoi până în sufragerie. Când s-a așezat pe scaun, Maria i-a văzut ochii plini de lacrimi. Brusc a strigat: „Oprește-te, durere!”, după care li s-a adresat Mariei și lui Mihai:

— La ce grad de imbecilitate te poate aduce suferința!

— Te rog, tată! Hai, încearcă să uiți! Ce vrei acum? Totul s-a dus și nu trebuie să ne mai amintim.

După o vreme a început să iasă din curte, dar nu pleca mai departe de malul mării și totdeauna îl lua cu el pe Lucian, cu care se mândrea să-l ducă de mână. Întotdeauna avea grijă să se întoarcă la ora mesei, pe care

o lua în tăcere împreună cu ai casei.

La început se manifestase zgomotos că nu-i place mâncarea sau că nu este vizitat de prieteni, dar se liniștise cu vremea. Începuse chiar să se intereseze cum mai merge treaba la firmă.

Discutând cu Maria, Mihai s-a arătat mulțumit de schimbarea în bine a tatălui ei:

— Dacă va merge tot așa, are șanse să-ți revină complet, a spus Mihai. Cu timpul poate va accepta o discuție cu un psiholog.

— Nu știi cât a respins această idee?

— Da, însă acum este mai calm, mai coerent și eu zic, chiar mai lucid.

— Timpul, Mihai. Timpul le vindecă pe toate.

SFÂRȘIT

CONSTANȚA

CUPRINS

PARTEA I MOȘTENIREA NEAȘTEPTATĂ

CAP. I - ING. GEORGE COMĂNESCU 3

CAP. ÎI - BANII SCHIMBĂ ATITUDINEA OMULUI

SIMPLU 26

CAP. III - MIHAI DOROȘ 32

CAP. IV - DRAGOSTEA MĂRIEI 44

CAP. V. - CORNEL BARAC. DESTĂINUIRILE LUI MIHAI 59

CAP. VI - PROPRIETATEA DIN SAT. PETRECEREA 71

CAP. VII - PLAJĂ. DISTRAȚII. DESTĂINUIRI 91

PARTEA A II-A VIAȚA AȘA CUM ESTE EA

CAP. I - PETRECEREA DIN CASA COMĂNEȘTILOR...

114 CAP. ÎI - SCRISOAREA ANONIMĂ ȘI DECIZIA PRIPITĂ

ȘI PĂGUBOASĂ 129

CAP. III - FAMILIA NEDELCU. GEMENELE 175

CAP. IV - IRINEL IA O HOTĂRÂRE ÎNȚELEAPTĂ 201

CAP. V. - O FAMILIE BRUSC ÎNDURERATĂ 274

CAP. VI - TOTUL ESTE DEȘERTĂCIUNE 292